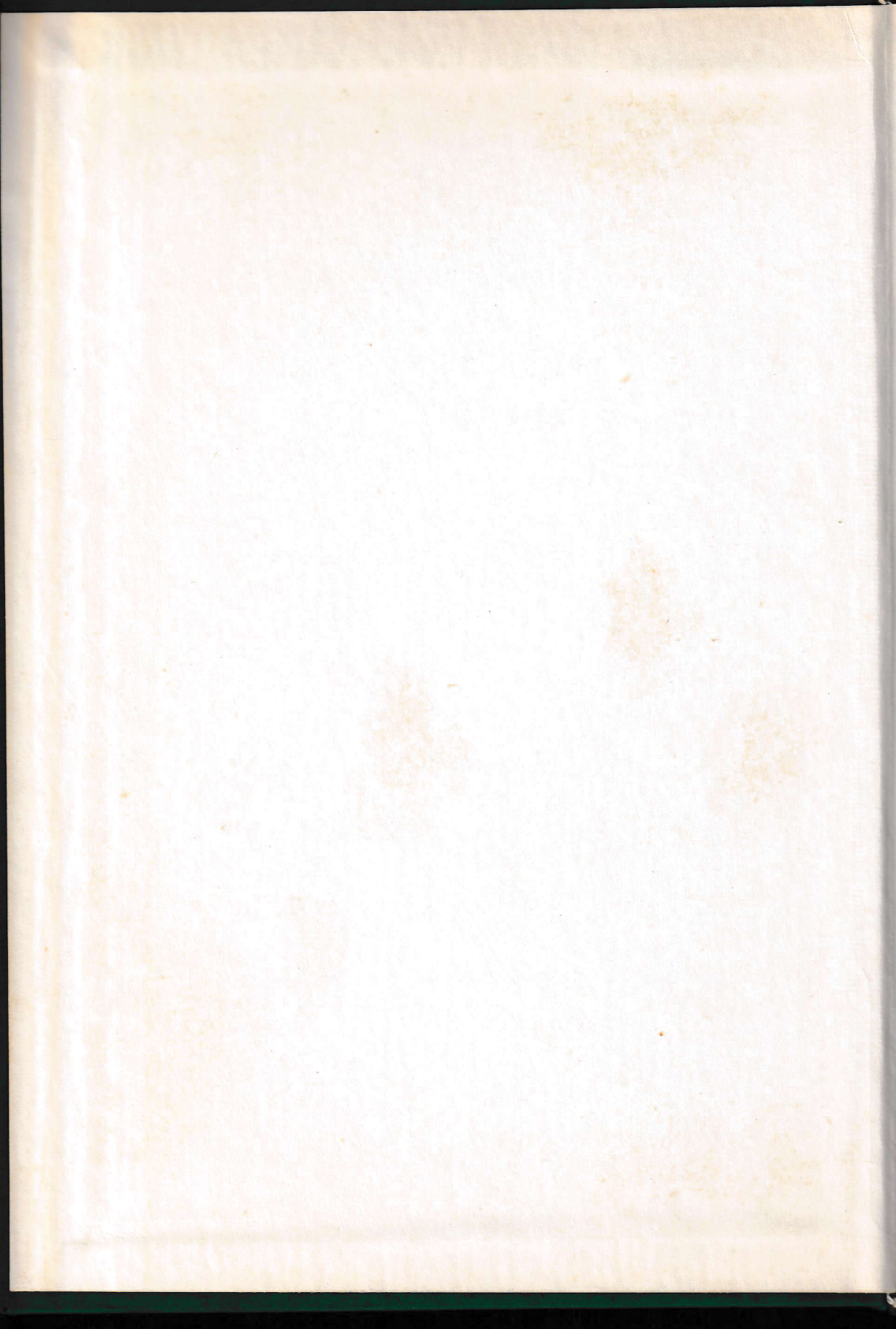
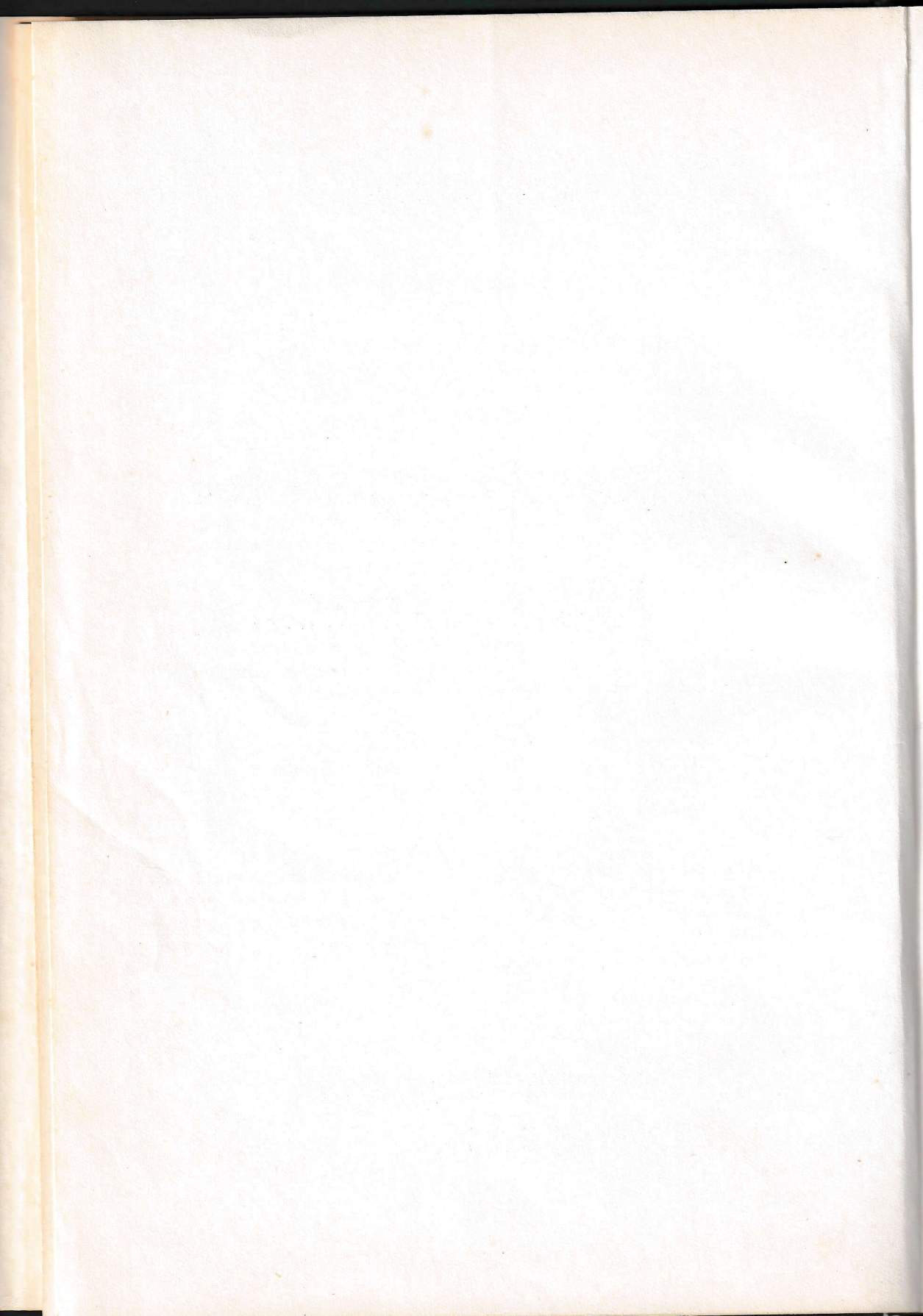

Horia Sima

Articole Politice
1950 - 1963

Colecția "Omul Nou"
1967

CUVANT INAINTE

Publicăm în volum articolele Dlui Horia Sima, Comandantul Miscarii Legionare, apărute în presa legionară din exil. Ele se întind pe o perioadă de 13 ani, 1950 – 1963, reflectându-se în ele atitudinile succesive luate de mișcare față de feluritele probleme și evenimente.

Din lectura lor retrospectivă cititorul se va convinge că poziția mișcării a rămas invariabilă în raport cu interesele supreme ale Națiunii și ale Religiei. Legiunea nu s'a rătăcit nicio clipă din drumul ei și n'a făcut nicio concesie incompatibilă cu linia istorică a Neamului și drepturile lui la o viață liberă.

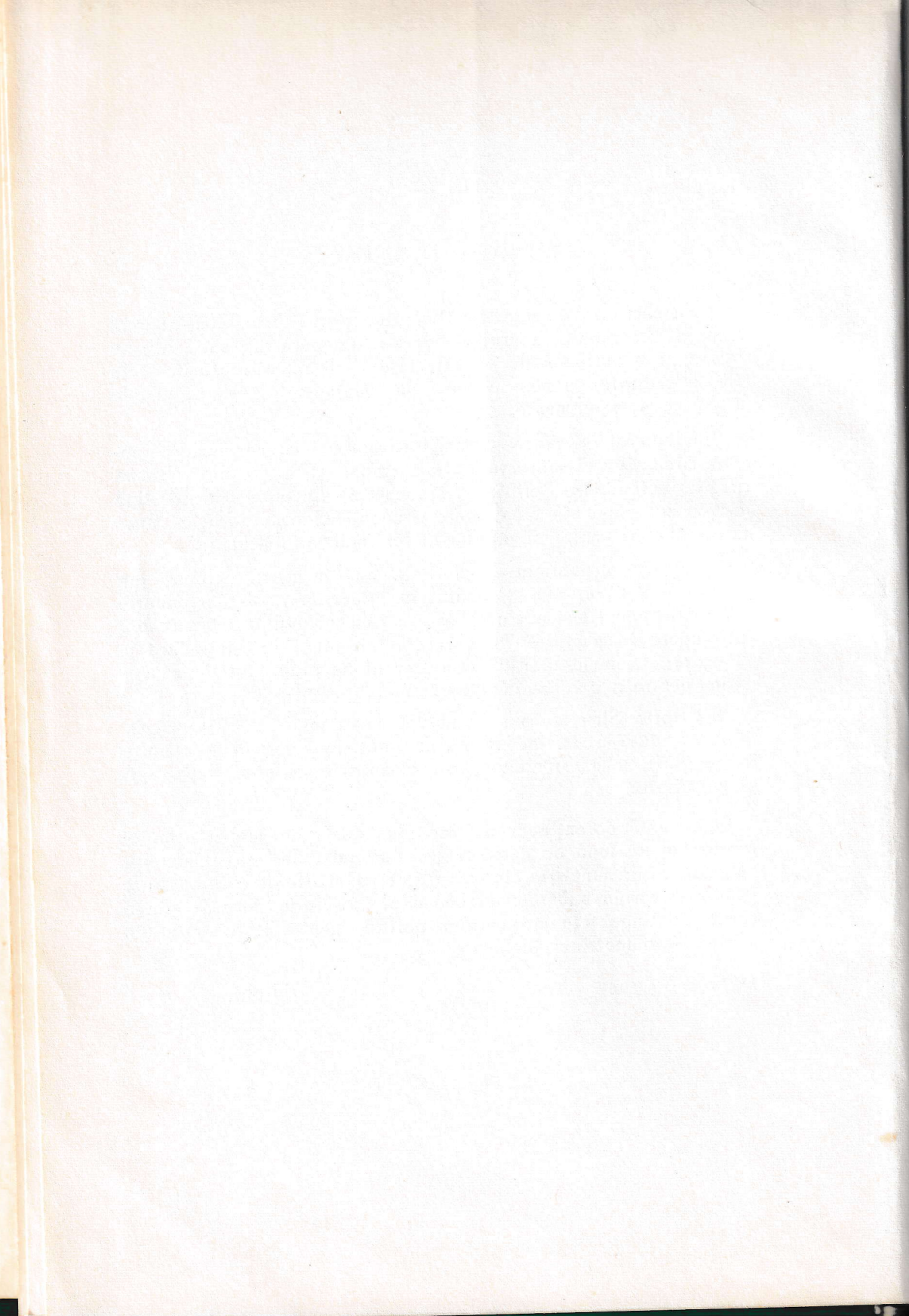
Primul articol publicat de Dl Horia Sima în presa legionară din exil a fost *"Anul Sfânt"*, apărut în *"Vestitorul"* din 1 Ianuarie 1950. Din acest moment colaborarea Comandantului a urmat fără întrerupere în paginile *"Vestitorului"* și apoi în continuare în *"Vestitorii"*, până la ultimul număr al acestuia din Decembrie 1956, pentru a o relua în *"Sentinela"*, în anul 1960.

Dl Horia Sima a mai colaborat ocazional la *"Libertatea"*, *"Dacia"*, *"Carpații"*, înafară de declarațiile făcute în mai multe împrejurări. A mai redactat apoi o mulțime de note, reportagii și editoriale.

În această colecție nu am reprodus decât acele articole cari reprezintă un fond de permanență. Pornind dela chestiunde impuse fie de frământările din exil fie de condițiile de existență ale poporului român sub regimul comunist, Dl Horia Sima se ridică peste contingențele momentului politic, pentru a le trata din perspectiva doctrinei legionare.

13 Ianuarie 1967

Editura

Luci Octavian Rode, cu
amintirea în suflet moment
lor de luptă și război
trăito împreună, cu pilele
amintirii a xxxxx del
ultimelor mei răzbi;

Vestitorul

cu dragoste și recunoscere;
1950-1952
Hadiț, 20 aug. 1967
Hon. Hae

Anul sfânt

Biserica apuseană cheamă, odată la două zeci și cinci de ani, pelerini din întreaga lume sub cupola Sf. Petru ca să se închine la mormântul Primului Apostol. Fondatorul Anului Sfânt a fost Papa Bonifaciu al VIII-lea, iar țelul care s'a hărăzit acestei aniversări a fost să dea un șens mai activ de trăire comunității creștine, să-i îmborsăzeze elanurile și mistica ei tovărășie cu Dumnezeu. Rugăciunile nu încetează nici o clipă în biserică, tainele se săvârșesc fără întrerupere de slujitorii altarelor și totuși adevărurile lăsate de Dumnezeu oamenilor nu sunt scutite de anumite degradări în ordinea istoricității, de o sleire a forțelor de convingere și realizare. Revelațiile divine ca să-și păstreze intactă eficacitatea în viața omenească reclamă conjugarea continuă a efortului personal cu acțiunea santificatoare a bisericii. Nu e deajuns să participăm la slujbele religioase, să ne emoționăm de fastul lor, ci trebuie să ne și sforțăm a relua în conștiință vibrația care se sfârșește în biserică. Tradiția exterioară a bisericii trebuie dublată de firul nevăzut al tradiției interioare, al consubstanțialității tuturor generațiilor de creștini.

Mulțimile, în genere, sunt înclinate să asimileze cotidianului toate comorile lor sufletești și să uite repede semnificația ascunsă a lucrurilor. Pentru a le readuce în stare de comuniune harică, e necesar ca din când în când un eveniment epocal,

o cutremurare colectivă să învieze și să pună din nou în circulație conținutul autentic al Evangheliilor. Anul Sfânt al Catolicilor, cu râurile de credincioși ce se îndreaptă spre zidurile cetății eterne, are tocmai această misiune esoterică; de a smulge pe individ din vârtoarea preocupărilor efemere și a-l familiariza din nou cu elementele de creștet ale bisericii. E o comemorare care, prin proporțiile, raritatea și ecoul universal ce-l trezește, e destinată mai mult decât toate celelalte oficii, pelerinagii, și ceremonii religioase să creeze un climat prielnic marilor reculegeri spirituale, marilor destăinuiuri ale sufletului. Anul Sfânt e o manifestare a imaginii intemporale a bisericii, e reacție a chemărilor ei supranaturale și eterne contra tendințelor de a o nivela, de a-i micșora însemnătatea și valoarea peremtorie a dogmelor ei.

Dacă în toate împrejurările anul jubilar al Bisericii catolice a reprezentat un moment de grandioasă afirmare spirituală în viața popoarelor, cel ce își va deschide porțile la 24 Decembrie se înfățișează cu semnificații pe cari nu le-a avut niciunul din seria ce s'a scurs până acum. E o excepție între excepții, o culme între cele mai înalte culmi. Niciodată în existența ei bimilenară biserica apuseană și cu ea întreaga creștinătate n'a trăit cearuri mai cumplite, mai pline de temeri și necunoscute, ca sub actualul pontificat. Ceeace amenință astăzi creștinătatea nu

se rezumă la acele obișnuite conflicte de competență între autoritățile ecleziastice și puterile vremelnice, pe tema stăpânirii interioare a sufletelor, ci e vorba de o acțiune programată pentru distrugerea bisericii lui Christos, de un plan minuțios calculat și perseverent urmărit pentru a smulge indivizii și popoarele din sfera grației divine. Ofensiva bolșevismului contra Bisericii catolice e numai mascată îndărătul obiectivelor politice. Țelul ei principal este de a disloca principalul bastion al creștinătății, de a da lovitura de grație instituției care s'a dovedit mai eficace în lupta contra curentelor ateiste și materialiste, pentru ca apoi celelalte biserici, pulverizate, să poată fi subjugate fără împotrivire. Formidabilul atac deslănțuit de bolșevici contra bisericii catolice intră în prevederile lor strategice, în planurile lor imutabile, și nu e așa, cum ar vrea ei să se justifice, invocând împrejurările particulare de astăzi, o reacție față de înfeudarea acestei biserici intereselor lumii Anglo-saxone. Oricâte elemente documentare am întruni, acestea nu ajung ca să explice sistemul nimicitor care s'a pus în funcțiune dincolo de cortina de fer împotriva slujitorilor acestei biserici. Lupta dintre Vatican și Moscova e un conflict de concepție, de misiune finală a lumii. Doctrina marxistă are un caracter tiranic și exclusivist. Ea tinde la exercitarea unui imperiu absolut asupra sufletelor, la eliminarea oricăror influențe ce nu ar decurge direct din sferele dialecticii sale. Unde se întronisează comunismul acolo nu mai e loc pentru o altă religie, o altă credință, o altă filosofie. Tirania externă dirijată de stat contra cetățeanului, se prelungește devenind și mai agresivă în domeniul convingerilor intime ale individului. Operând cu aceste noțiuni monstruoase, comunismul în mod fatal trebuie să se ciocnească cu lumea creștină, care e clădită pe respectul persoanei umane și pe ideea liberei sale dezvoltări.

Dacă biserica ortodoxă din țările aflate sub ocupația sovietică până acum n'a intrat în prigoană și dacă chiar în Rusia lăcașurile profanate au fost redată în

parte cultului, această mărinimie nu trebuie să ne amăgească, crezând într-o convertire a conducătorilor comuniști. Nu s'a schimbat nici o iotă din planurile comuniste de nimicire ale lumii creștine. În crutarea bisericii ortodoxe au prevalat anumite necesități tactice, iar când acestea vor dispărea, loviturile se vor întoarce și împotriva ei cu aceeași înverșunare, cu acelaș zel bestial de distrugere, martiriu pe care îl atestă și îl anticipă suferințele grele a sute de preoți ortodoksi.

Sf. Părinte, luând hotărârea de excomunicare a comuniștilor, a tras concluzia logică unor lungi și inoperante străduințe de a umaniza această doctrină, de a-i îmblânzi aspectul ei infernal. Sfântul Părinte nu are armate la dispoziție ca să impună cu ajutorul forței respectul legilor divine hoardelor „fără patrie și fără Dumnezeu“ dar, ca păstor sufletesc al unei mari părți din creștinătate trebuia să avertizeze pe credincioși de primejdiile mortale ce le ascunde marxismul, trăgând linia despărțitoare între adevăr și minciună, acolo unde poate să acționeze și să aibă eficacitate cuvântul Său, în domeniul imponderabilelor.

Anul Sfânt își deschide porțile după decretul de excomunicare al comuniștilor practicanți. Fără a avea o altă legătură între ele decât aceea a întâmplării, totuși succesiunea imediată a celor două evenimente, dispoziția lor la un interval de numai câteva luni, închide rațiuni ascunse cari scapă înțelegerii noastre și indică un gest al Providenței. Pelerinii cari vor lua calea Romei în 1950 poartă în sufletele lor, pe lângă grija de mântuirea personală, o grije mai mare, mai chinuitoare, de soarta bisericii lui Christos. Gândul care îl frământă pe Ion Moța când a plecat spre pământurile îndepărtate ale Spaniei, „Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos! Se clătina așezarea creștină a lumii! Puteam noi să stăm nepăsători?“ s'a multiplicat astăzi în milioane de conștiințe, a devenit strigătul de alarmă al unei mulțimi fără număr recrutate din toate straturile sociale și toate popoarele lumii. Conflictul dintre Est și Vest, după ce Sf. Părinte a condamnat bazele ideo-

logice ale bolșevismului, începe să ia aspectul unei bătălii pentru primatul sau alungarea lui Christos din istorie. În acest sens privit, Anul Sfânt apare mai degrabă ca o uriașă mobilizare a conștiinței creștine a lumii, ca o trecere în revistă a răsunetului pe care l-a avut cuvântul Papei în omenire. Inamicul a fost demascat cu curaj și hotărîre depe amvonul Sf. Petru, dar credincioșii se vor umplea de duh și îndrăzneală, îmbrăcându-se în armura marilor decizii, privind realitatea în față și recunoscând că dincolo de toate

contingențele politico-economice, lupta e angajată pe esențele ultime ale lumii?

Creștinii cari se împărtășesc la darurile duhovnicești ale Anului Sfânt să nu-și precupețească jertfa. Rugăciunile, penitența, martiriul nu mai ajung astăzi. Creștinismul are nevoie de luptători în acest ceas. Pentru a dobândi viața veșnică făgăduită de Christos, trebuie să se iasă cu hotărîre în întâmpinarea morții cu care ne amenință vrăjmașul. —

Vestitorul, Ianuarie 1950

Semnificația unei jertfe

Când țara întreagă ieșise în întâmpinarea eroului căzut la Majadahonda pe lungul parcurs dela Grigore Ghica Vodă și până la București, când imensele mase de oameni cu sute de preoți în frunte, s'au pus în mișcare, ca să-l conducă la locul de veci dela Casa Verde, nimeni nu mai putea vorbi de o înmormântare. Dispăruse acel aer trist și deșert care face atâta silă cortegiilor funebre și chipurile participanților păreau transfigurate de o lumină suavă. Durerea era mare, mărturisită în lacrimile cari biruiau și cele mai oțelite suflète, dar accentele ei de desolare umană, cu întrebările chinuitoare cari sfredelesc conștiințele în fața morții, se desfăceau într-o muzică nedeslușită, venită de undeva din cer. Acea stare de fericire supranaturală care-l inundase pe Ion Moța când față'n față cu Dumnezeu și-a scris Testamentul, poposea acum odihnitor în toate suflètele, multiplicându-se într-o intonație colectivă, într'un imn de slavă, cântat de o mulțime fără număr. Eroul se immaterializase săltând pentru o clipă toată suflarea românească din lumea preocupărilor mărunte în regiunile marilor tensiuni spirituale. Jertfa lui

Ion Moța depășise hotărele înguste ale unei hotărâri individuale, devenind un simbol comunitar, o depozită temerară a conștiinței naționale. Peste durerea jertfei se așternuse triumful jertfei, înzestrându-o cu acea maiestuosă rezonanță a faptelor cari nu mor niciodată. Inșiși dușmanii și-au domolit pentru o clipă mâniile, copleșiți de frumusețea gestului. O, câți nu ar fi vrut să fie, în acea zi de 13 Februarie în locul său în sicriu, ca să se ridice pe soclul nemuririi, în murmurul de rugăciune al unui neam întreg!

În moartea unui tânăr, cu fața și trupul nepătate de stigmatele prevestitoare ale morții, imaginația popoarelor din toate timpurile au descifrat un privilegiu ceresc, un semn de îndurare al zeilor. Dar ce dar uriaș i-a făcut Dumnezeu lui Ion Moța, luându-l la Sine, așa cum el a dorit, să moară în apărarea lui Christos.

Au fost pe atunci mulți cari n'au înțeles semnificația jertfei lui. Și să mărturisim drept, și noi am stat pentru o clipă îndoiți, voindu-l mai degrabă să-l avem în mijlocul nostru, pentru nevoile luptei, știindu-l că pe cât era de blând în

purtări pe atât era de aprig în hotărâri când onoarea Legiunii era în joc sau viața fratelui său mai mare în primejdie. Dar acestea sunt socoteli omenești. Cugetul lui Ion Moța se înarmase cu alte măsurători. Deși un om de legi, un perfect mănutor al codurilor, un spirit abstract, capabil să urmeze fără greș filiera celor mai grele raționamente, totuși nu s'a lăsat înșelat de ușurințele dialecticei, ci și-a căutat razimul existenței sale în adevărurile eterne ale vieții.

Ion Moța era un creștin. Dar un creștin hotărât să tragă ultimele consecințe din învățătura Mântuitorului. El era, cecace biserica apuseană obișnuiește să numească un credincios practicant, adică nedespărțit de altar și de rânduielile bisericești. El însă nu se considera deslegat sufletește de obligații, fiind numai juridicește corect în raporturile cu divinitatea, ci s'a străduit să corespundă și în substanță, în accepțiunea lui intimă și nefalsificată, prototipului uman inaugurat de Christos. El chestionase îndelung textele sacre, fiind ajutat și de educația ce o primise de acasă, trăgându-se dintr-o familie de preoți, și descoperise, pe căi cari rămân taina fiecărui om, cheia de boltă a întregului așezământ creștin: dragostea. Luând ca îndreptar cuvintele din Evanghelia lui Ioan: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are ca viața lui să și-o pună pentru prieteni” (15, 13) și cum Christos și-a dăruit viața pentru oameni, arătându-și desăvârșita lui dragoste și prietenie pentru ei, Ion Moța s'a simțit și el dator să-i stea într'ajutor lui Christos și să-l apere, atunci când o parte a omenirii s'a ridicat cu ură și vrăjmășie împotriva Lui.

Folosim și noi ca și Ion Moța din obicinuiță cuvântul de datorie, deși nu este cel mai potrivit pentru a exprima stările intime care l-au îndemnat să lupte pe pământul Spaniei. Căci datoria implică întotdeauna o notă de constrângere, de poruncă. El însă ține să declare că n'a fost trimis de nimeni în Spania, „ci că eu singur am avut cel dintâiu gândul și dorința de a lua parte la aceste lupte . . . Nici odată n'aș fi primit să fiu înlocuit

prin altcineva, căci sufletul meu îmi cerea și-mi cere împlinirea acestei datorii, pe care am și dus-o la îndeplinire” (Testament p. 23). Așadar datoria de care s'a simțit legat Ion Moța emană din propriul său suflet, era expresia libertății sale interioare, era mai mult acel tumult coplesitor al dragostei sale pentru Christos, care pentru că e dragoste, adică dăruire, manifestare plenară a persoanei umane, nu poate conține niciun element restrictiv sau împovărător.

Jertfa lui Ion Moța are și o semnificație strict intimă. Ne-o mărturisește chiar el, adresându-se părinților: „Dece să vă chinuiți prea mult când eu am sufletul mântuit în împărăția lui Dumnezeu?” Actul de libertate personală, de degajare totală din scoarța egoismelor, avântul omului către Dumnezeu, nu rămâne suspendat între ființă și neființă, ci se întregeste cu darul pe care ni-l face Isus Christos în ziua Învierii: dobândirea nemuririi, restaurarea plenară a omului, scoaterea lui de sub timp și din cadrul figurății schimbătoare a naturii pentru a fi încorporat în rândul esențelor nemuritoare. Acest proces trebuie să înceapă însă depe pământ ca să se poată continua în cer. „Omul doar nu a fost făcut pentru a trăi numai decât un număr nu știu cât de ani, ci pentru a se apropia de Dumnezeu prin faptele vieții sale!” (Testament p. 24). Viața nu e un scop în sine, ci o întrecere, un prilej ce i s'a creat omului pentru a face să rodească investițiile divine din el.

Ion Moța a fost și un luptător naționalist. Înainte de a cădea la Majadahonda, el suferise și sângerase pentru istoria neamului său. Oare jertfa lui pentru neam și jertfa lui pentru Christos nu vin în contradicție, nu se anulează una pe alta? Dându-și viața într-o țară depărtată de țara lui și pentru o cauză care nu atingea direct destinele patriei sale, nu a slăbit potențialul creator al neamului său, nu a provocat un gol teribil în cadrele elitei naționale? Nu știm ce soartă ar fi avut dacă ar fi scăpat teafăr din războiul spaniol; probabil că l-ar fi ciuruit și pe el gloanțele jandarmilor sau i-ar fi scos sufletul, sugrumându-l; dar chiar

dacă n'ar fi împărțășit destinul tragic al tuturor celorlalte căpetenii legionare, chiar dacă prezența lui, ar fi putut da o altă direcție evenimentelor de mai târziu, el nu vedea nimic înainte-i, niciun avantaj, niciun interes, nici o necesitate, nicio vocație specială ce ar fi putut să-l întoarcă din drumul său. „Nu e adevărat, ce spunea unii, că, rămas în țară puteam fi mai de folos, și eu și soții câți am luat acest drum, luptei de acasă. Biruința morală pe care noi o vom câștiga în Spania — cu orice jertfe — va fi mai mare pentru lupta națională, decât tot ce am mai putea face în restul vieții noastre, ba și dincolo de ea . . . Acesta e adevărul.” (Testament, p. 23.)

De unde această certitudine? Iată o familie îndoliată, iată un neam îndurerat, iată o operă politică neîmplinită, iată prieteni cari îl vor plânge toată viața. Alegerea nu i-a fost ușoară. Pentru a se rupe de toate aceste imagini scumpe, a trebuit

să-i suradă de pe promontoriul eternității chipul blajin al lui Christos. Și Ei s'au înțeles peste vrerea și dorința oamenilor.

Prin moartea lui voluntară, Ion Moța a ridicat neamului cel mai mare piedestal de glorie. I-a provocat o mare suferință, deposedându-l de o uriașă energie, de o puse să-și arate măsura talentelor sale, de-și ceeace a scris e suficient ca să-i cunoască puterile lui abisale de concepție; dar comparând acest gol cu ceeace a lăsat în urmă, cu drumul nou pe care l-a tăiat în istorie cu prețul sângelui său, învățând pe Români să stea alipiți de Christos și să-și subordoneze țelurile lor naționale dumnezeștilor rânduieli și cum această idee e un izvor nesecat de putere spirituală, adevărindu-se mai ales astăzi când din întreagă țară nu ne-a rămas nimic altceva decât cerul ei mistic, trebuie să mărturisim și noi cu Ion Moța: „Acesta e adevărul.”

Vestitorul, Februarie 1950

Ofensiva dragostei

Presa românească din exil a reprodus, însoțit de scurte comentarii, textul noului jurământ pe care trebuie să-l depună soldații Republicii Populare Române. Noi credem că acest fapt e prea semnificativ, prea desvăluitor de esențe, ca să treacă în noianul știrilor de tot felul ce ne vin din țară și să fie tratat numai tangențial. Ziarul nostru și-a spus cuvântul asupra acestui subiect grav și tulburător în editorialul din numărul trecut, prezentându-l mai mult sub raportul silniciilor pe care le suferă conștiința națională și conceptul de luptător în genere. Noi, reluându-l în cercetare, vom încerca să-l cuprindem în perspectiva marilor desbateri spirituale ale veacului nostru, pentru a reconstitui fundamentele doctrinare, concepția de viață, din care a putut să se zămislească

această improșcătură de venin, denumită în limbajul Republicii Populare jurământ ostășesc, și menit să transforme nobilul meșteșug al armelor într-o tâlhărie la drumul mare.

Rostul unui jurământ ostășesc este să trezească în suflete ideea de datorie cetățenească, de apărare a patriei, recrutul punându-se chezaș cu viața lui pentru păstrarea neștirbită a hotarelor ei. Între soldatul care prestează jurământul și patria care i-l primește se crează o stare de comuniune mistică, de solidaritate spirituală, care garantează valoarea lui mai mult decât toate ordinele superiorilor sau pedepsele regulamentare. Inovația introdusă de corifeii comuniști dela București destramă toată frumusețea etică a jurământului, răpindu-i tocmă partea care

leagă destinele individuale de cele colective și care îl justifică și în fața lui Dumnezeu. Noua formulă se deosebește de cea veche prin apariția cuvântului „ură” ca ornament principal al ei. Ostașii Republicii Populare Române trebuie să se lege — inovatorii au avut cel puțin buna inspirație să nu mai cheme martor pe Dumnezeu — să urască statele „imperialiste”, să urască națiunile libere, să urască pe toți oamenii care n’au ajuns încă să-și plece genunchii în fața Marelui Stalin: „jur să urasc din adâncul inimei mele pe dușmanii patriei și ai poporului muncitor”. Este adevărat că obiectivele urei, mai sus enumerate, nu sunt specificate în formula jurământului, dar nu ne isbim de nicio greutate ca să le deslușim din practica zilnică a politicii sovietice. Cine poate fi dușmanul clasei muncitoare în concepția comuniștilor decât acele popoare și acei indivizi cari și-au păstrat neatinsă dreapta judecată și resping categoric îmbierile de fraternizare cu Moscova? Oastea țării intrând pe acest făgaș destructiv încetează de-a mai fi o școală a eroismului, a sacrificiului pentru patrie, și devine un atelier de desumanizare, de confecționare a omului-monstru, care și-a pierdut exercițiul facultăților superioare ale sufletului și nu mai păstrează în el decât răsuflatul ucigaș al urei. Bietul tineret român! Ca să bine-meriteze dela noua lui patrie „socialistă”, trebuie să se despoaie de orice vestigii de spiritualitate și să se coboare la scăpărarea de inteligență a unui troglodit.

Acest sinistru scenariu mental nu provoacă nicio repulsie creierelor ce s’au lăsat odată intoxicate de dialectica marxistă. Comuniștii definitiv câștigați cauzei — nu mulțimile, care-i urmează din alte motive, nădărdindu-și într-o viață mai bună — sunt niște posedați ai distrugerii, niște ființe anormale, cari nu mai pot gândi omeneste pentru că au încetat de a mai fi oameni. Idealul comunist — dacă această împerechere de noțiuni nu ofensează bunul simț, dacă li se poate concede comuniștilor de a avea un ideal — se arată foarte rezervat, foarte sumar în revelații, când este vorba să expună aspectele viitoare societăți socialiste. Toată fresca se

reduce la câteva indicații vagi, parcă anume această chestiune a fost lăsată să plutească într-o lumină enigmatică: statul fără clase, dispariția puterii politice, dispariția exploatării omului de către om, producție din belșug, în așa fel încât fiecare om să se aprovizioneze după trebuințele lui, și alte formule, tot atât de ispititoare, dar lipsite de consistență. Pe cât de sgârbiți s’au arătat fondatorii comunismului marxist în descrierea paradisului roșu pe atât de minuțios însă sunt preparate textele cari indică metodele de luptă și drumul ce trebuie să-l străbată proletariatul până la victoria finală. Nimic din ce-a fost bun altădată nu mai poate fi păstrat în noua organizație socială, căci totul poartă pecetea păcatului. Distrugeți proprietatea, distrugeți familia, distrugeți patria, distrugeți libertatea, distrugeți individul, distrugeți religia, distrugeți dreptul, distrugeți morala, proclama, cuprinși de o adevărată furie iconoclastă, semnarii Manifestului Comunist. Puholiul maselor trebuie să se reverse ca o apă prăvălită din vârful munților măturând toate îngrădirile trecutului în calea ei, dărâmand instituții, dărâmand temple, dărâmand așezări de veacuri, dărâmand întreaga istorie.

Pentru că popoarele să ajungă la acest grad de nebuție colectivă, ca, cu propriile lor mâini să devasteze ce-au agonisit într-o muncă de milenii, trebuie să existe o scânteie incendiară, un impuls, o forță, care să le împingă în prăpastie. Numai ura e capabilă să deslănțuie acest iureș al mânilor oarbe. Numai din flancul ei se poate alimenta fanatismul revoluționar al comunismului, destinat să facă „tabula rasa” cu toate valorile umanității. Dar nu ura de moment dispune de acest elan destructiv, ura ce se aprinde o clipă și apoi slăbește, ci ura absolută, ura consumată, ura ce a evoluat spre o formă de existențialitate, ura a cărei sete de nimicire nu se potolește niciodată.

Autorii Manifestului cred într’un proces obiectiv al istoriei. Infrastructura ei ar fi de natură economică, iar toate celelalte manifestări și-ar lua sborul dela lisiera acestei entități de bază. În realitate mate-

rialismul istoric nu reprezintă tabloul final al comunismului. Infrastructura economică nu este decât o perdea de acoperire a unei strategii de grad superior, eşalonată în adâncime. Denominatorul comun al tuturor speculaţiilor marxiste este ura, ura abominabilă, ura atroce, ura ce s'a sedimentat ca viciune interioară, ca element de definire al persoanei umane.

Ce arme ne stau la dispoziţie ca să ne apărăm de invazia urei? Ce energii putem alinia împotriva valului de nemulţumire stârnit între oameni de acţiunea ei sedicioasă? Există o singură forţă care poate fi aruncată cu sorti de isbândă în talgerul celălalt al balanţei: dragostea. Dragostea e o fărâmă de Dumnezeuire care s'a transmis omului odată cu actul creaţiunii sale. Dragostea e imaginea puterii nemărginite a lui Dumnezeu, poposită în conştiinţa noastră. Dragostea e energia atomică a sufletului. Oriunde îşi va face apariţia pe câmpul de bătălie, oştile întunerecului vor fi silite să se retragă, înfrânate, zdrobite şi umilite. Dacă dincelo de cortina de fier

auzim cum ropotesc roboţii în cadenţa urei, dincoace, în patria naţiunilor libere, trebuie să se răspundă cu ofensiva dragostei, cu mobilizarea tuturor energiilor desinteresate, leale şi cavaleşti. A combate comunismul pe plan economic, politic, diplomatic, propagandistic, e o acţiune necesară şi rodnică; dar mai există un sector de luptă, mult mai important decât toate celelalte mai sus arătate: planul spiritual. Comunismul trebuie privit drept în faţă, dând la o parte exterioarele neesenţiale: în ură ne va învinge, în vicienii ne va învinge, în combinaţii politico-diplomatice ne va învinge; ne va învinge chiar în întreceri economice şi cursă a armamentelor, dar în dragoste niciodată. Comunismul trebuie atras în sfera de penetraţie a dragostei şi acest teren se va dovedi fatal existenţei sale.

Jurământul ostăşesc impus de guvernul Republicii Populare Române este o abjurare a omului. Noi să-i opunem emanaţiilor lui de ură substanţa care reconstitue chipul adevărat al omului: dragostea.

Vestitorul, Martie 1950

De ziua Învierii

Ştirile care ne ajung din ţară semnalează între multe lucruri triste şi un fapt îmbucurător: o considerabilă affluentă în biserici, o nemai cunoscută participare la slujbele religioase. Dumineca şi sărbătorile, lăcaşurile sfinte sunt pline de credincioşi. Nu se mai întâlneşte apoi acea lume uşurată şi nepăsătoare în bisericile din marile oraşe, ci o mulţime îndurerată care se prosterne cu evlavie în faţa lui Dumnezeu, care a revenit la credinţă ca la o noţiune vie şi aducătoare de rod. Sufletul neamului nostru, isgonit din toate aşezările lui de veacuri, din vatra strămoşască, din oraşele ce le-a clădit, din întreprinderile ce le-a ridicat, din avuţia

ce-a agonisit-o, din instituţiile ce şi le-a întocmit, se alipeşte cu atât mai multă nădejde de ultimul loc de refugiu ce i-a mai rămas, altarele strămoşeşti. Până într-o bună zi, când tiranii vor chibzui că şi acest „cuib de agitaţie contra regimului“ trebuie distrus, unde oamenii nu se adună pentru a vorbi de Stalin, de Revoluţia din Octombrie, de misiunea proletariatului, ci pentru a se destăinui şi a implora ajutorul lui Dumnezeu.

Să lăsăm gândurile noastre să pribegiască spre patrie, acolo unde fraţii şi surorile noastre trăiesc ca într-o vastă închisoare, închipuindu-ne pentru o clipă alături de ei, în Noaptea Învierii. Ce-am

putea simți noi înșine fiind în locul lor, ce imagini ne-ar năpădi conștiința, ce svăcniri lăuntrice ne-ar subjuga în acele momente? Fără îndoială că tot acest popor de mucenici se va întoarce spre amintirea blândă a sărbătorilor de care a avut parte altădată, înainte de a fi căzut pacostea rusească pe țară. Învierea cuminte și așezată de odinioară, cu pâlcuri de credincioși cari se îndreaptă în miez de noapte spre biserița din deal, așteptând apoi în semi-obscuritatea naosului să înceapă momentul solemn al slujbei, ca să-și grăiască în șoaptă „Christos a Înviat“, li se va părea tuturor a fi mai degrabă o născocire, o întâmplare amăgitoare, petrecută „pe tărâmul celălalt“ din basmele românești. A existat adevărat o asemenea viață? Ei, cei ce aveau altădată un nume, o situație, un rang social, o familie și un rost în viață, să fie identici cu această masă sdrențuroasă și flămândă de robi? Aceiași oameni, aceleași ființe, să fi trăit acum cinci ani pe plaiurile românești? De când s'a tras peste istoria neamului românesc oblonul greu al ocupației sovietice, atâta desnađejde s'a strâns în sufletul lor, atâtea lacrimi s'au vărsat, ș'atâtea suferințe i-a încercat, încât vremurile de altădată trebuie să li se pară despărțite de cele de acum prin abisul neființei. Între individ și ordinea socială actuală s'a produs o bruscă separație. O altă lume, cu alte finalități și concepte, a alungat imaginea celei vechi, încât el nu se mai poate regăsi în mediul în care a crescut și s'a dezvoltat. Individului nu-i rămâne altă alegere decât să se încadreze dimensiunilor monovalente ale universului marxist sau să moară. Milioane de ființe rătăcesc în neștire într-o viață care nu mai e a lor, adăstând zi și noapte să se ivească de undeva semnul mântuirii.

Din ce complex de împrejurări se poate desprinde mesajul mântuitor? Isbucnirea unui nou războiu, prăbușirea internă a regimului comunist, sfârșitul ocupației sovietice? Toate aceste eventualități nu sunt excluse în ordinea rațională și politică, dar tot atât de posibil este ca nici una din ele să nu se întâmple. Și atunci

poporul român trebuie să-și caute salvarea în acceptarea răului, în destrămarea totală a sufletului său strămoșesc? Există o armă, un scut de esență superioară tuturor speculațiilor omenești, capabilă să țină piept și oștilor iadului de s'ar porni în marș spre pământ. Din însăși potirul suferinții, băut până la capăt, până când se simte licoarea morții, se vor ridica acele forțe izbăvitoare cari să împrăstie umbra viziune de afară. Poporul român e chemat de destin să facă această experiență crucială, să cunoască acest drum abrupt, care începe prin paragina mormintelor și sfârșește în slava învierii.

Există un aspect patriarhal al Paștilor. Paștile copilăriei, al bucuriilor de familie, al cadrului feeric al naturii, al lumii adunate la biserică în straie de sărbătoare, al obiceiurilor noastre frumoase. Când însă suntem prea mult absorbiți de aceste exterioare duioase, poate să ne scape semnificația reală a Paștilor. Astăzi peisagiul uman al acestor sărbători s'a estompat în oceanul de suferință care a înghițit întregul popor, dar în aceeași măsură se alungește în suflet și se luminează perspectiva lor spirituală. Frații noștri care se închină în fața lui Christos încununat de spini și aud apoi Troparul Învierii vor înțelege că momentele fundamentale din viața Mântuitorului — Calvarul și Învierea — reprezintă și legea supremă a existenței umane. Între Christos care „și-a pus viața, ca iarăși să și-o ia“ și neamul românesc chinuit de tirani s'a făurit o solidaritate pe axa nevăzută a lumii, un front invincibil, pecetluit de certitudinea învierii. Christos umilitul, Christos batjocoritul, Christos răstignitul și Christos biruitorul nu reprezintă numai o garanție supranaturală a mântuirii noastre, ci și o garanție istorică. Cine se reazimă pe Cuvântul Lui și își potrivește viața după Viața Lui, cine intră pe poarta, al cărei frontispiciu e iluminat de cuvintele: „Eu sunt calea, adevărul și viața“, nu are a se teme de nimic opreliște și de niciun chin. Căci biruința finală va fi întotdeauna de partea acelor cari au îmbrățișat cauza lui Christos pe pământ. Chiar morții din morminte

se vor alia cu acei cari depun mărturie zilnică pentru faptul învierii.

Putea-vor aşadar diriguitorii ţării să despoaie poporul român de toate avuţiile, să-l supună la cele mai teribile cazne, să-i înlănţuie existenţa cu cele mai neome-noase legi, să-i suprime dreptul la cultura proprie şi să nu-l slăbească zi şi noapte din reflectoarele propagandei lor urgisite; atâta vreme cât masa românească îşi va

păstra neatinsă credinţa în Christos, va dispune de un plan inaccesibil atacurilor vrăjmaşe.

Deşi nu suntem în mijlocul fraţilor noştri, ca să participăm la prefacerile lăuntrice ce le suferă sub presiunea sovietică, totuşi simţim de departe că sufletul neamului nostru se îndreaptă spre acest liman mântuitor.

Vestitorul, Aprilie 1950

Realizări comuniste

Dacă întâmplarea face să dai cu ochii de ziarele regimului din ţară, aproape că n'ai altceva de citit în ele decât reportagii extrase din câmpul muncii şi al „întrecerilor“ socialiste. În afară de obişnuitele încordări de arc contra imperialismului anglo-american, lectura zilnică a cititorului se limitează la statistici, la planuri, iniţiative şi rezultate care interesează sectorul producţiei economice. Desigur că nu se poate face un cap de acuză acestor ziare din împrejurarea că, în loc să umple coloanele lor cu obişnuita zeflema politică, scot în evidenţă aportul constructiv al muncii. Dacă nu ne-am isbi de o altă constatare: superlativele întrebuiţate în expresie, nota de frenesie, de patetic, sau mai exact, de excitaţie, ce însoţeşte scrisul cotidian al redactorilor şi corespondenţilor comunişti. În loc să relateze faptele cu modestie şi măsură, le ridică în al şaptelea cer, le adaugă un înveliș sonor, compus din cele mai deşănţate slongane. Orice realizare, oricât de minuscul s'ar prezenta, e utilizată ca trambulină a unei propagande sgomotoase, interesând, pare-se, mai mult răsunetul ce-l stârneşte în opinia publică decât valoarea ei ca fapt obiectiv. Impresia care se desprinde, parcurgând coloanele acestor gazete, este că

ţara întreagă s'a transformat într'un vast şantier, iar milioanele de lucrători care îl populează nu cunosc altă fericire mai mare decât ce mijloace să imagineze şi cum să se epuizeze mai cu folos pentru depăşirea „normei“.

Să depănăm acum lucrurile pe îndelete, scuturându-ne în prealabil conştiinţa de această „Fata Morgana“ a producţiei româneşti, dar, în acelaşi timp, să nu alunecăm nici în extrema cealaltă, tăgăduind orice înfăptuiri regimului actual din România, numai pentru motivul că poartă amprenta ciocanului şi a secerei. Abstracţie făcând aşa dar de agitaţia propagandistică ce se face în această direcţie, trebuie să recunoaştem totuşi, că în anumite ramuri ale producţiei româneşti, s'au

înregistrat oarecari progrese în ultimii doi ani — luând, bine înţeles, ca bază hacsul economic dintre anii 1945—1947 şi nicidecum cifrele de dinainte de războiu. Întrebarea care se pune imediat spiritului în faţa acestui început de refacere este cui serveşte această producţie, cine îi culege roadele? Faptul că ni se pun la dispoziţie anumite statistici, în parte reale, nu înseamnă că economia naţională merge spre însănătoşire. Căci economia unei ţări, ca a oricărei economii

în genere, nu se reduce la producție, ci mai are și alte compartimente. Când urmărim așadar procesul economic românesc până la capătul lui, constatăm că bunurile produse pe pământul României și cu sudoarea poporului român se scurg în altă parte, că ruta lor de circulație în loc să se întoarcă, sub forma compensativă, hrănind trupul națiunii noastre, e scoasă în afara țării servind ca forță propulsivă a economiei sovietice. Între economia românească și cea rusească nu există raporturi de reciprocitate, de schimb, ci de absorbție fără contravalcare. Cifrele ce ni se oferă, oricât de onest ar fi redate, nu privesc propriu zis țara noastră. Guvernul actual al României face greșala să treacă în contul ei aceste bunuri, în loc să le îndrumeze, așa cum se cuvine, la capitolul economiei rusești, unde își produc de fapt efectele.

Dacă examinăm apoi procedeele întrebunțate de autorități pentru a mări capacitatea productivă a țării, o altă constatare tot atât de gravă se impune. Munca ce se efectuează astăzi în România este o muncă de gală. Muncitorii sunt constrânși să ia parte, pe lângă orarul obișnuit de lucru, la tot felul de întreceri între întreprinderile socializate, să presteze pe deasupra și ore suplimentare și să nu lipsească nici dela ședințele de celulă, de sindicat, care se întind până noaptea târziu. E un efort istovitor, care răpește timpul liber al muncitorului, împiedecă repausarea organismului și provoacă îmbătrânirea lui prematură. Evident că conducătorii comuniști au urmărit cu introducerea acestui tempo epuizant de muncă și un calcul politic. Um om care a lucrat până peste puteri ziua și apoi e obligat noaptea să mai asiste încă două, trei ore pe la conferințele de partid, nu mai e capabil să-și adune gândurile, să distingă adevărul de minciună, să opună rezistență interioară lozincilor marxiste. El nu mai e niciodată singur cu conștiința lui, cu eul său critic, decât atunci când nu se mai poate folosi de el, fiind doborât de oboseală și somn.

Comuniștii au însă alte argumente în rezervă, am zice de grad superior, încât

un bilanț integral al situației nu se poate înfățișa până ce nu examinăm și valoarea acestora. Socialismul nu se poate edifica — după aprecierea lor — atâta vreme cât mai subsistă primejdia unui atac din partea statelor imperialiste. De aceea efortul principal al muncitorilor trebuie să se îndrepte spre industria de armament, sacrificând totul, chiar și comoditățile ce s'ar putea procura imediat, pentru împlinirea acestui scop. Dar chiar în ipoteza că n'ar exista această necesitate primordială, că zumzetul războiului nu s'ar auzi la hotare, totuși va mai trece o bună bucată de timp până ce se vor îmbunătăți condițiile de trai ale muncitorului. De abia peste zece, cincisprezece ani, după echipamentul industrial al țării se va desăvârși, poporul român va intra în faza prosperității. Dovadă că revoluția e îndrumată în această direcție — spun tot ei — sunt probele și gajurile ce le oferă regimul chiar de pe acum. Iată lucruri ce în douăzeci de ani, ce vorbim, într-o sută de ani de guvernare „burghezo-moșierească” nu s'au înfăptuit: maternități, creșe, câmine și cantine, ridicarea nivelului sanitar al populației, deschiderea învățământului superior pentru toți fiii de țărani și muncitori etc.

Să deschidem creditul cerut de comuniști, admitând că intențiile lor sunt sincere, că va interveni și în existența R. P. R. o fază de belșug material cu care nu s'a mai întâlnit niciodată poporul nostru în istoria lui. Asta e tot ce-i trebuie omului ca să fie fericit? Oare toată istoria umanității, toate luptele și sacrificiile ce s'au făcut dealungul mileniilor, toate credințele și speranțele ce au iluminat viața strămoșilor noștri să-și afle împlinirea finală în idealul unei bucăți de pâine mai bine rotunjite? Nu li se pare comuniștilor că degradează pe om, la funcțiunea unui organ digestiv, care e mulțumit cu sine însuși și nu mai dorește nimic alt ceva când se poate înfrupta din mâncări mai alese?

Ce pierde omul, ce preț trebuie să plătească, în schimbul acestui paradis terestru, care rămâne o enigmă a viitorului, când și cum se va îndeplini? Există în

America, în Anglia și în Franța închisori ultramoderne, unde detinuții se plimbă liberi, au cinematografe, piscine, săli de lectură, terenuri de sport, înfășit toate instalațiile care să le facă șederea cât mai agreabilă și să uite că între ei și lumea din afară se ridică o centură de ziduri, înaltă de opt metri. În aceste condițiuni ar trăi și „Homo sovieticus” al viitorului, pe care tovarășii lui Stalin ar voi să-l transplanteze și în România. Admitem că nu le lipsește nimic acestor fericiți locatari ai paradisului roșu, că în jurul lor roiesc toate plăcerile posibile. Ce se schimbă în definitiv în modul lor de existență? Nu regimul de temniță, care rămâne în vigoare, ci se pot ameliora cel mult condițiile în care sunt încarcerați sutele de milioane de deținuți. O temniță mai spațioasă, mai bine aerisită, nu-și modifică cu nimic caracteristicile fundamentale și nu poate fi nici un moment confundată cu o oază a libertății, singura care priește cu adevărat ființei umane. Și animalele de povară, și sclavii trebuie bine hrăniți și îngrijiți de stăpâni, pentru ca munca lor să nu tânjească.

Comuniștii au o ultimă poziție de apărare. Această viziune a lui „Homo sovieticus” — demonstrează ei — este denaturată. El nu este numai un producător de bunuri materiale, ci și un creator de cultură. N’am combătut oare noi analfabetismul? N’am creat nenumărate școli? Nu avem teatre, universități, academii, biblioteci publice și case de cultură? Nu se tipărește cartea sovietică în milioane de exemplare? În România e în curs de realizare același proces. Va răsări o nouă cultură, grefată pe idealul marxist. O

cultură, fără îndoială, cu alte dimensiuni spirituale decât ale aceleia făurită de vechea clasă conducătoare, dar nu mai puțin o cultură alcătuită după toate regulile ei de creație.

Comuniștii, enumerând masa impresionantă a instituțiilor culturale de care dispun, fac confuzie între faptul cultural în sine și instrumentele lui de difuziune. Cultura este rodul unui act de libertate interioară. Ea reprezintă singurul domeniu în care dirigismul de stat se arată neputincios. Nu există cultură totalitară, ci numai cultură personală. Apoi se mai cere o altă condiție, tot atât de importantă, pe care nu o îndeplinește cultura sovietică. Orice cultură e un produs al pământului strămoșesc, un reflex al solului natal, al sufletului național. Marxismul însă, impunând un plafon unitar de gândire tuturor popoarelor, implicit anulează posibilitățile lor de creație culturală deoarece astupă izvorul de inspirație al oricărei culturi, în genere. Cultura e plurivalentă, în vreme ce marxismul care are pretenția să controleze toată producția artistico-literară depe glob e un fel de pat a lui Procust, în care fiecare cultură, odată încăpută, trebuie să renunțe la specificul și strălucirea sa proprie, adică tocmai la elementele care constituie esența conceptului ei. Dovada acestei afirmații este că însăși cultura sovietică, lovită de sterilitate din pricinile mai sus arătate, a trebuit să facă apel la comorile sufletului rus, la acea literatură, artă și istorie pe care le combătuse înainte vreme cu înverșunare, în numele luptei de clasă.

Vestitorul, Iulie 1950

Burghezia românească

Aparatul de propagandă al regimului comunist din România este montat așa cum reclamă dialectica marxistă — pe antagonismul istoric ce ar exista între pătura muncitorească și burghezie. Această luptă de clasă nu poate avea alt sfârșit, conform prevederilor aceleiași dialectici, decât nimicirea burgheziei și victoria statului fără clase. Nu ne vom ocupa de adevărul sau neadevărul acestor afirmații luate sub perspectiva lor mondială, ci de întrebuintarea care li se dă în raport cu situația specifică a societății românești. Nouă ni se pare că teoria marxistă nu-și găsește aplicabilitate în România, că dacă la alte popoare ar putea să-și găsească oarecari puncte de sprijin, la noi în țară rămâne cu totul suspendată în aer pentru simplul motiv că nu există o burghezie românească, că n'am fost vrednici să o realizăm până acum, deși am fi avut atâta nevoie de ea, iar ceea ce poartă această denumire în mintea compatrioților noștri nu este decât un conglomerat social de altă natură.

Burghezia, așa cum ne-a lăsat-o moștenire Revoluția Franceză și ne-a învățat să o cunoaștem țările apusului, este lumea conchistadorilor economici, a marilor întreprinzători, a oamenilor de îndrăzneală și risc, cari, înarmați exclusiv cu strădaniile lor proprii, au pornit să deschidă izvoarele de bogăție ale continentelor. Burghezul din epoca lui de glorie — secolul al XIX-lea — nu stă cu nimica mai prejos decât celebrii navigatori din perioada Renașterii sau decât temerarii exploratori ai Asiei și ai Africii. Același

spirit neliniștit, aceeași dorință de a încerca imposibilul și de a smulge naturii cât mai multe taine. Un tip superb al acestei rase burgheze a fost Cecil Rhodes, care a întrunit în una și aceeași persoană pe explorator, pe omul politic, pe războinic și pe omul de afaceri. Să nu uităm că întreaga tehnică modernă și industrializarea uriașe de astăzi se datoresc viziunii și concepției de viață a societății burghezo-capitaliste din secolul al XIX-lea. La originile ei burghezia a avut un suflu eroic, a fost prinsă în volbura unui entuziasm magnific care a schimbat fața pământului.

A apărut însă în România o clasă socială înzestrată cu simțul monumentalului în domeniul economic? Ce energii românești s'au ivit în industrie și comerț cari să depășească afacerile de cartier, ce încordări titanice s'au produs în acest sector al activității naționale, ca să-și însușească cineva denumirea onorabilă de „burghezie”? Românul a fugit de toate acțiunile în care predominau riscurile proprii și s'a furișat sub pulpana ocrotitoare a statului, chiar și atunci când acesta nu-i oferea decât o existență mizerabilă, iar exercițiul profesiunilor libere l-a lăsat pe seama străinilor. Deși solul țării noastre îi îmbia bogățiile pentru a fi puse în exploatare, deși poporul românesc s'a dovedit înzestrat cu calități excepționale oriunde s'a pus serios pe treabă, totuși nu s'a putut cristaliza un spirit burghez în mijlocul lui.

Nu avem o burghezie, pentru că ea a fost împiedecată să se realizeze pe

traectoria ei naturală de către suprastructura politicianistă. Rețeaua de bănci și întreprinderi a partidului liberal nu reprezintă un efort burghez, pentru că s'a dezvoltat în afară de câmpul concurenței libere. Ea s'a putut înfiripa și impune numai grație sacrificiilor cari au fost impuse contribuabilului român și sistemului protecționist vamal inaugurat de același partid. Industria liberală a crescut parasitar pe corpul poporului românesc, iar burghezia care o reprezenta era o burghezie bugetivoră, adică tocmai opusă caracteristicilor esențiale ale burgheziei apusene. Patronii întreprinderilor nu erau industriași de meserie, ci politicienii cari acaparaseră economia țării, sufocând inițiativele de valoare și împiedecând ca adevăratele talente economice să se afirme. Întreprinderile lor nu erau obligate să urmeze legea aspră a concurenței libere, care elimină pe diletanți și slăbănogi, căci politicienii care le patronau le țineau deschisă punga statului oricâteori se aflau într'o situație dificilă.

În lipsa unei burghezii autentice, care să-i fixeze precis conținutul, noțiunea aceasta a cunoscut în România o ciudată metamorfoză. S'a încadrat burgheziei o întreagă categorie de cetățeni cari sunt cu totul străini de rosturile și semnificația ei. S'a spus, de pildă, că ofițerii, profesorii, preoții, învățătorii sunt „burghezi”. Până și nefericiții funcționari ai statului, plătiți cu un salariu de mizerie, au fost asimilați acestei clase, devenind în accepțiunea curentă „burghezi”. În realitate s'a confundat cadrul de conducere al statului cu burghezia, uitându-se că acestei clase sociale îi corespunde o bunăstare materială remarcabilă, câștigată prin eforturile sale proprii, prin resursele sale creatoare. Comuniștii când ațâță

masele muncitorești contra burgheziei, isbesc de fapt în acest cadru de conducere, pe care, din necesități de propagandă, îl asimilează unei realități sociale care nu există în România decât sub forme alterate și cu totul neesențiale. Elementele care servesc administrației de stat se disting printr'o mentalitate total opusă spiritului burghez. Funcționarul de stat primește ordine și execută voința superiorilor săi, în vreme ce burghezul acționează din înbolduri proprii și își asumă riscurile inițiativelor sale.

Într'o altă accepțiune, noțiunea de burghez s'ar referi la omul cuminte, așezat, gospodăru, conservator prin excelență, indiferent de stratul social căruia aparține. Omul care se mulțumește cu o existență mărunță, claustrat în egoismele sale personale și de familie. Această psihologie este reală și reprezintă un semn caracteristic al burgheziei, numai că corespunde unei faze degenerate a ei. Reflexele eroice și dinamice ale burgheziei s'au pierdut în decursul timpului, și în locul lor a apărut acest spirit timorat, incapabil să gândească și să săvârșească ceva mare. Dacă are vreo înrudire așa zisa burghezie românească cu imaginea ei din apus, cel mult se poate alinia acestei perioade de declin din viața ei.

O clasă burgheză, în înțelesul real al cuvântului, poporul român n'a avut niciodată. Ceeace am fost obișnuiți să vedem ca atare n'a fost decât o caricatură a ei. Dacă evoluția generală a omenirii mai îngăduie ca să realizăm o burghezie românească cu o întârziere de un secol, am face cel mai mare dar poporului nostru și am da dovadă de o vitalitate extraordinară. În acest sens, creator, dinamic și inventiv, am dori ca întreg poporul român să devină un popor de burghezi.

Vestitorul, Octombrie 1950

Partid și națiune

În zarva care s'a ivit în jurul Comitetului Național s'a adus vorba de anumite drepturi ce le-ar avea partidele de a reprezenta interesele națiunii. Mai deslușit spus, națiunea nu s'ar putea exprima decât prin mijlocirea lor. Principiul ar fi cu atât mai valabil în împrejurările actuale, când națiunea zace cu călușul la gură. Partidele ar constitui un fel de prelungire firească a voinței naționale în străinătate. Deaceea tot ce se face aici trebuie să poarte pecetea de partid și tot ce se face împotriva lor, ipso facto, e un fel de înfruntare adusă națiunii.

Regimul democratic, prin natura lui, reclamă o multiplicitate de forțe politice în interiorul unei țări. Democrația face apel la conștiința politică a fiecărui individ, oferindu-i posibilitatea să se exprime prin mijlocirea buletinului de vot. Părerile individuale însă, pulverizate, luate una câte una, n'ar putea fi eficace în mecanismul statului, nu și-ar găsi o corespondență valabilă ca forță de guvernământ. Deaceea e necesar să apară niște organisme politice intermediare între individ și neam, care să facă triajul opiniilor particulare, grupându-le după înrudirea lor. Partidele îndeplinesc acest rol. Ele colectează energiile individuale, în marile curente de opinie. Ele înmănușiază forțele dispartate ale indivizilor în unități coerente și capabile de acțiune.

Din însăși procesul lor de naștere, din însăși necesitatea prezenței lor într-o democrație, rezultă că activitatea partidelor se desfășoară între două limite precise. Mai întâi, ele nu sunt formațiuni auto-

nome, n'au un centru existențial propriu, ci viața lor atârnă de prefacerile pe care le suferă opinia publică a unei țări. Deaceea în democrațiile apusene, guvernele și partidele sunt atât de sensibile la oscilațiile opiniei publice. Partidele apar și dispar după nevoile predominante ale istoriei naționale într'un moment dat. Pe unele le pot sălta și pe altele — aceleași nevoi — le pot prăbuși. Numai națiunea e eternă, în vreme ce partidele îndeplinesc funcțiuni trecătoare în evoluția ei.

A doua limitare a activității partidelor provine din sfera țărilor pe care le urmăresc. Un partid nu poate avea țeluri proprii, căci ele sunt organe intermediare și rolul lor este să valorifice țărilor neamului, transpunându-le într-o expresie politică adecvată momentului. Un partid e mare, când răspunde apelului istoric, când știe să se facă instrument al destinului național. E un non-sens ca un partid să-și fixeze obiective de lucru disociate de obiectivele națiunii. Sau, dacă se lasă antrenat în această direcție, își trădează propria lui misiune, își subminează propriile lui baze de existență, odată cu trădarea neamului. Ar însemna că națiunea a ajuns la deriva intereselor lui, și partea a trecut înaintea întregului. Nu numai că se înfrâng realitățile, și realitățile ignorate se răsbună, dar se săvârșește și un act de impietate națională.

Pornind dela aceste premise, recunoaștem imediat eroarea pe care o cultivă cu asiduitate reprezentanții din exil ai partidelor. Ei refuză să ia act de legea constitutivă a partidelor, refuză să se pună

de acord cu sensibilitatea populară, modificată de viforul care s'a abătut asupra țării.

În împrejurările actuale, națiunea, opinia publică românească, a elaborat anumite îndrumări precise peste toți factorii politici, anumite coordonate de acțiune valabile în țară ca și în străinătate. Unitate, reclamă masa românească, strângerea tuturor Românilor în jurul singurului obiectiv care ne poate strânge laolaltă: desrobirea. Să dispară barierele artificiale, să dispară tot ce-a putut să ne despartă în trecut, pentruca cu puteri unite să trecem peste cea mai grea încercare a istoriei noastre. Consultând emigrația românească, răspunsul ar suna la fel: aceeași dorință de a se aduna toată lumea într'un front unic al rezistenței românești. Partidele care se proclamă mandatarii democrației românești, de ce nu dau ascultare verdictului național, de ce întrețin prin formele juridice perimate acțiunea de desbinare între Români? Unde e consecvența?

Apoi, de unde își iau partidele reprezentate în comitet dreptul de a se proclama unicele reprezentante politice românești în străinătate? Și a opune veto altor formațiuni? Dacă opinia publică

decide de soarta partidelor, dacă voința cetățenească reprezintă instanța supremă care reglează cursul lor și dacă această opinie e dispusă să deschidă credit și altor formațiuni — după cum îi dictează necesitățile ei — de ce ignorează drepturile mulțimii? De ce contestă celorlalți Români dreptul reprezentării?

Presupunând mai departe că reprezentarea partidelor în comitet ar fi valabilă — ceea ce nu e adevărat căci s'a realizat pe bază de exclusiune arbitrară a celorlalți Români — ea trebuie onorată prin acțiuni rodnice în serviciul neamului. Partidele trebuie să polarizeze năzuințele neamului, căutându-le formule de realizare în concret. Una e a avea pe buze ideea desrobirii și cu totul altceva este a elabora mijloacele care să ducă la triumful ideii. Când partidele își recunosc filiațiunea națională, acest îndemn devine aproape banal; dar când partidele se hipostasiază în unități autonome, detașate de neam, atunci se încarcă de reflexe egoiste, nu mai sunt caapabile de nicio jertfă și trăiesc din speculații asupra substanței naționale.

Partidele, pentru a nu greși calea, să se întoarcă la regula lor constitutivă: de la popor și pentru popor.

Vestitorul, Decembrie 1950

Dimensiunea tracă

Profesorul Mihail Manoilescu, în anii 1941—42 încerca să definească componența sufletească a poporului român pe baza a trei coordonate: dimensiunea tracă, dimensiunea romană și dimensiunea slavă. În sufletul poporului român s'ar sbate așadar trei energii de proveniență felurită. Faptul semnalat este just și discuția poate varia numai asupra conținutului ce-l atribuim fiecăruia și aportului adus la realizarea autenticului românesc. În ce privește dimensiunea slavă toată lumea e de acord că ne-a făcut cele mai proaste servicii. Bine înțeles nu ne referim la influențele slave de dată recentă, cari au atins numai periferic poporul românesc, ci la primul lor val, cel mai puternic, care aparține totalității naționale. Dimensiunea slavă ține registrul extremelor: fie indolență până la abrutizare și refuzul evenimentului (visare în gol, atitudine mălăiață în fața vieții), fie reacții anarhice lipsite de sens și logică. Ambele forme indică grave rupturi pe planul vieții launtrice. S'a afirmat că darul poetic al poporului român, înclinarea lui spre reverie și posesiunea unui simț ascuțit al armoniilor, ar fi tot de origine slavă. Credem că se face aici confuzie între două stări sufletești diferite: apatia — tipic slavă — și contemplația poetică, contemplația frumosului, provocată de faptul că și una și alta se traduce în realitate prin distanțarea subiectului de domeniul acțiunii.

Dimensiunea romană reprezintă ordine concretă a lucrurilor, simțul practic și simțul statal. Indemânarea de a organiza viața națiunii, de a-i construi cadrele politico-juridice de manifestare.

Dimensiunea tracă îmbrățișează spațiul spiritual al poporului românesc. Acestei dimensiuni îi datorăm minunatele cusături românești, lirica populară, folclorul nostru muzical, jocurile și încrustăturile în lemn. Insușirile fundamentale ale culturii populare românești — suavitate, puritate, armonie — sunt moștenite dela strămoșii noștri traci. Dar cel mai mare dar ce ni l-a transmis sufletul trac este omenia — cuvânt intraductibil într-o altă limbă. Omenia e mai mult decât bunul simț. E un concept de aspecte multiple care dă omului înfățișarea de om. Om de omenie e un om care își pricepe meseria de a fi om. Omenia înglobează simțul moral, dar îl și depășește. E o viziune cosmică, cu epicentrul în bunătatea și înțelegerea fără margini a individului. Era firesc ca sufletul trac, fecundat de aceste limpezimi să dea naștere și celei mai înălțătoare religii din antichitate, încât apariția creștinismului să nu fie întâmpinată cu neîncredere de vechea religie, ci să urmeze ca o desăvârșire și o confirmare a ei. Dacă despre toate celelalte popoare se poate spune că s'au încreștinat, noi ne-am regăsit în creștinism, ne-am descoperit în Christos propria noastră concepție. Ideea unui singur Dumnezeu, a nemuririi

sufletului, a învierii într-o altă lume, erau propovăduite și de Zamolxe. Revoluția spirituală dionisiacă, din veacul al V-lea înainte de Christos, petrecută pe pământul Eladei, e tot de origine tracă.

Ce atitudine trebuie să luăm față de cele trei dimensiuni ale sufletului românesc? Sunt ele de egală valoare și importanță? Pentru a răspunde acestei chestiuni trebuie să stabilim mai întâi actul de naștere al poporului românesc. Existența lui datează numai dela cucerirea Daciei de către Traian? Realitatea e că nu ne putem opri la acest moment fragil. Originea poporului român trebuie căutată pe o arie mult mai întinsă și într-un timp care se pierde în negura vremii. Suntem tot atât de vechi pe pământul nostru ca stejarii și brazii — cum spune Corneliu Codreanu. Noi suntem descendenții direcți ai Tracilor, iar epoca romană s'a grefat pe acest trunchiu străvechiu. O națiune atât de puternică și de robustă ca a noastră nu s'a putut închea numai în 150 de ani de ocupație romană. Controversa continuității își pierde faimosul ei interes. N'am venit de nicăeri, ci am fost prezenți pretutindenea, în Carpați, în Balcani, în Pind, în Serbia. Nu noi ne-am deplasat din nord în sud și invers, ci alții ne-au întrerupt continuitatea teritorială, creind împreună cu elementul de baștină noi popoare. Mișcările de populație românească semnalate în Evul-Mediu sunt secundare în raport cu faptul fundamental, al enormei masse traco-romane, răspândită pe o suprafață întinsă în nordul ca și în sudul Dunării.

Cum rămâne cu limba? Dispariția limbei trace nu e o dovadă categorică a puterii de asimilare a Romanilor? Procesul s'ar putea explica și în alți termeni.

Cum arată Alexandru Randa în lucrarea sa închinată Traciei: „Balkan, Schlüsselraum der Weltgeschichte“, imperiul roman dela anul 200 după Christos se transformă într'un condominiu traco-roman. În legiunile romane elementul traco-iliric ajunge preponderent, și tot din sânul lui se recrutează cel mai mare număr de împărați. Pentru a nu vorbi decât de cei mai valoroși dintre ei, Dioclețian, Constantin cel Mare, Justinian, s'au ridicat din părțile acestea. Faptul nu se datorește hazardului, ci vidului biologic care s'a produs în Italia și în părțile apusene ale imperiului. Tracii nu mai erau periferici imperiului ci deveniseră factorul determinant al continuității și al apărării lui de barbari. Ei și-au părăsit limba lor străveche, pentru că li s'au deschis porțile unui imperiu, pentru că împrejurările i-au așezat în prezența unei sarcini uriașe. Ostilitatea dintre Traci și Romani dispăruse, pentru că ei înșiși au urcat cele mai înalte trepte ale imperiului și imperiul le aparținea cu acelaș titlul cu care aparținea Romanilor. Strămutarea capitalei dela Roma la Constantinopol are aceeași semnificație. Traco-Ilirii au deplasat centrul de greutate al imperiului în patria lor, conformându-se deplasării care s'a produs în centrul lui etnic. Oare Romanii de tradiție ar fi tolerat un asemenea scandal? Ne putem imagina pe Caesar sau August părăsind Capitoliul?

Orientarea viitoare a poporului român trebuie să se sprijine, pe sinteza traco-romană, care trebuie realizată sub cupola creștinismului. Dar ea nu-i posibilă atâta vreme cât ne amputăm istoria cu câteva milenii. Misterul poporului român se va lămuri numai lămurind necunoscuta tracă.

Vestitorul, August 1951

„Reînarmarea morală“

„Reînarmarea morală“ este numele unei puternice mișcări contemporane de reînnoire spirituală și morală a omului, întemeiată de un cetățean american de origină elvețiană, Frank Buchman, cunoscută și sub numele de mișcarea dela Caux, pentru că sediul ei principal se află în această localitate, din Elveția. Propriu zis denumirea de „reînarmare morală“ a apărut mult mai târziu. La început, mișcarea se chema grupele dela Oxford (dl. Mircea Eliade a semnalat publicului românesc existența lor în Insula lui Euthanasius), cci mai frecvenți aderenți ai ei fiind recrutați din mediul studențesc. Programul definitiv al „Reînarmării morale“ și noua ei denumire apar abia dela 1938.

Ideea fundamentală a acestei mișcări este că natura omenească poate fi schimbată, că omul poate deveni un alt om, mai generos, mai pur, mai desinteresat. Componenta „Omului nou“ după Frank Buchman, este „factorul uitat“, partea sufletească care reprezintă esențialul vieții și pentru care lumea modernă nu mai are înțelegere. Oamenii se ocupă de cele mai felurite lucruri, de politică, de familie, de știință, de propriul lor confort, dar nu arată nicio sollicitudine existenței lor intime, care constituie baza tuturor acestor întreprinderi. Și atâta vreme cât „factorul uitat“ rămâne în uitare, nu e de sperat o însănătoșire a individului și, odată cu el, a vieții colective.

Ce cere Frank Buchman dela aderenții „Reînarmării morale“? Nimic mai mult decât ceea ce cunoaște toată lumea din mesajul lui Christos: cinste, curățenie sufletească, detașare de sine însuși și dragoste. Mesajul lui Frank Buchman încearcă o reevaluare, o reactualizare a mesajului divin. Aceste coordonate sufletești alcătuiesc ceea ce chiamă el „factorul uitat“.

Mântuirea colectivă el o vede realizându-se prin individ. Să ne eliberăm existența de structuri artificiale, de probleme inutile, pornind dela energia ei imaculată și această operă de înnoire lăuntrică să nu o așteptăm dela alții, ci să o începem cu noi înșine. Transformarea lumii prin transformarea ta proprie. Mișcarea „Reînnoirii morale“ face apel la forțele spirituale ale omului, pe care vrea să le descătușeze și să le asvârle în lupta contra puterilor răului.

De subliniat că mișcarea dela Caux are, așa zicând, cu excepția comuniștilor, opinia mondială de partea ei. Mulți bărbați de stat, între care se numără și președintele Truman, sunt entusiasmați de roadele ei. Patroni și muncitori, intelectuali și oameni simpli, reprezentanți ai diverselor națiuni și state regăsesc la Caux un teren de fraternizare, un climat prielnic să-și descopere „factorul uitat“. Și unii și alții se întorc mai buni, mai înțeleghători pentru nevoile aproapelui și pentru interesele altor națiuni. Diferi-

tele biserici creștine se arată tot atât de binevoitoare și încurajatoare pentru inițiativele „Reînarmării morale“. Declarațiile făcute de înalte fețe bisericești protestante și de scriitori catolici cu renume indică o impresionantă notă de unanimitate în jurul acestei idei.

Acționând direct asupra socialului, mișcarea „Reînarmării morale“, în mod inevitabil e obligată să ia și atitudini politice. Fiind pentru transformarea omului, pe calea convingerii, ea se declară implicit pentru democrație și contra regimurilor totalitare. În trecut a luptat contra național-socialismului, astăzi luptă cu aceași înverșunare contra comunismului. „Reînarmarea morală“ ia atitudine față de toate curentele sau ideile care contrazic doctrina „factorului uitat“. Materialismul este răul epocii noastre, se exprimă Frank Buchman. Și cum comunismul este produsul concepției materialiste, mișcarea dela Caux îl va combate oriunde îl va întâlni, bine înțeles cu armele sale specifice. Dărilor de seamă ale organizației arată că mișcarea a înregistrat succese răsunătoare chiar și în rândurile conducătorilor comuniști din diferitele țări.

Frank Buchmann, astăzi de 72 ani, om cu o vastă experiență a situației mondiale, a diagnosticat și răul de care suferă lumea democratică. În tabăra democrațiilor s'a produs un vid ideologic. De aici șovăirile acestei lumi. Comunismul nu poate fi combătut numai pe baza unei formule

negative, anticomunism, ci trebuie să i se opună o altă ideologie, de factură superioară. El crede că mișcarea lui ar fi chemată să umple acest gol, să acopere acest sector în marele front de apărare a civilizației occidentale.

Citind o recentă dare de seamă asupra mișcării dela Caux, întocmită de Peter Howard, am avut multiple motive să ne bucurăm. Ne-am auzit oarecum și propriul nostru glas. Căci pentru legionari, mișcarea „Reînarmării morale“ nu are taine de nepătruns. Adevărurile rostite la Caux au fost revelate de multă vreme poporului român prin mijlocirea lui Corneliu Codreanu și Ion Moța. N'au fost nici deoparte și nici de alta înrâuriri, ci numai anumite concomitențe. Totuși diferențele subsistă. Mișcarea dela Caux are un caracter internațional. Noi credem că adevărurile evanghelice, ca să devină rodnice în viața popoarelor, în sens politico-istoric, trebuie să-și găsească formule naționale de manifestare. Apoi raporturile cu biserica nu sunt suficient limpezite. Eticul nu poate constitui o categorie aparte, despărțită de religios. Fără harul divin, lucrarea omului e neputincioasă. Numai cu ajutorul Bunului Părinte, omul poate deveni mai bun decât este. Exprimându-ne aceste nedumeriri, nu putem să nu admirăm intensul efort de evanghelizare desfășurat de mișcarea dela Caux și spiritul combativ de care dă dovadă, în lupta contra comunismului.

Vestitorul, Septembrie 1951

Naționalismul la răscruce

Cel de al doilea războiu mondial, se afirmă deobicei, a lichidat un mit, mitul naționalismului. Odată cu prăbușirea puterilor Axei, naționalismul a suferit o înfrângere decisivă. Omenirea coalizată a respins această formulă de viață, căutându-și alte drumuri. S'a produs o selecție de idei-forță și viitorul și-a închis ecbloanele pentru naționalism. Nu mai rămân așa dar în prezență decât două doctrine care își dispută întâietatea în lume: democrația și comunismul.

Concluzia aceasta nu e tocmai exactă. În realitate, nu naționalismul a fost răpus odată cu capitularea dela 1945, ci falsul naționalism, naționalismul agresiv și imperialist, care nu-i decât o remanentă a perioadei burghezo-capitaliste. Naționalismul autentic nu are nimic de-aface cu poftele de cucerire și aservire a altor popoare. El reprezintă faza de proiecție în istorie a conștiinței interioare a unui neam, de maturizare spirituală a unui popor. El nu este revanșard, nu este pornit spre rapt, violenții și agresiuni. El cultivă imanențele unui popor și respectă în acelaș timp geniul creator al altor popoare. Naționalismul este o formulă de conviețuire în duh a tuturor popoarelor.

Natural că restaurarea acestui adevăr reclamă eforturi penibile și de lungă durată. Opinia publică din Occident e subminată de falsuri, de minciuni, de slogane propagandistice, de prejudecăți de cea mai ieftină calitate. Chiar rostirea termenului „Naționalism” provoacă o anumită repulsie în aceste cercuri, considerându-l o noțiune osândită, un prin-

cipiu definitiv eșuat. Tema care se pune este extrem de dificilă: a degaja din ruinele morale ale războiului permanențele naționalismului, a detașa imaginea lui pură de niște exterioare istorice care nu convin fondului său și nu-i aparțin prin esență. Și toată această luptă de clarificare a noțiunilor trebuie dată cu o opinie publică ostilă, trăind încă sub povara grelelor acuzații ce s'au adus naționalismului.

Dificultăți în calea unei juste interpretări și reevaluări a naționalismului nu provin numai din tabăra foștilor inamici ai puterilor Axei. Rezistențe tot atât de aprige se ridică și din sfera naționaliștilor. Există curente în sânul lor, cari nu și-au schimbat perspectiva trecutului și n'au învățat nimic din teribila lecție a războiului. Aceste tendințe se orientează exclusiv după erorile săvârșite de aliați și au mai puțină înțelegere pentru erorile ce le-au făcut marile state naționaliste. Adevărul este că haosul actual din Europa se datorește în egală măsură marilor puteri naționaliste și marilor puteri democratice. Singurii care au profitat de pe urma acestei viziuni precare a destinului uman au fost bolșevicii. E o pagubă comună și o responsabilitate comună. Ceeace înseamnă că răul nu poate fi reparat decât printr'o nouă încheiere a frontului european, printr'o fixare activă a naționaliștilor alături de forțele Occidentului.

O poziție intermediară este și utopică și primejdioasă. Acei care susțin afirmații de această natură nici cu Rusia, nici

cu America, ci cu Europa — în realitate, de bună credință fiind, fac jocul Moscovei. Politicește, Europa nu mai există, în sensul că nu mai are viabilitate proprie, nu mai dispune de armătura de state, care să-i garanteze integritatea istorică. Europa a fost lichidată la Casablanca, Teheran și Yalta, devenind un câmp de tensiune între Statele Unite și Soviete. Europa nu poate fi restaurată decât odată cu alungarea bolșevismului din jumătatea ei răsăriteană și acest obiectiv nu poate fi realizat fără sprijinul american.

Puterile occidentale, și în special Statele Unite, dispun de un enorm potențial tehnic și economic. În schimb, — în domeniul spiritului, se prezintă sărăcite de vlagă. Le lipsește un ideal, o credință, care să-i însuflețească în titanica încor-

dare de astăzi. Naționaliștii pot complini acestui gol. Ei se simt profund atașați de sufletul națiunii lor — singura entitate istorică ce poate fi opusă cu succes bolșevismului. Dispunând de acest tezaur doctrinar, indispensabil pentru crearea unui front anticomunist compact, curajos și puternic, naționaliștii nu se pot preda unor atitudini oscilatorii. E o datorie care emană din propriul lor conținut. Dacă Europa le este atât de scumpă, dacă cred în misiunea ei civilizatorie, atunci nu pot fi decât alături de cei care o pot salva.

Si dacă naționalismul mai are o șansă în lume, ea nu se poate împlini decât pe calea unei fraternizări totale cu democrațiile, în lupta care s'a încins astăzi pe tot globul.

Vestitorul, Novembrie 1951

Unirea Creștinilor

Comuniștii, ca să-și realizeze planurile lor de dominație mondială, lucrează în câmpul tactic, cu o imensă orchestrație de mijloace. Pe cât sunt de rigizi cu principiile lor, pe atâta se arată largi în concesiuni, când este vorba de a dobândi un cât de mic avantaj în dauna adversarului.

În Republica Populară Română — de pildă — regimul comunist a aplicat un alt tratament bisericii ortodoxe, decât celei unite. Biserica unită a fost pur și simplu suprimată. Biserica ortodoxă se bucură mai departe de libertatea cultului. Aceasta nu înseamnă că ortodoxia le-ar fi mai aproape de suflet comuniștilor, decât catolicismul. Ci numai că în eșalonarea strategiei sovietice, victima căreia i-a venit rândul a fost Biserica catolică. Biserica catolică este guvernată din afară, de un for supranațional, scaunul Sft. Petru, și această legătură cu un organism universal trebuia întreruptă, ca să nu fie turburată opera de sovietizare a țării. Biserica ortodoxă a fost cruțată până acum de guvernanții roșii, pentru că reacțiile ei sunt mult mai slabe. Ea este o biserică pulverizată între diferite națiuni, ceea ce o pune permanent în stare de inferioritate față de factorul politic, față de stat. Comunismul a utilizat situația ce-a găsit-o, lăsându-i Bisericii ortodoxe libertatea formală a cultului, dar răpindu-i libertatea intrinsecă, libertatea de a dispune de soarta ei în sensul învățăturii evanghelice. Prin simpla declanșare a mecanismului statal, Înaltele Fete Bisericești, neagreate de regim, au fost înlăturate dela păstorirea credincioșilor și înlocuite cu personaje șterse, docile sau

deadreptul ieșite din școlile de cadre ale partidului.

Că această situație este cu totul provizorie și nu reflectă decât o etapă în acțiunea de distrugere a credinței creștine, ne-o dovedesc pregătirile pe care le face partidul ca să combată științific ideea de Dumnezeu în sufletul oamenilor. Se deschid expoziții, se întocmesc muzee, se țin cursuri despre „origina omului”. Omul e decretat făptură a naturii, arătându-i-se fazele lui de descendență din antropoizi. Teza creației divine aparține obscurantismului religios, întreținut de clasa burghezo-moșierească. În același timp, se semnalează din ce în ce mai des atentate împotriva locașurilor dumnezeiești. Biserici catolice și ortodoxe cad devalma pradă vandalismului comunist, sub ochii binevoitori ai milițienilor. Și cimitirele se pare că sunt condamnate să treacă prin forul epurației. După o informație recentă, cimitirul catolic din Timișoara, circumscripția IV a fost desființat de autoritățile locale. Au și început lucrările de defrișare a lui. Crucile de marmură sau de piatră au fost expropriate și sunt destinate spre vânzare alter familii în doliu. Nu numai că perimetrul cimitirului va fi nivelat în așa fel încât să dispară orice urmă de mormânt, dar se intenționează ca pe locul lui să se ridice o clădire, încât și străfundurile lui vor fi răscolite de târnăcoape, iar oasele aruncate. Tot în Timișoara, statuia Fecioarei Maria, din colțul străzii Deja (actuala denumire), a fost smulsă de pe soclu de milițieni și Biserica Domului urmează să fie închisă.

În fața acestor realități, creștinii n'au ajuns nici până astăzi să priceapă planurile tenebroase ale bolșevismului. Pe de o parte, ei continuă să dea lupta izolat, cașicum biruința bolșevismului n'ar însemna nimicirea tuturor confesiunilor, de altă parte, stăruiesc într-o poziție de expectativă, de reticențe, de apreciere superficială a primejdiei. Ce gânduri poate să-și facă creștinul, când citește declarațiile Mgr. Ancel, episcop auxiliar de Lyon, care voinde să trateze problema conflictului dintre Est și Vest, într-o atmosferă de seninătate creștină, așează lumea occidentală în aceeași balanță cu bolșevismul, afirmând că oricine ar începe războiul și din orice motiv intră în categoria criminalilor de război? „Si les Etats-Unis déclenchent une guerre pour libérer du joug soviétique les nations de l'Europe centrale, ils seraient criminels de guerre. Si la Russie déclenchait une guerre pour libérer du joug capitaliste le prolétariat de n'importe quel pays, elle serait criminelle de guerre.“ (Le Monde, 21 Dec. 1951.)

Mgr. Ancel face o aplicare cu totul abstractă a principiilor creștine (pace, nonviolență), lăsând realitățile să curgă pe dedesubt. Agresiunea nu o mai poate săvârși cel ce începe războiul, pentru simplul motiv că ea există și se consumă, zi de zi sub ochii noștri. Ea există chiar dela originile bolșevismului pe un întreg plan de manifestare: personal, național și divin. Simpla prezență a comunismului în istorie e o crimă perpetuă contra fundamentelor ei. Toate rugăciunile ce se fac în biserici nu pot să șteargă oroarea de a fi lăsat ca Dumnezeu să fie batjocorit cu atâta nerușinare pe pământ. Adevărul este că sensibilitatea creștină a contemporanilor s'a tocit în așa măsură, încât nu mai înregistrăm imensitatea păcatului și ne permitem chiar să intrăm

în dialoguri cu comunismul, căutându-i „aspectele constructive“. Ar trebui să reinvie Cruciații, ca să se cutremure de apariția Anti-Christului.

Agresiunea există, pentru că Rusia Sovietică a înjunghiat libertatea națională a popoarelor de dincolo de cortina de fier. Oare e creștinește să spui: nu mă interesează soarta acestor popoare, deși recunosc că împotriva lor s'a săvârșit o agresiune capitală? Se vorbește mereu de iubirea deaproapelui, dar iubirea deaproapelui nu trebuie să funcționeze și atunci când națiuni întregi își strigă disperarea?

Agresiunea există, pentru că Rusia Sovietică a devenit un imens univers concentraționar. Omenirea care s'a revoltat contra lagărelor de concentrare germane, uită de suferințele a 30 de milioane de oameni, de diferite naționalități, care n'au alt drept decât acela să moară răpuși de foame de boli, de munci istovitoare?

Un război contra Rusiei Sovietice nu ar fi un război de agresiune, ci un război care ar pune capăt agresiunii pe toate planurile de existență umană. Războiul a început de mult, iar occidentul se găsește în stare de legitimă apărare. Am îndrăzni să spunem că singurul război de pe pământ perfect justificat teologic este cel ce se apropie de noi.

Declarațiile Mgr. Ancel vin în conflict nu numai cu realitățile, dar și cu ceea ce gândește intim fiecare creștin avertizat. Asupra popoarelor de dincolo de cortina de fier, aceste declarații nu pot avea decât un efect deprimant, iar popoarele din Occident vor avea de suferit tot atât de mult depe urma lor, căci, în numele creștinismului, sunt exortate să se degajeze de responsabilitățile ce le incumbă.

Vestitorul, Ianuarie 1952

Ideile Revoluției Franceze

Revoluția Franceză nu ne-a lăsat moștenire o singură idee, ci un complex de idei. Dacă nu isbutim să le dăm fiecareia de urmă, să distingem pe una de cealaltă, riscăm nu numai o greșită informație asupra trecutului, ci și periclitarea bazelor pe care se poate clădi viitorul. În complexul ideologic al Revoluției Franceze sunt idei perimate astăzi și idei care pot fi de folos zilei de mâine. Deaceea opera Revoluției Franceze nici nu poate fi atacată în bloc și nici nu poate fi acceptată în bloc. Cine n'a înțeles acest lucru, nu va putea lămuri nici contradicția ce ar descoperi-o între teza susținută de Ion Moța și teza lui Codreanu, privitor la aceeași problemă. Ion Moța preamărește principiile Revoluției Franceze, libertate, egalitate, fraternitate, afirmând că ele sunt de origine creștină, în vreme ce Corneliu Codreanu reneagă statul lăsat moșteniere de Revoluția Franceză și crede despre el că își trăește ultimele clipe. În realitate ambele puncte de vedere sunt exacte, numai că ele se referă la noțiuni cu totul aparte.

În momentul Revoluției Franceze se împletesc de fapt trei idei de natură diferită. Ele înseamnă mai întâi triumful concepției de viață liberalo-burgheză împotriva sistemului feudal de organizare a societății. Aici este vorba de ideal, de o formulă de existență care își face loc în gândirea și acțiunea omului modern. Acest conținut ideologic, individualismul burghez este permanent confundat cu democrația, — o altă inovație a Revoluției Franceze — care reprezintă o tehnică politică, un nou mod de participare a cetățenilor la viața de stat. Cetățenii nu se mai lasă guvernați de clasele privilegiate, ci de repre-

zentanții lor liber aleși. Însfârșit, tot ansamblul revoluționar dela 1789 consacră și ideea națională ca forță propulsoare a istoriei. Până la această dată principiul monarhic domina în viața popoarelor. Revoluția Franceză a creat ambianța necesară unificării politice a națiunilor europene. Armatele lui Napoleon răspândeau în sufletul popoarelor și nădejdea eliberării lor de sub jugul diverselor imperialismelor, tradiție care s'a continuat și în sec. al XX., devenind un element caracteristic al politicii franceze depe continent. Pentru a ne da seama de aspectul național al Revoluției Franceze, să analizăm — cum ne îndeamnă și Ion Moța — mai de grabă spiritul Mar-seillaise-ei decât lucrările enciclopediștilor.

Care din aceste idei mai sunt viabile astăzi și pot concura la edificarea viitorului? Idealul burghez aparține unei faze depășite a istoriei. Ideia de profit în economie nu se mai poate prevala singură de toate avantajile muncii unui popor, după cum o viață centrată exclusiv pe egoismele individuale nu mai e o soluție pentru timpurile de față. Societatea burghezo-capitalistă e pe cale de dispariție și la tipul de stat care reflecta această societate se referea Corneliu Codreanu, anunțându-i iminenta prăbușire. Dar trecerea în „istorie“ a societății burghezo-capitaliste nu înseamnă nimicirea democrației. Cele două noțiuni nu sunt indisolubil legate. Democrația supraviețuiește liberalismului, pentru că nu e grevată de niciun conținut ideologic. Prin mijlocirea ei se pot exprima cele mai felurite opinii politice sau crezuri sociale. Democrația nu blochează căile viitorului, atunci când e aplicată cu sinceritate, atunci când nu se

recurge la subterfugii, pentru a se împiedica nouile curente de idei. Ideile de libertate, egalitate, și fraternitate nu sunt accidente ale istoriei, ci reprezintă un element de durată al ei, pentru că e o formă care nu angajează fondul. Ca atare, democrația nu poate fi nici „liberală” nici „socialistă” nici „legionară” și nici „populară”. Ea servește numai de cadru de expresie unor idealuri sociale și politice în continuă prefacere.

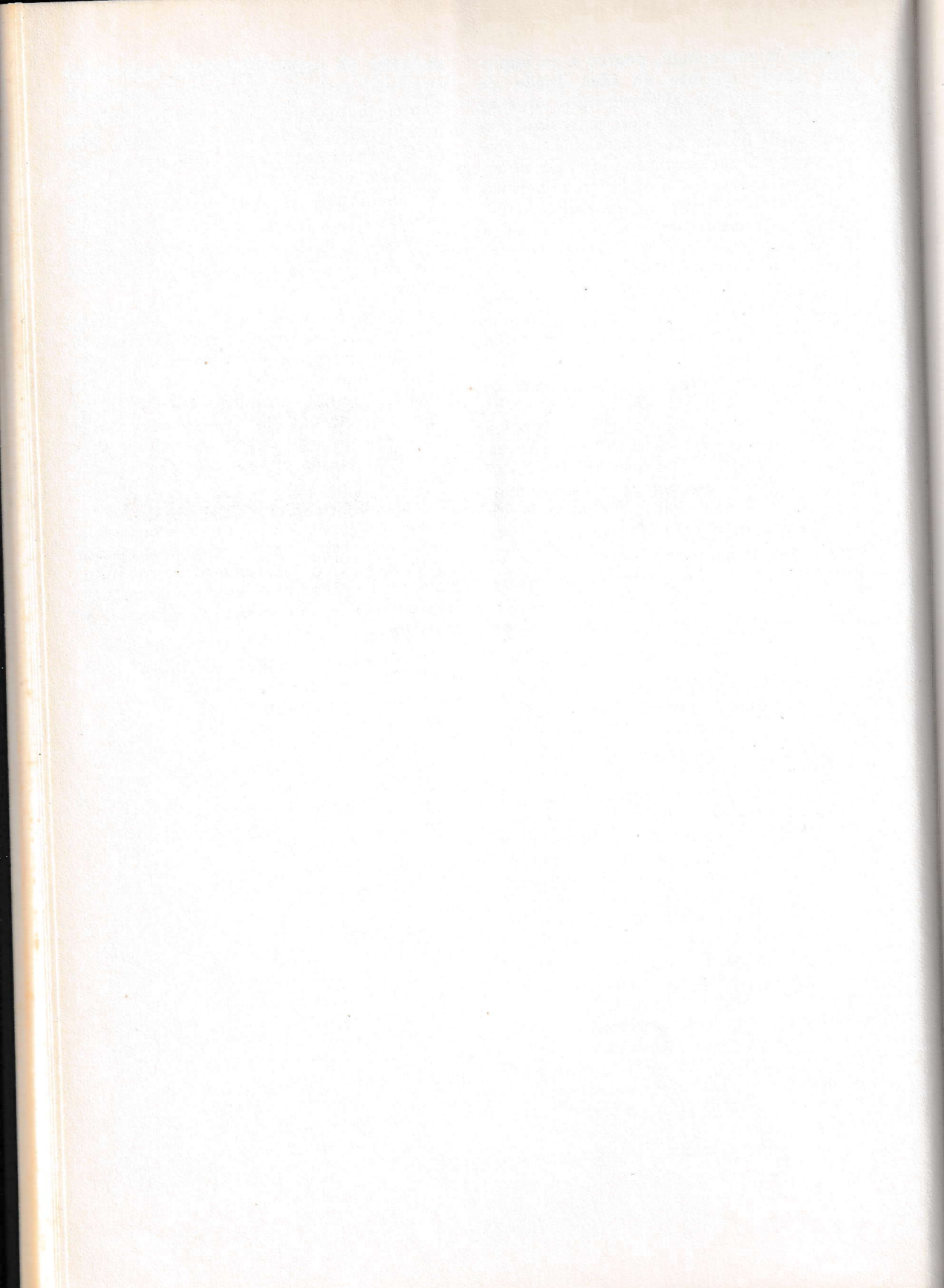
Un atribut de tipul celor de mai sus, adăugat noțiunii de democrație înseamnă că a intervenit o falsificare în gândirea sau aplicarea ei.

Dacă vrem totuși să descoperim în democrație o semnificație mai înaltă decât întruparea unei excelente tehnice politice, atunci trebuie să ne adresăm în domeniul spiritual. Democrație înseamnă respectul persoanei umane. Toți oamenii fiind făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, între ei nu pot exista privilegii sau inegalitate de tratament. În sensul acesta Ion Moța atribuia principiilor de libertate, egalitate și fraternitate o origină creștină. De altă parte, să ne

amintim că responsabilitățile individuale sunt mai extinse decât propria persoană. Faptele bune sau rele ale unui individ se înregistrează în istoria unui neam. Dat fiind această dublă apartenență și responsabilitate a individului (și neamului), niciun membru al unei colectivități naționale nu poate fi exclus dela făurirea destinului ei. Numai o națiune în care acest respect este real și eficace poate deveni o mare națiune.

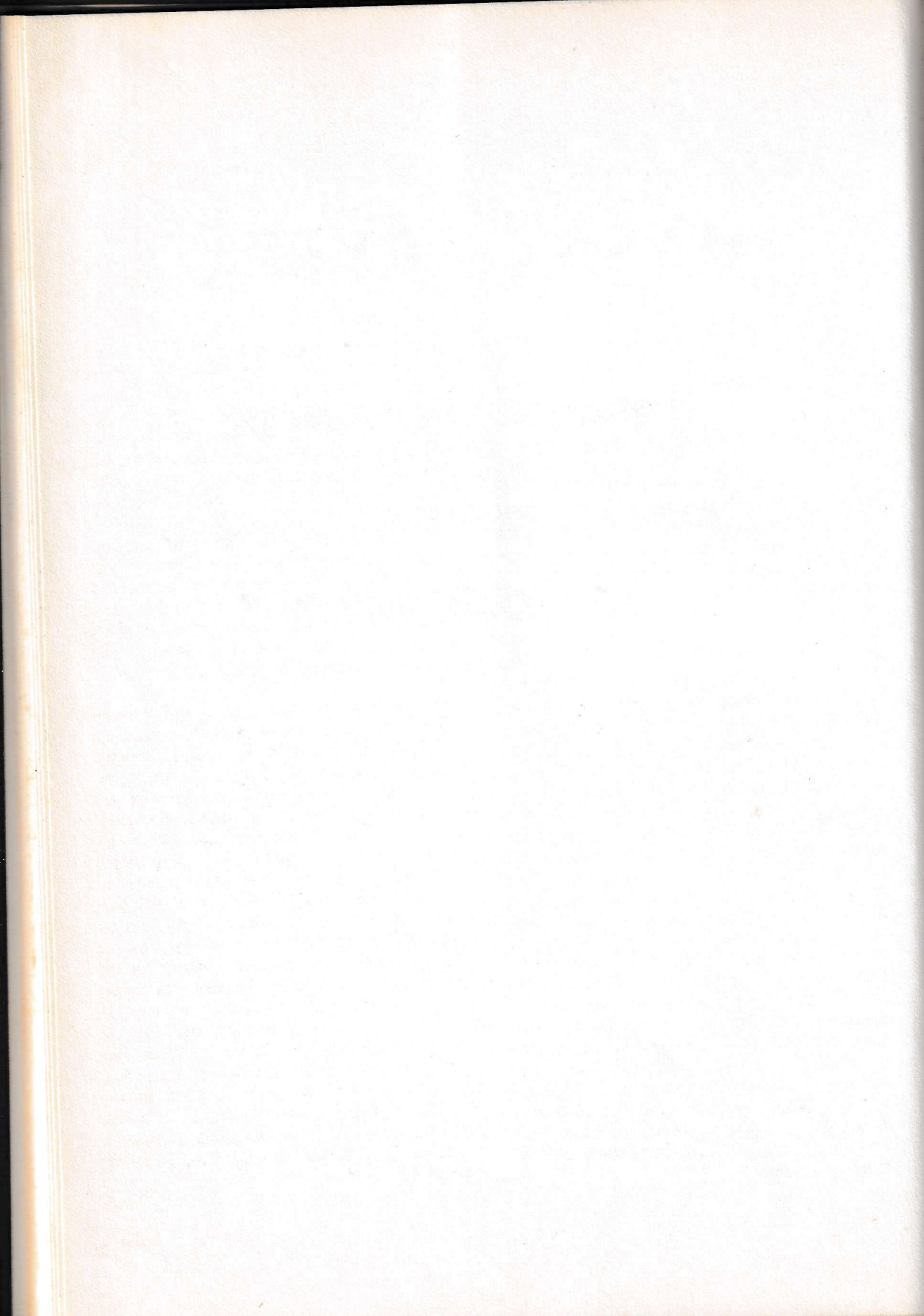
A treia idee a Revoluției Franceze, ideea națională, va continua să frământa sufletul popoarelor europene atâta vreme cât acestea nu și-au delimitat definitiv conturul lor politico-geografic. Ideia națională odată saturată, un popor are de ales două direcții: sau degenerază în imperialism sau se convertește la naționalism, adică se realizează pe axa lui interioară. Un popor ce a isbutit să-și întru-nească toți membrii lui sub aceeași suveranitate este ispitit să-și însușească porțiuni străine de teritoriul lui etnic. Dela acest păcat nu-l poate salva decât expansiunea lui în domeniul spiritului și al culturii.

Vestitorul, Martie 1952

VESTITORII

1952 - 1956

MASSĂ ȘI ELITĂ

Speculațiile ce se fac în gândirea modernă asupra conceptelor de „massă” și „elită” suferă de un viciu fundamental: temele sunt tratate în abstract, casicum s'ar referi la realități desinestatatoare. Desprinse de corpul social care le da viața, și generalizate, este firesc ca aceste noțiuni să ne apară într-o falsă lumină. În această perspectivă izolaționistă, massă și elită n'au altă putință decât de a se afirma una în detrimentul celeilalte, pentru că entitatea ce putea să le asigure pacea și conlucrarea, națiunea, a fost scoasă din circulație. Fenomenele sunt cercetate la suprafață, fără a mai fi raportate la realitatea comună careia-i aparțin. Se operează cu succedanele noțiunii, în loc să se caute deslegarea problemei pornind din creșterea ei.

Un elementar apel la experiență ne convinge că nu există decât „masse nationale” pe suprafața pamantului. Întinderi uniforme de oameni, fără caracter etnice distincte, nu întâlnim nicăieri. Peste acest fapt nu se poate trece. (Evident, nu ne referim la „fenomenele de masă”, care sunt apariții de moment, ci la un fapt mult mai constant, caracteristic vieții moderne, la marea multitudine a unui popor, care se desmoartă și își reclamează cu hotărâre drepturile în stat și în societate). Și atunci raportul dintre cei doi termeni trebuie debatut pe platforma națiunii. Cum rolul unei elite este de a conduce masa, ea nu-și va putea îndeplini chemarea decât, punându-se în slujba organismului de bază, adică devenind o elită națională. Chiar și în biserică, instituție clădită pe ideea universalității, nu se poate face abstracție de acest principiu.

Massă și elită sunt energii, sunt moduri de tensiune specifice națiunii. Și una și alta își trag puterea de la o realitate superioară amândouă: neamul. De aici și posibilitatea acordului dintre ele. Sufletul unui neam este prezent și este același în masă ca și în elită. În masă rasbate mai greoiu, în vreme ce în elită își ia avant și îndrăzneala.

O elită este formată din indivizii care au ajuns să stăpânească aria spirituală a unei națiuni. Elita gândește și acționează pe neam, ca entitate inalterabilă în timp. Sau, cum se exprima Corneliu Codreanu, cunoaște legile de viață ale neamului și îl conduce în spiritul acestor legi.

Patura conducătoare a unei țări nu coincide întotdeauna cu elită. Sub haina ei se poate ascunde și o altă elită. Nici oamenii cu carte, intelectualii, funcționarii statului, liberii profesioniști, nu aparțin cu necesitate elitei. Pot să ingramadesci cunoscinte peste cunoscinte diplome peste diplome, și să rămâi străin de tainele unui neam. Nu putem construi egalitatea intelectuală om de elită. Cel mult e valabilă presupoziția că intelectualii, dispunând de mijloace de informație mai numeroase asupra vieții unui neam, din sânul lor se vor recruta mai multe elemente de elită. Cartea nu e decât un instrument de pătrundere în lumea neamului, dar cât de adânc s'a înaintat spre inima lui, e o chestiune de trăire și documentare interioară. Un intelectual ce și-a însușit vastă panoramă a neamului e socotit om de cultură. Un intelectual lipsit de viziunea intrinsecă a neamului rămâne cel mult un specialist onorabil.

Nimic nu împiedica, în principiu, ca un individ să se ridice din randurile masei deadreptul în cadrul elitei. Și unui muncitor și țaran îi este dat să cucerească tainele unui neam, să treacă dela trăirea anonimă a legilor lui de viață la trăirea lor distinctivă și creatoare. Elita este o proiectie a spiritului și în spirit mutatiile cele mai îndrăsnite sunt posibile. Ea nu este o castă, ci o categorie deschisă masei și în continuă primenire de jos în sus.

Omul de elită trebuie să fie și un om al masei (nu om de masă), adică să exprime neliniștile ei, tendințele ei difuze, ceea ce masă simte, dar nu-i stă în putință să întruchieze aievea. Masă, grație acestui raport de exprimare, se va recunoaște în elită și o va urma. Între masă și elită se stabilește o continuitate naturală de substanță spirituală.

Conceptul de „masă” trebuie restaurat, purificându-l de aprecieri nedrepte și jignitoare. Abstracție făcând de masele degenerare din suburbiile marilor orașe, imensă majoritate a unui popor, multimile lui cuminți și așezate, merita o stimă infinită. Ele garantează continuitatea unui popor. Viața elitelor este expusă intermitențelor, rupturilor, chiar disparițiilor mai îndelungate. Aceste pierderi se pot înlocui, adică posibilitatea de apariție a unei noi elite rămâne intactă atata vreme cât adăncurile vitale ale unui neam n'au fost atacate.

În domeniul culturii, lucrurile nu stau altfel. Masele populare poartă cu sine, în decursul veacurilor permanentele

unei culturi. Cultura majoră a unui popor nu face decât să stilizeze motivele culturii populare. Ca să existe Eminescu, Caragiale, Cosbuc, Parvan, trebuie să preexiste doina, horele, tăieturile în lemn, cusăturile pe cămăși — un întreg complex de tradiții culturale, produs al paturilor largi ale poporului. Marii realizatori clădesc pe aceste fundamente. Tot ce nu se ridică pe ele, nu e cultură. Dela ceramica neolitică din Valea Dunării și până la Rebreanu și Blaga este aceeași cultură care se afirmă, expresie a aceluiași suflet care palpita sub învelisurile ei. Dacă sufletul colectiv românesc s'ar stinge, n'ar mai fi de unde să se reînnoiască nici elitela noastră culturală.

Elita e un fragment detasat din masă unei națiuni, cu scopul de a-i exprima mai limpede caracteristicile. Ea se diferențiază de masă în mijloacele de expresie, în intensitatea cu care trăiește drama națiunii.

Tezele ce vor să opună masă elitei sunt gresite. Nici revolta maselor și nici revolta elitelor, ci comuniunea lor în duhul națiunii. Masă se revolta contra falsei elite. În falșii conducători masă nu se recunoaște și se simte asuprită de stăpânirii lor. Dar niciodată nu se va revolta contra elitei adevărate.

Masă și elită au un inamic comun. Este falsă elită, care se luptă să împiedice joncțiunea între cele două forte reale ale unui popor. Numai odată cu înlăturarea falsei elite, se instaurează pacea internă și rodnicia în viața unei națiuni.

Vestitorii, Decembrie 1952

Recitind pe Mihail Polihroniade

Recitind broșura lui Mihail Polihroniade, „Tineretul și Politica Externă” apărută acum 16 ani, (reprodusă în colecția „Omul Nou”), ne cutremurăm de cât adevăr conține și simțim numai durere și des-nadejde, gândindu-ne că prevederile lui s’au verificat întocmai. De fapt Polihroniade, în această lucrare, desvolta linia de politică externă fixată de Corneliu Codreanu în Memoriul înaintat Regelui în anul 1936, utilizând bogatele surse ale mintii sale și vastă sa cultură politică.

Criza politicii externe a Statului nostru Mihail Polihroniade o atribuie lipsei ei de independentă. „Într’adevar acesta e marele păcat al politicii externe românești, nu-i o politică de sine statatoare, ci e sugerată, e în slujba altora” (pag. 23). Și, mai departe, fixează condițiile unei politici externe eficiente: „Politica externă a unei țări trebuie să depindă exclusiv de interesele, de tradițiile, de idealurile acelei țări. Numai atunci posibilitatea de succes există” (pag. 23).

Desprinsă de realitățile românești, politica externă a României nu putea fi decât politică altora, a altor țări, a altor interese, nici decum a României. Care trebuia să fie — conform indicațiilor geopolitice și a învățămintelor istoriei — comandamentul suprem al politicii externe românești? A sta de veghe la răsărit, a nu accepta nici o alianță, niciun tratat, care ar putea determina o deplasare de forțe în favoarea Rusiei Sovietice. Orice avantaj de ordin diplomatic, teritorial sau militar castigat de Soviete, însemna implicit un pas înainte spre cucerirea patriei noastre. Acest avertisment trebuia să constituie axa politicii noastre externe: „România nu poate lupta alături de Rusia Sovietică! Iată gândul nostru întreg și hotărârea noastră neso-

vălnică, gând și hotărâre pe care Capitanul le-a rostit răsărit în Memoriul înaintat Majestății Sale Regelui” (pag. 11).

Mihail Polihroniade face un scurt istoric al relațiilor României cu Rusia țaristă și în continuare cu Rusia Sovietică. Toate experiențele istorice cu vecinii din Răsărit duc la aceeași concluzie: să ne ferim ca de foc și de apă de acest popor, care și-a calcat în toate împrejurile în care am fost aliați cu el, tratatele, convențiile, iscaliturile sau jurămintele lor de amicitie. „Acestea sunt învățămintele pe care ni le oferă istoria noastră națională. Ei bine, un animal, dacă se frige odată cu focul, fuge toată viața de el. Să fim oare atât de lipsiți nu numai de inteligență, ci chiar de instinctul de conservare pe care-l are ultima dintre ființe, încât să nu înțelegem și să nu învățăm nimic din trista poveste a trecutului?” (pag. 6).

Unul din argumentele de care s’au servit acei cari voiau să împingă România în tabăra sovietică a fost revizionismul maghiar. Un pericol maghiar alarmant — așa cum voia să-l prezinte propaganda antirevizionistă, — nu exista, demonstrează Mihail Polihroniade. Noi suntem cel puțin de două ori mai numeroși și mai puternici decât Ungurii și dacă aceștia ar îndrăzni să ne calce hotarele, fără îndoială că vor fi infranți. „E ceva suspect în această sistematică exagerare a pericolului maghiar, în crearea și menținerea unei adevărate psihoze în opinia publică românească” (pag. 10). „Psihoza ce se întretine în opinia publică românească, concludă autorul, n’are decât un rost, acela de a distrage privirile noastre de la singura primejdie cu adevărat mare pentru Statul și neamul românesc: primejdia bolșevismului rusesc”. (pag. 13).

Pericolul maghiar numai într’un singur

caz putea sa ia forme amenintatoare: daca alte state, mai puternice decat Ungaria, si — ar fi insusit tezele revizionismului maghiar. De acest lucru erau constiente si cercurile romanesti care conspirau la o alianta cu Rusia Sovietica si atunci, pentru a face viabil „pericolul maghiar“, pentru a-i crea o platforma de justificari si ingrijorari, s'au lansat intr'o politica externa de provocare la adresa Italiei si Germaniei, singurele tari care puteau oferi revizionismului maghiar sprijin si amploare europeana. Nicolae Titulescu n'a mai reinit tratatul de amicitie cu Italia, iar la Liga Natiunilor am votat sanctiunile. Era firesc ca, la politica noastra de dusmanie, prin nimic necesara, si dupa toate semnele de amicitie pe care ni le-a aratat Italia (1926, ratificarea realipirii Basarabiei), Mussolini sa raspunda cu discursul Ungariei mutilate. Fata de Germania s'a urmarit aceeasi politica de ostilitate „singura putere care — din punct de vedere romanesc vorbind — daca n'ar exista, ar trebui inventata“ (pag. 9).

Mihail Polihroniade n'a mai trait sa adauge noi fapte convingerilor si tezelor sale: graba cu care ne-am imbiat politiciii de incercuire a Germaniei, ceea ce ne-a atras indemnuri la moderatiune si prudenta chiar din partea Angliei. Cand prabusirea Frantei ne-a obligat totusi, in vara anului 1940, sa ne apropiem de Germania, intoarcerea am facut-o in cele mai nefavorabile conditiuni interne si externe: cu un regim compromis si intr'un moment cand orientarea spre axa echivala cu un razboiu pierdut. Pentruca, desi n'a pornit niciun foc de arma din partea noastra, armata romana, pe tot timpul guvernarii Carol — Calinescu, a stat in pozitie de tragere contra Germaniei. Razboiul potential contra Germaniei l-am lichidat cu pierderea Basarabiei, a Bucovinei, a jumatatii de Ardeal si a Dobrogei. In schimb, filo-sovieticii culegeau roadele politiciii lor

de provocare: Italia si Germania erau stigmatizate in ochii opiniei publice romanesti ca fiind responsabile de ciopartirea tarii.

„Sa admitem totusi ca intr'un moment de nebulie colectiva, intr'o clipa de uitare a istoriei romanesti... intram in rasboiul alaturi de Rusia Sovietica“.

„Ce se va intampla atunci? Numai doua ipoteze sunt posibile: sau suntem invinsi alaturi de Rusia Sovietica, sau suntem invingatori. In prima ipoteza soarta noastra este pecetluita: pierdem jumatate din tara. Dar in a doua ipoteza? Pierdem tot! (pag. 5). Armatele rusesti n'ar mai pleca din Romania si de asta data n'am mai avea de-a face cu simple bande bolsevice, ca in 1918, ci cu bolsevismul organizat, cu bolsevismul stapan pe jumatatea Europei, cu bolsevismul biruitor“ (pag. 9).

Demonstratia de politica externa a lui Mihail Polihroniade si-a aflat in actul dela 23 August o tragica confirmare. Am luptat alaturi de Rusia Sovietica si „am pierdut totul“. Nici macar nu putem exclama ca Regele Francisc I al Frantei: „fors l'honneur“. Am contribuit la distrugerea „singurei puteri care putea face contrapondere colosului rusesc“ (pag. 9) si am ramas astfel la „cheremul Rusiei Sovietice“ (pag. 9). „Romania, inglobata in Uniunea Republicelor Sovietice, va fi si ea o republica a Tatarilor, a Kirghizilor sau a Cazacilor...“ (pag. 9).

Sa speram ca macar parjolul ce s'a abatut asupra tarii va servi la ceva si, in politica externa a Romaniei de maine nu se vor mai repeta aceleasi greseli. Si dupa eliberare problema Romaniei se va pune exact in aceeasi termeni: Relatii de prietenie cu vecinii din apus, din miazazi, din nord si cu toate puterile care exercita o contra-ponderemasei ruso-ucrainine, pentru a ne putea asigura integritatea si pacea hotarelor din rasarit.

Vestitorii, Februarie 1953

La moartea Regelui Carol

Rar i-a fost unui suveran să întrunească condiții mai prielnice la urcarea pe tron. Moștenea o tradiție dinastică glorioasă. Țara era întregită și posibilitățile ei de dezvoltare, imense. Poporul îl primise cu bucurie. Armata i s'a supus, din ceasul descălecării ca unui conducător firesc, intelectualii cei mai distinși ai neamului s'au făcut crainicii lui, salutându-l cu nădejdi vibrante. Și noi, legionarii am păcătuیت ac-lamându-l la 8 Iunie.

Ca resurse umane, Regele Carol era înzestrat cu toate darurile ca să devină un mare rege. Avea chip de domnitor, avea prestanță, o inteligență extraordinară de lăcidă și cultură din cele mai temeinice. În problematica statului era perfect orientat. Cunoștea mai bine decât miniștrii lui resorturile departamentale.

Ce a intervenit în destinul Regelui Carol ca toate aceste calități să fie vehiculate în rău, ca din tot acest belșug de binecuvântări să nu rămână în urmă decât un blestem ce nu-și va găsi alinare nici dincolo de mormânt? Explicațiile pot fi culese din mai multe părți: un anumit complex politic intern, situația externă, femeia care i-a încrucișat drumul vieții, robindu-l. Dar toate aceste împrejurări nu se luminează deplin decât descifrând structura eului său. Omul acesta nu-și iubea decât propria lui persoană. Nu concepea o acțiune generoasă, un gest de detașare de sine însuși. Era un complex de egoisme perfect pus la punct. Nu vedea în oameni decât niște instrumente pentru a-și satisface setea de mărire, dorul de arginți și poftele care îl munciau. Simțul datoriei îi era străin. Familia, Dinastia, Neamul, — noțiuni fără interes, fără corespondență interioară. Un astfel de individ, în care

numai imaginea exterioară rămăsese de om, era sortit să intre în conflict cu neamul, așezându-se deacurmezișul elanurilor lui creeatoare. Acest fond tenebros n'avea altă ieșire în istorie decât să se asocieze cu cele mai degenerate fapte ca să săvârșască Marea Crimă.

În zadar am încercat să descoperim în politica Regelui Carol o „rațiune de stat“, în sensul unor obiective ce nu se desvăluie oricui. Un regim autoritar, o dictatură, care nu sunt cele mai bune forme de guvernare, au un sens de a fi când sunt impuse de împrejurări excepționale în viața unui neam. Dominația absolută, spre care tindea Regele Carol, sau Monarhia activă, cum o numeau lingușitorii tronului, era lipsită de această justificare supremă. Nu se putea raporta la nicio nevoie națională. Telul regimului carlist a fost să elimine din stat entitatea care crează statul, națiunea, transformând-o într-o turmă necuvântătoare. Mitul regalității, instituțiile statului, talentele lui personale, au fost exploatare la maximum pentru a în-lanțui sufletul românesc în toate direcțiile.

Iată acum, în linii mari, cum s'a desfășurat acest plan:

Regele Carol se desparte, mai întâiu, de toate persoanele care l-au ajutat să-și dobândească tronul: colonelul Precup sfârșește în închisoare, Nae Ionescu, în lagăr și mai târziu în mormânt, ceilalți, Manolescu, Sân-Giorgiu, Crainic, etc. nu mai au cuvânt de spus. Prietenii, recunoștințele pe care le datora, sunt dizolvate, în profitul „Oculței“ de la Palat, constituită sub conducerea Elenei Lupescu. Centrul de greutate al politicii românești se deplasează dela popor, dela parlament, dela

partide, dela guvern, în sânul acestei „Oculte“, care devine instanța supremă a politicei românești.

Paralel cu înjghebarea camarilei, începe procesul de fărâmițare al partidelor românești. Goga se desparte de Averescu, Vaida de Maniu, Lupu de Maniu, George Brătianu de vechiul partid liberal. Toți sunt moniți cu oferta puterii în viitorul cel mai apropiat. Încercarea nu izbutește cu mișcarea. Moța știe ce înseamnă sugestiile dela Palat, iar Stelescu sfârșește ca trădător.

Moravurile democrației românești permit apoi Regelui Carol să facă schimbări de guvern total desprins de logosul politic al țării. Niciun șef de partid nu mai știa când vine la putere și dece pleacă. Indicativul electoral a fost scos din funcțiune și soarta guvernelor atârna exclusiv de bunul plac al camarilei. Guvernele Iorga, Duca, Tătărăscu, Goga nu erau înscrise cu necesitate în curba voinței naționale. Ele au reprezentat întruchipări artificiale, create pentru a elimina singura soluție viabilă a crizei în acea vreme: Iuliu Maniu. Se mai obțineau și altceva cu această imixtiune în jocul partidelor politice: se demonstra cetățenilor incapacitatea partidelor de a guverna țara, iar Coroana apărea ca un punct fix, ca o ultimă rezervă, la care va trebui să se facă apel, pentru a se împiedeca ruina totală a statului.

Permanențele statului — instituțiile — ajung în mâna Regelui instrumente de opresiune ale poporului. În special, Armata, Poliția și Jandarmeria, sunt supuse unor continue prefaceri. Se dă întâietate în conducerea lor elementelor servile, incapabile de o ținută dreaptă. Monarhia „activă“ își recrutea personalul de serviciu.

Tineretului i se pregătește o altă orientare. El trebuia să fie scos depe linia naționalismului. În acest scop se înființează „Straja Țării“, al cărei ideal suprem era adorația Regelui. Lucru absurd din punct de vedere al neamului, pentru că Regele însuși trebuia să fie un servitor al idealurilor naționale — pe aceiași treaptă cu cel mai umil cetățean — nu un cumular al lor și cu atât mai puțin să pretindă a fi un ideal în sine.

Regele se interesează și de viața econo-

mică a țării, dar cu un singur scop: să dirijeze cât mai multe venituri în buzunarul său. Marile industrii naționale, ca să-și salveze interesele de omnipotență camarilei, erau obligate să transfere în caseta privată a Regelui pachete întregi de acțiuni. Credite nu se obțineau, investiții ale statului nu se făceau, fără a i se oferi și Regelui beneficii. Regele vămuia întreaga economie națională, reușind să-și strângă avere fabuloasă.

În mijlocul desagregării generale a țării, o singură forță rămăsese intactă: mișcarea legionară. Ea nu putuse fi nici captată, nici împărțită și nici intimidată de prigoana continuă a autorităților. Popularitatea ei crescuse simțitor între anii 1933—1937. Alegerile din 1937 i-adusesse 66 de deputați. Era vizibil că regimul oculte nu se putea consolida atâta vreme cât mișcarea nu era pusă la pământ. Anii 1938—1939 i-a consacrat Regele Carol distrugerii Legiunii. După toate încercările de până atunci, învățăturile ce le-a tras oculta erau că împotriva Legiunii o singură metodă mai putea fi eficace: terorismul de stat. Planul întocmit prevedea, într-o primă fază, decapitarea mișcării de șefii ei autentici, în frunte cu Corneliu Codreanu, iar, în a doua fază, captarea celor rămași în viață, cu frica morții în oase și cu oboeala anilor de lagăre și de închisoare. Pentru execuția sefilor legionari, nu-i trebuia Regelui nici inimă de viteaz, nici inteligență politică, nici viziunea viitorului, ci o echipă de călăi antrenată și bine plătită. La 30 Noembrie 1938 și 22 Septembrie 1939, cea mai mare parte a elitei legionare este masacrată. Cât privește partea a doua a planului, aceasta n'a izbutit, pentru că mișcarea a avut încă suficientă vigoare ca să-și reconstituie centrul ei de greutate și să reia lupta contra regimului.

S'a afirmat adeseori că Regele a deschis lupta contra Gărzii de Fier, pentru a împiedeca alunecarea României în orbita puterilor Axei. Nici acest lucru nu stă în picioare. Politica externă a Regelui Carol n'a fost nici prooccidentală, nici anti-germană, ci exclusiv personală. Era o politică la dispoziția regimului. În vara anului 1940, a dat totul peste cap, toate relațiile externe create până atunci, ca să câștige

favoarea lui Hitler. Totul a încercat în afară de a sacrifica ceva din atotputernicia camarilei. A acceptat toate amputațiile teritoriale fără un protest, fără a se gândi că cu o altă echipă de guvernare țara ar fi vorbit și o altă limbă.

Colaborarea care s'a început între Rege și mișcare, în vara anului 1940, determinată de situația grea în care ajunsese țara, n'a putut duce la rezultate, din cauza aceluiaș spirit meschin și a acelorași interferențe nefaste. După un scurt timp de încercare, proiectul a trebuit să fie părăsit.

Actul dela 6 Septembrie, în afară de acțiunea de forță care l-a precedat, reprezintă și scadența tuturor păcatelor ce le-a îngrămădit Regele deasupra capului său în cei 10 ani de domnie. Prea mult înșelase pe toată lumea ca să mai găsească crezare la cineva. Pe prieteni îi părăsise, pe oamenii de vază ai țării îi compromisese. Nici Antonescu din 1940, închis și umilit de Carol, nu mai era Antonescu din 1938, mâna dreaptă a Regelui la instaurarea dictaturii.

Semnificativ pentru toată linia vieții lui este că Regele n'a renunțat la Tron decât în clipa în care s'a convins că nu se mai găsește nimenia dispus să facă o baie de sânge pentru a-i salva situația. În seara de 5 Septembrie, după ce toate partidele se declarase împotriva lui și zeci de mii de oameni manifestau pe străzi, cerându-i să

plece, în Palatul Regal, înconjurat de trupe, se desfășura ultima scenă a bătăliei pentru abdicare. Regele mai avea o șansă să schimbe mersul destinului. Personagiile erau Regele, Antonescu și Comandantul Militar al Capitalei, Generalul Coroamă. De afară pătrundeau strigătele manifestanților și din când în când se auzeau focuri de armă. Regele îi cere Generalului Antonescu să tragă în manifestanți. Antonescu se întoarce spre Generalul Coroamă:

— Dumneata, tragi?

— Eu nu trag!

— Atunci nici eu nu trag!

Armata a trecut de partea poporului, refuzând să mai asculte de ordinele unui Rege sperjur, care-o împingea la un nou masacru.

Nu știm ce epocă din istoria neamului se poate compara cu perioada de domnie a Regelui Carol. Și epoca fanariotă pare să aibă trăsături mai blânde decât ceceae ne-a fost dat să pătimim sub acest despot. Trebuie să ne căutăm exemple aiurea: Petru cel Crud din istoria Spaniei sau regimul sovieto-moscovit. Poporul român a cunoscut ororile bolșevismului înainte de invazia dela 23 August.

Atât rău a făcut țării Regele Carol, încât și creștinescul „Dumnezeu să-l ierte“ e penibil a fi rostit la moartea acestui tiran, sunând mai degrabă ca o ofensă adusă Divinității.

Vestitorii, Aprilie 1953

OBIECTIVUL

Anarhia exilului românesc se datorește absenței unui ferment unificator. Lipsește vițiunea clară a obiectivului care să determine ruperea dușmăniilor și închegarea rândurilor românești peste hotare. Niciodată oamenii nu se unesc de dragul numai de a sta împreună, ci se strâng laolaltă pentru a săvârși ceva împreună. Apelurile la unire rămân strigăte inexistente atâta vreme cât nu se lămurește sensul acestor chemări, obiectivul care să le justifice și să le dea impuls spre împlinire.

La întâia vedere, nimic nu pare mai simplu de definit, mai clar conturat decât obiectivul

în jurul căruia ar trebui să se strângă românii pribegi. Nu suntem fugari din țara noastră de atâția ani? Si nu ne este patria cutropită de vrăjmași? Nu avem cu toții sfânta datorie să luptăm cot la cot pentru desrobirea ei? Nenotocirea ce s'a abătut asupra poporului român constituie drama noastră de fiecare zi. Chiar dacă am vrea să ne sustragem obiectivului, condiția de exilat ni-l amintește mereu și ne obligă să ne simțim solidari cu suferințele neamului.

Dar cutoate că scopul menit să adune laolaltă românii pribegi e atât de împletit cu

destinul fiecăruia dintre noi încat este peste putință să-și piardă actualitatea, totuși până acum n'a dat roadele așteptate. Nu suntem mai uniți astăzi ca acum noua ani. Cum se explică această slabă resonanță a obiectivului în sufletele exilaților?

Una este a trăi vitregia momentului românesc cu apăsare și durere și alta este a urmări eliberarea țării cu luciditate și simț al răspunderii. În cazul dintăiu, suferi pentru țară, te frământă pentru eliberarea ei, dar fără a angaja în această neliniste ce te asaltează zilnic, toate disponibilitățile ființei tale. În cazul al doilea, te consacră obiectivului cu toate consecințele ce le implică, până la „hotărârea aspră a faptei.” Când obiectivul iese din faza nostalgică și este luat în piept, bărbătește, atunci încep marile discrepante.

Lupta de eliberare este tributară, în primul rând, energiilor eroice ale neamului. Acțiunea românească de peste hotare nu are valoare decât în măsura în care recunoaște și reprezintă acest adevăr. Mișcarea de rezistență din țară dă titlu și suport eforturilor ce le desfășoară refugiații români în mijlocul lumii libere. E necesară această delimitare și ierarhizare de planuri, pentru că de prea multe ori suntem ispitiți a confunda țara cu fragmentul de românitate, risipit pe toate continentele lumii.

Asta nu înseamnă că exilul nu îndeplinește și o funcțiune proprie. Țara sângerează, dar nu-și poate striga durerea și revolta. Glasul ei este înnăbușit de călăi. Cei ce vorbesc astăzi în numele României, n'au nimic comun cu viața și aspirațiile poporului român. Grație complicităților ce le-au aflat în Occident, asasinii a sute de mii de Români sunt acceptați în forurile internaționale și recunoscuți ca guvern legitim al țării. Cine să demaște Crima și Impostura?

Această misiune incumbă românilor pribegi: să fie interpreții națiunii decapitate, să sguđuie conștiința lumii libere, descoperind toate ororile și jafurile ce se întâmplă în România. După socotelile unui strein, economia românească a fost jăcmănită în cei nouă ani de dominație sovietică de bunuri în valoare de 3,6 miliarde de dolari. Vă imaginați la ce stoarcere cumplită a fost supusă fibra românească și la ce exploatare sălbatică bogățiile țării, ca să se umple acest plafon.

Elementul politic din exil formulează în limbajul său specific mișcarea de rezistență a românismului subjugat, dar politicul nu se

desprinde de neam, nu se consideră entitate autonomă, ci rămâne exponentul credincios al primejdiilor prin care trece organismul național. Nu crede că odată cu deplasarea a câtorva mii de români s'a deplasat și centrul de greutate al neamului.

Mai mult decât atâtea. Între românii exilați și țară trebuie să se păstreze o circulație vie. Cu oricâtă conștiință și zel am reprezenta — cei exilați — tragedia poporului românesc peste hotare, nu ne putem legitima traiul în libertate, dacă nu depunem mărturia suprema, dacă, din când în când, soli ai acestei emigrații nu se desprind de bunăvoie din mijlocul nostru ca să ducă un cuvânt de îmbărbătare și o rază de lumină, dincolo, unde nu domnește decât întuneric și moarte. Spiritul de sacrificiu nu poate fi valabil numai în țară, iar aici să dormiteze. Astăzi luptăm pentru existența goală a neamului. Nu vom mai reprezenta nimic, nici în politică nici în cultural, dacă va dispărea substanța națională. O națiune nu dispăre întotdeauna, fiindcă a fost nimicnică fiziceste. Deformări de lungă durată îi pot înstrăina ființa exterioară de propriul ei ethos. Acesta este pericolul cel mare. Sunt nouă ani de când bestia comunistă schilodește sufletul fraged al copiilor de acasă.

Jertfa celor 13 luptători români a rupt valul de minciună ce l-a țesut comunismul peste imaginea spirituală a neamului. O flacără uriasă, isbucită din adâncurile românești, a iluminat pentru o clipă toată întinderea pământului strămoșesc. Au căzut cei treisprezece luptători, dar sguđuirea ce-a provocat-o moartea lor în țară va lăsa urme neșterse în sufletul tineretului. Români din exil și români subjugăți s'au regăsit în același duh. Sângele lor a curs împreună, restabilind poziția autentică a românismului peste toate opreliștele cortinei de fier.

Si acum revenind la obiectiv, dacă privim lucrurile din creștetul neamului, unirea se poate realiza fără procese penibile. Linia frontului indică linia comportamentului personal. Cine simte în el florii luptei de eliberare, nu poate face decât acte care să sustină această luptă. Ținuta lui îmbracă logica luptei. Abaterile dela această normă indică fie absența obiectivului din preocupările noastre fie că se află într'un stadiu de vagă întrupare.

Cei care agită ideea unirii și sunt de bunăcredință să se întoarcă mai întâiu la obiectiv, să se pună de acord cu el, să gândească pe neam toate problemele exilului și vor vedea cum căile înțelegerii se limpezesc.

Vestitorii, August 1954

O NAȚIUNE DE OAMENI LIBERI

Poporul român a suferit o serie de deformări sufletești în decursul veacurilor din cauza cumplitelor împrejurări istorice în care a trăit. Una din cele mai grave alterări ale caracterului său străvechiu este mentalitatea de rob, de desemnată acceptare a tuturor nedreptăților — rest al stăpânirilor străine ce s'au perindat pe pământul României. Lovit fără încetare și de pretutindeni, Românul n'a văzut altă cale de ieșire la liman decât să se supună stăpânirilor, oricâte împilări s'ar fi îngrămădit deasupra capului său. Din când în când, câte o figură năprasnică mai sguduia cerul istoriei românești, pentruca, după aceste rare izbucniri, totul să reîntre în amorfie. Este și asta o filosofie a vieții, care rămâne să se cerceteze în ce măsură a contribuit la păstrarea ființei noastre etnice.

Din momentul în care poporul român și-a făurit un stat național, spiritul de abdicare imprimat ființei sale de repetatele asupriri, nu putea fi decât contra-producente. Stat înseamnă, în primul rând, realizarea unei suveranități interioare, pulsația unei conștiințe de stat în toate instituțiile lui. Când lipsește unei națiuni viziunea creatoare de stat, puterile constituite funcționează desprinse de marea viață a neamului. Ca să se fi înfăptuit efectiv statul român modern, trebuia ca, odată cu unirea dela 1859, să se opereze și o răsturnare de perspectivă în mijlocul poporului român, să se producă un salt de la mentalitatea de rob, la mentalitatea de stăpân. Ca să se azeze cum se cuvine pe scaunul conducerii, poporul român trebuia să-și recunoască poziția lui în lume. Domnitorul Cuza a înțeles necesitatea acestei schimbări de mentalitate și, prin reforme îndrăznețe, a încercat să trezească poporul românesc din „somniașul cel de moarte”, făcându-l vrednic să-și asume răspunderi istorice. Dușmanii nu i-au dat răgaz și viziunea, ce l-a călăuzit în scurta lui domnie, s'a înmormântat, pe plan politic, odată cu detronarea lui.

Începând dela 1866, statul român s'a desvoltat în opoziție cu națiunea. Nu era o emanație a națiunii, nu era națiunea prezentă în manifestările lui. Statul funcționa ignorând vreaea națiunii, iar când totuși aceasta avea vreo svăcnire de independență, o readucea în stare de amorfie prin corupție sau violență. Împrejurările din veacul trecut au favorizat crearea statului românesc modern, dar poporul român nu s'a putut emancipa sufletește, scuturându-se de mentalitatea omului obișnuit să bată la ușile altora. Vidul politic, rezultat de pe urma absenței poporului ro-

mân din incinta noului stat, a fost umplut de elemente alogene, din amalgamul cărora s'a născut, ceea ce Eminescu numea „pătura superpusă”. Evident că această pătură s'a comportat față de poporul român exact ca și stăpânirile streine de pe vremuri: statul, instrument de aservire și exploatare al mulțimilor românești. Între statul „păturii superpuse” și națiune nu exista raport de exprimare. Poporul român munea, plătea biruri grele, își vărsa sângele, cânta „Traiască Regele”, dar nu-și putea realiza destinul. Erau două realități divergente. O singură dată telurile statului și-ale națiunii au coincis: cu prilejul războiului de întreg're, pentruca apoi drumurile lor să se despărță din nou, deoarece „pătura superpusă” n'a văzut în unirea dela 1918 decât mărirea perimetrului de exploatare.

Mișcarea legionară a urmărit să sfărâme mentalitatea de rob care înlănțuia destinul românesc, să transforme un neam de oameni obidiți într-un neam de oameni liberi și mândri de numele ce-l poartă. Odată această prefacere lăuntrică realizată, poporul român se putea afirma politic, luând în stăpânire statul. Lupta mișcării nu s'a dat în fond nici cu vechile partide, nici cu regimul carlist sau antonescian, ci cu o clasă conducătoare străină de aspirațiile poporului român, — una și aceeași sub toate regimurile. Această clasă — de când o semnalase Eminescu — se primenise cu atâtea elemente românești încât nu mai prezenta o problemă de ordin etnic. Ea era formată în mare parte din români neaoși, ceea ce n'a împiedecat-o să continue spiritul și apucăturile vechii „pături superpuse”. Nu mai erau originile etnice care se înfruntau, ci mentalitățile.

„Pătura superpusă” a condus statul român dela 1866 până la 6 Septembrie 1940. Odată cu alungarea regelui Carol de pe tron, s'a petrecut o revoluție mult mai profundă decât acest fapt spectacular. Avantgarda legionară și-a vărsat sângele pentru a deschide neamului drumul spre stat. Pentru întâia oară poporul român se simțea ocrotit de stat și vedea în stat propria lui așezare. Făptura unui stat, cum spune Corneliu Codreanu, nu se judecă atât de mult după forma statului, „pe cât stă în contribuția națiunii la crearea acestor forme de stat”. Regimul carlist și cele mai multe guvernări „democratice” nu s'au bucurat de încrederea poporului. 6 Septembrie 1940 a deslănțuit forțele din adâncuri ale neamului românesc. Forma de guvernare care a urmat, considerată de noi de altminteri, cu totul provizorie, nu poate să pună la îndolală partici-

parea efectivă a poporului la crearea noului stat.

Surprinsă de evenimente, „pătura superpusă” și-a reluat revanșa în Ianuarie 1941. E o eroare să se considere că așazisa rebeliune legionară din Ianuarie — de fapt rebeliunea generalului Antonescu contra statutului constituțional din 14 Septembrie 1940 — n'a avut altă consecință decât eliminarea mișcării legionare dela putere. În realitate, odată cu mișcarea, a fost din nou asvârlit în stare de ilotism politic întreg poporul românesc. Din nou oameni nedoriți de popor, uzând exclusiv de forță, au ajuns să-l conducă și să vorbească străinătății în numele lui. Noi nu identificăm mișcarea cu poporul românesc și nu pretindem că numai prin noi ar birui ideea de neam în statul românesc, dar am fost singurii până acum, care ne-am străduit să scoatem poporul român din ignoranța politică în care a fost sistematic ținut de „pătura superpusă”.

Aceiași înrudire de substanță explică și doctilitatea cu care și celelalte partide politice au suportat regimul carlist și antonescian și dece sub amândouă regimurile numai mișcarea legionară a avut de pățimit. Între noi și aceste regimuri a izbucnit o luptă de concepție: deoparte, mentalitatea națiunii biruitoare în stat, de altă parte, mentalitatea clasei conducătoare, disprețuitoare de națiune. Între partide și regimurile de mai sus au intervenit numai diferențe de familie. În fond, și unii și alții reprezentau interesele aceleiași clase uzurpatoare, încât prietenii turburate pentru o clipă, s'au refăcut repede și în cadrul dictaturilor. Personalul politic al celor două dictaturi, carliste și antonesciene, a fost furnizat de vechile partide.

După catastrofa dela 23 August, tensiunea dintre „pătura superpusă” și popor a dispărut aproape cu totul, din cauza nivelării în suferință a tuturor Românilor. Calculul clasei conducătoare de a găsi un aliat extern în Rusia Sovietică, pentru a-și continua nestinșă dominația, așa cum reușise să capteze sub Antonescu, bunăvoința Germaniei, s'a dovedit greșit. Comunismul a urmărit aservirea totală a poporului românesc, și, pentru a-și ajunge acest scop, trebuia să distrugă vechea clasă conducătoare, așezând în locul ei propria lui „elită”.

Resturile clasei superpuse, naufragiate în Occident, nu s'au vindecat nici acum de vechile apucături. Ei speră să reconstruiască, după eliberarea țării, structura politică și statală de care au beneficiat până în 1944. Așa zisul comitet național nu este decât expresia aceleiași excrescențe politice pe corpul națiunii, pe care a identificat-o Eminescu. Același dispreț pentru masele românești și același desinteres vădit pentru soarta neamului.

Remanențele mentalității de rob persistă și în sufletele multor exilați. Sunt unii cari nu-și găsesc centrul de greutate al existenței lor până ce nu s'au pus sub ocrotirea unui patron. În loc de a servi singurului stăpân legitim, care este neamul, (neamul, la rândul lui, are deasupra pe Dumnezeu) se consideră favorizați de soartă dacă îi bate cineva binevoitor pe umăr, fără să se întrebe dacă persoana care îi agreează, întreține raporturi corecte cu neamul.

Aceiași mentalitate de serv au și toți acei români, de treabă de altminteri, cari, asvârliti de soartă în mijlocul unor națiuni mai înaintate în civilizație, cad în extaz în fața realizărilor acestora, simțindu-se umiliți de propria lor origine. Cu un zel care nu șade bine, caută să se adapteze lumii în care au poposit, uitând că ei nu sunt niște emigranți oarecare, ci solii unui neam ajuns în cel mai greu ceas al istoriei sale.

Însfârșit, pe seama acelorași deficiențe sufletești trebuie pusă și confuzia politică ce domnește între exilați. O concepție politică nu se lămurește numai în laboratorul minții. Este o chestie de dispoziție interioară, de curaj. Consecințele ce le implică o atitudine clară sperie pe omul rămas prizonier mentalității de rob. Orice concepție politică autentică se realizează într-o zonă de mari tensiuni și primejdii. Serbul din noi nu cutează să treacă peste anumite limite de gândire, — domeniul rezervat stăpânului de altădată — și atunci, în locul obiectivelor proiectate pe dimensiunile neamului, apar obiective politice de categorie mărunță, accesibile omului care se sfiește de el însuși.

Trecerea dela mentalitatea de rob la mentalitatea de stăpân nu este ușoară. A fi stăpân nu înseamnă a lua locul celui care te-a asuprit până atunci, ci a deveni om liber. Om liber, la rândul lui, nu este acela care face ce vrea, ci omul care își reglează conduita după necesitățile de viață și de creație ale neamului. Personalitatea lui se compune permanent cu personalitatea neamului. Fără corectivul național, elementele ce se ridică din mijlocul mulțimilor românești riscă să cadă fie în anarhie fie în cocoism, alunecări deopotrivă de primejdioase, pentru că în ambele situații devin aliații inconștienți ai „păturii superpuse” și ajung să lupte contra propriului lor neam.

Mișcarea legionară este o comunitate de oameni liberi. Ei nu luptă nici pentru putere, nici pentru poziții personale, nici pentru averi. Ceeace îi ține împreună, este disciplina națională. Oamenii cei mai liberi pe care i-a dat exilul sunt luptătorii cari au plecat în țară și și-au vărsat sângele pentru cauza poporului robit de păgâni. Sufletul lor s'a desprins de toate egoismele, de toate sclaviile, pentru a face să triumfe în ei, odată cu înfruntarea morții, vibrația pură a chemărilor de dincolo de veacuri.

Vestitorii, Octombrie 1954

CREȘTINĂTATEA ȘI COMUNISMUL

Propaganda sovietică a deslănțuit o nouă ofensivă a păcii. Deastădată se vorbește de o pace efectivă, bazată pe „coexistența” celor două sisteme: lumea liberă și comuniștii sunt invitați să trăiască alături în bună înțelegere fără a se amesteca unii în sfera de existență a celorlalți și fără a se ciocni.

Noi nu credem că e realizabilă această idee cu actualii parteneri ai politicii mondiale. Factorul politic nu poate opera desinestătător, abstracție făcând de concepția de viață a popoarelor. Ca să ne dăm seama dacă coexistența a două forțe mondiale este posibilă, trebuie să coborim până în fundamentele lor metafizice, trebuie să le cercetăm și sub aspectul lor religios. Dacă principiile de viață pe care se ridică existența statelor rivale prezintă trăsături comune, sunt șanse ca și în domeniul politic aceste state să ajungă la acorduri durabile, iar, dacă substanța lor metafizică interzice coexistența, orice eforturi de pașnică conviețuire ar face conducătorii lor, rezultatele nu se vor vedea. Lupta va fi relutată și continuată până ce unul sau altul din cele două sisteme va fi distrus.

Ce constatăm dacă privim dinlăuntru lor lumea liberă și comunismul? Concepțiile lor de viață nu numai că n-au nimic comun între ele, dar se exclud cu îndârjire una pe alta. Concepția de viață a Occidentului, luată în mare, se inspiră din Evanghelia lui Christos. Partidele comuniste urmează îndrumările evangheliei marxiste. Cine îl servește pe Marx, trebuie să renege pe Christos. Materialismul istoric elimină orice suflu spiritual din lume. Tot ce s'a întâmplat și se întâmplă în lume este efectul prefacerilor economice din viața popoarelor. Religia este o suprastructură, un instrument de dominație al claselor avute. Ea este condamnată să dispară, odată cu răsturnarea vechii ordine sociale.

Cunoscând prăpastia care separă creștinismul de comunism, declarațiile lui Crutchev, actualul secretar general al partidului comunist din Rusia, în favoarea libertății religioase—declarații făcute recent unui prelat american, aflat la Moscova sună straniu și neconvingător. Dacă Crutchev s'ar ține de vorbă și libertatea religioasă n'ar mai fi supusă niciunei opreliști în Rusia Sovietică și în celelalte țări ale blocului răsăritean,

comunismul ar suferi o transformare atât de profundă încât și-ar pierde identitatea. Noua politică religioasă a Uniunii Sovietice, anunțată de Crutchev este incompatibilă cu doctrina comunistă, care reclamă lupta contra religiei până la exterminare. Sau aceste declarații sunt făcute cu intenția de a fi respectate și atunci urmările sunt considerabile pentru soarta comunismului mondial, căci întreg scheletul lui doctrinar se prăbusește, sau ele se rezumă la concesiuni de ordin tactic, destinate să creeze în lumea occidentală o prezumție favorabilă „coexistenței” și, în acest caz, intră în categoria obișnuițelor schimbări la față ale comunismului, pe care le cunoaștem dela originile lui.

Adevărul creștin nu poate „coexista” cu comunismul în interiorul aceluiași stat. Dacă Biserica este lăsată să se afirme în toată libertatea, frământarea sufletească ce o provoacă cuvântul Ei în mijlocul popoarelor robite va fi așa de mare încât va duce la desărgarea structurii politice comuniste. Creștinismul propagă dragostea între oameni și respectul persoanei umane, fenomene incompatibile cu ura de clasă și tendințele nivelatoare ale regimului sovietic.

Nu ne îndoiim că conducătorii comuniști sunt conștienți de primejdia ce reprezintă pentru regimul lor ateu și materialist o Biserică liberă și și-au luat toate măsurile ca, în eventualitatea că vor fi siliți de împrejurări să facă concesiuni mai largi creștinismului, să-și poată înfrâna la vreme zelul. Ne întrebăm însă dacă creștinătatea occidentală este tot atât de conștientă de abisul care separă cele două lumi? Pot oare trăi creștinii cu conștiința împăcată alături de o lume care a jurat distrugerea Bisericii lui Christos?

Cercetând panorama religioasă a Occidentului, răspunsul nu este deloc îmbucurător. O mulțime de confuzii se întretaie în capul creștinilor, făcându-i inapți să distingă frontiera dintre cele două lumi.

Sunt milioane de creștini înscrși în partidele comuniste din Occident. Pentru satisfacerea trebuințelor sufletului, acești creștini cu carte de membru în partidul comunist fac apel la serviciile Bisericii, iar pentru rezolvarea problemelor politice ale națiunii lor urmează pe apostolul urei. În preunarea acestor noțiuni constituie un monument de ab-

surditate. Cum pot conviețui în același om dragostea și ura, libertatea personală și pornirea de anihilare a persoanei umane? Comuniștii, ca să întrețină această confuzie, susțin teza separației dintre domeniul politic și cel religios și se fereșc cât pot să desvăluie esența anticreștină a marxismului,

O altă concepție greșită care, din nefericire, predomină în Occident, este că comunismul poate fi combătut cu propriile mijloace, adică expropriindu-l de principala temă de agitație: mizeria și suferințele clasei muncitoare. Dacă confruntăm această teză cu realitatea, constatăm că mediul de mizerie în care se dezvoltă comunismul este de multă vreme depășit în cele mai multe state occidentale. Muncitorii au ajuns la un standard de viață burghez și totuși atracția comunismului asupra lor nu a slăbit. Aceasta înseamnă că o concepție materialistă nu poate fi combătută, opunându-i o altă concepție materialistă, cum încearcă Occidentalii. Comunismul nu poate fi supralicitat în domeniul lui specific. Bogăția economică a unui popor reprezintă o armă importantă în lupta contra comunismului, dar ar fi o exagerare să se facă din ea factorul principal al acestei lupte. Factorul economic, ca să-și păstreze eficiența și utilitatea în războiul contra comunismului, trebuie să se mențină permanent în subordinea concepției creștine a lumii.

Creștinătatea occidentală se poate referi la o justificare supremă ca să accepte „coexistența”: salvarea păcii, idealul oricărui creștin. Războiul este condamnat de învățătura Bisericii. Mai ales în zilele noastre, când un război ar provoca distrugeri cumplite, din cauza armelor atomice și termo-nucleare, care creștin ar putea să îl mai dorească?

Fără îndoială că ideea unui nou război pune o gravă problemă de conștiință oricărui

creștin. Dar până unde merge această dorință de pace? A evita războiul cu orice preț, chiar cu prețul sacrificării conținutului creștin al lumii? După ce Christos a fost isgonit din lume, ce folos mai au creștinii de pace? Între pacea sau coexistența care aduce cu sine nimicirea Bisericii și un război oricât de pustiitor, dar care asigură cel puțin continuitatea Bisericii, ce are de ales un creștin? Nu-i de preferat pustiirea materială a lumii, oricât de teribilă ne-am imagina-o, deșertului spirit al care s'ar întinde pretutindeni după triumful comunismului în lume? Un război purtat pentru apărarea cauzei divine, cu toate riscurile ce le implică, n'ar însemna cel mai mare act de fidelitate ce l-ar presta omenirea lui Christos? O gândire creștină, consecvent depănată, trebuie să se impaze și cu ideea unui război, dacă acest război e menit să salveze existența creștinătății.

„Coexistența” înseamnă pact cu puterile răului. O recunoaștere și o legitimare a forțelor care și-au propus dărâmarea așezămintelor creștine ale lumii. Aceasta e calea pierzaniei. Din întrecerea „pacifică” dintre cele două blocuri nu poate câștiga decât comunismul. Lumea liberă, părăsindu-și pozițiile spirituale, nu poate face decât ceea ce a făcut de zece ani: retragere pe toate fronturile până la capitularea finală.

Se cere creștinilor de astăzi o atitudine hotărâtă contra comunismului, care nu înseamnă imediat război, dar care nu exclude nici eventualitatea unui război. Odată această hotărâre luată, lumea creștină să se încredințeze voii lui Dumnezeu și să nu se teamă de nicio amenințare. Nimic nu poate fi mai grav pentru destinele omenirii decât a trăda pe Christos în schimbul vieții și a bunurilor ei pieritoare.

Vestitorii, Decembrie 1954

NAZISTII SI VICTIMELE NAZISMULUI

După 23 August 1944, pretinsa clasă conducătoare din România a încercat să-și salveze existența și interesele sub regimul sovietic de ocupație într'un mod care o descalifică pentru totdeauna în istorie: a asvârlit întreaga răspundere a colaborării României cu Germania asupra mișcării legionare, iar reprezentanții ei s'au înfățișat înaintea trimișilor lui Stalin ca victime ale nazismului. În goană după alibiuri, politicienii noștri au mers atât de departe cu neomenia încât s'au oferit să predea Sovietelor pe toți legionarii pentru a fi deportați în Siberia.

Luându-se după declarațiile antinaziste și antilegionare apărute în ziare după 23 August, un străin neavizat sau un viitor cercetător al arhivelor contemporane nu și-ar putea imagina altceva decât că regimul răsturnat la această dată memorabilă era de culoare verde, iar reprezentanții diverselor partide abia atunci ieșiseră din lagăre, din închisori sau din vâgăunile n uniților, strigându-și bucuria și revolta contra tiranilor. În realitate, legionarii erau acei care pătimeau de patru ani în lagăre și închisori, iar cei ce își întocmeau în grabă state de serviciu antinaziste erau beneficiarii regimului antonescian. Tocmai în acele zile când făuritorii lui 23 August se prosternau în fața armatei roșii și se întreceau în insulte la adresa mișcării, convoaie de legionari în lanțuri erau transportați din ordinul noului guvern dela închisoarea Aiud la închisoarea Alba-Iulia, de temerea să nu fie răpiți de Nemți-Aiudul fiind prea aproape de linia frontului - și apoi să fie trași la răspundere de comuniști.

Chestiunea „naziștilor” și a „victimelor nazismului” merită să fie reluată și desbătută, mai ales acum când atacuri sincrone deoparte și de alta a cortinei de fier încearcă din nou să prezinte mișcarea ca o oficină a hitlerismului.

Incontestabil că mișcarea legionară a precizat o politică externă alături de puterile Axei. Lăsând laoparte orice considerații ideologice, o socoteală cum nu se poate mai clară stetea la baza acestei orientări: primejdia cea mai gravă pentru țara noastră venind din răsărit era firesc să ne aliem cu oricine ne ajuta să-i facem față. În această

judecată nu mai încăpea nicio speculație. Sunt date geopolitice care se impun cu o stringență de fer. Trei secole de ciocnire între spațiul nostru vital și colosul moscovit nu pot fi șterse din memoria unui popor. Acest adevăr este atât de impletit cu istoria neamului nostru încât a intrat în subconștientul său.

Dar ceea ce era evident pentru toată lumea românească, părea a nu fi avut aceeași valoare pentru protagoniștii politicii noastre externe din această perioadă critică când se cerea maximum de vigilență în direcția Nistrului: Titulescu mai întâiu, apoi Regele Carol. Aceștia au inversat datele fundamentale ale politicii noastre externe întorcând vârful baionetelor românești spre Germania și intrând în complicitate cu Rusia Sovietică. N'au făcut-o nici din neștiință, nici din vreun artificiu de gândire, ci pentru că serveau altor interese. Titulescu și Regele Carol erau afiliați acelor forțe internaționale care urmăreau să deschidă drum Rusiei în Europa; soarta României o jucau pe eșichierul politicii expansioniste a Sovietelor. Inversunarea cu care și unul și celălalt au urmărit distrugerea mișcării nu se explică decât din această perspectivă. Atâta vreme cât mișcarea legionară apăra bastionul românesc, șansele comuniștilor de a trece peste România erau irealizabile.

Schimbările petrecute după 1938 în Europa au confirmat justetea punctului de vedere legionar: trebuia să ne aliem cu Germania pentru a ne apăra contra Rusiei, toate celelalte construcții diplomatice dovedindu-se a fi „castele de carton”. Regele Carol se cramponază însă de vechea orientare, până ce evenimentele îl depășesc. În câteva rânduri, a încercat să asvârle țara în aventură, dar opinia publică nu tolerează o alianță cu Rusia. Cercul carliste trebuie să se adapteze noii situații. Aceeași oameni cari până la 1 Iunie 1940 au dus o politică de permanentă provocare la adresa Germaniei, acum se precipită ca să câștige prietenia lui Hitler. Dar împrejurările erau schimbate. Hitler nu mai era dispus să garanteze integritatea teritorială a României, așa cum declarase în repetate rânduri, începând din 1934. Intre timp Reichul strânsese raporturile cu Ungaria și Bulgaria și încheiase pactul de neagresiune

cu Sovielele. România nu putea fi primită în cadrul puterilor Axei înainte de a da satisfacție vecinilor ei.

În noua situație, numai mișcarea legionară putea să opereze schimbarea alianțelor cu minimum de pierderi pentru țară. Când o direcție politică se dovedește greșită, persoanele care au reprezentat-o trebuie să se dea la o parte, pentru a face loc altei echipe de guvernare. Cum însă Regele Carol era atașat unui complex de interese diametral opuse intereselor românești, toată sbaterea lui a fost ca să nu piardă din mâini puterea, pentru că, într-o altă conjunctură, să poată readuce România pe vechia linie de plutire. Așa se explică de ce mișcările legionare nu i-s-a permis să-și spună cuvântul autorizat la Berlin și Roma, într-un moment crucial pentru destinele neamului, și de ce Regele Carol, cu elementele cunoscute ca adversare ale Noii Germanii, au dat peste bord vechile alianțe, plătind un preț exorbitant din trupul și sufletul țării pentru noile alianțe.

După arbitrajul dela Viena, polițele erau plătite. Germania câștigase România, fără a-și înstrăina prietenia Ungariei și Bulgariei și fără a leza clauzele acordului secret cu Rusia Sovietică. Nimic nu mai stetea în calea unei înțelegeri cu Regele Carol. El ar fi urmat traiectoria lui Antonescu, dacă, în acel moment de desperare al întregii națiuni, nu ar fi intervenit mișcarea legionară, indicând pe vinovat.

„Victimele nazismului”, între care s'a considerat și Regele Carol, pretind că Regele a fost răsturnat cu ajutorul Germaniei. Afirmarea este expresia unei dorințe de a interpreta faptele altcum decum s'au petrecut. La 6 Septembrie n'a existat picior de soldat german în România, iar cât privește sprijinul diplomatic al Germaniei el a fost tot atât de inexistent. Răspunsul ce l-am primit din partea consilierului de legatie v. Ritgen, când i-am înfățișat starea de spirit a populației, a fost „Deutschland braucht Ruhe”. Înălăturarea Regelui Carol s'a făcut fără nici un amestec străin, din inițiativă exclusivă a mișcării, la care s'au alăturat apoi armata și partidele politice.

Căzând Regele Carol de pe tron, nu înseamnă că tendințele care l-au inspirat în întreaga lui domnie au fost părăsite. Vechile forțe s'au regrupat în spatele generalui Antonescu, pentru a încerca să restabilească cu ajutorul lui situația anterioară. Dar planul nu era așa de ușor de realizat, chiar după ce Antonescu fusese câștigat pentru el. Generalul Antonescu nu dispunea de forțe suficiente ca să disloce mișcarea din stat. Numai obținând ajutorul lui Hitler și al armatei germane din România, conspiratorii puteau fi siguri de reușită. Pentru a momi pe Germani în această direcție, Antonescu a uzat de un mijloc care s'a dovedit eficient: a suprasatura cererile guvernului german în toa-

te domeniile, până când aceștia se vor convinge de prietenia lui. În același timp, a denigra sistematic mișcarea, arătându-o inaptă pentru o colaborare din cauza naționalismului său intransigent. Mai ales în fața care se apropie, războiul, este mai bine a colabora cu o structură verificată decât cu o revoluție care nu și-a găsit încă așezarea. Ceeace intuia mai puțin Antonescu era că odată mișcarea eliminată dela putere, România devenea din nou disponibilă pentru o reîncadrare a ei în dispozitivul de expansiune al comunismului mondial, fapt care trebuia să se întâmple de îndată ce forța germană va intra în declin.

Bilanțul „rebeliunii” din Ianuarie se încheie în felul următor: „Naziștii, adică legionarii, trebuie să părăsească puterea sub amenințarea tancurilor germane, iar „victimele nazismului”, făuritorii de mai târziu ai lui 23 August, sunt instalați la putere, cu ajutorul aceluiași tancuri. În Februarie 1945, Vișinski bate cu pumnul în masă Regelui ca să fie concediat generalul Rădescu și aduși la putere comuniștii. În Ianuarie 1941, Hitler a procedat invers: a ordonat armatei germane să-l asiste pe Antonescu în acțiunea de lichidare a statului național legionar, la a cărui iotocmire Germania nici nu contribuisese cel puțin. Pe acei care voiau să colaboreze cu Germania, în lupta contra comunismului, i-a răsturnat și pe acei care i-au fost adversari până în ultima clipă i-a ridicat la conducerea statului. Logica aceasta absurdă s'a răsunat la 23 August.

După „rebeliune”, legionarii au luat calea închisorilor, cu miile, cu zecile de mii. Alte mii dintre ei au fost trimiși în formațiuni speciale pe front, cu ordinul să nu se mai întoarcă. Sunt zeci de cazuri cunoscute, când găsirea unui pistol la un legionar atrăgea după sine condamnarea la moarte a tânărului și execuția lui: „Agenții hitlerismului, intraseră într-o nouă prigoană, cu asentimentul tacit al guvernului german.

În afară de episoade cu totul neînsemnate, istoria mișcării antinaziste din România e cu totul săracă în fapte, și să explicăm de ce. La ce tratament erau supuși în această perioadă de crâncenă încercare pentru noi „antinaziști”? Umblau prin păduri cu flinta în spinare, conspirau contra regimului, ridicau poporul contra regimului? Câte victime a avut mișcarea de rezistență antinazistă? Câți oameni închiși? Câte condamnări la moarte? „Victimele nazismului” de după 23 August au constituit osătura regimului Antonescu: miniștri, diplomați, prefecți, aparați de represiune. Au făcut afaceri prospere, în timp ce sângele curgea în valuri pe front. Au exercitat un control absolut asupra statului și au putut conspira fără niciun risc.

În timp ce pe legionarii îi prigonea cu sete, pe comuniști îi trata cu indulgență, pentru a le fi de sprijin mai târziu. Când s'a pre-

zentat marea ocazie, în August 1944, când riscurile erau excluse, au dat drumul armatelor sovietice ca să înnece întreg pământul românesc.

Abia după ce frontul din Carpați se pulverizase, și-a adus aminte guvernul german că mai existăm și noi pe undeva prin lagărele dela Bucherwald, Dachau și Sachsen-

hausen. Dar era prea târziu pentru a îndigui puhoiul roșu. Totuși ne-am făcut datoria până la ultima clipă. În acele zile de amurg pentru Germania, s'au pus bazele rezistenței românești contra cutropitorilor din răsărit. Nu puteam greși, pentru că ne-am orientat după constanța de politică externă a României, pe care au lăsat-o moștenire veacurile.

Vestitorii, Februarie 1955

REGELE SI MONARHIA

Poziția Mișcării Legionare față de Monarhie a fost precizată de Căpitan în lucrarea lui de căpetenie „Pentru Legionari”: „În fruntea neamurilor, deasupra elitei, se află Monarhia. Resping republica. În istorie s'au văzut monarhi buni, foarte buni, slabi sau răi. Unii s'au bucurat de onoruri și de dragostea popoarelor până la sfârșitul vieții, altora li s'a tăiat capul. N'au fost, deci, toți monarhii buni. Monarhia însă, a fost totdeauna bună. Nu trebuie să se confunde omul cu instituția, trăgându-se concluzii false” (p. 399).

Corneliu Codreanu a meditat și asupra naturii intrinsece a Monarhiei. Ce condiție trebuie să îndeplinească un monarh ca să fie socotit de posteritate „foarte bun” sau cel puțin „bun”? El descopere o lege nescrisă a Monarhiei, pe care o definește în termenii următori: „Există o linie a vieții neamului. Un monarh e mare și bun, atunci când se menține pe această linie. E mic sau rău, în măsura în care se îndepărtează de această linie a vieții neamului sau i se opune. Iată legea monarhiei. Sunt și alte linii care pot ispiti pe monarh: linia intereselor personale, linia intereselor unei clase, linia intereselor unui grup, linia intereselor străine (dinăuntru și dinafara hotarelor). El trebuie să le înlăture pe toate și să urmeze linia neamului” (p. 399).

Dacă încercăm să aplicăm legea stabilită de Corneliu Codreanu domnitorilor care s'au perindat pe tronul României, dela Alexandru Ion Cuza încoace, iată la ce rezultat ajungem: Domnitorul Cuza merită calificativul de „foarte bun”, pentru că atât în politica internă cât și în politica externă s'a identificat total cu linia neamului. S'a îngrijit de ridicarea țărănimii și a făurit Unirea Principatelor. Regelui Carol I numai cu oarecare bunavoință i se poate acorda mențiunea de „bun”. El a coborât dela linia neamului la linia intereselor unei clase. Rodnicul început de ridicare a clasei țărănești, inaugurat de

Domnitorul Cuza, a fost părăsit sub Regele Carol. Regele Carol I a acceptat să devină patronul clasei care l-a adus pe tron. El și-a cheltuit în bună parte autoritatea regală ca să înăbușe legitimele revendicări ale popoului nostru. Prin tra: sacția la care a ajuns cu clasa suprapusă a întârziat cu o jumătate de veac evoluția politică și socială a popoului român. Această clasă nu merita să se bucure de favoarea Regelui, fiind „oligarhie de strânsură”, cum o numește Caragiale. „Nu este o oligarhie măcar statornică, de tradiție istorică, de bravură, de obligațiuni morale, de nobilitate ori de merite” (din studiul lui Caragiale asupra răscoalei dela 1907). Pe plan extern, lunga lui domnie a avut efecte binefăcătoare: statul român și-a recăștigat independența și și-a consolidat existența în raport cu vecinii și marile puteri europene. Totuși, în momentul decisiv, când s'au aruncat sorții unității naționale, orientarea Regelui Carol nu s'a potrivit cu linia neamului. Originea lui etnică s'a dovedit mai tare decât obligațiile ce le contractase față de noua lui Patrie.

„Regele Ferdinand, împotriva oricăror legături și interese, s'a plasat pe linia neamului, a îndurat cu el, a făcut jertfa alături de el, a izbândit cu el. Prin aceasta el este mare și nemuritor.” (Pentru Legionari, p. 399). Tot atât de mare a fost Regele Ferdinand și în tratarea problemelor interne: domnia lui coincide cu momentul în care țărani au fost înzestrați cu pământ și cu dreptul de a participa la viața politică a țării (votul universal). Cu aceste reforme, națiunea, descătușată de servituțiile sociale și politice ale trecutului, avea calea liberă să-și clădească un viitor strălucit. Pentru ceea ce a urmat, „România Mare cu picioarele de lut”, făptura deformată a falnicului vis de măreție românească, ce și l-au făurit luptătorii din tranșee, Regele Ferdinand este mai puțin vinovat. Politicienii vechiului regat au continuat și sub cerul României întregite practicile lor

corupte de guvernare, asimilând geniului lor rău și pe reprezentanții politici ai noilor provincii.

Pentru Regele Carol al II-lea, chiar și calificativul de „foarte rău” nu e destul de aspru ca să redea toată întinderea dezastrului ce l-a provocat: partidele sfărâmate, țara sfărâmată și mândria unui neam, tineretul țării, ucis ca vitele la abator. Regele Carol s'a coborât pe ultima treaptă de degradare a demnității de Rege: s'a înfeudat intereselor streine și a devenit exponentul acestor interese pe tronul României.

După alungarea Regelui Carol II-lea de pe tron, la 6 Septembrie 1940, noi ne-am conformat învățăturii lăsată de Căpitan: „N'au fost deci toți monarhii buni. Monarhia însă a fost întotdeauna bună. Nu trebuie să se confunde omul cu instituția, trăgându-se concluzii false.” Am făcut distincție între instituție și om și l-am aclamat pe Regele Mihai cum nu a fost Rege aclamat vreodată în România. Este drept că și Regele s'a purtat leal față de noi în evenimentele din Ianuarie. A venit dela Sinaia ca să arbitreze conflictul cu Antonescu. Dar Rîșoceanu, subsecretarul de stat dela Interne și omul de încredere al lui Antonescu, i-a tăiat calea la Ploiești și l-a oprit să meargă mai departe sub pretextul că îi este viața în pericol.

În tot decursul regimului antonescian, sentimentele legionarilor față de Rege au răn as neschimbate. Regele nu avea nicio putere și deci nicio răspundere în deslănțuirea prigoanei. Dealtminteri și Regele Mihai se găsea într'o situație precară. Era un surghiunit pe tronul României. Generalul Antonescu nu numai că l-a despuiat de prerogative, dar s'a și purtat față de el și față de Regina-Mamă Elena cu o rară mojiție. Umi-lințele ce le-a îndurat Regele Mihai dela Conducătorul Statului au constituit substratul psihologic al desnodământului dela 23 August.

Justificări istorice sunt greu de găsit pentru gestul Regelui. O poziție de primul rang pentru soarta Europei răsăritene, cum este aceea a României, nu se abandonează fără nicio garanție sau perspectivă. Ea trebuia ținută până s'ar fi ivit un aranjament favorabil sau cedată numai prin luptă. Se poate invoca în apărarea Regelui doar in experiența lui politică. Regele era prea tânăr ca să își dea seama că amărăciunile lui personale sau adulațiile la care era expus zilnic din partea unui anturaj dubios nu pot intra în judecata unui Rege, când soarta țării stă în mâinile lui. Cutoatecă Regele și-a asumat formal toate responsabilitățile actului dela 23 August, istoria nu îi va concede decât rolul unui pion împins și manevrat de alții. Autorii complotului s'au servit de neștiința lui și de ura ce mocnea în sufletul său contra lui Antonescu, pentru a-și realiza planurile lor.

Dupăce Regele Mihai a fost isgonit din țară de către comuniști și s'a aliniat fără să vrea poziției guvernului dela Viena, Mișcarea Legionară nu a stat nicio clipă la indoială ca să își exprime din nou atașamentul său față de Regele pribeag, într'o formă care nu mai lăsa niciun dubiu. Prelungita colaborare între Rege și comuniști, noi am interpretat-o într'un sens cum nu se poate mai favorabil pentru intențiile Majestății Sale în Memoriiul ce i l-am înaintat în 1949: o desperată încercare de a salva statul român dela lichidarea totală, instituția monarhică servind în ultimii ei ani de existență ca ariergardă a rezistenței românești. De altă parte, apariția Regelui în exil am socotit-o de bun augur pentru lupta de eliberare. Regele va da un nou impuls acestei lupte, ridicându-o la o conștiință maximă. În jurul numelui său prevedeam că se va organiza o conducere coherență și eficientă în același timp, care să cruce exilul de lupte sterile.

Așteptările nu numai ale noastre, dar ale marelui majorității a Românilor din exil, s'au soldat cu decepții continue. Mai întâiu, Regele Mihai s'a lăsat ispitit de anturajul său să se proclame unic mandatar al poporului român în exil. Cum celălalt factor constituțional, Națiunea, nu se poate manifesta fiind încătușată, Regele ar fi singurul chemat și îndreptățit să asigure funcțiunile politice ale exilului. Consecințele acestei teorii constituționale, destul de șubrede, sunt extrem de grave: Regele face politica exilului. El nu arbitrează, nu se orientează după dialogul dintre partide, ci decretază. Orici drept de opoziție e suprimat. Discuțiile dintre partide sunt irevelante, pentrucă Regele nu ia în considerare decât propria sa părere.

Regele Mihai a căzut exact în culpa Regelui Carol: și-a însușit concepția dictatorială a Monarhiei. Ca atare, în exilul actual nu-i posibil să fii de altă părere decât Regele, să respingi formula impusă de el, ca nevalabilă, necorespunzătoare momentului și intereselor românești, decât trecând peste persoana lui. Considerându-se în exil exact ceea ce a fost în țară și abuzând de prerogativele ce le deținea altădată, Regele a fixat componența politică a comitetului din exil, numărul de membri ce trebuie să îl aibă, a impus anumite persoane și a respins pe altele — chestiuni care sunt de resortul partidelor și trebuie lămurite în tratativele dintre ele.

Dacă cercetăm mai departe ce calcule l-au determinat pe Rege să-și asume răspunderi atât de întinse și atât de nefirești în raport cu rolul unui monarh în exil, rezultatul e și mai dezastruos: exclusiv pentru a impune și în politica exilului grupul dela 23 August. În vreme ce, în afară de câteva excepții, Românii din exil au făcut eforturi ca să separe responsabilitățile formale ale Regelui, în să-

vârșirea actului dela 23 August, de responsabilitățile reale ale adevăraților lui autori. Regele acționează în sens invers: tot atât de mari eforturi face pentru a nu se distanța de grupul dela 23 August. Generalul Rădescu, deși se bucura de cuasi-unanima încredere a exilului, a trebuit să cedeze locul lui Vișoianu pentru că nu era agreeat de acest grup. Regele nu l-a numit decât pentru a-l disloca. Era o poziție care trebuia consumată, înainte de a face loc lui Vișoianu.

Acestea sunt lucruri mai vechi și mai cunoscute. Ele se referă la pozițiile interne ale exilului. Nu le-am fi reamintit dacă în ultimul timp însăși pozițiile externe ale luptei de eliberare nu ar fi primejduite de consecvența cu care Regele susține grupul dela 23 August.

Vișoianu e fixat pe o poziție opusă acțiunii de eliberare. El joacă pe cartea coexistenței, care este cartea sovietică și care înseamnă, într'un limbaj mai clar, perpetuarea robiei poporului român. Acest punct de vedere, Vișoianu îl expune fără rezerve cui vrea să îi audă părerea despre eliberare. Politica lui Vișoianu în exil este un 23 August prelungit, o continuă sacrificare a poporului român.

Vișoianu și tovarășii lui intimi sunt obligați prin trecutul lor să fie partizanii coexistenței. Eliberarea nu le poate oferi acestora nicio perspectivă. În actuala situație, cu toată opoziția înversunată a exilului, mai joacă un rol. Ei sunt puternic susținuți în America de acele cercuri care au organizat capitularea Occidentului la Teheran, Yalta și Potsdam. E o rețea de complicități care continuă să rămână în vigoare și care nu se va spulbera decât odată cu desăvârșirea procesului de clarificare al opiniei publice americane asupra pericolului comunist.

Regele, angajându-se până în pânzele albe cu Vișoianu, implicit aderă la politica de coexistență. Deaceia, mesajele Regelui către țară sunt lipsite de orice semnificație morală și nu fac decât să înducă lumea în eroare. Prin atitudinea lui încurajează acea

direcție care tinde să înmormânteze în statu-quo-ul european toate nădejtile de eliberare ale popoarelor din răsărit. Între Vișoianu, tovarășii acestuia și Rege există o împletire de interese care vine în conflict acut cu interesele actuale ale poporului românesc.

În împrejurările tragice prin care trece neamul nostru astăzi, atitudinea Regelui în exil constituie o adevărată calamitate. Sentimentele monarhice, atât de înrădăcinate în poporul nostru, sunt speculate chiar de Rege pentru a da câștig de cauză oamenilor catastrofei dela 23 August. În loc „de a îndura cu neamul, a face jertfa alături de el și a izbândi cu el, cum a făcut Regele Ferdinand cel mare și nemuritor” (C. Z. C.), Regele Mihai preferă să se orienteze după celălalt exemplu monarhic, al Regelui Carol II-lea, devenind exponentul unui grup aservit intereselor streine. În loc de a-și cuceri tronul prin luptă, alături de toată suflarea românească, se gândește la o revenire dacă coexistența va lua totuși cândva sfârșit — prin bruscarea voinței naționale, eventual cu ajutorul unei puteri străine, pentru că, odată cu el, să se strecoare din nou în țară, la locuri de conducere, figurile catastrofei naționale.

Am ținut de datoria noastră să dăm acest semnal de alarmă, cu riscul de a ne ridica împotriva un nou val de dușmăanii, pentru că fiecare român din exil să-și poată asuma partea lui de răspundere în desbaterea destinului românesc în lume. Sunt forțe care lucrează și în exil la perpetuarea sclaviei poporului român, iar Regele nu este străin de ele sau nu se poate elibera de ele. Cât privește linia monarhică a Mișcării, ea nu are nevoie de nici-o pledoarie. Dar linia monarhică e tot atât de obligatorie și pentru monarh. Un neam nu poate fi dus la pieire numai de dragul unui monarh care utilizează poziția ce o are pentru a ține în loc aspirațiile lui de viață liberă.

Între Rege și lupta de eliberare, nici-o conștiință românească nu poate șovăi să se pronunțe pentru eliberarea neamului.

Vestitorii, Aprilie 1955

ROMANII DE PESTE HOTARE

Problema Românilor de peste hotare n'a constituit niciodată „o problemă” pentru guvernele românești. Ea a fost tratată cum nu se poate mai simplu și mai expeditiv de aceste guverne: prin ignorarea ei. Nu avem România Mare, și-au zis oamenii noștri politici? Nu ni s'a împlinit visul milenar? Dece să ne complicăm existența statului român cu chestiuni care indispon pe vecinii noștri? Românii de peste hotare au fost lăsați să se descurce singuri, cum îi va ajuta capul și norocul. Pentru statul nostru, răspândirile românești de dincolo de granițele lui nu intrau în sfera lui de preocupări. Românii de peste hotare erau interesați numai ca materie de studiu pentru istorici, filologi și alte specii nepractice de români. Doar aceștia mai îndrăgneau să-i scoată din sertarele statelor streine și să-i protejeze în conștiința neamului.

Românii de dincolo de hotarele țării au fost condamnați la o dispariție lentă tocmai de acei cari aveau datoria să-i ocrotească. Ei trăiau ca niște orfani în lume, căci nu se puteau sprijini pe forța altui stat, statul fraților lor de sânge, pentru a-și apăra limba, credința și avutul. În spatele lor se întindea neantul politic. Statul român abdicase dela rolul său firesc, de protector al oazelor de Români înstrăinați. Angajați într-o luptă inegală cu popoarele în mijlocul cărora trăiau, Românii de peste hotare n'au putut face altceva decât să-și închiriască existența până la ultima expresie. Statele streine i-au lovit fără incetare și fără erutare, i-au împins tot mai adânc în defensivă, pentru a-i sili să se contopească în masa națiunii stăpânitoare.

În Jugoslavia există două grupe compacte de Români: unul în Banat, de vreo sută de mii de suflete și altul în Timoc, de peste 400.000. Se adaugă la aceștia, Românii din Macedonia sârbească precum și numeroasele insule românești, împrăștiate pe suprafața întregii Jugoslavii. Guvernele dela Belgrad au tras o linie despărțitoare între Românii din Banatul sârbesc și ceilalți locuitori de origine etnică românească. Celor din Banat le-au acordat dreptul de a avea școli proprii și de a se ruga în limba lor în Biserică, dar pe ceilalți i-a considerat un fel de „rezervat” destinat operei de desnaționalizare. Această discriminare nu se poate sustine cu niciun argument valabil. Românii din Timoc sau Macedonia nu sunt mai puțin români decât cei din Banat. Tratatamentul la care au fost supuși se explică prin politica șovinistă a guvernelor dela Belgrad. Sub Tito, soarta Românilor din Timoc și Macedonia nu s'a schimbat cu nimic.

Deși republica federală iugoslavă, condusă de Tito, este clădită pe principiul naționalităților, fața de Români noul regim s'a comportat tot atât de vitreg. Oficial, Românii din Timoc nu sunt denumiți Români, ci Vlahi, în concepția actualilor guvernanti acești români formând o variantă a poporului sârbesc.

În Bulgaria, elementul românesc forma o mare parte a populației dintre Dunăre și Balcani, până la întemeierea statului bulgar modern (1818).

Politica de desnaționalizare, dusă cu perseverență de noul stat bulgar, a diminuat masa românească dintre Balcani și Dunăre, reducându-o la grupul din jurul Vidinului, la un lant de sate românești dealungul Dunării și la grupul din jurul Vratei, localitate situată la Nord de Sofia. După întâiul războiu mondial, un nou val de persecuții s'a abătut asupra acestor Români, cari au rămas încă destul de puternici, numai grupul din Timocul bulgăresc numărând peste o sută de mii de suflete. Românii au fost despuiați de toate drepturile, în afara de acela de a deveni Bulgari. Ei au fost izolați de România și ținuți într-o totală neștiință, cutoatecă numai Dunărea îi despărțea de patria lor adevărată. Nu aveau voie să primească ziare sau cărți din România, nu puteau asculta slujba religioasă în românește și nu aveau nicio școală în limba învățată de acasă. Preoții și învățătorii bulgari răspundeau afirmația că limba română e o limbă necultivată, în care nu se poate scrie. Cine era auzit pe stradă că vorbește românește, era amendat de autorități sau închis. Pentru a-și urmări în liniste politica de desnaționalizare a minorității românești, guvernul bulgar a consimțit să se deschidă un liceu românesc la Sofia, destinat mai mult fiilor de macedo-români, mult mai puțin la număr în Bulgaria decât Românii dela nord de Balcani, asupra cărora a continuat să se exercite aceeași presiune. Era sistemul cu care a operat și guvernul jugoslav. O firimitură asvârlită în obrazul nației românești, pentru a nu i se putea aduce guvernului bulgar acuzația că persecuta minoritatea românească.

Tragedia Romanilor din Grecia se desfășoară sub ochii noștri, într-o perioadă când subiectul predilect de discutie în forurile internaționale este „drepturile omului”. Măsurile luate de guvernul grec contra populației românești din Macedonia și Pind au atins un grad de neomenie cum rar s'a văzut chiar și în istoria acestui stat, cunoscut prin raul tratament ce l-a aplicat de când a luat ființă cetățenilor lui de alți

naționalitate. După decimarea populației românești din Grecia, în cursul războiului civil, guvernul grec a inaugurat faza de înabșire lentă a oricăror velenități de afirmare a elementului românesc din Grecia. Peste înfloritoare de comunități românești din Grecia se întinde astăzi țărâna grea a sufletelor osândite să-și piardă naționalitatea, pentru că nu mai pot trăi ca Români.

Dacă ne aruncăm privirile spre răsărit, dăm de o impresionantă masă de Români, cari stau de strajă la hotarul Nistrului. Românii Transnistrienți. Numărul lor trece de opt sute de mii. Guvernul sovietic a alcătuit cu o parte dintre ei „Republica Autonomă Moldovenească”. Pe vremea când a luat ființă Republica Moldovenească, s’a interpretat evenimentul în afară, și, chiar în România, ca o traducere în fapt a principiului naționalităților, unul din articolele cu care se mândrește Constituția statului sovietic. În realitate, guvernul sovietic a urmărit cu intemeierea

Republicii Moldovenești un scop mai îndepărtat: crearea unui cadru juridic care să înglobeze, la proxima ocazie, și pe ceilalți Români moldoveni. După cum Sârbii au inventat pe „Vlahi” ca un grup etnic aparte, tot astfel Rusii au inventat „un neam moldovenesc”, deosebit de neamul românesc. De îndată ce au pus mâna pe Basarabia și-au desvăluit fără ocolișuri adevăratele lor intenții. În noua republică moldovenească, teritoriul transnistrian, care alcătuia odinioară vechea republică moldovenească, e redus la o fâșie îngustă dealungul Nistrului și cea mai mare parte a teritoriului, care a aparținut altădată republicii moldovenești, a fost alipit Ucrainei. Dar și această republică moldovenească diminuează stetea în calea expansiunii rusești. Ca să desființeze pentru viitor orice titlu românesc de posesiune al acestor provincii, Basarabia și Transnistria, guvernul sovietic a decis de curând deportarea întregii populații românești din Republica Moldovenească, confirmându-se încă odată prăpastia ce separă comunismul de ideea națională.

În Ungaria, dealungul frontierei spre România, se mai găsește numeroase așezări românești. În timpul stăpânirii maghiare dinainte de ocupația sovietică, era îngăduită slujba religioasă în românește, dar nu existau școli de limba românească în nicio localitate. Abia sub regimul comunist s’au deschis școli românești în Ungaria. Această generozitate nu trebuie interpretată ca un indiciu favorabil politicii adoptate de comuniști față de naționalități. Dintre țările de „democrație populară” numai în România și în Ungaria campania de descoperire și readucere la constituință a minorităților oprimite de vechiul regim „bărghezo-mosieresc” a fost întreprinsă de guvernele comuniste cu toată tenacitatea. În Republica Populară Română sunt înregistrate oficial și se bucura de sprijinul statului 15 minorități; în Republica Populară Maghiară situația este analogă. În Bulgaria însă elementul românesc n’a profitat de noua politică, e tot atât de prigonit ca și în trecut, ceea ce înseamnă că măsura nu e generală. Această politică e urmărită cu precădere în sânul popoarelor neslave, pentru

a le slăbi din interior, fiind mai puțin accesibile ideologiei comuniste.

Un popor cu anevoie poate fi cuprins în hotarele unui stat. Dar dacă frânturi din trupul unui neam au căzut prin forța împrejurărilor în lotul altor state, asta nu înseamnă că au încetat să aparțină aceluiași popor. Destinul unui neam se ridică deasupra unui stat și îmbrățișează totalitatea indivizilor ce-l compun. Un stat este instrumentul de realizare al unui popor și ea atare trebuie să vegheze asupra tuturor răspândirilor lui. E firesc ca Ungurii, Bulgarii, Sârbii sau Ucrainenii să se intereseze de soarta fratilor lor din România. Dar tot atât de firesc este ca și noi, Români, organizați într-un stat național, să uzăm de statul nostru ca să ferim pe Românii înstrăinați de o desnaționalizare forțată. E dreptul și datoria noastră, a statului român, și nimeni nu ne-o poate lua în nume de rău.

Problema Românilor de peste hotare mai prezintă și un alt aspect. În relațiile dintre state, întotdeauna vor exista ciocniri de interese, pentru că în aceste organisme sociale pulsează forța de expansiune a națiunilor care le-au dat viață. Și noi, Românii, am avut și vom avea de suportat, probabil, revendicări din partea altor state și popoare. Pentru a combate revendicările altor state împotriva noastră trebuie să se arunce în balanța propagandei, discuțiilor sau negocierilor, în afară de alți factori de ordin istoric, politic și economic, și masa românească existentă în statele care ridică pretenții asupra hotarelor românești. Orice diferend care opune un stat altui stat și tinde să se lichideze pe cale de negocieri, trebuie sustinut și cu arme ofensive, cu propriile noastre revendicări, când acestea sunt juste și intemeiate. Când Bulgarii au pretins sudul Dobrogei, noi nu trebuia să-i combatem, retragându-ne pe o poziție defensivă, ci să intervenim în tratative, ridicând problema totalității romanilor din Bulgaria. În aceasta perspectivă, pretențiile nu veneau numai din partea lor, ci s’ar fi întretaia și poate echilibrat cu propriile noastre revendicări. Sau să luăm cazul Basarabiei. Noi am „aparat” Basarabia, adică ne-am retras pe o poziție defensivă, oricâteori Rusii ne reaminteau de drepturile lor asupra acestei provincii. Situația, din punct de vedere etnic, se prezintă însă cu totul altfel. Noi eram îndreptățiți să reclamăm întoarcerea unor teritorii de dincolo de Nistru, atât cât rezulta din diferența ce exista între numărul populației ruso-ucrainiene din Basarabia și populația românească din Transnistria.

Răspunderile pentru politica de sacrificare a Romanilor de peste hotare cad în primul rând asupra partidelor „istorice”, total lipsite de simț istoric. În programul lor, în guvernarile lor, doar vagi preocupări pentru problema. Pentru soarta Romanilor din Grecia și Jugoslavia un rol nefast au jucat și raporturile dinastice. Legăturile matrimoniale dintre casele domnitoare din România, Jugoslavia și Grecia au funcționat exclusiv în detrimentul poporului românesc. În-

rudirea familiilor domnitoare a servit guvernelor iugoslave și grecești ca incurajare pentru a continua politica de desnaționalizare a elementului românesc, fiind asigurate că nicio reacțiune nu se va produce din partea României. Regii României n'au făcut uz de legăturile lor de rudenie pentru a obține imblănzirea prigoanei deslănțuite contra Românilor din Grecia și Jugoslavia. Regele Mihai stă astăzi în excelențe raporturi cu dinastia grecească, dar nu se gândește probabil că acel ce se pretinde a fi „Regele tuturor Românilor” nu poate fi oaspetele unui stat care, în același timp, duce o politică perseverentă de nimicire a elementului românesc din această țară.

O altă sursă de nefericire pentru Românii de peste hotare a fost Ministerul de Externe al României. Prin degradări succesive, acest Minister s'a transformat într-o familie de arivisti, al cărei prototip de perfidie și reacredință în slujba ce-a îndeplinit-o va rămânea pentru toate veacurile fostul secretar general, Alexandru Cretianu. Cine să se intereseze de soarta Românilor înstrăinați, când înșiși fruntașii Ministerului de Externe își trădau propria lor țară?

A fi diplomat nu este o carieră în sensul obișnuit al cuvântului, deși se spune „diplomat de carieră”. Nu este destul să cîrpești cu gratie o limbă străină sau să stăpânești la perfecție terminologia și uzanțele diplomatice, pentru a deveni diplomat. Acestea sunt accesoriile slujbei. Acestea sunt necesare, indispensabile, dacă vrei. Dar ele singure nu dau un diplomat. Diplomația nu este o carieră, un mijloc de a-ți câștiga existența, ci o profesiune de credință. Ceea ce caracterizează pe un diplomat, este permanentul dialog

cu neamul. Unui diplomat, ca și unui militar, i se cere în primul rând o ținută națională ireproșabilă. Un diplomat este încărcat de răspunderi cutremurătoare. Prin conștiința lui, în fiecare clipă, se cerne destinul neamului. Corpul diplomatic românesc ar fi trebuit să reprezinte o elită între elite. Numai un Minister de Externe de formație națională, înzestrat cu o dinamică și o perspectivă proprie, ar fi putut înțelege drama Românilor de peste hotare și valoriza la maximum prezența a două milioane de Români în celelalte state.

Din această expunere nu trebuie să tragă cineva concluzii că am fi partizanii unei politici revanșarde. Cu toate nedreptățile ce le-am suferit din partea altor state, trebuie să continuăm tradițiile de toleranță caracteristice poporului nostru, față de toate minoritățile. Mai mult decât atât, să acordăm minorităților maximum de libertăți compatibile cu ființa și integritatea statului român. Dar asta nu înseamnă să continuăm și politica de abandonare a Românilor de peste hotare. Trebuie să ne luptăm cu toate armele pe cari ni le pune la dispoziție propaganda, diplomația și politica, pentru a asigura Românilor de peste hotare condiții demne de existență. Statele care vor să ne fie prietene, trebuie să înceteze cu sistemul barbar al desnaționalizărilor forțate.

Veacul nou spre care se îndreaptă Europa cere ca între micile popoare din răsărit să dispară rivalitățile sterile, șovinismele oarbe, imperialismele minuscule și impotente, pentruca aceste popoare, greu încercate în decursul istoriei, să se poată consacra cu tot elanul la înfăptuirea ethosului lor național în domeniul culturii.

Vestitorii, Iunie 1955

PROBLEMA CONSTITUTIONALA

O problema de deosebita importanta, care obliga pe exilati sa gândeasca de pe acum asupra ei, este cum va arata viitoarea ordine constitutională din România. Evident, pentru o anumita lume problema nu se pune, fiind apriori rezolvata prin prezenta Regelui în exil. Grupul constituit în jurul Regelui, care conspira sa scape din nou poporului român posibilitatea legala sa-si întocmeasca statul dupa viziunea lui proprie, pledeaza pentru o restaurare automata a vechii ordine. Catehismul lor constitutional contine urmatoarele articole :

— Regele Mihai este unicul detinator si interpret al vointei nationale. Adevar indiscutabil. Axioma constitutională.

— Ordinea constitutională a României de Măine va emana din desfasurarea logica a acestui principiu. Totul dela Rege si nimic în afara de Rege. El este alfa si omega României.

— Viata constitutională a tarii nu poate începe decât din momentul în care acel ce detine suveranitatea Natiunii se întoarce în Patrie.

— Odata întors în tara, decreteaza revenirea la Constitutia din 1923.

— Pe baza acestei Constitutii, Suveranul încredinteaza puterea oricui ar dori el, trecând, la nevoie, peste consideratiile de opinie publica.

— Noul guvern, ca sa fie la adăpost de orice surprize în viitoarele alegeri, va da un ucaz, în care se va specifica ca nicio formatie politica „extremista“ nu se poate constitui.

Aceasta e, în linii mari, teoria constitutională a generalului Lazar, iar Regele i-a recunoscut valabilitatea prin cunoscuta lui atitudine în exil.

Regele, ca sa imprime tarii acest curs constitutional, trebuie sa se sprijine pe o forta. Ce forta i-ar putea sta la dispozitie, în eventualitatea ca România trece la un regim de libertate ? O forta interna, mitul Regelui pribeag, care mai staruie în sufletul poporului, si care ar putea sa provoace în momentul eliberarii o miscare de mase în favoarea lui, si o forta externa, o ar-

mata de ocupatie sau un puternic dumping diplomatic din partea Occidentului. Nu e exclusa nici socoteala sovietica ca e mai sigura Rusia de prietenia României, daca în fruntea ei se afla acela care poarta pe piept ordinul Suvarov. Forta interna prezinta anumite desavantajii : mitul Regelui nu e singur pe teren. Mai sunt si alte mituri cari îi fac concurenta : un cântec legionar de pilda, poate sa aiba efectul unei explozii în momentul eliberarii, sau vreun român nasdravan, azi cu totul necunoscut, poate sa-si creeze o fama de vitejie care sa întunece mitul Regelui. Consilierilor din jurul Regelui nu le-a scapat aceasta probabilitate. Deaceia si-au concentrat toate eforturile pentru a capta cea mai sigura dintre forte, forta externa. Odata sprijinul extern asigurat, putin intereseaza daca poporul este sau nu de acord cu revenirea Regelui pe Tron. Regele se întoarce ca mandatar al Americii si al întregului Occident. Cine i s'ar mai putea împotrivi ?

Combinatiile ce se fac cu persoana Regelui urmăresc eliminarea poporului din viitoarea reconstructie politica a României. Restaurarea unei „democratii“ în care poporul sa-si reia rolul pitoresc de altadata, de figurant pe scena politica. Regele servește de paladin acestor planuri. El este împins înainte de conspiratori, ca la 23 August, pentru a-i exploata pozitia ce o are în străinatate si popularitatea de care se mai bucura în țara.

Argumentatia ce-o pun în bataie partizanii restaurarii automate a vechii ordine constitutionale apartine unei cunoscute spete de sofism : premisa initiala este falsa. Isvorul puterii în statul român modern nu mai e domnitorul, ca în rânduiala precedenta din Principate, ci Natiunea. Toate puterile statului emana dela Natiunea. Si Regele e subordonat acestei reguli fundamentale de drept constitutional românesc. El reprezinta pe una din puterile statului si nimic mai mult. Nici cel puțin nu i s'a încredintat, cu titlu de delegatie, întreaga putere în stat. El

e obligat sa imparta puterea cu Parlamentul, Guvernul si Justitia tarii. Regele e un mandatar al Natiunii. Regele ca izvor absolut al puterii in stat e o imagine a veacurilor trecute, când se credea in legitimitatea de drept divin a monarhului. Incercarea grupului din jurul Regelui pribeag de a proeceta persoana acestuia in centrul de desfasurare al viitoarei ordine constitutionale din România e o intoarcere la conceptul monarhiei absolute.

Regele e Rege numai din momentul ce Natiunea îi incredinteaza aceasta functiune. Si ca sa se stabileasca in mod clar raportul de subordonare dintre Natiune si Rege, Natiunea îl leaga mai întâiu de dispozitiile unei Constitutii, obligându-l sa jure pe ea. In Constitutia Tarii, Regele apare încadrat de celelalte puteri ale Statului. Intr-o monarhie constitutională asadar, cum arata si denumirea, ca sa existe un Rege, trebuie sa preexiste o Constitutie. Prin Constitutie, Natiunea isi exprima vointa de a avea in fruntea statului un Rege, fixându-i in acelaș timp si limitele mandatului sau.

Constitutia la care s'ar putea referi Regele Mihai pentru a-si exercita prerogativele este una singura: Constitutia dela 1923. Dar aceasta Constitutie nu mai e în vigoare astazi. Nu poate fi considerata decât ca fapt istoric sau materie de studiu. Nu mai e izvor de drept constitutional, pentruca nu mai are curs în România. Neputându-se raporta la o Constitutie, pretentiile Regelui de a fi Rege în exil nu pot fi luate în considerare decât cu titlu onorific.

Regele e al treilea termen în ordinea de desfasurare a vointei statale a unei natiuni: Natiune (corp politic) — Constitutie — Rege. Daca a cazut Constitutia si Natiunea nu se poate exprima pentru a-si fauri o noua Constitutie, cade si Regele. Regele nu poate aari peste termenii precedenti, pentru a se substitui Constitutiei, sau a se aseza în fruntea seriei. Mandatarul nu-i mai poate exercita mandatul, de îndata ce cadrul constitutional care îi fixeaza limitele actiunii sale a fost înlaturat si cu atât mai puțin se poate substitui puterii care i-a incredintat mandatul. O forta derivata isi pierde caracterul de forta de îndata ce forta principala nu o mai alimenteaza.

Natiunea nu întretine niciun fel de raporturi cu statul român actual pentruca nu emana din vointa ei. Nici nu se poate vorbi de un stat românesc. E o firma de care abuzeaza o putere streina. Republica Populara Româna nu e nici populara si nici româna. E o structura politica impusa din afara, fara a avea nici cea mai mica aderenta cu corpul natiunii române. Republica populara Româna este Republica Sovietica extinsa în România cu ajutorul armatei de ocupatie.

Sovietele au reusit sa darâme statul român, pentru a-l înlocui cu propriul lor stat, dar n'au isbutit sa elimine realitatea dela care porcede statul: Natiunea. Nu mai exista guvern român, parlament român, justitie româneasca, nu mai exista Rege, nu mai exista Constitutie, dar elementul primordial al statului, Natiunea, nu s'a elintit din locul ei. Suveranitatea nationala e împiedecata sa se afirme explicit, în forme creatoare de stat, dar ea n'a suferit nicio întrerupere sub aspectul ei intrinsec si cel mai important: vointa de realizare a unui popor. Suveranitatea nationala a fost alungata de actualii ocupanti în adâncimile sufletului românesc, dar aceasta interiorizare fortata a ei nu înscamna abdicare, capitulare, disparitie. Ea isi dovedeste prezenta afirmându-se sub formele „ilegale“ ale miscarii de rezistenta. Suveranitatea nationala nu poate fi desfiintata decât odata cu distrugerea poporului românesc. Ea nu e altceva decât vointa unui popor de a-si plasmui destinul istoric conform propriei sale conceptii de viata. Suveranitatea nationala n'a încetat si nici nu vagabondeaza din tara în tara odata cu Regele pribeag sau cu ceilalti români exilati. A încetat manifestarea exterioara a suveranitatii nationale, acea exprimata în institutii, legi si persoane fizice, dar poporul român continua sa fie „suveran“ în istorie. El se afirma în marginile îngaduite de împrejurările actuale, dupa propria lui vointa si nu dupa aceea a ocupantului.

Poporul român nu are alta dorinta mai mare decât sa darâme actuala suprastructura statala de origine streina, pentru a-si plasmui un nou stat, conform predispozitiilor sale interioare.

Exilul, cu toate variantele lui, începând dela Rege si pâna la cel mai umil muncitor, detin o parte din suveranitatea nationala, atât cât reprezinta numarul lor, înmultit cu activitatea lor. Regele nu face exceptie. El nu se poate prelua de niciun privilegiu, în afara de acela de a fi fost Rege. Importanta exilului consta în altceva: în libertatea de care se bucura. Aceasta situatie îngaduie exilului sa fie organul de expresie al vointei nationale înabuzate. Rolul de înecumba exilului nu trebuie însa interpretat de nimeni ca-i da autoritatea sa se substituie tarii, monopolizând drepturile natiunii suverane.

La eliberarea tarii, e firesc sa se respecte ordinea naturala de realizare a unui stat. Restaurarea statului român presupune în primul rând restaurarea libertatii de decizie a poporului român în problema constitutională. E de resortul Natiunii sa hotarasca de fizionamia viitorului românesc. Puterea dela care emana „toate puterile statului“, inclusiv ale Regelui, trebuie sa aiba întâietate. Trebuie sa se plece dela Natiune, pentru a se ajunge la Constitutie si apoi la Rege. E

absurd ca Regele sa proclame revenirea la Constitutia dela 1923, când el însusi are nevoie de prealabila consacrare a aceleasi Constitutii, ca sa fie Rege. Intreaga chestiune ar lua aspect de cerc vicios.

De alta parte, nu se tine de functiunea monarhiei constitutionale ca Regele sa se ocupe de soartea unei Constitutii: sa o darâme, sa-i redea valoarea circulatorie sau sa puna alta in loc. Numai Natiunea, ca factor primordial in stat, antermergator al oricarei constitutii, poate dispune revenirea la Constitutia dela 1923. Regele Carol, când a inlaturat Constitutia dela 1923, a dat o lovitura de stat, adica a iesit de pe terenul drepturilor lui de cap incoronat si al indatoririlor ce le-a contractat fata de Natiune, trecând in domeniul fortei. Tot rezultatul unui act de forta este si Constitutia din 1938 si tot atât de putin justificata este si masura Regelui Mihai din Septembrie 1944 de a reveni la Constitutia din 1923. El n'a mai intrebat Natiunea, singura indreptatita sa se pronunte in aceasta problema, ci a reactualizat Constitutia dela 1923 pe cale de decret. Faptul acesta se estompeaza in lumina imprejurarilor exceptionale de atunci, pentruca partida politica nu era angajata in acel moment între Rege si Natiune, ci între Natiune, in totalitatea ei, si puterea de ocupatie. Ramâne totusi valabil principiul ca Natiunea si numai Natiunea e inezestrata cu dreptul imprescriptibil de a statua asupra legii fundamentale a tarii si orice incercare a puterilor constituite (rege, guvern, parlament ordinar) de a-si adjudeca deciziuni cu caracter constitutional lezeaza suveranitatea nationala.

* * *

Schemei constitutionale spre care se orienteaza trustul din jurul Regelui, noi îi opunem o alta schema, mult mai leala fata de Natiune si mult mai apropiata de punctul de vedere democratic:

— La eliberarea tarii se va constitui un guvern provizoriu, expresie a starilor de fapt din tara. Fortele din tara vor decide de fizionomia guvernului provizoriu.

— In cel mai scurt timp posibil, guvernul provizoriu va convoca o Adunare Constituenta.

— Alergile se vor desfasura in conditii de perfecta libertate. Nicio exclusiva si nicio discriminare politica între cetateni.

— Adunarea Constituenta nu e legata de nicio ingradire. Ea e libera sa ia in discutie proiectul unei noi Constitutii sau sa aduca numai modificari Constitutiei vechi.

— Constitutia votata de Adunarea Constituenta va fi supusa spre aprobare poporului, pe calea unui plebiscit, infaptuit in aceleasi conditii de desavarsita libertate.

— Numai dupa ce aceste operatii sunt incheiate si Noua Constitutie e aprobata in buna forma de popor, se poate întoarce in tara Regele. El va domni in cadrul ce l-a fixat Natiunea.

Modul cum se va rezolva problema constitutională in România de mâine va fi determinant pentru caracterul viitorului regim politic din tara noastra. Numai pe filiera indicata mai sus se poate pune bazele unei democratii reale in România. Orice incercare de a inversa seria constitutională, asezând pe Rege in fruntea ei, inseamna frustrarea Natiunii. Un tron luat prin surpriza sau cu ajutorul unei puteri streine nu poate avea stabilitate. Mai curând sau mai târziu vointa nationala bruscata isi va lua revansa. Un rege care isi inaugureaza domnia cu un act de forta, ca sa se mentina pe tron, va trebui sa faca mereu apel la forta. E o lege fatala. Tensiunea între Rege si Popor va creste până ce se va produce inevitabilul. Cazul Regelui Carol II-lea este elocvent.

Vestitorii, August 1955

DESPRE SPERJUR

În cei zece ani de frământări politice în exil, de multe ori ni s'a asvârlit de adversari acuzația de sperjur. Noi, cei ce am format guvernul dela Viena și totii acei români cari au refuzat să recunoască autoritatea guvernului dela București, ieșit din lovitura de stat dela 23 August, ne-am fi călcat jurământul de credință față de Rege, Dinastie, Țară și Tron-cum se exprima patriotii de ocazie.

Acest argument e folosit pentru a impresiona pe ofiterii din exil îndeosebi. Se știe căt de adânc înrădăcinată era disciplina ostășească în sufletul ofiterilor și soldaților români și ce înaltă prețuire acordau acestia Regelui. Regele nu era numi Capul Statului și Seful Armatei. Era întruchiparea vie a Patriei, iar Armata scutul ei cel mai puternic. Armata și Regele formau o unitate indestructibilă, reprezentând mai mult ca oricare altă instituție permanentele Națiunii.

Mitul regalității se bucura de aceeași venerație în toate straturile poporului nostru. Manifestațiile studentesti de pe vremuri se desfășurau în numele treimeii Dumnezeu-Patrie-Rege. Când studentimea intona „Țaiască Regele”, chiar zelul jandarmilor, puși să împrăstie pe manifestanți, se potolea ca prin farmec. Jandarmii, la auzul cântecului, uitau de ordinele primite, luau poziție „de drepti”, și studentii scapau cu mai puține capete sparte.

Atasamentul poporului român pentru cauza monarhică nu este de dată recentă, nu este un merit al familiei Hohenzollern. Ei au fost beneficiarii unei tradiții: din cele mai îndepărtate timpuri poporul român nu a cunoscut o altă formă de guvernare decât aceea care emana din vointa unui domnitor. Regele Ferdinand, incontestabil, a îmbogățit acest nimb străvechiu al domniei cu impecabila lui tinută din timpul războiului de întregire. După războiu, o cauză de ordin politic intern, agitațiile comuniste, au întărit și mai mult dragostea pentru Rege în inimile Românilor. Partidul comunist din România, de obediență străină, tinea la aservirea statului român Moscovei și una din instituțiile atacate cu mai mare înversurare era Monarhia, pentrucă reprezenta un factor de stabilitate în viața neamului. Susținerea Coroanei la noi se confunda în sufletul Românului cu reacția de

apărare a neamului contra pericolului comunist. Una din marile dureri ale mișcării a fost lupta ce a trebuit să o poarte cu Regele Carol. Regalitatea, pe care noi o slăveam și pentru a cărei existență eram gata să ne vărsăm sângele se aliaase cu dușmanii neamului nostru pentru a distruge tineretul țării și a deschide drum comunismului în România.

Am început articolul cu această sumară trecere în revistă a raporturilor dintre Regalitate deoparte, Armată, Neam și Legiune, de altă parte, pentru a arăta că nu ne cade ușor să auzim rostită acuzația de sperjur, contra noastră, chiar când știm de unde vine și cu ce intenții se spune. Ideea monarhică a făcut parte din patrimoniul politic și spiritual al mișcării și chiar astăzi, după toate cele întâmplate, sunt mulți în rândurile noastre cari nici nu pot concepe că s'ar putea desparti de Monarhie. În răspunsul ce urmează vom căuta să restabilim adevărata înălțuire a faptelor, dovedind că în realitate, sperjurul s'a consumat de partea acelor care ar vrea să ni-l impute nouă. Ei plecă dela efect și refuză să ia în considerare cauza care a determinat atitudinea noastră.

Când Regele Carol s'a urcat pe Tron- 8 Iunie 1930-a depus jurământul de credință față de Națiune, înaintea Corpurilor Legiuitoare întrunite și a întregului guvern. Invocând pe Dumnezeu și-a luat angajamentul să respecte Constituția și legile țării. Era un act public, săvârșit cu o deosebită solemnitate. În ochii poporului, Regele devenise primul paznic al rânduielilor fundamentale ale țării. Acelasi Rege, după opt ani de domnie, suprimă constituția pe care jurase să o respecte și impune poporului o altă constituție, pe calea unui plebiscit forțat. Tocmai persoana chemată să vegheze la dreapta aplicare a constituției dedea exemplu celei mai odioase ilegalități, rupând pactul care îl lega de Națiune.

Odată cu Regele Carol al II-lea au căzut sub culpa de sperjur totii oamenii politici cari i-au dat concursul sau numai l-au încurajat să dea lovitura de stat din 11 Februarie 1938. Constituția lui Carol al II-lea însemnă triumful abuzului în viața publică a României. Într-o scrisoare adresată lui Vaida-Voevod, Corneliu Codreanu a subliniat cu toată amărăciunea și revolta sufltească tristul exemplu ce îl oferea

Natiunii vechea generatie politica :

„Dumneavoastra toti care ne-ati cantat timp de 10 ani pe aceasta struna „Legalitate“, existenta statului sta in idia de legalitate : cine atinge acest principiu, cine calca legile tarii este un criminal. Dvs. care ne-ati aruncat in inchisori pentru cele mai mici abateri fata de codul penal, terminati acum, la sfarsitul acestui an frumos, prin a deveni cei mai mari infractori la legile fundamentale ale statului, calcand in picioare constitutia tarii, respectata de toti dela infiintarea statului roman si pana astazi“.

„Dar Dvs. ati jurat pe aceste legi. Ati jurat ca va veti supune lor si le veti aplica. Iar acum ati calcat juramantul depus. Asupra intregii Dvs. generatii politice planeaza sperjurul“.

In mod indirect, sperjurul savarsit de Rege se resfrange asupra intregii asezari a Statului. Atat armata cat si functionarii nu mai intretin raporturi legitime cu Natia. Evident nici ofiterii si nici functionarii nu se sesizeaza imediat si indcajuns de anomalie. Ei se cred in continuare de serviciu. Li se pare ca activitatea lor se desfasoara in acelasi cadru, al statului autorizat de Natia, cand in realitate, li s'a rapit baza legala a functiunii lor (Toate puterile statului emana dela Natia). Daca Regele suprima Constitutia, implicit se despoaje de propriile sale prerogative, cari nu exista decat infunctie de Constitutia suprimata de el insusi. El nu mai e rege si, in consecinta, si-a pierdut dreptul de a comanda armata sau de a dispune de aparatul de stat. Prin acelasi act—lovitura de stat a Regelui—ofiterii si functionarii sunt scosi din circuitul legal al Natiunii si intregul lor comportament in stat este viciat. Ordinele ce le executa nu mai au acoperirea Natiunii, pentruca acel ce le da i-a renegat suveranitatea. Aparatul de stat a luat o amprenta personala, a alunecat in puterea despotului, care il intrebuinteaza pentru a jula vointa Natiunii. Ofiterii si functionarii nu mai sunt in serviciul Natiunii, ci in serviciul aceluia care a uzurpat statul legal. Cu cat acestia depun mai mult zel in executarea ordinelor indreptate impotriva populatiei cu atata isi angajeaza mai mult propria lor responsabilitate. Din elemente tarite de evenimente, intr'o conjunctura politica neacceptata in fond nici de ei, ajung colaboratori ai regimului si, in acest caz, devin deplin responsabili de actele lor. Aparatul de teroare, organizat de echipa Carol-Calinescu, nu putea invoca intru apararea lui ordinul primit, pentruca elementele care l-au compus n'au suportat in mod pasiv dictatura, ci au fost creatori ai sistemului de guvernare carlist.

Cum trebuie sa reactioneze un cetatean fata de un regim care se substitue prin forta statului legal? Din momentul ce s'a produs sperjurul el trebuie sa ia atitudine contra regimului si sa lupte pana la alungarea uzurpatorilor. De indata ce Natia e impiedicata sa-si exercite controlul asupra statului, cetateanul este delegat de toate legamintele fata de Capul Statului si nu contracteaza nicio noua obligatie fata de statul uzurpatorilor. Intre Natia si Statul care-i

desfigureaza vointa, datoria cetateanului este sa treaca de partea Natiunii. Cetatenii nu mai pot avea nimic comun cu un Suveran care a transformat tara in inchisoare.

Reactiunea cetatenilor contra unui regim de tiranie nu imbraca decat rare ori aspecte violente. Teama multimilor de represalii, spiritul de obedienta al armatei si al functionarilor, consideratii de ordin politic intern si extern (Corneliu Codreanu, in 1938, avea temerea de a nu transforma Romania intr'o Spanie insangerata) sunt o multime de cauze care zadarnicesc o prompta reactiune a poporului. In genere, numai popoarele cari au un exercitiu indelungat al libertatii si al marilor actiuni istorice dau replica cuvenita tiranilor. Revolutiile sunt faze necesare in maturizarea politica a unui popor. Prin revolutie nu intelegem o stare endemică de anarhie, ci spiritul revolutionar, capacitatea unui popor de a rasturna cu forta un regim care i-a confiscat destinul.

Rezultă din aceasta expunere ca nu noua—acelora cari am combatut pentru cauza Natiunii—ni se poate adresa invinuirea de sperjur.

Vinovat de sperjur s'a facut Regele Carol, vinovati de sperjur pot fi socotiti toti acei oameni politici cari i-au dat concursul la depozitarea Natiunii de drepturile ei suverane.

Regimul national-legionar nu a fost nici el un regim reprezentativ, dar in sprijinul lui se pot invoca o serie de justificari; iesirea dintr'o revolutie, era conceput ca o stare de tranzitie spre un regim constitutional. Apoi era un regim care nu guverna impotriva vointei poporului. Desi neexprimata, marea majoritate a Natiunii il sustinea. O consultare populara, cum se propusese Gen. Antonescu, i-ar fi confirmat intr'un mod impresionant popularitatea. Regimul antonescian a fost un regim de tiranie, de speta carlista. Nu se bucura de nicio aderenta in popor. Totusi regimul antonescian se putea prevala si el de o justificare : rasboiul din rasarit. Desi Natia nu fusese consultata si nu-l insarcinase pe Antonescu sa poarte acest rasboiu, totusi el se inseria perfect in ordinea logicului national. Orice alt guvern, de provenienta si aspiratii romanesti, ar fi procedat la fel.

Lovitura dela 23 August e tot un act de forta. Regele nu avea nicio acoperire legala ca sa dea ordin armatei ca sa pacteze cu bolsevicii, iar poporul nu fusese consultat. Responsabilitatea actului apartine exclusiv Regelui si grupului care a organizat lovitura. Poporul roman a fost pus in fata unui fapt implinit. A suferit actul si a devenit victima lui.

Noi nu excludem probabilitatea ca o stare de urgenta in viata unui stat sa reclame formarea unui guvern autoritar. In aceste cazuri, omul tare, dictatorul, lucreaza pe raspunderea lui proprie. El nu are niciun drept sa se refere la Natia. Acoperirea o va obtine ulterior, dupace Natia s'a indreptat ca interventia lui anti-constitutionala a fost salutară. Aceasta acoperire nu e de natura politica, pentruca Natia in

niciun chip nu poate consimți la propria ei decapitare. Dictatorul, în caz de reușită a întreprinderii lui, va obține o acoperire istorică. Exact așa cum un comandant de unitate militară execută pe front o miscare neautorizată de șefii săi ierarhici. Dacă se verifică a fi fost utilă primeste felicitări, dacă nu reușeste trage consecințele, exclusiv el fără a angaja responsabilitatea superiorilor săi.

Regele Mihai, făcând un act neautorizat de Națiune, se găsește în aceeași situație. Poziția lui depinde de soluțiunea ce o va primi dela Națiune. Dacă privim în urma noastră și ne întrebăm la ce a servit 23 August, nu putem avea alt răspuns decât că a agravat situația României. Dintr-o țară liberă am ajuns o țară subjugată. Dacă România ar fi obținut după 23 August pacea și independența, promisă în proclamația Regelui, evident poporul l-ar fi salutat ca pe un salvator; dar, după cele întâmplate, să nu ne mirăm dacă Națiunea va fi mai severă în judecata ei.

Am devenit sperjuri față de Regele Mihai? Ne-am căleat jurământul de credință față de Rege, Dinastie, Țară și Tron, formând guvernul dela Viena? Pentru a pretinde acest lucru, ar fi trebuit ca Regele să își îndeplinească mandatul conform normelor constituționale. Ori, el nu era Rege întreg la data aceea. Era un Rege amputat de principalele lui prerogative. Constituția, singura, care i-ar fi putut acorda plinătate și valabilitate mandatului său, era asvârlită la cos. Dacă Constituția dela 1923 ar fi fost în vigoare, nu Regele, ci Națiunea ne obliga să îi urmăm consemnul.

Între Regele Mihai și Maresalul Antonescu s'a jucat asadar o partidă de forță. La un moment dat, Regele Mihai s'a simțit mai tare decât Maresalul Antonescu și l-a doborât. Dar forța nu e generatoare de sperjur, nu crează alte obligații decât acelea impuse de propria ei prezentă. O situație de fapt nu se transformă instantaneu într-o situație de drept. O situație de drept, singura din care ar putea decurge crima de sperjur, presupune alegeri, Constituanta, Constituție și jurământ pe această constituție.

Actul dela 23 August, nefiind un act realizat pe filiera constituțională, fiecare cetățean era liber să îl supună judecării proprii... O parte din Națiune l-a urmat pe Regele Mihai. Ei au aderat la o situație de fapt. Noi, cei ce ne aflăm în străinătate, am urmat o altă cale: am considerat actul dela 23 August dăunător neamului și ne-am creat o altă situație de fapt. Două inițiative diferite. Evenimentele ulterioare ne-au dat nouă dreptate, o dreptate amară, la care n'am râvnit nicodată.

Grupul dela 23 August nu dispune de nicio acoperire politică. El nu se poate prevala de acoperirea istorică a Națiunii, pentru că combinatele lor au avut repercursiuni catastrofale pentru țară. Când ne gândim însă că principalii fauritori ai lui 23 August, conspiratorii dela Externe nu erau numai niste bieti oameni înșelați de evenimente, ci susținătorii ferventi ai unei orientări politice externe pro-sovietice, continuatorii funestei direcții titulesciene, atunci avem toate motivele să-i stigmatizăm pe ei de sperjuri față de Neam. Ei sunt sperjuri prin excelență ai poporului românesc.

Vestitorii, Octombrie 1955

NATIONALISM SI CRESTINISM

Remanentele psihologice si propagandistice ale ultimului războiu mondial îngreunează considerabil abordarea acestei probleme. S'a tesut un complex de prejudecăți în jurul nationalismului care pare să îl condamne la un surghiun perpetuu. Discreditul ce s'a aruncat asupra doctrinei nationaliste a avut urmări atât de grave încât simpla menționare a nationalismului alături de creștinism apare în ochii contemporanilor o afirmație temerară, o împerechere provocatoare de termeni. Lumca nici nu își mai dă osteneală să se preocupe de raporturile dintre cele două noțiuni. Din capul locului refuză să le ia în considerare sub acest aspect.

Sunt mai multe cauze care au contribuit la desfigurarea nationalismului în constituția europeană. Semnalăm în primul rând nefasta experiență ce a făcut-o Europa cu national-socialismul si fascismul, partide cari, odată ajunse la putere, s'au desvâluit a fi o proiectie politică imperialistă. Luând o orientare imperialistă, Italia si Germania s'au asimilat de fapt imperialismelor burgheze. National-socialismul si fascismul, ca viziune istorică, erau mult mai apropiate de imperialismele francez, englez, moscovit, habsburgic sau wilhelmiian decât de nationalism. O națiune își pierde dreptul de a vorbi în numele nationalismului, dacă în același timp duce o politică de aservire a altor popoare.

National-socialismul s'a făcut vinovat si de o altă eroare. A urmărit reînvierea păgânismului în mijlocul națiunii germane, intrând în conflict deschis cu biserica. Cercurile adverse ale nationalismului nu au avut corectitudinea să circumscrie deviația national-socialismului cadrului în care s'a produs. Ele au profitat de acest moment ca să înlătimeze ostilitatea national-socialismului față de Biserică ca un produs tipic al nationalismului în genere, ca un termen evolutiv si intrinsec al acestei ideologii. La eroarea national-socialismului s'a răspuns asadar cu o campanie care depășea proporțiile evenimentului. Pentrucă nicio altă mișcare nu s'a abătut dela linia creștină. Fascismul a adus des servicii nepretuite catolicismului prin acordurile dela Lateran, iar mișcarea legionară si falangismul si-au împrumutat principiile lor ultime din creștinism.

Înfrângerea statelor nationaliste nu a adus beneficii nici Bisericii si nici Europei, ci exclusiv dusmanului de moarte al amândurora: Comunismul Mondial. Pe lângă enormele câștiguri teritoriale, Sovietele au reusit, grație unei propagande îndemânatăc întreținute, să creeze nationalismului o atmosferă imposibilă în Europa. Creștinii si democrații s'au lăsat acaparați si depășiti de acest val propagandistic. În inversunarea lor contra Puterilor Axei, ei nu au mai făcut deosebire între esența nationalismului si accidentele lui istorice, între excesele unor formațiuni nationaliste si valoarea lui intrinsecă, indispensabilă si pentru propria lor supraviețuire. Comunistii au fost mult mai profunzi si mai consecvenți în gândire. Ei au intuit clar intoleranța spirituală dintre nationalism si comunism: atâta vreme cât nationalismul nu este extirpat din sufletul Europeanilor, ei nu pot nădăjdui la cucerirea Occidentului. Nu-i nimic mai primejdios pentru comunism decât reacțiunile unei conștiințe nationale ultragiutate de o ideologie streină. Cum comunismul este strein de ființa popoarelor, trebuie atacată mai întâiu ființa acestora, trebuie ca în ființa lor să se opereze separația de nationalism. Odată ce nationalismul se întonecă în conștiința unui popor, dispare personalitatea acestuia, iar ceea ce rămâne si se vede nu este decât o masă incoerentă, interesată exclusiv pentru chestiuni materiale, care ușor cade victimă agitatorilor comunisti. Odată această bresă realizată în armătura spirituală a popoarelor, atât democrația ca formă de conducere a statelor, cât si Biserica, pot fi mai ușor dislocate de pe pozițiile lor. Aliatul lor natural, energia creatoare a unui neam, a fost redusă la o slabă palpitatie cu concursul inconștient atât al democrațiilor cât si al creștinilor.

Ca să ne dăm seama de valoarea nationalismului, trebuie să facem un efort de imaginație, încercând să ne închipuim lumea așa cum o visează umanitaristii extremiști: o masă amorfă, neimpărțită în națiuni. Acest peisagiu uman nu poate fi decât trist, desolant, de o monotonie ucigătoare. Nimic decât o reproducere a aceluiași tip uman, dotat cu aceleași caracteristici, de oriunde am lua materialul de probă. O cultură uniformă, care nu se mai poate numi cultură,

căci toți oamenii ar gândi de pe o platformă comună. Ideile ar circula cu ușurință. N'ar mai întâmpina rezistență, căci n'ar exista o altă viziune a lumii care să le ia în discuție. La această omenire cenșură aspiră comunismul.

Splendoarea civilizației constă tocmai în multiplicitatea agenților ei creatori, în diversele impulsuri ce le primeste dela diversele națiuni. Națiunea e fundamentul culturii. Din lumea ei interioară se desprind operele de artă. Artistul, creatorul, este un interpret al tainelor unui neam, care se găsește exprimate în forma lor cea mai pură în creațiile populare. O națiune încheagată se recunoaște după folklorul ei.

Asta nu înseamnă să renunțăm la universalitate. Numai că universalitatea nu se poate atinge eliminând din jocul spiritului națiunile. După cum nu există o omenire omogenă, necompartimentată în națiuni, tot așa nu există un individ abstract, fără naționalitate, fără apartenență etnică, sau cel puțin fără a fi încadrat unui grup etnic cât de rudimentar. Națiunea participă la formarea persoanei umane, iar persoana umană este tributară națiunii. Un om care se desprinde de neam se amputează de una din posibilitățile sale de realizare. Nu e complet și nici nu își poate complini această lipsă cu ceva. Asimilarea lui de un alt grup etnic se face cu peripeții interioare dureroase și de cele mai multe ori ne-reușite. A te contopi în mijlocul unui alt neam, e o chestiune de generații.

Universalitatea adevărată se realizează din convergența națiunilor în Christos. Nu diluarea și contopirea lor într-o pastă umană duce la universalitate. Există un punct în care toate națiunile, cu toate talentele, creațiile și culturile lor se întâlnesc: Dumnezeu. Particularismele naționale, reunite sub scutul Bisericii, cu toate comorile lor sufletești, constituie cel mai frumos imn de laudă ce se poate adresa Creatorului și cel mai mare act ce-l poate realiza omul pe pământ.

Christos nu a fost un om fără patrie, un cosmopolit. El a fost un fiu al „poporului ales”, adică al acelui popor cărui Dumnezeu i-a dat în păstrare dreapta credință. Legământul dintre Dumnezeu și poporul evreesc demonstrează că Dumnezeu a recunoscut națiunile ca forme permanente de organizare ale societății umane.

Christos a fost un mare iubitor al poporului său. L-a respectat tradițiile, i-a desvăluit taina trimiterii lui pe pământ și a pus bazele Bisericii, făcând apel exclusiv la omenii din neamul său. Aceste manifestări ar putea fi catalogate astăzi de naționalism. El urmărea ca prin Evrei să se ajungă la universalitatea creștină. S'a întristat și a plâns când a văzut că Evreii nu își înțeleg chemarea: „Când s'a apropiat de cetate și a văzut-o, Iisus a plâns pentru ea. Și a zis: Dacă ai fi știut tu, în această zi, lucrurile cari puteau să-ți dea pace! Dar acum ele sunt ascunse de ochii tăi”. Cum Christos intrupează plenitudinea persoanei umane, omul întreg, desăvârșit, înseamnă că din structura omului nu poate fi eliminată componenta națională, că na-

țiunea reprezintă modul fundamental de manifestare al omului în istorie!

Creștinismul nu reneacă principiul național. În antichitate, când imperialismele predominau în istorie și ființa neamurilor era vag cunoscută, textele evanghelice dau întâietate popoarelor. „Mergeti și propovăduiți Evanghelia la toate neamurile” sunt cuvintele ce le rostește Iisus la despărțirea lui de Apostoli.

Dacă analizăm raporturile dintre naționalism și creștinism de pe piedestalul sufletului, din interiorul esențialului creștin, care este dragostea, concluzia nu difără. Dragostea nu se poate exercita în abstract, proiectată asupra întregii omeniri deodată. Condiția umană a dragostei nu e identică cu condiția ei divină. Cine afirmă că iubeste întreaga omenire, operează cu o noțiune. Înseamnă că nu iubeste nimic sau că confundă spiritul de jertfă cu o reverie dulceagă. Dragostea este o experiență, este un act de trăire, dragostea reclamă o ucenicie. Așa cum e absurd ca cineva să declare că iubeste pe Dumnezeu, când nu își iubeste deaproapele. E firesc ca iubirea să se reverse în primul rând asupra aceluia pe care-l cunoști și cu care ai crescut împreună: omenii din satul tău, din patria ta. Aici iubirea creștină are un câmp vast de activitate. Adevăratul creștin nu se gândește numai la propria lui mântuire. Datoria lui este ca să ajute ca un neam întreg să se urnească pe drumuri plăcute lui Dumnezeu, realizându-se așa cum reclamă legile divine. Numai în modul acesta individul se pune în slujba întregii omeniri și numai astfel istoria se santifică și se universalizează.

Sfântul Părinte, Papa Pius XII, în Epistola Apostolică din 22 Martie 1952, adresată Episcopatului, Clerului și Poporului român se face interpretul aceleiași viziuni și armonii etnice a istoriei: „Noi cei care față de poporul vostru nutrim sentimente părintești și înconjurăm cu iubire deosebită 'pe cei prigoniți pentru dreptate' (Mat. 5. 10), dorim să sărutăm lănturile aceluia care, înmărmărit pe nedrept, plâng și se întristează mai mult de lovirile date religiei, prăbușirea sfințelor instituii, mântuirea eternă a popoarelor lor pusă în pericol, decât de suferințele proprii și libertatea pierdută”. Sfântul Părinte înalță rugăciuni către Dumnezeu ca „să dea tuturor pacea sufletelor, pacea popoarelor, pacea tuturor națiunilor, pacea aceluia care să pună în siguranță sacrosanctele drepturi ale religiei, care apără demnitatea și libertatea de conștiință a fiecăruia, care să unească printr-o legătură de prietenie toate neamurile, fără vreo nedreptate.”

Persoana umană, naționalismul și creștinismul sunt valori inseparabile. Ele aparțin aceluiași tot. Orice disjuncție ce s'ar încerca în sânul lor, orice orientare divergentă a uneia sau alteia, le pune în primejdie pe toate. Comunismul a înțeles mai bine decât unii creștini acest adevăr. De aceea atacă în bloc persoana umană, națiunea și Biserica. Conducătorii comunisti își dau seama că oricare din aceste valori ar fi liberă,

resuscită pe celelalte, pentru că conține germele celorlalte. Pentru a nivela omenirea, comunismul e obligat să coboare la orizontală linia verticală de trăire individ - neam - Dumnezeu. Trecând la un alt exemplu, convulsii politice din Franța, acestea nu sunt datorite, cum se crede în genere, sistemului parlamentar, ci atrofiei conștiinței naționale a poporului francez. În Franța există o dreaptă catolică, există elemente de stânga, dar națiunea e absentă din luptă. Mișcarea de dreapta luptă în vădite condiții de inferioritate, fără a fi susținută de energii creatoare ale națiunii. Apelul la aceste energii se cheamă naționalism și naționalismul repugnă în Franța până și dreptei. Deaceia Franța este condamnată la eșecuri continue, atâta vreme cât nu își va regăsi echilibrul interior. Prestigiul unei națiuni nu se poate mentine când cetățenii ei întorc spatele propriei lor istorii.

Criza lumii occidentale este de aceeași natură. Economia Occidentului este înfloritoare și puterea lui militară depășește cu mult forța blocului comunist. Ceea ce împiedică Occidentul să se reculegă în fața pericolului comunist este desavarea lui spirituală. Comunistii au reu-

sit să disloace valoarea naționalistă din sufletul Occidenților. Uriasele zăcămintе de energie ale acestor popoare nu sunt chemate de nimeni să plămădească istoria. Stau neintrebuintate. Popoarele se atomizează, se descompun în indivizi autonomi — prima etapă pentru a fi înglobați în masa fără nume a viitorului. Biserica însăși e constrinsă la defensivă, pentru că nu se poate sprijini pe popoare consistente, încheiate și susținute de dinamica naționalismului.

Bărbații de stat ai Europei și reprezentanții Bisericii trebuie să facă eforturi pentru a se elibera de reziduurile propagandistice ale ultimului război. Naționalismul autentic înțeles — realizarea națiunii conform aspirațiilor ei spirituale și culturale — potentează creștinismul, iar creștinismul, la rândul lui, exercită o influență binefăcătoare asupra naționalismului, temperându-l, ferindu-l de a apuca pe căi gresite. În aceste momente de răsucire pentru întreaga lume, Occidentul nu se poate lipsi de elanul popoarelor, pe care numai naționalismul îl poate trezi la viață și valoriza pentru binele și mântuirea întregii omeniri.

Vestitorii, Decembrie 1955

ACTUALITATEA LUI EMINESCU

Eminescu se bucură de o actualitate mereu rennoită. Opera lui poetică l-a încununat cu nimbul nemuririi, făcându-l să renască cu fiecare generație. Dar Eminescu nu este numai poet. Este și gânditor politic. Sub acest aspect, nu s'a realizat în jurul numelui său acea unanimitate de simțire care l-a consacrat definitiv pe poet.

Controversa a izbucnit încă de pe timpul când își scria articolele în „*Timpu*l”. Unii n'au văzut în campania de presă a lui Eminescu decât pe scribul de partid, plătit să-și împoaste cu invective adversarii; alții au explicat vehemența de limbaj a articolelor lui cu începuturile bolii care avea să-i întunece mintea câțiva ani mai târziu; alții, înșfășit, le-au pus pe seama temperamentului său pasional, care nu și-ar fi găsit cea mai bună întrebuințare în acest domeniu. Toți acești critici ai activității lui ziaristice socotesc că articolele din „*Timpu*l” dăunează genului său.

Din fericire pentru memoria lui Eminescu, s'au găsit și mulți reprezentanți de frunte ai culturii românești cari și-au format alte păreri despre activitatea lui ziaristică. Scurtu, Chendi, Densușeanu, Iorga, Bogdan, Aurel C. Popovici, Puscariu, Mehedinți, Slavici, Murnu, Goga și alții — cum ne informează D. Murărasu — se înclină cu aceiași admirație și în fața gazetarului

Eminescu: „O stranie simțire, umbra geniului te atinge când observi că nici una din marile chestiuni ale politicii românești actuale nu a rămas neobservată de Eminescu” — scrie Bogdan, — iar Octavian Goga: „Prin scrisul lui Eminescu a cerut cuvânt ideea integralității naționale cu toate atributele ei logice”.

După moartea lui Eminescu, articolele lui au căzut brusc în uitare. Pe cât de sus se ridicase poetul în pretuirea contemporanilor, pe atât de puțin interes mai trezea în suflete activitatea lui ziaristică. Într-o anumită măsură, era firească această reacțiune inegală a publicului față de diferitele sectoare ale scrisului eminescian. Risipa zilnică a talentului într-o gazetă este legată de anumite circumstanțe, de un anumit decor politic, care, schimbându-se, scoate din circulație și producția închinată cotidianului. Rar sunt gazetarii cari rămân în conștiința unei epoci și după ce le-a căzut pana din mână. Dar lipsa de pietate a contemporanilor față de scrisul lui Eminescu din gazete are și un dedesubt. La dispariția gazetarului Eminescu din conștiința publică au contribuit totuși acei politicieni cari au fost atacați cu înversunare în timpul vieții lui dela tribuna ziarului „*Timpu*l”. Poetul putea fi ridicat în slava norilor, și era bine să fie așa, pentru că ajută să se steargă din amintire nesu-

feritul polemist; în schimb gazetarul, autorul a sute de articole scânteietoare de inteligență, a fost lăsat să populeze doar arhivele Academiei și nici aici n'au avut pace deplină. Măini sacrilege au smuls file din colecția „Timpului“...

Abia în 1905, din pietate și îngrijirea lui Ion Scurtu, consoara de gândire eminesciană, împreună în studii și articole, se reintegrează în patrimoniul spiritual al neamului. „Scrierile politice și literare“ ale lui Eminescu reprezintă o dată în istoria spiritului românesc: genul său complex era menit să dea un nou impuls energiei naționale la începutul secolului al XX-lea. Cum generația pe care o stigmatizase Eminescu cu o nemaipomenită violență de limbaj se stinsese între timp, privirea cititorului de atunci era mai degajată decât a contemporanilor poetului, câștigase distanța necesară pentru a descoperi dincolo de efemer cheile de boltă ale gândirii lui politice. Eminescu nu era un gazetar de ocazie și nici nu se lăsa surprins de eveniment. El dădea evenimentului interpretarea convenită din centrul existential al unei concepții bine legate, pe care și-o faurise cu pretul unor intense cercetări. Generația premergătoare războiului de întregire era și mai aptă să sufletească să-i descopere sensul profund al articolelor lui. Ea trăia într-o perioadă care promitea să traducă în fapt tezele susținute de Eminescu cu 40 de ani înainte.

Studiul lui D. Murărasu, „Nationalismul lui Eminescu“, pus la îndemâna exilului de editura „Carpatii“, împlineste toate condițiile unei impecabile prezentări a gândirii politice eminesciene. Dacă e ceva să-i reproșăm, este excesul de eruditie, grija de a utiliza toate amănuntele, pentru a nu săvârși un păcat împotriva obiectivității. Dat fiind importanța subiectului și polemicele stărnite de el, D. Murărasu și-a luat toate măsurile de apărare, pentru a nu putea fi acuzat că s'a lăsat târât în aprecieri de propriul său nationalism. E o călăuză căreia ne putem încredința, pentru că afirmațiile lui merg din text în text.

Pentru a înțelege un sistem de gândire sau o concepție de viață, esențial este să-l descoperim poziția lui cheie, pentru că toate celelalte propoziții nu sunt decât implicații ale ei. Rolul principal în gândirea politică eminesciană îl joacă națiunea. „Națiunea e categoria supremă — la Eminescu — care însumează și practicul și politicul și culturalul“, constată D. Murărasu în capitolul „Privire sintetică asupra nationalismului eminescian“. „Totul, dela complicata organizație de stat până la mărunta activitate a unui individ are numai un caracter funcțional și trebuie să pună în relief vitalitatea națională“ (p. 345). Dragostea de neam și o dată imediată a sufletului. O iubim „sans phrase“, cum se exprimă Eminescu. Toate gândirile, toate simțirile lui Eminescu converg spre acest punct central: națiunea.

Odată pătruns de acest adevăr, Eminescu explorează ființa neamului său în toate direcțiile ei de afirmare. Îndreptându-se spre trecut, admiratia lui se revărsa deopotrivă asupra Roma-

nilor cât și asupra Dacilor. Totuși pe Daci pare să-i aibă mai aproape de inimă, pentru că, în câteva rânduri, vînd să arate necesitatea unor schimbări radicale în moravurile publice ale României, întrebuintează expresia că totul trebuie „dacizat“. Marile figuri din panteonul istoriei noastre, Dragoș, Alexandru cel Bun, Mircea, Ștefan, Horia, lancu se bucură de dragostea lui nemărginită. Aceste vremi trecute sunt pentru Eminescu „veacul de aur“ (p. 80). În tovarășia marilor umbre ale trecutului își caută refugiu orîcăteori vrea să scape de privelistea omiloare a prezentului.

Din frageda tinerețe a cîntecierat toate tinuturile românești și și-a dat seama că același suflet palpită pretutindeni. Sutele de ani de stăpînire străină n'au putut să altereze caracterele de bază ale Românilor. În Bucovina, în Ardeal, în Baia, a întâlnit aceiași țărînițe, cu nimic deosebită de masa românească din Moldova și Muntenia. Eminescu mai are însă și înțelegerea de a distinge problemele specifice fiecărei provincii, vibrația lor particulară, provenită dintr-un destin istoric deosebit. Vorbind de Românii din Transilvania spune că nu trebuie să ne mirăm dacă la ei se cultivă cu atîta ardore patriotismul: „Nu trebuie să rădem de frazele lor patriotice, căci pentru ei, nenorocirii cari au vîsnic în preajmă „căpeamui“ cea de Unguri“, există întrebări de moarte, la care singuri vor răspunde, deoarece noi, cei din România, ne ocupăm prea puțin de ei“ (p. 97). Nu e de mirare că produsele literare sunt de mai slabă calitate în Ardeal; lupta pentru păstrarea naționalității le absoarbe ardelenilor și bănățenilor o mare parte a energiilor lor. Eminescu nu-i uită nici pe Românii din dreapta Dunării și Macedonia. El aduce aminte guvernelor românești de datorita ce o au să asigure libertatea religioasă și școlastică acestor români. Singurul lor reazim este statul român. Ei trebuie scăpați de aviditatea greco-sârbo-bulgară. „Să ne arătăm demni de încrederea lor“ (p. 102).

Pentru Eminescu Românii de pretutindeni formează un corp unitar. Orice atingere adusă unei părți trebuie să provoace reacțiunea întregului. Răspunzînd contelui Andrassy, care voia să inaugureze o politică de apropiere de România, îi spune: „ceace se întîmplă dincolo ne doare pe noi; orice injurie făcută naționalității noastre dincolo e o injurie asupra sîngelui și numelui nostru“ (p. 103).

Concentrându-și interesul asupra statului român înființat în anul 1859, descoperă grave deficiențe în structura lui politico-socială: „aristocrația istorică a dispărut, o clasă de mijloc nu există și nu a rămas decât țărîniștea. „Clasa țărînească este națiunea însăși“ (p. 203). Clasa conducătoare e o „pătură superpusă“, o plebe politică, formată din „reprezentanții unor rase degenerațe“. „Și pe cînd această plebe se înmulțește pe zi ce merge, neamul nobil și drept care cutremura odinioară pămîntul la un semn al lui Mircea Basarab, sărăcește, scade și moare“ (p. 131). El vedea în partidul liberal, partidul roșilor, albia politica în care s'a scurs tot acest

val de străini venit de peste Dunăre și din Orient. Partidul conservator avea o altă formație: el caută să ocrutească și să salveze dela distrugere vechile tradiții românești, dar acțiunea lui conservatoare e înecată pe zi ce trece de pătura superpusă. Caracteristica acestei pături este „absoluta ei improductivitate” (p. 134). „Privindu-i”, Eminescu se întreabă, „ce sunt acești oameni?” și tot el dă răspunsul: „Țărani? Nu sunt. Proprietari, nu; învățați, nici cât negrul sub unghie; fabricanți, numai de palavre; meseriași nu, breaslă cinstită n'au, ce sunt dar? Usurpatori, demagogi, capete desarte, lenesi cari trăiesc din sudoarea poporului fără a o compensa prin nimic, ciocoi boierosi și fudoși, mult mai înfumurați decât coborătorii din neamurile cele mai vechi ale țării” (p. 134). Țărănimea e singura clasă pozitivă în statul român. Ea muncește ca să întretină un aparat de stat care-o exploatează mult mai crâncen decât vechea administrație. Statul păturei superpuse nu are nicio înțelegere pentru starea ei nenorocită. Deși situația economică a țăranimii nu a evoluat, i s'au pus sarcini noi, pentru a întretine o armată de lefegii cari nu-l oferă nicio compensație și cari n'au altă preocupare decât să-și taie o parte cât mai avantajoasă din bugetul țării.

Eminescu dă alarma și asupra primejdiei ce-o reprezintă pentru națiunea română cei 600.000 de Evrei — câți se aflau pe vremea lui în România. „Noua aristocrație, formată din ciocoi, din lene a recurs la Evrei pentru exploatarea muncii țaranului” (p. 159). Dar Eminescu nu e un antisemit de principii. Nu vede în Evrei un rău în sine. El se opune ca Evreii să capete drepturi egale cu Românii din cauza subredei structuri sociale a noului stat român. „Primejia revizuirii art. 7 nu stă atât în chestiunea evreiască însăși, cât în starea în care ne aflăm în momentul în care chestiunea se pune (pag. 191). El cere ca o condiție prealabilă rezolvării chestiunii evreiești îmbunătățirea stării țaranului, formarea unei clase țărănești puternice. „După ce prin sporirea suficienței a populației, cultura pământului, din extensivă cum este, ar avea brate destule pentru a deveni intensivă, am avea timp a ne gândi și la regularizarea poziției noilor cetățeni de rit mozaic” (p. 193). Eminescu crede că elementul evreiesc poate deveni chiar un grup etnic productiv. „folositor patriei lui adoptive” (p. 194), dar numai dacă societatea românească va intra pe făgășul civilizației adevărate și al neatârării economice.

Eminescu are o atitudine critică față de orice influență străină. El se ridică cu indignare contra introducerii la noi a formelor de viață apuseană și atrage luarea aminte că „viața răsă-

riteană e condusă de idealuri istorice și religioase demne de atenție” (p. 196). Nu crută nici pe Carol I. El ajunge la concluzia că menirea epocii lui Carol Îngăduitorul e trecerea țării în mâna strănilor, e înstrăinarea treptată și sigură a tot ce-i românesc (p. 201). Eminescu nu e contra conviețuirii poporului român cu alte rase și naționalități, dar reclamă înțietate pentru elementul istoric: „Nu zicem că sub cerul acestei țări să nu trăiască și să nu înflorească oricâți oameni de altă origine. Dar ceea ce credem, întemeiați pe vorbele bătrânului Matei Basarab, e că țara este, în linia întâia, elementul național și că e scris în cartea veacurilor că acest element să determine soarta și caracterul acestui stat” (p. 140-141).

Nationalismul lui Eminescu nu are un caracter sovinit, cu toată pasiunea ce o pune în apărarea poporului român. El arată același respect ființei și drepturilor altor popoare. El întrevădea posibilitatea ca națiunea română să fie salvată printr-o confederație de popoare în care „egalitatea naționalităților și a limbilor pe orice teritoriu se vor afla ele, va fi un lucru principal, iar formațiunile de state lucru secundar” (p. 111), o idee pe care nu o întâlnim nici în cele mai îndrăsnite proiecte de federalizare europeană.

Studiul lui D. Murărasu demonstrează că nationalismul românesc nu e o ideologie de dată recentă, importată de peste hotare. Nu începe nici cu generația dela 1922 și nici cu mișcarea legionară. Cea mai cuprinzătoare minte a neamului nostru l-a stabilit fundamentele. Spiritelor „progresiste” le va veni ceva mai greu să-l facă chiar pe Eminescu huligan. Există o linie eminesciană, care acționează infailibil în interiorul neamului nostru. Cine nu se împacă cu scrierile politice ale lui Eminescu, cu certitudine că îi lipsește dimensiunea integrală a sufletului românesc.

Astăzi, când comunismul amenință să ne smulgă neamul din rădăcini, Eminescu — gânditorul politic — trece înaintea poetului. Astăzi lupta se dă pentru însăși supraviețuirea subiectului creator de cultură românească: națiunea noastră. Fără de această națiune nu am fi cunoscut nici magia versului său. Adevărurile politice descoperite de Eminescu ne ajută să ne fixăm coordonatele luptei. Poporul român a ajuns în robia comunismului, pentru că n'a isbutit „să dea expresie ființei sale proprii”. Am lăsat destinul să ni-l făurească alții. Dar tot Eminescu ne învătă că lupta în care e angajat poporul român astăzi nu poate sfârși decât cu biruința lui: „Legile tainice ale universului lucrează pentru triumful națiunii”.

Vestitorii, Februarie 1956

PARTEA CARE NU MOARE

În conflictul dintre Est și Vest, care, pe zi ce trece, crește în amploare și intensitate, Occidentul se luptă în condiții de vădită inferioritate, minat de o permanentă criză. Paradoxul crizei occidentale este că nu afectează domeniul valorilor materiale: Europa s'a refăcut economic, iar potențialul industrial și militar al lumii libere este mult superior blocului comunist. Criza Occidentului este o criză de substrat sufletească, care-l împiedecă să aproximeze just primejdia comunistă.

Obiectivul comunismului nu mai constituie o enigmă pentru nimeni. A fost spus și repetat de nenumărate ori chiar de căpeteniile acestei conspirații mondiale. Dacă doctrina comunistă ar mai putea beneficia de circumstanțe atenuante, fiind considerată produsul unor capete exaltate, nimeni nu mai avea dreptul să se îndoaie de intențiile reale ale comunismului, de a cuceri lumea întreagă, din moment ce a văzut cum lucrează pe teren. Dela instaurarea comunismului în Rusia și până astăzi, marxismul s'a afirmat printr-o serie neîntreruptă de triumfuri. Ce demonstrație mai convingătoare vrea Occidentul după seria de înfrângeri răsunătoare ce-a suferit? Dacă nici după probe administrate până acum de comuniști popoarelor libere acestea nu simt adierea primejdiei, înseamnă că însuși instinctul lor de conservare a sucombat.

O manifestare simptomatică a buimăcelii care domnește în lumea liberă e ușurina cu care Occidentaliștii sunt gata să interpreteze orice schimbare în dispozitivul de conducere al Rusiei Sovietice ca un semn de slăbiciune interioară a acestei țări, care prevestește apropiata ei descompunere. În loc să acționeze bărbătește, Occidentaliștii își leagă nădejdea de „ceea ce se întâmplă” dincolo de cortina de fier și orice informație ce s'ar părea că le confirmă vederile e înșusită cu o lipsă de judecată înspăimântătoare. În legătura cu campania deschisă de comuniști contra mitului Stalin, cunoscutul ziarist american Lippman a emis fel de fel de ipoteze, referindu-se toate la aspectele interne ale comunismului din Rusia. Una singură, cea adevărată, că ne aflăm în fața unei noi manevre de prelucrare a lumii libere, nu figurează între ipotezele lui.

Incontestabil, cu cât trece timpul cu atât riscurile unei dispute finale cu comuniștii devin mai mari. Pe calea armelor, Rusia Sovietică nu mai poate fi dobortă astăzi decât cu prețul unor grele sacrificii. Era de datoria Occidenta-

lilor să prevadă situația militară ce s'a dezvoltat dela sfârșitul războiului și până astăzi și să ia din vreme măsuri de preîntâmpinare a primejdiei comuniste. N'au dat atenția cuvenită problemei, asta nu înseamnă că se pot sustrage fără termen dela rezolvarea ei. Timpul e aliatul comunismului. Marginea de securitate a lumii libere se restrânge pe zi ce trece. Pe plan militar, Rusia Sovietică, împreună cu toate țările care gravitează în orbita ei, începe să devină o forță de temut: pe plan politic și social, infiltrațiile comuniste în lumea liberă au luat proporții alarmante. În loc de a se lega în iluzia că Rusia Sovietică se va descompune din interior, Occidentaliștii ar proceda mult mai înțelept dacă ar da mai mare atenție focului care mocnește în propria lor casă. Lumea liberă se găsește astăzi într'un stadiu îngrijorător de descompunere internă și dacă este vorba de partea cui va rămâne victoria finală în războiul rece, nu mai începe niciun dubiu că Rusia comunistă va triumfa.

Cutoatecă dispune de resurse uriașe, lumea liberă fuge de răspundere. E anticomunistă până la un punct: până unde începe riscul unei confruntări decisive. În momentul acesta, imensul arsenal de arme al lumii libere e condamnat la o perpetuă inacțiune. Înarmarea se face fără a se vedea clar la ce poate servi. Un războiu implică pustiiri grozave — e teza în care conducătorii lumii libere concordă cu propaganda „pacificistă” a comunistilor. Dar adevăratul miez al problemei nu se pune în termenii războiului sau pacei, ci cum poate fi stăvilit comunismul, pentru a se evita cealaltă alternativă, mult mai cumplită: capitularea Occidentului. Dacă Occidentaliștii au elaborat alte mijloace, mai puțin periculoase decât războiul, pentru înfrângerea comunismului, să le întrebuințeze, să le pună în aplicare, pentru a se marca odată hotărârea lor de luptă în acest conflict; așa după cum comuniștii se folosesc de o întreagă gamă de mijloace pentru a distruge lumea liberă, fără a se recurge la război.

Pe planul competițiilor pentru dominația lumii, Occidentaliștii sunt descoperiți. Ei nu vor războiul. Până la un punct, o atitudine justificată. Îngrijorător e faptul că operațiile lor stagnează și în războiul rece. E ridicol să se creadă că emisiunile „Free Europe” sau bidoanele propagandistice se pot substitui ansamblului de mijloace reclamate de războiul rece. Constatăm asadar la Occidentali o absență din luptă, o pasivitate

în fața ofensivei comuniste, care nu se poate explica altfel decât ca efectul unei carente sufletești. Occidentaliu nu sunt capabili să-și organizeze mijloacele de apărare, pentru că nu mai au, probabil, ce apăra, pentru că nu se simt în niciun fel legați de sistemul de valori ce l-au reprezentat până acum în lume. Nimeni nu se jertfește pentru o cauză în care nu crede. Orice jertfă presupune o desprindere de noi înșine, o depășire a egoismului și a intereselor materiale, cu scopul de a servi unor realități de ordin mai înalt. Când resortul dăruirii de sine nu mai funcționează, înseamnă că nu mai subsistă nicio convingere profundă în sufletul nostru și toate preocupările vieții se rezumă la orizontul restrâns al propriei noastre persoane.

În afara de soviala permanentă ce-o arată Occidentaliu în lupta cu comunistii, urmările golului sufleteș ce a pus stăpânire pe ei se observă și în alte două direcții: în orientarea ce-au dat-o acestor lupte și în nepăsarea ce-o arată suferințelor îndurate de popoarele robite.

Deoarece idealul comunist promite îmbunătățirea condițiilor de viață ale păturilor de jos ale poporului, Occidentaliu au deplasat lupta pe acelasi teren. Între cele două blocuri s'a angajat o cursă pe plan material. Cine ridică realmente nivelul de traiu al omenirii? Acest gen de luptă nu trebuie disprețuit. Occidentaliu dispun de o armă puternică, demonstrând că în zona lor de dominație muncitorii trăiesc mai bine decât în paradisul sovietic. Ei exagerează însă când acordă bunăstării economice a populației o valoare mai mare decât o are în realitate. E o armă auxiliară, dar nu va putea servi niciodată ca armă decisivă în conflictul dintre Est și Vest. Între alte considerații, și pentru că prosperitatea materială îl face pe om mai tenător cu ale sale, mai puțin înclinat spre sacrificiu. Bucuriile vieții îl absorb și îi abat sufletul dela marile îndatoriri. Tocmai situația ce-a dobândit-o îi taie avântul marilor realizări, îl leagă de pământ prin mii de fire, încât această armă, incomplet folosită, și nesustinută de o educație corespunzătoare, se întoarce împotriva celui care o întrebuințează. Cu o lume care se îmbulzește cu frenezie la traiu bun, nu se poate realiza spiritul de cruciadă, indispensabil în angajamentele cu comunismul.

Al treilea aspect al decadentei spirituale a lumii libere de astăzi se referă la insensibilitatea crescândă a acestor lumi la strigătele de suferință ale popoarelor robite. Ce departe suntem de vremurile când întreg Occidentul fremătă de revoltă la auzul vestii că Mormântul Domnului a ajuns în stăpânirea necredincioșilor. S'au rostit cuvinte aspre de condamnare a acelor predicatori cari numai cu zelul credinței voiau să cucerească Sfântul Mormânt, târind după ei, pe drumurile răsăritului, mii și mii de tineri, de copii, cari, până la urmă, au sfârșit mizerabil, secerati de foamete și de boli, înainte de a fi pus piciorul în Asia Mică. Dar ce pasiune de mântuire clocește în acest veac, ce exaltare a spiritului de sacrificiu pentru cauza divină! În acest strig de tineri și copii cari se îndreptau spre Răsărit,

lipsiti de orice înțelegere a greutăților ce aveau să le întâmpine, triumfaseră marile adevăruri ale vieții. Astăzi, sute de milioane de oameni gem în robie, Biserica e umilită și batjocorită, slujitorii ei înthisi sau asasinati, iar Occidentul privește indiferent la cea mai mare dramă a omenirii dela Christos încoace. Pe nimeni nu mai poate înșela astăzi nici protestele ce se rostesc din când în când de către Occidentali și nici cuvintele de compătimire ce le adresează refugiaților. Ele nu au mai mare valoare decât spălutul pe mâini al lui Pilat din Pont.

Comunismul nu este tare prin el însuși, prin forța ce-a acumulat-o în Rusia Sovietică. Aliațul lui principal este slăbiciunea sufletească a lumii libere. Adevărata forță a comunismului zace în Occident. Din Occidentul moleșit de bunăstare și torturat de îndoileli, manevrează comunismul ca să-și aducă rând pe rând dominația întregii lumi. Occidentul nu dispune de un centru strategic care să coordoneze și să dea impuls tuturor sectoarelor de luptă ale frontului anticomunist și această lipsă e provocată în primul rând de golul sufleteș în care a intrat.

Deficiențele ce le constatăm în sfera lumii libere nu ne elintesc din încrederea ce-o păstrăm în victoria finală a Binelui. În istorie sunt prezente și forte care nu pot fi calculate politic. Intervenția lor poate să provoace răsturnări neașteptate de situație. Comunistii strâng tot mai mult cercul lor de fier în jurul Occidentalilor, dar procedează cu deosebită prudență, căci nu este exclus ca, în ultimul moment, când ei par siguri de victorie, o inspirație din altă lume să-i determine pe Occidentali să prefere o ieșire eroică unei morți desonorante. Gratie imponderabilelor istorice, de care este plin văzduhul, frontul occidental își poate recupera în câteva luni întreaga trăinicie de care are nevoie pentru a da lupta cu sorti de izbândă.

Dacă această reînviere spirituală a lumii libere nu s'ar realiza și lucrurile ar continua să meargă devala ca și până acum, nici atunci nu trebuie să depunem armele, considerând cauza națională și creștină pierdută. Există o parte din om și din omenire care nu moare. Există o istorie care se desfășoară în strânsă comuniune cu forțele divine. Oricât s'ar opinti comunistii, acest prag ultim al istoriei, păzit de paznicii dumnezeiești, nu-l vor putea trece. Toate eforturile lor de a subjugă omenirea vor esua în fața acestei ultime coaliții divino-umane.

Ca să ne întărim în această convingere, să ne aducem aminte de exemplul cutremurător al vieții, al morții și al învierii Domnului nostru Iisus Christos.

„Iisus mort, plecat pentru totdeauna dintre oameni, discipolii fugiti și urmăriti de teamă și chiar de îndoială, Biserica încă neîntemeiată...”

„Atunci Bunul Părinte interveni. Si Binele, Adevărul triumfă chiar împotriva legilor naturii omenesti” (Ion Moța).

Învățătura ce o scoate Ion Moța din faptul Învierii nu are mai mare potrivire decât în zilele întunecate pe care le trăiește poporul român astăzi:

„De aceea azi, când puterea întunecului își întinde iarăși tot mai mult păcla întunecoasă asupra pământului, stingând tot mai mult credința și viața echilibrată, înstăpânind tot mai mult duhul diavolească asupra vieții noastre, — noi, cei ce ne sbatem cu încăpăținare în luptă cu răul care ne copleșește tot mai mult, ne oprim o clipă în această zi de sărbătoare, spre a primi

binefacerea cea mai caldă, împărtașania sufletului de luptător. Ne oprim, legionari, să primim în sufletele noastre binefacerea înviorătoare și readucătoare de puteri pe care ne-o aduce Învierea Mântuitorului...”

„În zilele acestea toți suntem chemați a trăi cu inima lui Iisus, cu suferințele lui, spre a putea primi binefacerea Învierii Sale.”

Vestitorii, Aprilie 1956

ORIENT SI OCCIDENT

Lumea occidentală apreciază în genere amenințarea comunistă după clișeul pe care i-l pune la dispoziție istoria: comunismul vine din răsărit, din acel spațiu euro-asiatic încărcat de necunoscute și primejdii pentru destinul omului apusean, din cele mai îndepărtate timpuri. Nu odată, ci de nenumarate ori răsăritul și-a descărcat potențialul său agresiv asupra lumii occidentale. Începând dela invazia Persilor și până la cucerirea otomană, istoria ne oferă atâtea exemple instructive. Comunismul nu e decât repetarea aceluiași fenomen. Odinioară el se chema Atila sau Gengis Khan, astăzi reapare sub forma bolșevismului.

A simplifica structura unui fenomen — reducându-l la anumite date cunoscute — nu înseamnă întotdeauna a-i găsi explicația reală. Simplificarea e mai ales periculoasă când operăm cu ea în domeniul politico-istoric. În cazul mai sus semnalat, pentru a se decreta bolșevismul un produs de proveniență răsăriteană și a-l asimila cu străvechiul antagonism dintre Est și Vest, s'a luat ca punct de plecare localizarea lui geografică. Nu s'a acordat suficientă atenție originilor comunismului și traiectoriei ce-a parcurs-o dela primele lui începuturi. Dacă s'ar fi ținut mai mult seamă de esența intimă a comunismului, cu certitudine că Occidentali ar fi fost mai circumspecți cu întrebuințarea analogiilor istorice în explicația lui.

Dacă ne referim la doctrinarii și întemeietorii mișcării comuniste, Marx, Engels, Lasalle, constatăm că nici nu s'au născut în răsărit și nici nu s'au format sufletește și intelectual în această parte a Europei. „Manifestul Comunist” dela 1848 nu a apărut în vreo țară răsăriteană. Primele nuclee comuniste tot în Occident s'au înghebat și cea dintâi încercare de forță a comunismului cu capitalismul, „La Commune”, a izbucnit la Paris, în anul 1871. Atât sub aspect ideologic cât și sub raport politic, miscarea comunistă este de filiațiune occidentală.

În Europa răsăriteană nu există nici medii prielnice apariției și dezvoltării unei atari orga-

nizații. Întreaga doctrină comunistă se bazează pe antagonismul dintre capital și muncă, pe mizeria și exasperarea maselor muncitoare, provocate de exploatarea capitalistă. Până la începutul războiului mondial însă, condițiile de viață din Europa răsăriteană nu depășiseră stadiul patriarhal al societății. Capitalismul era la început. Imensa majoritate a populației era formată din țărani. Coșurile de fabrică erau încă rare. Muncitorimea reprezenta un coeficient prea redus din totalul populației ca să poată da un impuls decisiv partidelor comuniste din aceste țări, ridicându-le la conducerea statului.

După prevederile marxiste, numai într-o țară de înaltă frecvență industrială, cu o armată numeroasă și bine educată de muncitori se putea înfăptui primul stat comunist. Condiția primordială a oricărei biruințe comuniste era proletarizarea maselor populare.

Totuși comunismul a triumfat întâia oară în Rusia, țară care nu întrunea condițiile cerute de dialectica marxistă. Revoluția bolșevică din Octombrie 1917 n'a fost rezultanta bătăliei angajate între capitaliști și proletari. Reușita ei se datorează altor factori: războiul, declinul clasei conducătoare și înclinația spre anarhie a poporului rus. Revoluția s'a propagat din sferele superioare ale națiunii pentru a fi apoi acaparată de o minoritate îndrăzneată. Cercurile liberalo-socialiste, responsabile de detronarea țarului, au provocat numai un vid politic, de care au profitat apoi Lenin și tovarășii lui.

Prin luarea puterii de bolșevici, Rusia a devenit teren de însămânțare al ideii comuniste. Marxismul, la el acasă în Occident, a fost transplantat în răsărit, într-o țară eminamente agrară. Poporul rus nu a făcut propria lui evoluție, ca să ajungă la comunism, ci a fost, așa zicând, surprins la cotitură de marxisti și înhamat la carul experienței comuniste. Mișcarea comunistă, ale cărei rădăcini sunt în Occident, a profitat de haosul creat în Rusia după detronarea țarului pentru a transforma această țară într'un vast

câmp de aplicare al sistemului marxist. Din momentul ce a pus stăpânire pe Rusia, bolșevicii s'au menținut la putere exclusiv prin teroare, mijloc ce-l întrebuințează și astăzi pentru a ține prizoniere țările noastre. Comunismul s'a suprapus asadar peste stările sociale din Rusia, jugulând voința și destinul poporului rus. Revoluția a făcut poporul rus, dar nu o revoluție conformă declarației de principii a marxismului. O țară sub-industrializată nu putea să se transforme într'un stat comunist.

Socialiștii marxisti și comunistii decepționați de stările din Rusia, ca să-și salveze dela naufragiu propriile lor credințe și idealuri, au inventat teza că una e marxismul și alta e comunismul sovietic. Bolșevismul ar reprezenta o deformare a ideilor propagate de Marx. Ei afirmă că ideea de dreptate socială nu trebuie să se realizeze împotriva ideii de libertate. Disocierea marxismului de comunismul sovietic e dificil de realizat. Nu trebuie uitat că Marx a reclamat distrugerea tuturor valorilor trecutului, pentru a se înfăptui societatea de mâine. Dar care om, lăsat în libertate, ar fi dispus să renunțe la toate coordonatele vieții lui? Să se despoaie de bună voie de religie, naționalitate, familie, proprietate și chiar de propria lui persoană? Ca să trăiască într'un sistem social și politic atât de monstruos, care duce la anihilarea lui totală, trebuie să fie supus la o presiune continuă din partea statului. Despotismul din Rusia e o consecință logică și inevitabilă a gândirii marxiste.

Occidentul nu numai că e direct responsabil de apariția comunismului în lume, dar a și sprijinit permanent această molimă ideologică, acordându-i toate înlesnirile pentru a prinde rădăcini în Rusia și a se lăti apoi peste alte țări. Amintim câteva intervenții occidentale din cele mai cunoscute în favoarea bolșevismului. Nucleul bolșevic din Occident, format din Lenin și alți exilați ruși, a fost finanțat de un grup de bancheri cu sediul la New York și Londra. Acești bancheri voiau să se răsbune pe poporul rus pentru pogromurile suferite de Evrei în perioada țaristă. Tot atât de cunoscut e faptul că Lenin și tovarășii săi au traversat Germania și Polonia în vagoane plumbuite, puse la dispoziție de guvernul german. Guvernul german pune mare preț pe acțiunea revoluționară a lui Lenin. Germania fiind silită să lupte pe două fronturi, revoluția rusească era un mijloc excelent de a scoate din luptă pe unul din adversari. În aceeași perioadă, primul ministru englez Lloyd George dădea instrucțiuni ambasadorului său din Petersburg să sprijine toate curentele subversive din Rusia. Prăbușindu-se Rusia țaristă, se anula și tratatul secret încheiat între Anglia, Franța și Rusia, în Mai 1915, prin care aceasta din urmă trebuia să primească, la sfârșitul războiului, Constantinopol și Străimțorile.

Din cauza atitudinii dubioase a aliaților în perioada războiului civil din Rusia, armatele contra-revoluționare sunt înfrânte una după alta și comunismul se instalează definitiv în această țară de imense posibilități. Amiralul Koltechak a fost

predat de Cehi armatei ruse, la instigația aliaților. Fînd apoi executat.

Rusia Sovietică nu a participat nici la încheierea tratatelor de pace și nici nu a fost acceptată în concertul european de după războiu. Nici un stat nu voia să întretină relații cu un guvern care nu-și recunoștea obligațiile internaționale și care întretinea focare de agitație în întreaga lume. Dar s'au găsit destui oameni politici în Occident cari, din felurite interese, i-au ajutat să iasă din carantină. Cea dintâi spărtură diplomatică a Rusiei Sovietice în sistemul de apărare european s'a produs cu încheierea tratatului germano-sovietic dela Rapallo, în anul 1922. Au urmat alte lovituri. Promotorii „noii direcții” în politica europeană au fost Rathenau în Germania, Hérriot în Franța, MacDonald în Marea Britanie și... Mussolini. Campania de „europemizare” a bolșevismului atinge punctul culminant cu primirea Rusiei Sovietice în Societatea Națiunilor, în 15 Septembrie 1934.

Europa intră într-o nouă fază după triumful lui Hitler în Germania. Pe măsură ce se accentuează conflictul între democrațiile apusene și regimul național-socialist, Rusia Sovietică se deplasează în poziția de arbitru al situației europene. În loc ca Occidentul să-și strângă forțele într'un front unic contra Rusiei Sovietice, fiecare din cele două blocuri rivale, Anglia și Franța, deoparte, Germania de altă parte, își dispută prietenia lui Stalin. Stalin cere un pret foarte ridicat: înglobarea în sfera de influență sovietică a statelor mici și mijlocii din răsăritul Europei. Aceste state formau bariera de protecție a Europei apusene contra invaziei comuniste, așa zisul „cordon sanitar” al Europei. Tratatelve pe care le duce la Moscova, în vara anului 1939, misiunea diplomatică anglo-franceză, se termină cu acceptarea acestei condiții: pentru a câștiga alianța Rusiei Sovietice, democrațiile apusene sunt gata să sacrifice țările din răsărit. Dar speculațiile lui Stalin merg mult mai departe: el și-a dat seama că făcând alianță cu anglo-francezii, blochează posibilitățile de izbucnire ale unui nou război mondial. Hitler, avertizat de această alianță, nu s'ar fi aventurat să declanșeze războiul, când ar fi știut că trebuie să lupte din primul ceas pe două fronturi. Inversând cartea ce-o avea în mână și încheind pactul de neagresiune cu Hitler, Stalin nu numai că se bucura de avantajele ce i le oferise și anglo-francezii (câștiguri teritoriale importante în Vest) dar îi crea lui Hitler o falsă certitudine privitor la atitudinea democrațiilor, îndemnându-l să atace Polonia.

Cu acest schimb, absurd pentru interesele Germaniei și ale Europei întregi, Hitler a dat un nou impuls comunismului mondial. Dacă mai târziu a întors armele contra Sovietelor, faptul nu se datorește unui act de clar-viziune politică, ci a fost o reacție impusă de strategia globală a războiului.

Politica rooseveltiană din perioada celui de al doilea război mondial constituie capitolul cel mai întunecat din istoria raporturilor dintre

Occident și răsăritul Europei. Cu o inconstiență și o miopie politică născută ultimului cetățean al unui stat, luând în considerare exclusiv presupusa „evolucție” a comunismului din Rusia spre forme mai tolerante de guvernare, Roosevelt satisface dela alfa la omega toate cererile lui Stalin, făcându-l stăpân pe jumătatea de răsărit a Europei. De pe urma acestui absurd tratament al problemelor europene, n'au suferit numai țările ce-au luptat de partea puterilor Axei, ci și propriii lor aliați, Polonia și Jugoslavia.

Dela război încoace, politica occidentală se caracterizează printr'un sir neîntrerupt de capitulări în fața bolșevismului, al căror scop imediat în Europa pare să fie legalizarea statutului de sclavie impus țărilor din răsărit la Teheran și Yalta. Ultima ispravă occidentală este primirea în O. N. U. a republicilor populare România, Bulgaria și Ungaria, cu toate că regimul de tiranie în vigoare în aceste țări n'a suferit nici o modificare substanțială care să justifice schimbarea de atitudine a țărilor libere.

Rezultă din această însiruire de fapte — care nu pot fi tagăduite — că localizarea geografică a comunismului în spațiul răsăritean nu constituie criteriul esențial în aprecierea acestui fenomen. Răsăritul reprezintă un potențial uman, reprezintă mai mult chiar, un complex de tendințe care s'au manifestat și în trecut a fi ostile Occidentului. Dar tot acest ansamblu nu se mișcă în comunism din voință și inițiativă proprie, ci e mânat de o altă voință și condus de o altă inițiativă, străine de firea lui. Energia umană din răsărit constituie numai un material prim, pe care s'a grefat o conspirație născută, crescută și alimentată continuu din Occident. Rusia Sovietică e o proiecție occidentală în spațiul răsăritean. Occidentul și-a construit în acest spațiu piesă cu piesă instrumentul destinat propriei lui distrugerii. Imperialismul rus este calul, iar comunismul este călărețul, cum se exprima pe vremuri, într'un articol din „Le Figaro”, François Mauriac.

Popoarele din răsărit n'au nici o responsabilitate în apariția comunismului. Ele sunt victime erorilor ideologice și politice ale Occidentului. Ele suportă într'un vesnic calvar o experiență dementă zămislită în laboratorul civilizației occidentale. Spengler a arătat că bolșevismul este de esență occidentală și nu o invenție a imperialismului rus. Occidentalii au creat „bestia fără

nume”, cum numeste Churchill bolșevismul, pentru că astăzi ei însși să fie încolțiți de ea.

Făuritorii și sprijinitorii bolșevismului trebuie căutați în rangurile occidentalilor: ei se cheamă Marx, Lloyd George, Wilson, Herriot, Macdonald, Mussolini, Hitler, Roosevelt, ca să nu vorbim decât de vârfuri. Civilizația occidentală a ajuns într'un stadiu de intoxicație materialistă atât de acut încât nu mai e capabilă să distingă binele de rău. Pentru victimele barbariei comuniste nu găsește decât sarbede cuvinte de consolare, iar pe călăii lor îi primește cu toate onorurile, în numele unei păci care echivalează cu distrugerea ultimului atom de viață liberă pe pământ.

În loc de a învinui răsăritul de amenințarea care-i pândeste din toate părțile, dând o falsă interpretare comunismului, Occidentalii ar face mai bine să-și pună în mod serios problema propriei lor salvări. Dacă idealul Apusenilor se va mărgini, ca și până acum, la lupta pentru biftee, cu certitudine că vor împărtăși soarta țărilor de dincolo de cortina de fier. E o chestie de timp, ca să fie și ei înghitiți de avalansa comunistă. Nu le-au lipsit profetii și vizionarii, cari s'au avertizat de vremurile ce vor veni. Donoso Cortes, filosof și om de stat spaniol, a făcut următoarea profecție: „Se îndreaptă omenirea cu pași repezi spre destinul sigur al despotismului... și acest despotism va desfășura o putere de distrugere care, într'adevăr, va fi mai mare decât tot ceace noi am trăit până acum... Drumurile sunt netezite astăzi pentru o economie de tirani, de o colosală, uriasă și monstruoasă amploare. Astăzi drumurile sunt netezite pentru un tiran care pretutindeni intervine și totul smulge la sine.” Poetul H. Heine, într'o scrisoare din 1842, vede viitorul în aceleasi culori sumbre: „Timpuri salvatice se întunecate se apropie și profetul care voia să scrie o nouă Apocalipsă, ar trebui să inventeze noi bestii, și anume atât de înspăimântătoare ca vechile simboluri de animal ar fi; dimpotrivă, ca niste blânde porumbei... Zeii își acoperă fata din milă pentru copiii oamenilor... Viitorul miroase a iuft, sânge și hulă a Dumnezeirii.”

Maresalul Montgomery, într'o declarație recentă, a spus următoarele: „Prefer să mor decât să ajung în robia comunismului.” Iată o lozincă pe care ar trebui să o învete toți occidentalii. Deabia atunci ar atinge nivelul de spiritualitate al popoarelor robite astăzi de comunisti.

Vestitorii, Iunie 1956

CONSECINȚA

Occidentalii se luptă cu dificultăți enorme în Orientul Apropiat și în întreaga lume afro-asiatică. Infiltrările comuniste își dau roadele. Naționalismul popoarelor de culoare a luat aspecte tulburi, care trec dincolo de orice limită rezonabilă.

Cu toate că fostele imperii coloniale, Anglia, Franța, Olanda au dat dovadă de înțelepciune și simț al prezidenției când s'au despuțat de bună voie de coloniile lor, totuși popoarele eliberate n'au apreciat cum se cuvine semnificația acestui gest. Masele afro-asiatice, recent emancipate de sub tutela colonialismului, continuă să vadă în Occidentali pe dușmanii lor implacabili, în vreme ce se arată extrem de îngăduitori cu dușmanii lor reali, cari sunt comunistii.

Situația explosivă care domnește în raporturile dintre Occidentali și popoarele din Orient, recent constituite în state naționale, s'ar parea că e provocată de cauze locale și imediat perceptibile, cum e, de pildă, atitudinea agresivă a Israelului sau revoluția felahilor din Egipt, treziti la o nouă viață de colonelul Nasser. În realitate, ceea ce se arată a fi cauze sunt numai consecințele unor cauze mai îndepărtate. Occidentul plătește polite pe care nu le-a onorat la vreme. Din egoism, lășitate și lipsă de viziune a lăsat să se desvolte situația alarmantă de astăzi. Punctul nevralgic al frământărilor din Mediterana și din întreaga lume arabă, zace mult mai la nord, și anume în sectorul Europei răsăritene. Sovietele își permit să atace pe Occidentali în Orientul Apropiat și Mijlociu, pentru că, cu un alt brat, tin în puterea lor Europa răsăriteană și de pe această poziție amenință Europa occidentală. Suezul, Cipru, Nordul Africei, nu se apără acolo unde sunt situate geografic aceste ținuturi, ci mult mai la nord, în România. Ungaria și Polonia.

În secolul al XIX-lea, puterile occidentale erau conștiente de acest adevăr. Ele n'au îngăduit Rusilor să coboare mai jos de grilele Du-

nării. Războiul Crimeii a izbucnit în momentul când Rusii au depășit linia de demarcație a intereselor anglo-franceze, voind să cucerească Balcanii. Dacă ar fi fost lăsați Rușii să pătrundă în Mediterana Orientală, în scurtă vreme, pe apă și pe uscat, ar fi pus stăpânire pe toate țările arabe. Statul român modern a luat naștere ca urmare a acestui războiu și apariția lui marca voința Occidentalilor de a tine zăvorâți pe Ruși în Mediterana.

E unul din cele mai stranie fapte din istoria lumii cum de au putut părăsi Occidentalii această politică înțeleaptă, în timpul nostru. Nici o modificare substanțială nu se produsese în atitudinea Rusiei care să le permită să se desintereseze de Chestiunea Orientului. Dimpotrivă, tendințele imperialiste ale Rusiei au devenit și mai virulente de când au început să se hrănească din seva unei revoluții care aspiră la cucerirea lumii întregi. În faza bolșevică a Rusiei cu atât mai mult trebuia să se pună pret pe independența României și să se acorde tot sprijinul ca să-si poată îndeplini misiunea ce i-a fost încredințată prin Congresul de la Paris.

România, intrând în războiu contra Rusiei Sovietice, n'a luptat numai pentru existența ei proprie și n'a săvârșit numai un act de legitimă apărare. De soarta României era legat întregul sistem de securitate al lumii occidentale în răsărit. Experiența războiului trecut a demonstrat încă odată, ceea ce se știa de pe timpul Romanilor, că, fără România, țările din Balcani nu pot fi apărate de un agresor venit din Nord. În momentul când Germanii au pătruns în România, soarta Balcanilor era pecetluită. În momentul când Rușii au pus stăpânire pe România, s'a inversat toată situația din Balcani și Europa Centrală în favoarea lor. Astăzi, Grecia și Turcia, lipsite de protecția României, n'au nicio șansă să reziste unui atac sovietic. Aceste țări se află la periferia masei continentale controlate de comunisti.

România reprezenta și un factor de stabilitate politică în Europa sud-estică. Dintre toate țările din această regiune, România s'a dovedit cea mai puțin accesibilă propagandei comuniste. Prezintă România Sovietelor, Aliații au sacrificat nu numai un spațiu de valoare strategică nepretuită, ci și poporul care opunea cea mai îndârjită rezistență ideilor comuniste. Înălăturat acest obstacol, munea de subminare a Europei răsăritene întreprinsă de către comunisti a fost considerabil ușurată. Cu o Românie liberă, era puțin probabil ca Jugoslavia și Cehoslovacia să devină state comuniste, iar războiul civil din Grecia nu ar fi fost posibil.

Dar consecința cea mai importantă a sacrificării României și a celorlalte state din Răsărit se referă la ruperea echilibrului de puteri din Europa. Aliații au combătut pe Hitler, pentru că voia să instaureze hegemonia germană în Europa, pentru că, după înfrângerea acestuia, să accepte de bună voie hegemonia sovietică pe continent. Această capitulare a avut două repercursiuni extrem de grave: mai întâi, Europa și-a pierdut independența politică. Fără ei occidentalii nu se mai poate menține decât gratie continuei asistente diplomatice, economice și militare a Statelor Unite. A doua urmare este că puterile occidentale nu-și mai pot apăra posesiunile lor din Asia și Africa. Rusia Sovietică, fiind instalată pe Elba, atacă simultan pe Occidentali în Europa ca și în Asia, iar aceștia nu sunt suficient de țări ca să se poată apăra cu succes pe amândouă fronturile. Pierderea Indiei, Birmaniei, Indochinei, Indiilor Olandeze și a tuturor celorlalte posesiuni europene din Asia și Africa e consecința presiunii exercitate de Rusia în Europa. Pare o exagerare, dar adevărul este că imperiul britanic a fost pierdut în momentul când Churchill a acceptat ca influența sovietică să atingă proporția de 90% în România și Ungaria.

Eliberarea popoarelor din Asia și Africa este rezultatul unei evoluții care nu mai poate fi împiedecată, și nu noi, cari am suferit sub stăpâniri străine și am luptat în numele naționalismului, am avea vre-o obiecțiune de ridicat, când alte popoare ajung la conștiință de sine. Ingrijorările noastre sunt de altă natură. Tot acest proces de emancipare politică al națiunilor afro-asiatice se realizează împotriva Occidentului. Cine profită de pe urma lui, mai mult chiar decât popoarele emancipate, este Rusia Sovietică. Comunismul mondial este privit în Africa și Asia ca oeritorul maselor exploatate de puterile colonialiste. Rusia Sovietică a reușit să realizeze în aceste teritorii conexiunea dintre comunism și naționalism de culoare, constrângând pe Occidentali la o permanen-

ță defensivă.

Occidentalii sunt atât de timorați și lipsiți de inițiativă în lupta lor cu comunistii, încât nici nu cutează să le țină același limbaj și să le răspundă cu aceeași armă. Cum își permite Rusia Sovietică să se facă apărătoarea popoarelor din Asia și Africa când tin în sclavie națiuni de nobilă tradiție culturală și istorică? Cu ce îndreptățire politică și morală ridică steagul libertăților naționale în alte continente când în Europa răsăriteană practică genocidul? Occidentalii, cari se arată atât de grijulii cu ultimul trib african, ar trebui să le reamintească acest lucru și să reclame cu îndârjire, la nevoie cu forța, eliberarea popoarelor captive.

Organizația Națiunilor Unite pare a fi întocmită pe o singură lungime de undă, destinată de a colecta exclusiv plângerile care-i parvin din Asia și Africa, pentru că rămâne surdă și mută la gemetele a o sută de milioane de sclavi din Europa răsăriteană.

* * *

Lumea apuseană nu trebuie să se aștepte la nicio îmbunătățire a situației din Asia și Africa atâta vreme cât nu s'a schimbat soarta Europei răsăritene. Între aceste puncte de pe glob, geografic atât de îndepărtate și aparent fără legătură între ele, există o conexiune organică. Europa pierde cu pasi vertiginosi influența din Asia și Africa, pentru că a acceptat să-și înstrăineze jumătate din trupul ei, la Teheran și Yalta.

Europa răsăriteană condiționează întreaga situație mondială. Aceasta o știu mai bine Rusii decât Occidentalii: de aceea se opun cu atâta îndârjire la retragerea lor din acest spațiu. Câtă vreme va persista diviziunea de astăzi, Europeanii vor lupta în condiții de inferioritate contra comunistilor și sunt condamnați să piardă continuu teren. Ținuți în clește pe continent de armata roșie, ei nu-și pot deplasa forțele de aici, ca să facă față amenințărilor din Asia și din Africa sau, dacă-și iau acest risc, se descopere în Europa. Strategia combinată a comunismului mondial — forța militară și potențialul revoluționar — tinde la o vastă miscare de învăluire a Europei Occidentale de pe platforma afro-asiatică. Dacă mai durează actuala indeciziune în lagărul occidental, în scurtă vreme, cele două brațe comuniste se vor uni și aproape fără rezistență Europa va fi constrânsă la capitulare. În această perspectivă înfricoșătoare, prosperitatea economică a Europei occidentale nu-i decât fatada înșelătoare a unei lumi ce nu mai e capabilă să descifreze semnele destinului: mane, thekel, fares...

Pentru salvarea Europei nu există izacuri, nu există soluții, nu există tratamente locale. Cu un

singur leac, o singură soluție, un singur tratament: fortarea cortinei de fier. Cu mijloace politice sau la nevoie cu alte mijloace. Ori câtă bunăvoință, energie, bani și vietți omenesti ar investi Occidentalii în a pacifica stările revoluționare din Asia și Africa, e în zadar. Toate sunt paleative. Vor fi siliți să meargă din concesiune în concesiune, până ce comunistii le vor bate la ușă. Și atunci va fi prea târziu să le opună rezistență. Le-o vor deschide cu umilinta, cersindu-le o mizerabilă existență.

Toate popoarele occidentale, toate guvernele și toți bărbații lor de stat speculează, nădăjduind să scape de amenințarea comunistă pe alte cât decăt aceea ale confruntării bărbătești. Speculează asupra morții lui Stalin, asupra certurilor dintre diadohi, asupra conflictului cu China, asupra revoltei sateliților... Ce nu speculează? Orice s'von venit din impenetrabila Rusie se bucură de o rezonanță extraordinară în Occident. Valoarea obiectivă a informațiilor este întotdeauna deformată de comentarii absurde, isvorâte din dorința Occidentalilor de a descoperi în ele

semnele premergătoare unei iminente prăbusiri a Rusiei din interior.

Timpu! spulberă, așa cum vin, toate aceste speculații în care se reflectă fuga de răspundere a Occidentalilor. Lăsând să se îngrămădească amenințare după amenințare, fără a reactiona, Occidentalii se înșală crezând că au salvat pacea. Parca de astăzi e un surrogat al adevăratei păci pe care au pierdut-o la Teheran și Yalta. Dacă vor să se bucure realmente de pace, trebuie să repare nedreptatea săvârșită țărilor răsaritene la aceste conferințe. Europa răsăriteană nu e o pradă de care ei pot dispune după bunul lor plac. Asvârlindu-o lui Stalin, și-au atras cele mai mari nenorociri asupra propriilor lor țări.

Din această dilemă Occidentul nu poate ieși: sau restabilește echilibrul european, eliberând popoarele captive, sau va trebui să plătească crima dela Teheran cu propria lui libertate.

Vestitorii, Octombrie 1956

IMPONDERABILELE ISTORIEI

Revoluția din Ungaria a surprins întreaga lume; specialiștii în materie dădeau ca imposibilă o mișcare revoluționară într-o țară supusă dominației moscovite. Instrumentul de teroare e prea bine pus la punct — se spunea — ca să nu fie înăbușit în fase orice început de revoltă. Revolta popoarelor captive avea nevoie de un impuls din afară, ca să se deslănțuie: rășboiul sau orice altă intervenție, similară unei acțiuni de forță din partea Vestului.

Mai puțin pregătiți pentru a înțelege cutremurul din Ungaria, au fost Occidentalii. Comunistii sunt obișnuiți cu revolte și represalii. Ei stau permanent la pândă, știind în fiecare clipă la ce se pot aștepta din partea populației. Ceeace l-a surprins pe ei a fost numai amploarea evenimentului. Occidentalii însă nici astăzi nu se pot dumiri ce s'a întâmplat în Ungaria. Neputința în care își imaginau popoarele din răsărit și caleulele lor politice, clădite pe această premisă, au suferit o răsturnare totală. Comoda politică de coexistență a fost nimicită dintr-o lovitură. Pentru a scăpa de teroarea bombei atomice, lumea liberă era gata să semneze alături de Bulganin și Hrusciiov sentința de moarte a popoarelor răsăritene, iar pentru a pregăti opinia publică apuseană să accepte

politica de coexistență, d'alecicienii abili au început să propageze teza că, în definitiv, aceste popoare, după 12 ani de dominație a comunismului, au sfârșit prin a se adapta regimului. A mai provoca aceste popoare să mai gândească asupra sortii lor, ar însemna, într'un anumit fel, a le violența vointa. Aceste popoare s'au instrăinat de gând'rea occidentală. Dorul de libertate nu mai subsistă decăt la vechile generații, care sunt pe cale de dispariție. Până la urmă Occidentul trebuie să se împace cu gândul că cortina de fier desparte realmente două lumi, cu două moduri diferite de a plămui destinul uman. Cele două lumi nu mai pot face altceva decăt să se ia la întrecere pacifică sau să p'ară amândouă într'un rășboiu apocaliptic.

Partizanii coexistenței — de o parte și de alta a cortinei de fier — au gândit lucrurile cu o logică impecabilă. Realitatea era alta — ei știu prea bine. Aceste popoare nu s'au integrat universului comunist, nu vor să se împartășească din „binefacerile“ paradisului sovietic. Dar cine să le asculte plângerile și suspinele? Doar glasuri sporadice mai străbateau la urechile lumii occidentale, biciuită numai de dorința de a-si îmbunătății continuu standardul de viață. Neprimind niciun ajutor din afară, nefericitele po-

poare vor înțelege că omenirea nu se poate distruge din cauza lor.

Dar pe când părea că totul merge spre fericitul desnodământ al unui acord deplin între cei doi parteneri, Estul și Vestul, o nație din cele condamnate să fie îngropate de vii, a cucerat să înfrunte colosul sovietic. Fără nimeni. Fără arme, fără sprijin și fără speranțe. Din convingerea intimă că e preferabilă moartea unei vieți de sclav. Dacă vreți țara noastră, au spus luptătorii maghiari bolșevicilor, o veți avea, dar nu va mai fi o țară, ci un cimitir nesfârșit, în care milioane de oameni chinuți de dorul libertății își vor găsi linistea supremă.

Nu se poate concepe o mai mare ofrandă adusă ideii de libertate. Există nenumărate exemple în istorie când indivizii singurateci sau fragmente din națiuni s'au jertfit pentru un mare ideal, dar e un caz cu totul excepțional ca un popor întreg să-și pună existența în joc pentru a-și salva sufletul. Specificul revoluției maghiare și uluitoarea ei performanță este că masele populare s'au transformat în mase de eroi. Eroul nu mai e o apariție izolată. Eroismul a devenit o noțiune comună. Nimeni nu se mai ascunde. Nimeni nu vrea să-și salveze viața. Toti vor să-și dea viața pentru a pregăti o soartă mai bună neamului lor. Ce-i mai poate înfricoșa pe acești oameni, când temerea de moarte a dispărut din sufletul lor? Cu ochii lor cari par niste luminări ale cerului privesc calm la monștrii de otel sovietici.

Revoluția din Ungaria nu e opera unor răvrătiți. Nu a fost pusă la cale — cum spune Moscova. N'a existat o conspirație la origine ei. Din niste manifestatii pasnice, reprimare fără sens de regim, s'a ajuns la răvrățirea unui întreg popor. O valvătaie ce s'a întins cu o repeziune uimitoare. Toată această ridicare în masă a poporului evidenciază caracterul spontan al revoluției. A existat o atmosferă inflamabilă, nedreptățile acumulate de 12 ani, și a fost de ajuns o scânteie ca flăcările să cuprindă toată țara.

Ceeace uimeste și mai mult lumea e perseverența revoluției. Focul revoluției maghiare nu s'a consumat ca un foc de paie în câteva zile, ci dăinuiește fără întrerupere de o lună și jumătate. Revoluția se desfasoară cu vigoare și conștiință. Toti luptătorii sunt transfigurați de evenimente. Libertatea națională e telul suprem spre care aspira Maghiarii și nicio ofertă politică nu-i poate domoli, care să nu dea satisfacție idealului lor.

Lipsa de logică a revoluției maghiare și cursul ei paradoxal se explică printr-o logică mai înaltă care scapă judecării politice obișnuite. Ceeace oamenilor nu le stă în putere, stă în puterea lui Dumnezeu să săvârșească prin mijlocirea oamenilor. Istoria nu-i numai ceea ce se vede: răboiuri, tratate, diplomatie și politică. Istoria mai are și o parte nevăzută: sunt forțele ei imanente. Revoluția maghiară este produsul meta-istoriei, al energiei creatoare a aces-tui popor, inspirate și călăuzite de Dumnezeu.

Dumnezeu n'a putut suporta ca teroarea comunistă, conjurată cu meschinăria occidentală, să perpetueze statutul de nedreptate al popoarelor din răsărit. Prea au suferit mult aceste popoare! Prea au fost lovite din toate părțile! Prea mult sânge a curs și prea multe lacrimi s'au vărsat! Pe drumul calvarului lor s'a pogorit grația divină. Toti cei cari au suferit pentru Christos, toti cei ce au stat în lanțuri și au murit pentru credința lor au contribuit la miracolul răsmeriței maghiare.

Poporul maghiar a fost ales de Dumnezeu ca să exprime în accente dramatice sfânta Lui mînie pentru complicitatea în crimă a Vestului cu Estul. Occidentul nu trebuie să se bucure, scotînd din tragedia maghiară doar partea care convine intereselor lui. Revoluția maghiară e drastic avertisment dat de Dumnezeu Occidentului. E o intervenție a imponderabililor în istorie, care obligă la meditație și revizuire de poziții. Am putea afirma că se adresează mai mult lumii libere decît aceluia pe care îi vizează direct: comunistii. Lumea liberă trebuie să înceteze de a-și mai adormi conștiința cu calmante. Când un popor întreg își pune viața în joc, ca să sgarșue neapăsarea lumii, e cu totul insuficient ca să fie întâmpinat numai cu ajutoare materiale, laude goale și cuvinte de consolare. Revoluția maghiară este un S.O.S. adresat tuturor popoarelor. Toate se găsesc pe marginea prăpastiei și toate au nevoie să fie salvate. Dacă sângele vărsat în Ungaria va rămîne tot atît de puțin înțeles de Occident ca și anii de suferință ce i-au trăit popoarele din răsărit sub jugul comunist, dacă se va continua să se salveze pacea cu mijloace ipocrite, înseamnă că însăși ideea libertății s'a stins în așa zisa lume liberă și că această lume e înlăntuită cu mii de fire nevăzute de propria ei pierzanie.

Se spune că lumea liberă e identică cu aria apuseană, iar dincolo de cortina de fier se întinde imperiul sclaviei. Dacă ne referim la libertatea exterioară, politică și economică, incontestabil că lucrurile stau așa. Dacă însă e vorba de pretuirea ei intrinsecă și absolută, popoarele din răsărit au un cult mai mare al libertății. Ele n'au capitulat în fata comunismului, când acesta a voit să le anuleze existența spirituală, nici chiar atunci când din regiunea clasică a libertății nu mai adia nicio speranță. De veacuri nu s'a ridicat un monument mai grandios libertății ca isprava nemuritoare a poporului maghiar din aceste zile. Cine nu se închină cu admirație nemărginită în fata unui popor care se rupe de toate legăturile materiale, ca să-și salveze libertatea națională? Copii de 12 ani au căzut fulgerați de tancurile rusești, familii întregi, cu bătrâni și femei, au luptat pe bariade. Toată economia unui popor, toată munca lui s'a risipit. Și mîndra capitală a Maghiarilor, Budapesta, zace în ruine. Acest popor s'a desprins de toate bucuriile terestre, de tot ce l-a fost draz și scump, și-și joacă întreaga existență pe cartea libertății.

Dacă comparăm sgîrcenia sufletescă a Occidentului de astăzi, care tremură numai la gân-

dul că standardul lui de viață ar putea să sufere o micșorare, ca epopea maghiară, ne întrebăm în care punct al globului s'au refugiat ultimele vestigii de libertate?

Revoluția maghiară a statuat un exemplu înfricosător al forței suflătesti de care dispun popoarele revolate. Dar, abstractie făcând de invincibila lor țarie suflătească, aceste popoare urgite de Occidentali, considerate definitiv pierdute pentru umanitatea liberă, declarate chiar inamicii ei potențiali, se descoperă a fi niște aliați extraordinar de valorosi. Strategii N. A. T. O.-ului încep să facă socoteli: armatele țărilor ocupate de Soviete trebuie sczute din planurile lor militare. Aproape o suta de divizii sunt inutilizabile în caz de războiu contra Occidentului. Cel puțin o alta suta de divizii sovietice vor fi imobilizate apoi în aceste țări, pentru a asigura spațele frontului. Dacă până acum nu lipseau speculațiile asupra posibilei defectiuni a armatelor satelite, nu exista totuși nicio dovadă concretă că lucrurile s'ar petrece și în realitate așa. Revoluția maghiară a confirmat areas a ipotezei. Armata maghiară a trecut de partea răsculaților, iar Rusii au trebuit să aducă 20 de divizii pentru a potoli revolta. Planurile de apărare a lumii occidentale sunt profund afectate de această constatare. 200 de divizii ale blocului răsăritean sunt sortite să se macine în contradicții interne. Rusia Sovietică va intra în războiu cu un minus inițial de 200 de divizii, care se datorește exclusiv generozității popoarelor răsăritene.

Strategii NATO-ului iau act cu satisfacție de răsturnarea raportului de forțe din Europa. Occidentali se bucură, știindu-se ocrotiți de slăbiciunea adversarului. Minunea economică poate continua. Dar prea puțini se gândesc că popoarele care aduc acest dar neașteptat Occidentului se expun urgiei moscovite și așteaptă în schimb o mână frățească de ajutor.

Occidentul s'a mărginit până acum la condamnarea morală a agresiunii sovietice. Mai departe, spun experții occidentali, nu se poate merge, căci s'ar deschide portile celui de-al treilea războiu mondial. Deoparte, asadar, e o națiune care și-a riscat existența pentru a sfărâma cătușele robiei; de altă parte, națiunile care profită fără risce de pe urma svârcolirilor acestei națiuni, angajată într-o luptă pe viață și pe moarte.

Atitudinea ce-au adoptat-o oamenii politici din Occident față de evenimentele din Ungaria nu are nicio lăună din punct de vedere al sacrelor lor interese egoiste. Nimic nu e mai confortabil decât să asisti cum se macină adversarul din interior. Rusia Sovietică va dispărea din cauza propriilor ei insuficiente de construcție, ca o casă ce nu-i bine clădită și se prăbusește. Rând pe rând părțile se vor ridica împotriva conducerii centrale și, într-o bună zi, primejdia comunistă se va stinge dela sine.

Să presupunem că procesul de descompunere al imperiului moscovit început în Ungaria și Polonia s'ar desvolta în direcția dorită de DI

Dulles, că „presiunea internă înăpoia cortinei de fier ar putea să nimicească comunismul sovietic și să pună capăt rupturii în două a lumii“ (din cuvântarea ministrului de externe al Americii, ținută la ultima consfătuire a Consiliului Atlanticului, Neue Züricher Zeitung, 13 Dec. 1956). Ce înseamnă aceasta? Că sarcina eliberării popoarelor din răsărit apasă exclusiv asupra lor. Și cum eliberarea e echivalentă cu distrugerea comunismului sovietic, înseamnă că ele nu pot aspira să devină libere decât după ce au reușit să dărâme dominația comunistă în întreg spațiul euro-asiatic. O sarcină gigantică. În această postură le împinge Occidentul, care nu vrea să iasă din rolul său de spectator, de teama unui al treilea războiu mondial.

Popoarele din răsărit s'au așteptat și se așteaptă la ceva mai mult din partea Occidentali. Ele știu că nu din vina lor au ajuns în robia sovietică. La Teheran și Yalta s'a pecetluit soarta lor cu concursul presedintelui Roosevelt. E „moral“ așa dar ca sarcina eliberării să nu cadă exclusiv asupra lor — victimele politicii occidentale. E imoral ca aceste popoare, după o eroică rezistență de 12 ani contra imperialismului moscovit, cu sângele lor subțiat de suferințe, cu trupul lor istovit de foame și muncă inumană, să fie lăsate să se macine într-o luptă inegală, neavând altă asistență din partea Occidentului decât „încurajările morale“.

Revoluția maghiară a costat zeci de mii de vieți. Nimicirea comunismului pe aceeași cale presupune deci că milioane de ființe omenesti să fie sacrificate din rândurile popoarelor mici și mijlocii din Europa răsăriteană. Aceste popoare s'ar încunună cu o glorie nepieritoare dacă cu „propriile lor mijloace“ ar isbuti să se elibereze. Dar la capătul acestei lupte titanice câți ar mai trăi ca să se bucure de laurii victoriei? Să nu uităm că Sovietele n'au recurs în Ungaria la măsurile cele mai drastice: deportări și ucideri în masă. Dar dacă vor fi puși în situații critice, nu vor sovăi să facă uz de aceste măsuri. Pentru a evita ca eliberarea lor să se transforme într-o catastrofă națională, popoarele răsăritene așteaptă ca lumea liberă să împartă și riscurile luptei lor și să nu se intereseze exclusiv de beneficiile ce le revin din această luptă.

Din fericire, imponderabilele ce au irupt în istorie odată cu revoluția maghiară au provocat un soc puternic în opinia publică a lumii libere. Peste capul guvernărilor această opinie acționează și se impune. Un interes crescând pentru soarta popoarelor din răsărit își face drum în inima omului apusean, acaparată până acum de magia economicului. Sentimentul de solidaritate umană și creștină prezează pe guvernanti la găsirea unei soluții de recuperare a Europei răsăritene. „Realismul politic“ de până acum al statelor occidentale începe să oscileze, pentru că trebuie să se înfrunte cu opoziția unor factori incontrollabili.

Imponderabilele istoriei s'au pus în mars, provocând o efervescență generală în Est ca și în Vest. Tălcul lor e simplu. Sau se respectă

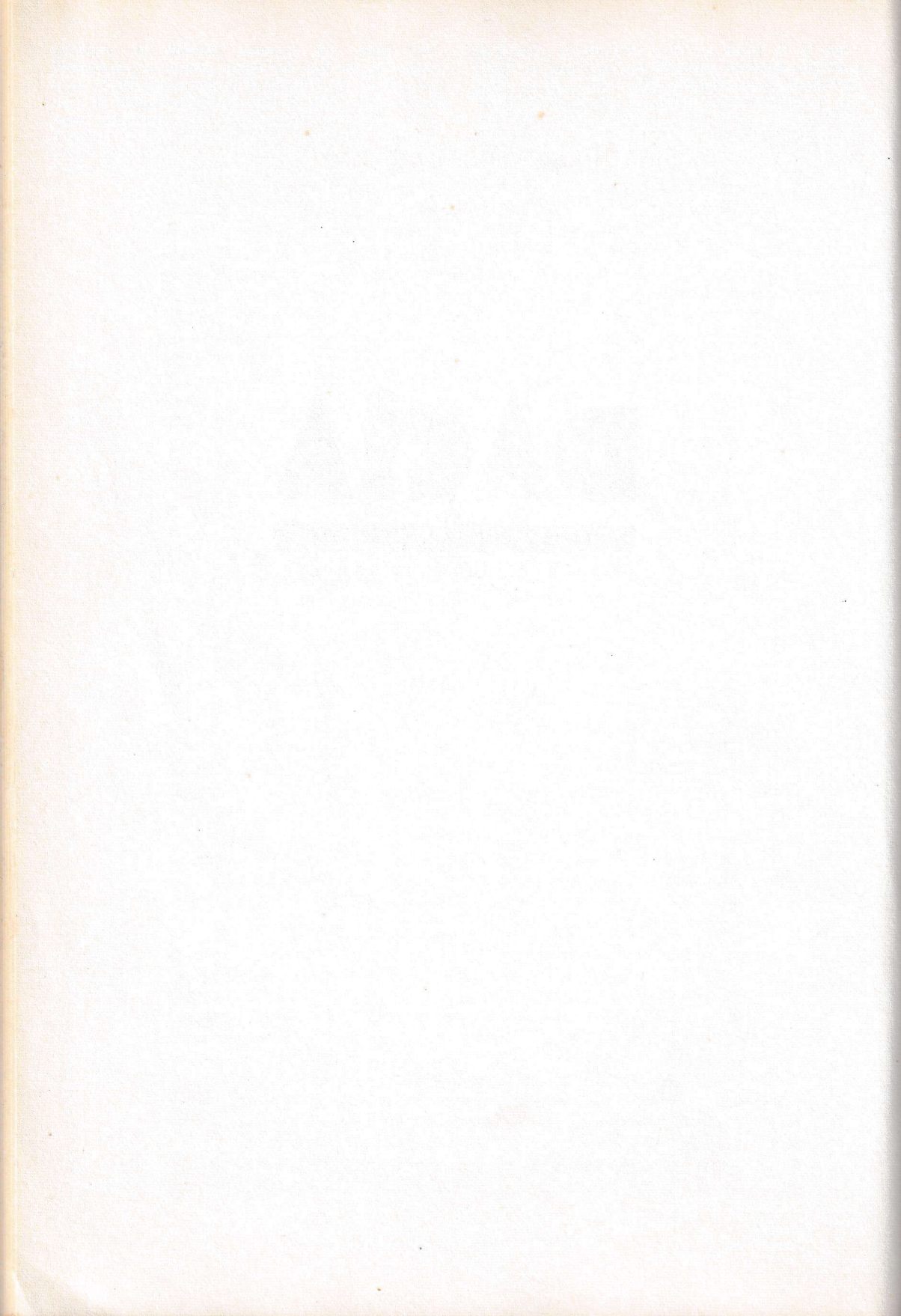
indicatia lor tainică, emanată din vointa lui Dumnezeu, si atunci nimic nu mai stă în calea unei pacificări generale a lumii, sau se încearcă a le opune rezistentă si a le silui fiinta si atunci nimic nu mai stă în calea unei catastrofe. Estul si Vestul trebuie să ia deopotrivă aminte. Orice formulă de cooperare, bazată pe sacrificarea popoarelor din răsărit, e condamnată de

divinitate. Comunistii insisi au putut să se convingă de existenta si eficienta imponderabilelor istorice. Revolutia din Ungaria le-a spalberat visul de domnatie mondială: întreaga lume isi întoarce astăzi capul cu oroare dela regimul si lozincile lor. Comunistii dela Moscova au pierdut si privilegiul de a face răul în perspectiva triumfului final al doctrinei lor în lume.

Vestitorii, Decembrie 1956

DACIA

Tribuna de luptă românească

Neam și Legiune

Numai legionarii cari au trăit vremurile de înfiripare ale Legiunii și numai cei cari, în tot acest răstimp, dela întemeiere și până astăzi, nu s'au clintit de pe poziția adevărului, pot cuprinde cu ochii minții marea destinație a legionarului. Cei străini de mișcare sau cei înstrăinați de ea nu vor vedea în istoria Legiunii decât un șir de izbucniri și convulsii, urmate de lungi ani de suferință. Tabloul succesarilor politice obținute de aceste energii în marș nu e reconfortant: o victorie electorală în 1937, anulată după câteva zile; o semi-guvernare în 1940; un guvern în exil în 1944-1945. Lumea care s'a alăturat nouă pentru că considera iminentă o lungă perioadă de guvernare legionară, a suferit decepții crude. Perspectivele de realizare ale mișcării au fost zdrobite cu regularitate sub roțile unei noi prigoane.

Judecat strict rațional, acest gen de luptă care de pe culmile triumfului apropiat te coboară în abisuri de suferință, pare aventuros și lipsit de sens. Spiritele realiste, adică oamenii care se orientează exclusiv în funcție de conjunctura în care trăiesc, au dreptul să fie alarmați și să protesteze. Ei se așteptau la biruință legionară, biruință de atâtea ori promisă și ori de câte ori se înălța la orizont acest mesaj îmbucurător, de atâtea ori peisajul se schimba brusc, făcând loc unui nou capitol de sbucium și tristeți. Indoilele băteau la poarta sufletului. Dorința de a evada din această zonă de primejdii permanente în care naviga mișcarea este umană. Eroismul, luat ca act singuratic, e o manifestare destul de răspândită a spiritului omenesc; eroismul de durată, consecvența în urmărirea unui ideal, se întâlnește mai rar. Această specie de eroism e rezultatul unei intense explorări lăuntrice. Numai legionarii cari au ajuns la un anumit grad de iluminare interioară își pot da seama că există și o logică intrinsecă a evenimentelor, o istorie mai reală decât aceea care se desfășoară în văzul tuturor, și care, prin natura ei, reclamă perpetuarea spiritului de sacrificiu.

Pentru a interpreta just istoria celor treizeci de ani de viață legionară, trebuie să-i descoperim impulsul fundamental. Ce-a determinat dela naștere cursul ei accidentat? Dece legionarii numai arareori au avut parte de bucurii și au purtat pe frunte aproape fără întrerupere cununa martiriului?

Mișcarea legionară a luat naștere din frământările generației care a pătruns în universități după întâiul războiu mondial. Dar, spre deosebire de alte organizații politice, mișcarea legionară a depășit tendințele efemere ale unei epoci, clădindu-și existența în permanențele neamului. Corneliu Zelea Codreanu, întemeietorul mișcării, a pornit la mobilizarea tineretului în numele unei concepții de viață, destinate să transforme individul care ajungea în posesiunea ei într-o energie națională. Individul era inițiat în arhitectura lăuntrică a neamului nostru, pentru a câștiga stabilitate internă și pentru a da un sens constructiv puterilor lui de creație. Adeziunea individului la mișcare se opera din interior, după ce și-a însușit datele fundamentale ale sufletului și istoriei românești. Legiunea avea o îndoită viață: o activitate politică

propriu zisă, în care se recunoșteau semnele distinctive ale unui partid, și o preocupare educativ-spirituală, care servea de suport celei dintâi. Cuibul, unitatea de bază a organizației, în care își făcea legionarul educația, era icoana în mic a patriei. Rezultatul trecerii individului prin această școală trebuia să fie câștigarea deprinderii de a cerceta ființa neamului și de a intra în dialog cu el, pentru a-i înțelege și urma aspirațiile.

Conceptia de viață legionară stabilea perspectiva justă de realizare a individului, succesiunea de planuri în care avea să se desfășoare viața lui pentru a atinge plenitudinea de manifestare. "*Individul în cadrul neamului; Neamul în cadrul și în slujba legilor Dumnezeirii*", iată formula la care s'a oprit Căpitanul, pentru a defini esența filosofiei legionare. Formula epuizează toate aspectele existenței și se aplică cu egal succes în societate și în viața sufletului omenesc. În istoria omenirii, turburările provin din faptul că unul sau altul din termenii relației *individ - neam - Dumnezeu* nu e pus în valoare sau e chiar oprimat, împiedecat să se afirme, iar în viața lăuntrică a individului subplantarea personalității de diverse complexe sufletești se datorește aceluiași cauze. Un individ care nu respectă această ierarhie de valori, care se pune pe sine în centrul existenței, sau care crede că se poate dispensa de unul din termenii superiori, *Dumnezeu* sau *Neam*, se auto-mutilează, își amputează propria lui ființă de o serie de posibilități creatoare. Armonia originară a sufletului omenesc e sfâșiată și efectele nefericite ale acestei desordini interne se pot urmări și în viața popoarelor.

Când se vorbește de *destinul național, destinul unui popor*, expresiile nu sunt lipsite de sens. Neamurile ca și indivizii au personalitatea lor. Au caractere specifice, după care se disting unul de altul; în istorie, în cultură, ele se vor afirma conform acestor predispoziții. Neamurile se nasc cu o zestre spirituală. *Destinul unui popor* este trecerea din stadiul potențial în stadiul de manifestare a originalității lui creatoare. Destinul național nu trebuie confundat cu un ideal oarecare și cu atât mai puțin cu un obiectiv politic de mai puțină importanță. Un ideal, când este bine ales, reprezintă o funcțiune tranzitorie a destinului, un moment de încorporare al lui. Destinul este proiecția inalterabilului național în istorie; este specificul reacțiunii lui față de eveniment; e modul său de comportare în istorie și în cultură. El reprezintă constanta istorică și culturală a unui popor și îl însoțește dela naștere până la dispariție.

Destinul unui neam decurge așadar din personalitatea lui. Dar nu trebuie să-i corupem înțelesul, confundându-l cu noțiunile de fatalitate sau predestinare. El e creație liberă. Singura *predestinare* a unui neam este să se realizeze conform geniului său particular, aducând o contribuție proprie la cultura omenirii. Aici intervine munca individului. Responsabilitățile lui depășesc sfera restrânsă a vieții lui personale și se extind asupra colectivității din care face parte. Individul este chemat să destelenească ogorul spiritual al unei națiuni. Mărirea sau pieirea popoarelor atârna în primul rând de vrednicia lor.

Generația de tineri care și-a strâns mai târziu rândurile în cadrul mișcării legionare venea cu o notă distinctivă față de celelalte partide. Tinerii aceștia se atașaseră de ființa interioară a neamului, îi simțeau bătăile de inimă, îi recunoșteau cadența istorică și voiau să

Intruchipeze ceva din tainele și frumusețile lui. Noua generație era pusă în alternativa să se piardă în meandrele politicianismului sau să-și creeze un instrument propriu de afirmare în politica țării, care să corespundă concepției ei de viață. În aceste momente de cumpănă, când nu se știa cari tendințe vor ieși biruitoare, a apărut Corneliu Codreanu. La semnalul lui s'au risipit toate nehotărârile și noua generație a optat pentru politica destinului național.

După război se puneau problema unei noi orientări în toate domeniile. Rupându-se de destinul neamului, vechea generație n'a fost în stare să dea un nou impuls energiilor naționale, să elaboreze un nou ideal pe măsura necesităților schimbate ale vremii. Odată cu realizarea României Mari, părea că s'a oprit în loc istoria. Pregătirea zilei de mâine nu turbura conștiința oamenilor politici. *Să păstrăm ce avem* era tot ce se putea afla ca înțelepciune politică dela vechea clasă conducătoare. Tinerilor li se recomandă să se bucure de roadele victoriei. Atâtea posibilități li se deschid. Fiecare să-și vadă de rosturile lui, pentru că a trecut vremea idealurilor. Iar dacă îi atrage politica, să se acționeze pe lângă cei ce dețin puterea. În definitiv, nu-i mai aproape de trup cămașa decât haina?

Mișcarea legionară s'a ridicat împotriva acestei mentalități statice în viața publică, contra imobilizării elanurilor creatoare ale națiunii. Imobilismul în politică e tot ce poate fi mai funest pentru viitorul unei națiuni. Odată cu întregirea României Mari, nu s'au realizat toate aspirațiile poporului nostru. A cere unei națiuni să trăiască fără ideal e o absurditate. Idealurile nu țin o veșnicie — e drept — dar funcțiunea idealului rămâne permanentă. S'a împlinit un ideal, idealul unității naționale; acum altul trebuie să-i ia locul. Conștiința națională nu poate fi suspendată în vid, nu poate fi împiedecată să gândească asupra viitorului. A transforma o generație într-o organizație de acaparatori ai bunului public, nu e un ideal. E o lichidare a patrimoniului național.

Noul ideal nu putea fi scos din cărți sau împrumutat de peste hotare. El trebuia să se contureze din consultarea liniilor de forță ale neamului. Destinul național trebuia solicitat să-și găsească o nouă aplicație, o nouă intruchipare istorică, potrivită cu împrejurările schimbate în care ajunsese poporul român. Ceeace se cerea după război era ca naționalismul extensiv, realizat în mare măsură, să fie urmat de un naționalism intensiv. După satisfacerea revendicărilor teritoriale ale poporului nostru, trebuia să se pună accentul pe consolidarea internă a țării, o umplere a acestui spațiu, o descătușare a energiilor naționale, împiedecate până acum să se afirme din cauza vicisitudinilor istorice. O creație îmbelșugată în toate domeniile: economic, social, cultural. Massele populare trebuiau scoase din inerție, bucurându-se de o largă sollicitudine din partea guvernanților. Ridicarea nivelului de trai al populației nu-i numai o chestiune de dreptate socială — cum predică curentele socialiste. Abia după ce mulțimile sunt salvate din mizerie și neștiință, geniul unui neam se poate manifesta în toată plenitudinea. Baza de selecție a talentelor se amplifică. În loc de a reprezenta o pătură restrânsă din populație, se lărgeste până la marginile unei națiuni.

Aceasta era direcția ce voia să o imprime mișcarea legionară statului. Chiar păstrarea hotarelor nu era posibilă fără de o profundă în-

noire a vieții publice. Numai un popor maturizat politiceste și de înalt nivel creator e respectat în viața internațională. Vidul politic dintr-o țară atâta pofta de cucerire a altor popoare. O Românie Mare *cu picioare de lut* nici nu se putea cel puțin apăra.

Politica externă în măsură mai mare chiar decât politica internă trebuia supravegheață de spiritul națiunii. În acest domeniu greșelile sunt și mai puțin îngăduite, pentru că pot duce la pierderea independenței naționale. Fără îndoială, politica externă evoluează cu lumea care se schimbă împrejur. Dar efortul de adaptare trebuie să se miște totuși pe o anumită constantă și anume, să nu piardă din vedere linia destinului național. Orice schimbare de politică externă trebuie să se facă cu garanțiile necesare că acest destin nu va avea de suferit. În definitiv, rostul politicii externe este să ferească națiunea de alterarea eului său istoric. O politică externă nu se face pe baza de expedient. Ea este bună numai atunci când urmărește să creeze națiunii condițiuni optime de dezvoltare a puterilor ei creatoare.

Procesul de degenerescență al vechii clase conducătoare era atât de înaintat încât nu a reacționat nici chiar atunci când a pierdut controlul puterii și o curtezană de origină străină ajunsese să împartă demnitățile statului și să hotărască de viața și de moartea națiunii noastre.

Miscarea legionară s'a luptat să ridice nivelul politic al țării. Problemele ce le aducea în desbaterea opiniei publice Intemeietorul Legiunii, primeneau atmosfera îmbăcsită a vieții publice. Manifestele lui, discursurile lui, limbajul ce-l ținea în orice prilej, vibrau de iubire de neam. Interese individuale, partide, stat, putere, politică externă — toate aceste noțiuni încălcite de politicieni — erau revalorizate de pe piedestalul națiunii eterne. Legiunea cerea ca politica țării să se pună de acord cu permanențele neamului.

Acest fel de a concepe responsabilitățile guvernării isbea în comoditățile de gândire și de trai ale vechii clase conducătoare. Cum doctrina legionară exercita o mare atracție asupra tineretului, vechile partide se vedeau subplantate în existența lor. Valul de popularitate stărnit de propaganda legionară amenința să-i înlăture dela conducere. Conflictul era inevitabil. El nu putea fi evitat decât în două moduri: sau ca vechea clasă conducătoare, în fața *răsmerei* tineretului să facă un efort de reexaminare a propriilor ei concepte politice, sau ca noua generație să renunțe la cucerirea ei spirituală.

Făcând această confruntare de poziții pentru a stabili originile conflictului dintre noi și lumea veche, nu vrem să afirmăm că mișcarea legionară ar deține un fel de monopol al patriotismului pur. Departe de noi aceste gânduri. Noi ne socotim continuatori ai tuturor acelor eroi și martiri ai neamului românesc cari s'au identificat cu destinul lui. Ne simțim solidari cu marile fapte de arme din trecutul nostru, cu marii domnitori, cu marii revoluționari și oameni politici, cu vizionarii scrișului și gândirii românești, cu generația care ne-a dat Unirea, cu generația care și-a vărsat sângele în războiul de întregire. Toate aceste pulsații ale trecutului le-am absorbit în ființa noastră, le-am cultivat și am voi să le perpetuăm. Noi nu ne-am rupt din făgașul neamului. Hiatus-ul vieții naționale s'a produs la conducătorii de după război. Cu excepții onorabile, și lăsând deoparte pe oamenii de treabă, membri ai vechilor partide, cari însă n'au jucat un rol decisiv în viața publică,

profesioniștii politici românești s'au instrăinat de Eminescu și de sângele curs în tranșee.

Noi reluăm prin propriul nostru efort vechile tradiții, în timp ce conducerea politică împingea pe nesimțite țara în sfera unor interese străine de neam, uitându-și de cele mai elementare obligații față de el.

Ciocnirea era inevitabilă. Stat și Națiune deveniseră două entități ostile. Statul fusese acaparat — în special dela venirea Regelui Carol al II-lea pe tron — de o minoritate antinațională, care se folosea de forța lui de represiune pentru a înăbuși elanurile națiunii. Soarta legionarilor ar fi fost cu totul alta dacă s'ar fi arătat ceva mai nepăsători cu soarta neamului. Dacă Corneliu Codreanu ar fi acceptat să intre sub tutela carlistă în 1938, dacă în 1940 am fi fost de acord să strigăm: *Trăiască Legiunea și Generalul*, în loc de *Trăiască Legiunea și Căpitanul*, sau dacă în timpul refugiului în Germania n'am fi văzut nicio dificultate să ne numim *mișcare național socialistă* în loc de *mișcare legionară*, desigur că legionarii nu ar fi fost purtați ani după ani din închisoare în închisoare și dela loc de execuție la loc de execuție; dacă oportunismul ne-ar fi călăuzit activitatea noastră politică, nu ne-am fi angajat în întreprinderea plină de primejdii și fără perspectivă a guvernului dela Viena; iar, mai recent, dacă legionarii s'ar fi arătat mai permeabili propagandei comuniste, n'ar fi fost excluși dela toate amnistieile, reducerile de pedepse și eliberările efectuate de actualul regim.

Valul de persecuții prin care a trecut mișcarea legionară și teribilele ei pierderi de vieți omenești se datorește onoarei de a reprezenta cu consecvență destinul național. A fost o luptă inegală, deoarece forțele destructive interne, ori de câte ori au pornit la atac contra noastră, și-au asigurat concursul unei forțe externe.

Dacă mișcarea legionară nu ar fi avut un substrat sufletesc, de multă vreme ar fi închinat steagul. Dar ca instrument al destinului național trebuia să onoreze această poziție. Capitulara mișcării nu privea numai propria ei existență, ci ar fi avut repercursiuni asupra totalității naționale. Odată cu dispariția Legiunii, s'ar fi întrerupt firul imanențelor istorice ale neamului nostru. Noi am fi fost bucuroși ca această sarcină uriașă să o împărțăm cu celelalte partide, dar cum ele și-au întors fața dela națiune, au rămas singur legionarii să străbată acest drum anevoios și să primească toate loviturile.

În politică, într-o campanie militară, numai succesul hotărăște de valoarea unei acțiuni. O acțiune impecabil concepută, dacă pe teren eșuiază, nu poate fi bună. Mai trebuie să ne lămurim însă despre ce fel de succes este vorba. Succesul unui individ, succesul unei conspirații, sau al unui partid?

Dacă succesul se răsfrânge numai asupra acestora, acțiunile de mai sus nu pot fi clasificate între acțiunile politice. Politica are un singur înțeles: ansamblul de mijloace care promovează realizarea istorică și culturală a unei colectivități etnice. Politica se face de indivizi, de grupe, dar ca părți integrante ale națiunii. Un succes politic presupune așadar că națiunea a avut ceva de câștigat de pe urma lui. În Februarie 1938, biruința clicii de conspiratori din jurul Regelui Carol a'nsemnat o gravă înfrângere pentru națiune. Dacă plecăm dela această semnifi-

cație, succesele politice se judecă după un alt criteriu: după gradul de reprezentare al destinului național, după aportul lor la înălțarea unui neam în istorie. Dar se mai poate întâmpla și altceva: nu un succes, nu o mare biruință, ci o lovitură primită, o mare durere a națiunii să îndeplinească aceeași funcțiune. Tragerea lui Horia pe roată sau uciderea lui Tudor Vladimirescu, au actualizat destinul neamului în conștiința poporului român cu o intensitate incomparabil superioară unei victorii. Tocmai prin aceste pilde înfricoșătoare de statornicie în slujba neamului — aceste înfrângeri aparente — destinul național s'a propagat în masa românească cu un dinamism nemai întâlnit până atunci.

Tot astfel repetatele prigoane pe care le-a suferit mișcarea nu pot fi trecute printre înfrângeri, dacă destinul național, surghiunit din stat, nu și-a mai găsit alt mijloc de expresie decât mucenicia noastră; pentru a ne ușura soarta ar fi trebuit ca noi înșine să dezertăm din frontul națiunii și să facem cauză comună cu prigonitorii ei.

Politica oportunistă, idolul vechii clase conducătoare, n'a mai funcționat la 23 August 1944. Si ce n'au făcut autorii actului ca să funcționeze! Un aliat trădat, o țară asvârlită demenței sovietice, satele golite de tineret, ca după o instrucție sumară să moară cu zecile de mii în munții Tatrei. Si tot acest tribut sângeros impus din nou nației, numai pentru a se putea continua o existență politică parazitară. Pentru a ispăși *crima* alianței cu Germania, au găsit țapi ispășitori tot pe legionarii cari zăceau în fundul ocnelor sau erau trimiși pe front cu ordine de lichidare. N'au cruțat nici pe Mareșalul Antonescu, acela care le făcuse la 21 Ianuarie 1941 neașteptatul și nemeritul serviciu să-i readucă la putere.

După atâtea dovezi de lealitate față de comunism, formațiile politici-aniste ale țării au crezut că au câștigat bunăvoința noilor stăpâni și că furtuna din răsărit va trece din nou peste capul lor, așa cum s'a petrecut și pe timpul când Nemții dominau Europa. De astă dată însă tocmai acest joc ușuratec al oportunismelor, pe care l-au practicat toată viața lor în detrimentul țării, le-a fost fatal. Ei n'au putut să vadă că la 23 August nu s'a operat o simplă schimbare de front, că atunci când și-au căutat salvarea în Berlin, ci au împins țara în aria de bătaie a unei revoluții. Dacă ar fi fost oameni politici autentici, meseria lor, formația lor intelectuală i-ar fi împiedecat să facă această greșala grosolană. Cum ei nu erau oameni politici, nu puteau citi pe harta avertismentele destinului național. În zilele când s'a revărsat puhoiul sovietic în România, țărani au dat dovada de mai mult simț politic decât ei. Si un alt destin, destinul implacabil al unei revoluții, i-a luat în primire, transformându-i în martiri fără voie.

Ce moment de neuitat, când pușcăriașii perpetui ai statului român, legionarii, au primit în celulele lor transfigurate de suferință, pe prigonitorii lor de ieri. Prigonitori de toate categoriile politice: prigonitori din vechi partide, carliști, antonescieni. Au împărțit cu ei patul, hainele, mâncarea, suferințele și speranțele. Abia când au poposit îndărătul gratiilor, au înțeles ce-i ține pe acești oameni, ce forță uriașă de rezistență se degajează din comuniunea spirituală cu Neamul și cu Dumnezeu. Sub acțiunea instrumentelor de tortură, chinuți de foame, suferind de frig și umezeală, umiliți și batjocoriți, au făcut amara

experiență că nu se poate clădi fericirea personală pe nefericirea neamului. După ce comuniștii i-au despuat de averi și onoruri, după ce le-au răpit libertatea și i-au supus la cazne grele, au descoperit însă că închisorile nu erau populate cu infractorii statului și că în întunerecul lor zăcea pus sub zăvor însuși sufletul neamului.

Ei înșiși au fost siliți acum de evenimente să lupte în primele linii ale destinului național. După ce au căzut în mâinile comuniștilor, nu le-a mai rămas alt titlu de afirmare în fața asupritorilor decât alipirea de neam și credința în Acela care guvernează toate popoarele. Suferința le era ușurată, gândindu-se că chinurile lor nu sunt zadarnice, că prin celule și prin propriul lor suflet trece frontul națiunii angajate într-o luptă pe viață și pe moarte cu cutropitorii. Destinul unui popor care, în vremuri de pace, părea o nebuloasă a gândirii, reală doar în mintea câtorva exaltați, acum, când toate valorile naționale erau supuse unui proces sistematic de falsificare, pentru întâia oară s'a revelat acestor conștiințe cu o intensitate dureroasă.

Astăzi mișcarea legionară nu mai e singură în reprezentarea destinului național. Funcțiunea ei în cadrul neamului nostru s'a generalizat. Imprejurările năprasnice prin care trece poporul român sub ocupația sovietică a obligat imensa lui majoritate să se alipească strâns de ființa lui pentru a-i apăra integritatea spirituală.

Tragedia de astăzi a poporului român nu va fi zadarnică dacă unitatea de destin, plămădită sub regimul tiraniei comuniste din sacrificii fără număr, va deveni, după eliberarea României, o achiziție durabilă a clasei conducătoare. Partidele de mâine trebuie să învețe ceva din teribila lecție a istoriei: din programele lor de guvernare să nu lipsească politica destinului național.

Decembrie 1957

Actualitatea Căpitanului

Ca împlinirea a două decenii dela moartea Căpitanului, o întrebare legitimă își face loc în conștiința fiecărui legionar:

Ce a rămas în picioare din edificiul doctrinar ridicat de Căpitan? Ce propoziții și-au păstrat valabilitatea, înfruntând acțiunea distructivă a vremii, și cari din ele au fost înlăturate de noianul întâmplărilor?

Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să stabilim mai întâiu o distincție în textele lăsate de Căpitan: e o parte filosofică, situată deasupra contingențelor istorice, și o altă parte, care interpretează acțiunea lui politică, care definește atitudinile lui de ordin politic, prin natura ei mai expusă deteriorărilor.

Dela gânditorul Corneliu Codreanu ne-au rămas o teorie a națiunii, o filosofie a istoriei, o nouă orientare în problemele persoanei umane, o interpretare proprie a relațiilor dintre clasele sociale, o viziune escatologică a lumii, toate aceste cercetări constituind un sistem de cugetare de o măreție și vigoare care face onoare spiritului românesc. Este adevărat că din cauza morții lui premature Căpitanul n'a putut să dea amploarea cuvenită ideilor lui. În volumul al doilea al lucrării lui, pe care n'a mai ajuns să-l scrie, își propusese să reia tema "omului nou" și să revină și asupra altor probleme cari, în volumul întâiu, au fost numai sumar expuse.

Articolul de față este închinat tezelor lui politice. Vrem să verificăm la 20 de ani interval, cari din punctele lui de vedere în politica țării și-au păstrat actualitatea și cari din ele nu-și mai găsesc justificare în împrejurările schimbate în care trăim.

Vom începe examenul manifestărilor Căpitanului în viața publică a României în ordinea cronologică a apariției lor. Intrebuințăm această metodă nu numai pentru ușurința expunerii, ci și pentru că diversele lui atitudini se dezvoltă organic una dintr-alta. Aprofundând prima lui luare de poziție, el descopere un alt șir de inamici, cari îl obligă la deschiderea unui nou front de luptă. Experiența se repetă până ce toate primejdii care amenință existența poporului românesc sunt identificate și denunțate opiniei publice.

Corneliu Codreanu își începe ucenicia politică fixându-se ca adversar al comuniștilor. Nu e o atitudine reflectată. E o intuiție, o reacție instinctivă. Tânărul care nici nu ieșise depe băncile liceului, nu putea avea alte resurse interioare ca să-și dea

seama de primejdia comunistă decât tresăririle suflatului său. Când se înscrie la Universitatea din Iași, în toamna anului 1919, nu mai avea nevoie de îndoctrinare. Convingerile lui anticomuniste erau formate. Grație energiei și hotărârii cu care el pășește în masa studențească, agitațiile comuniste, cari luaseră proporții în anii tulburi de după războiu, sunt reduse la o expresie inofensivă în mediul muncitoresc de la Iași, iar în sânul Universității comunistii suferă o înfrângere atât de cumplită încât nu se vor mai reculege niciodată. Din acest moment, în tot decursul existenței sale sbuciumate, n'a încetat o clipă să dea alarma asupra primejdiei care ne amenință dela răsărit.

Sub acest aspect, nu mai e nevoie să-l analizăm linia politică. S'au însărcinat evenimentele să-l confirme în modul cel mai tragic posibil. Astăzi realitatea primejdiei bolșevice a devenit o convingere elementară a întregului popor românesc, inclusiv a acelor cari credeau posibilă o conviețuire cu Rusia Sovietică. Poziția anticomunistă, adoptată de Căpitan în 1919, a intrat în patrimoniul de gândire și simțire al tuturor Românilor. În orice caz, clasa conducătoare românească va rămâne stigmatizată pentru totdeauna în istorie, pentru frivolitatea și iresponsabilitatea cu care a tratat această problemă, în cei 20 de ani de guvernare, în timp ce un tânăr student, dela prima lui întâlnire cu bolșevismul, a descifrat sensul revoluției din Rusia și a prevăzut implicațiile ei grave pentru politica României. Trebuie să separăm așadar anticomunismul oportunist al acelor cari au adoptat această postură numai după amarnica experiență ce-au făcut-o cu bolșevicii, de anticomunismul lucid al mișcării legionare, bazat pe justa apreciere a primejdiei, chiar din momentul ce și-a făcut apariția pe malurile Nistrului.

Anticomunismul îndreaptă pașii Căpitanului spre antisemitism. Fără îndoială, au contribuit și alți factori la formarea convingerii lui că evreul constituie o primejdie națională: comportamentul evreilor în timpul ocupației germane, marele număr de evrei cari au pătruns după războiu în școli secundare și universități, aspectul dezolant al orașelor noastre din cauza invaziei evreești din Galiția și Rusia, acapararea comerțului și industriei de această populație, etc. Dar toate aceste chestiuni aveau un caracter intern; ele puteau fi desbătute și rezolvate în cadrul statului român. Erau probleme

me grave, dar nu fără posibilități de soluționare. Căpitanul făcuse însă descoperirea, în cursul luptelor ce le-a purtat cu comuniștii dela Iasi, că marea majoritate a șefilor comuniști erau evrei. Din acest moment, raporturile dintre Români și Evrei își schimbau fundamental caracterul. Nu mai era vorba de o minoritate agresivă pe plan economic sau demografic, ci de o minoritate care conspira cu cei mai periculoși dușmani ai țării, amenințând direct existența statului român. Procurându-i Rusiei Sovietice cadrele revoluționare din România, evreii dela noi nu puteau fi în același timp și cetățeni leali ai statului român. Pe cineva trebuiau să trădeze. Trebuie precizat așadar că substratul ultim al antisemitismului legionar, elementul lui ireductibil, faptul care a împiedecat orice ameliorare a pozițiilor reciproce, a fost o premisă de ordin politic: colaborarea evreo-comunistă din România, asocieră evreilor din România la eforturile Rusiei Sovietice de a dărâma statul român. Fără această participare masivă a minorității evreiești la acțiunea de subminare a statului român, raporturile dintre autohtoni și imigranții evrei n'ar fi înregistrat nicio dată tensiunea cunoscută. Antisemitismul lui Corneliu Codreanu n'a fost de inspirație religioasă sau rasială, cum le place evreilor să spună prin streinătate, pentru a-și acoperi propria lor culpă. A fost o reacție de tip istoric contra unei primejdii evidente, care, în ultimul timp, luase un caracter acut, din cauză că evreii se pusese în slujba acelora cari urmăreau să suprimă independența statului român. Am fost anti-evrei, cum am fost anti-turci, anti-ruși, anti-unguri, anti-poloni, anti-greci, anti-germani, în alte împrejurări ale istoriei.

Atitudinea Căpitanului mai are vreo justificare astăzi?

Pentru a da un răspuns obiectiv, confruntările de poziții între atunci și acum trebuie raportate la totalitatea națională. Punctul de vedere al celor din exil e fără importanță, deoarece refugiații nu constituiesc decât o infimă parte din poporul românesc. Trebuie să ne adresăm țării, trebuie văzut care e starea ei de spirit, cari sunt sentimentele ei reale față de minoritatea evreească. După toate informațiile cari vin din țară, antisemitismul s'a răspândit în așa măsură în toate părțile poporului nostru, încât a luat caracterul unei unanimități naționale. În conștiința poporului român, anticomunismul și antisemitismul au ajuns să se contopească. Nu se mai pot desprinde unul de altul. Sunt două aspecte ale aceleiași probleme.

Care este originea acestui neo-antisemitism din România? Nimeni nu poate să afirme că agitația antisemită ar fi fost întreținută de legionari, când știut este că majoritatea dintre ei zac în închisori — unii n'au mai fost eliberați depe timpul lui Anto-

nescu — și ar fi deadreptul ridicol să se spună că antisemitismul din țară ar fi fost propagat din exil, când iarăși știut este că exilul a făcut toate eforturile ca să ignoreze această problemă.

E meritul exclusiv al evreilor de a fi reușit să-și atragă ura întregii populații românești. Când Corneliu Codreanu denunța pe evrei ca avangardă a bolșevismului în România, mulți nu i-au dat crezare. Dar după invazia României de Soviete, și cei mai mari apărători ai evreilor s'au convertit la antisemitism. Evreii reprezintă astăzi pătura dominantă a României. Ei conduc țara la adăpostul trupelor de ocupație. Toate pozițiile - cheie în stat și administrație sunt ocupate de evrei. Ei sunt principalii agenți de care se folosesc Sovietele pentru terorizarea populației. În Republica Populară Română, "numerus clausus", cerut pe vremuri de studenți, se aplică pe deandoselea, în raport invers cu numărul populației. O jumătate de milion de evrei controlează întreg aparatul de stat, iar celor 15 milioane de români li s'a răpit până și dreptul de a se plânge de opresiunea lor. Legi făcute tot de evrei, pedepesc cu pedepse foarte mari pe acei cari îndrăznesc să protesteze contra omni-prezenței evreiești, sub motiv că se atăță ura de rasă.

Înaintând cu investigațiile în câmpul politicii românești, Căpitanul ajunge la o concluzie și mai alarmantă: țara are guverne, dar nu este guvernată. Carența statului român se datorește relaxării totale a moralității publice în pătura conducătoare. Propriu zis nici nu mai există o realitate socială care să merite acest nume. Nu există partide devotate interesului național. Ele sunt formate din cete de exploatare, cari fac corp comun cu streinii oridecâteori sunt cointerestate la jefuirea țării. Destrămarea statului se propaga de sus în jos, din sferele conducerii. Streinii au invadat organismul național pentru că nu mai veghează nimeni la căpătâiul lui. Prin corupție, orice se poate obține în această țară ..

Căpitanul pătrunsese până la rădăcina răului de care suferea viața publică a României: cutropirea ei de către politician, acest individ care a transformat nobila artă a politicii într'un mijloc de îmbogățire și de împlinire a unor ambiții fără scrupule. Politicianul este capabil de cele mai abjecte transacții pentru a-și satisface egoismele: vinde secretele statului, conspiră contra propriei lui patrii, scoate la mezat bogățiile țării, n'are nicio milă pentru durerile și nevoile poporului. E un specimen total lipsit de onorabilitate, de simțul dreptății și de dragoste de țară. El ține la țară așa cum ține arendașul la moșie. E "patriot" în măsura în care afacerile îi merg strălucit. Ar merita să se consacre un studiu sociologic plăgii politiciene care a bătut la noi, cercetându-se procesul prin care din

mijlocul poporului nostru, cuminte, așezat și cu frica lui Dumnezeu, a putut să apară în viața publică această eflorescență de stărpituri și nuliități. Evident, orice generalizare este pripită. Nu toți membri partidelor au fost de categoria mai sus descrisă. Au fost printre ei și mulți oameni de treabă. Dar aceștia nu jucau decât un rol periferic în viața politică. Erau oameni de-a doua și de-a treia mână, dați la o parte de șmecherii și profitorii regimului. Ei totuși poartă o mare vină. Prin modestia și lipsa lor de curaj civic, au permis diverșilor Dinu-Păturici ai partidelor ascensiunea până la cele mai înalte locuri ale conducerii.

Fulminantele rechizitorii ale Căpitanului contra excrescențelor politicianiste ale partidelor, n'au fost făcute din dorința de a-și crea un piedestal de popularitate. Corneliu Codreanu era înzestrat cu un înalt simț al echității. Era incapabil să asvârle o insultă, o vorbă nesocotită. Dacă uneori a apărut aspru, violent în expresii, amenințător chiar, dacă a vorbit de necesitatea pedepsirii celor vinovați, de tribunal excepțional, a fost pentru că și-a dat seama unde duce acest șir de nelegiuiri: în prăpastia care a înghițit statul român la 23 August. În interesul chiar al acelora cari îl urau de moarte, ar fi trebuit să se dea ascultare avertismentelor lui dramatice. Cine nu recunoaște astăzi că o pătură conducătoare conștientă ar fi trebuit să evite orice desbinare internă, orice criză, în perioada critică în care intrașem începând din anul 1938, pentru că să putem înfrunta cu puteri unite viforul care se abătuse asupra întregii Europe? Dar aceste socoteli, divin de simple, n'aveau de ce să se prindă în capul unui politician.

Continuând cu cercetarea peisagiului politic al României, Corneliu Codreanu este obligat să la atitudine și contra sistemului de guvernare existent în țara noastră. Politicianismul arbora anumite principii. Erau principiile democratice. În numele democrației, poporul român trebuia să suporte toate calamitățile unei conduceri inepte. Democrația transplantată în România ajunsese sinonim cu abuz și nedreptate.

Ca să înțelegem atitudinea Căpitanului, trebuie să o raportăm la specificul democrației românești. Regimul democratic din România nu era echivalentul forme de guvernare democratice din Occident. Era o democrație care funcționa numai pe hârtie. În practica vieții politice, normele constituționale nu erau respectate. Un partid chiar dacă nu se bucura de popularitate, chemat la putere, obținea majorități parlamentare prin cunoscutele metode de teroare și fraudă electorală. Întreaga viață publică se baza pe fals și minciună. "Unde sunt drepturile multimei suverane de a decide de soarta ei — exclama Corneliu Codreanu — când întrunirile sunt interzise, zeci de mii de oameni sunt opriți, maltratați, amenințați cu moartea, omorâți?" Că-

pitanul a judecat sistemul democratic de guvernare după efectele lui deplorabile în România. Nu știm în ce măsură ar fi rămas la aceleași concluzii dacă ar fi trăit într'un climat politic respectuos față de drepturile poporului.

Căpitanul e contra democrației, trebuie mai degrabă spus, ca sistem realizat în concret, ca întruclupare în locul și timpul pe care l-a trăit, dar în fond, raportându-ne la structura intimă a democrației, la ceea ce constituie esența acestei forme de guvernare, se află pe aceeași linie cu ea. Si iată pentru ce. În gândirea lui politică întâlnim elementul primordial și caracteristic al oricărei conduceri democratice autentice, pe care celelalte partide românești nu l-au posedat niciodată: respectul față de voința poporului. Voința națiunii este pentru el factorul de la care emană puterea politică. El nu neglijează această voință, nu o disprețuiește, nu pledează pentru anihilarea ei. El îi arată un respect nemărginit. Democrația ca sistem de guvernare nu îl atrage, din motivele mai sus expuse. Dar el nu se sustrage deciziilor voinței naționale. Esența unui stat rezidă în această voință. Formele de stat se schimbă. Astăzi este democrație de tip liberal, dar mâine poate să fie altceva, un regim mai autoritar. Esențialul este, spune el, ca toate schimbările de regim să se degajeze din voința națiunii. Să nu se încerce bruscarea acestei voințe, violentarea ei de către guvernanti.

Deosebirea dintre concepția de guvernare "dictatorială" a Căpitanului și concepția "democratică" a partidelor, s'a văzut în 1938, când a rămas unicul om politic care să apere Constituția dela 1923, în timp ce toți ceilalți dezertaseră în tabăra dictaturii regale sau se retrăseseră prudent la moșiile lor.

Atitudinea lui Corneliu Codreanu nu poate încomoda pe niciun democrat autentic. Regimurile, partidele, nu sunt eterne. Nu există formule de guvernare universal valabile. Răsturnarea Republicii a IV-a Franceze demonstrează că și în țara clasică a democrației s'a simțit nevoia unei reajustări a regimului în sensul unei întăriri a puterii executive. Dar modificările impuse de necesitățile vremii, cari și-au găsit expresia în noua constituție franceză, au fost supuse în prealabil aprobării poporului. Poporul trebuie să hotărască în ultima instanță în viața politică și cu atât mai mult când este vorba de statuarea normelor constituționale. În definitiv, toată lupta pe care o duce poporul român astăzi, este pentru că să poată dispune liber de soarta lui, pentru manifestarea liberă a voinței lui. Odată această voință pusă în situația să se afirme liber, e treaba poporului ce regim își alege. Pentru a ramănea credincioși acestui principiu, noi trebuie să ne distanțăm deopotrivă atât de falsa democrație, practică în trecut de partide, cât și de așa zisa democrație "populară", care nu-i nici democrație și nici populară, ci reprezintă cea mai cum-

plită tiranie ce-a cunoscut-o istoria românească.

Toată această serie de anti — reprezintă în concepția politică a Căpitanului tot atâtea eforturi de a elibera poporul român din strânsoarea unor primejdii mortale: comunism, iudaism, politicianism, democrație balcanică. Numai după această degajare a orizonturilor românești, se poate realiza programul constructiv al Legiunii. Într-o propoziție spus, acest program este o aplicare consecventă a doctrinei naționaliste în toate compartimentele vieții de stat. Statul este un produs al națiunii, un instrument de realizare al idealurilor ei. Naționalismul reprezintă pulsația intimă a unui stat, fluidul lui vital, energia care trebuie neconținut să alimenteze politica lui internă și externă. Când această sevă nu circulă în instituțiile publice, statul a încetat de a mai fi expresia națiunii. E un stat uzurpat de o forță streină prin fraudă sau violență.

Naționalismul legionar nu este agresiv sau șovinist pentru că să amenințe libertatea altor popoare. Căpitanul și-a dat seama de primejdiiile ce le închide în sine un naționalism debordant, care nu cunoaște nicio limită în expansiunea lui. În concepția Căpitanului, naționalismul constituie un fragment dintr-o ordine mai înaltă. El este subordonat creștinismului. Prin ierarhizare de planuri, naționalismul își pierde reflexele agresive, se atenuază, se îmblânzește, convertindu-se într-un principiu creator al comunității internaționale.

Viziunea naționalistă a Căpitanului, a unei stări de iluminare interioară a unui întreg popor, de înaltă conștiință națională, care se întinde până la marginile unei colectivități etnice, a devenit astăzi realitate vie în țara noastră. Din cauza sângeroasei opresiuni comuniste, al cărei obiectiv final este destrămarea sufletului național, poporul român s'a interiorizat, s'a refugiat în el însuși, într-o lume înaccessibilă tiranilor: a vieții lui fără de moarte. Din aceste străfunduri de veacuri dogorește naționalismul românesc, înviorând puterea de rezistență a poporului nostru, cu o intensitate pe care n'a mai trăit-o nicio generație. De-abia acum patria și iubirea de patrie, națiunea și atașamentul individului de națiune, au intrat în faza ecumenicității mistice.

Ne-a mai rămas să abordăm domeniul politicii externe. Căpitanul a cerut alăturarea României de Axa Roma — Berlin. El nu s'a înșelat în aprecierea situației europene, cum am fi înclinați să susținem din perspectiva de astăzi. El declarase că, sub presiunea celor două extreme, comunism și naționalism, toate combinațiile politice pe baza cărora își clădise până atunci România și alte state din răsăritul Europei securitatea externă, se vor prăbuși ca niște castele de carton, într'un moment decisiv. Ceeace s'a și întâmplat. În vara anului 1940, acei ce s'au opus cu cea mai mare înverșunare la apropierea noastră de Axă, au putut să vadă cu ochii

lor cum s'au spulberat ca niște frunze uscate Societatea Națiunilor, Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică și chiar marile democrații occidentale au fost silite să-și caute salvarea în alte continente. Toată Europa zăcea la picioarele lui Hitler. Aveam de ales între Berlin și Moscova. Căpitanul a avertizat pe Rege și pe oamenii politici de consecințele fatale ale unei alianțe cu Rusia Sovietică. Odată ce vor fi lăsați să intre în țară, bolșevicii nu vor mai părăsi teritoriul național. Aliații noștri naturali, în acele împrejurări, nu puteau fi decât acele puteri cari ne puteau apăra de bolșevici. Alianța cu Axa nu a fost o greșală, ci unicul refugiu ce ne-a rămas în fața amenințării sovietice. Actul dela 23 August, cu tot cortegiul de nenorociri care s'au abătut asupra țării, este o tristă și nedorită confirmare a profeției lui.

Căpitanul vedea în alăturarea noastră de Axă mai mult decât o imperioasă necesitate de politică externă. O participare a poporului român la lupta ce se va da între două lumi și în care se hotărăsoarea civilizației creștine: "statele revoluțiilor naționale, cari luptă pentru apărarea Crucii și a unei civilizații milenare și bolșevismul cu anexele lui, care luptă pentru nimicirea neamurilor și pentru prăbușirea civilizației creștine." Nu e vina lui Corneliu Codreanu dacă Germania și Italia n'au înțeles amploarea problemei, dacă au corupt lupta de salvare a lumii de pericolul bolșevic, angajându-se paralel într-o luptă de aservire a Europei și de satisfacere a unor ambiții imperialiste. Din cauza acestei trădări a misiunii lor, au pierdut războiul, trăind în nenorocire atâtea popoare nevinovate.

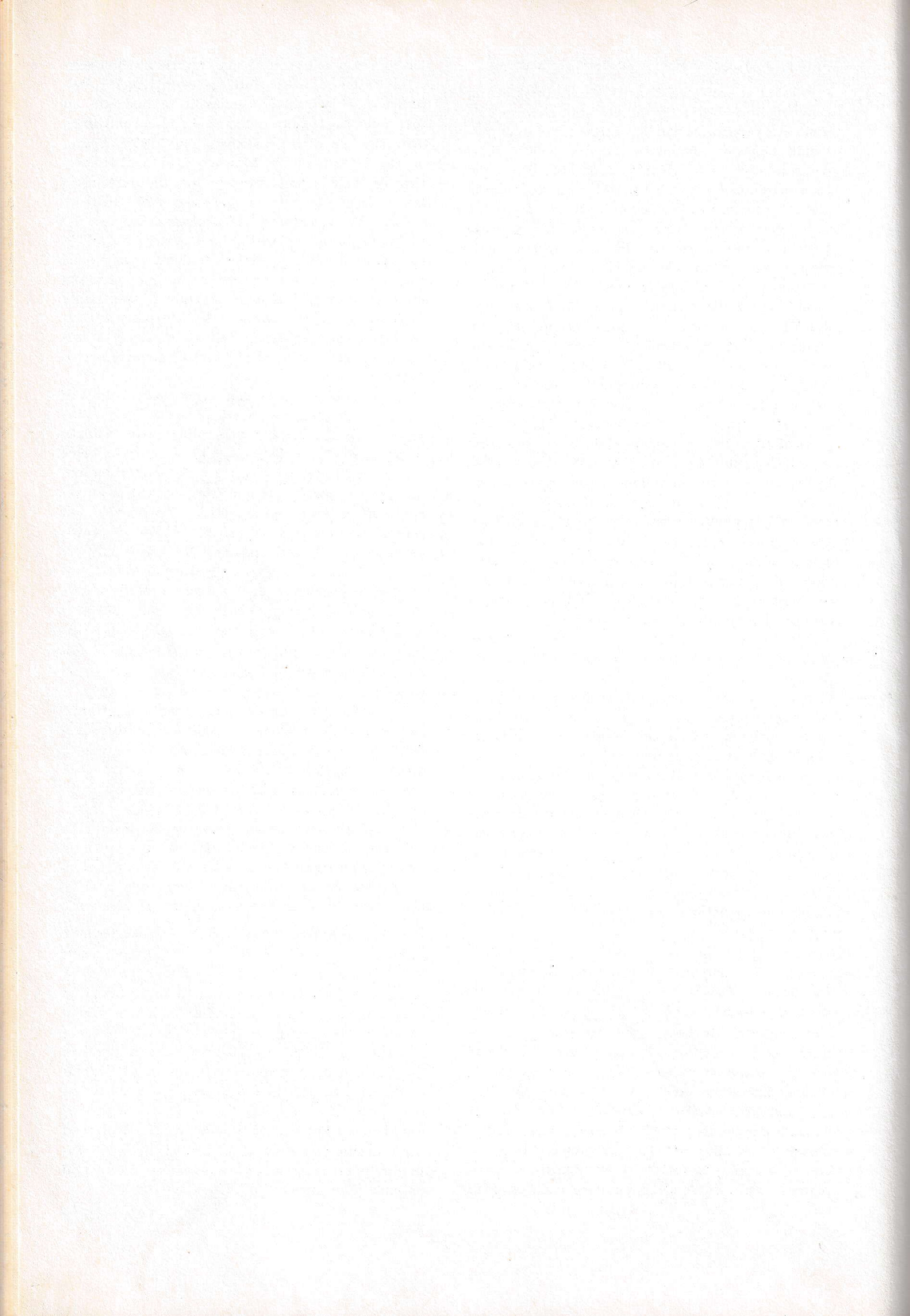
Lupta dintre cele două lumi continuă. Numai componența blocurilor s'a modificat. Poziția miscării legionare a rămas invariabilă. A menținut cu aceeași fermitate cursul anticomunist, stabilit de Căpitan în 1919, atât în politica internă cât și în domeniul relațiilor internaționale.

După douăzeci de ani dela moartea aceluia care a întemeiat Legiunea, constatăm că afirmațiile lui politice n'au suferit nicio alterare de esență. Orientarea dată de el legionarilor a supraviețuit și în acest sector de activitate umană, care se află într-o

fluctuație continuă. Evenimentele nu l-au asvârlit în uitare. Problemele ridicate de el acum 30, acum 40 de ani, se înfățișează și astăzi înaintea noastră ca niște răni deschise în trupul națiunii. Primejdiiile semnalate de el au devenit chiar mult mai grave, deoarece apar conjugate într-o supremă încercare de a ruina însăși existența fizică a poporului nostru.

Rămas singur în cumplita lui suferință, neamul românesc urcă drumul Calvarului, sub privirile de ghiată ale Occidentului, purtând în inimă icoana Căpitanului. Tot așa de singur se afla și el când într-o noapte rece de Noembrie, călăii i-au luat viața din porunca acelor cari pregăteau mormântul națiunii. Dar învierea nu mai e departe.

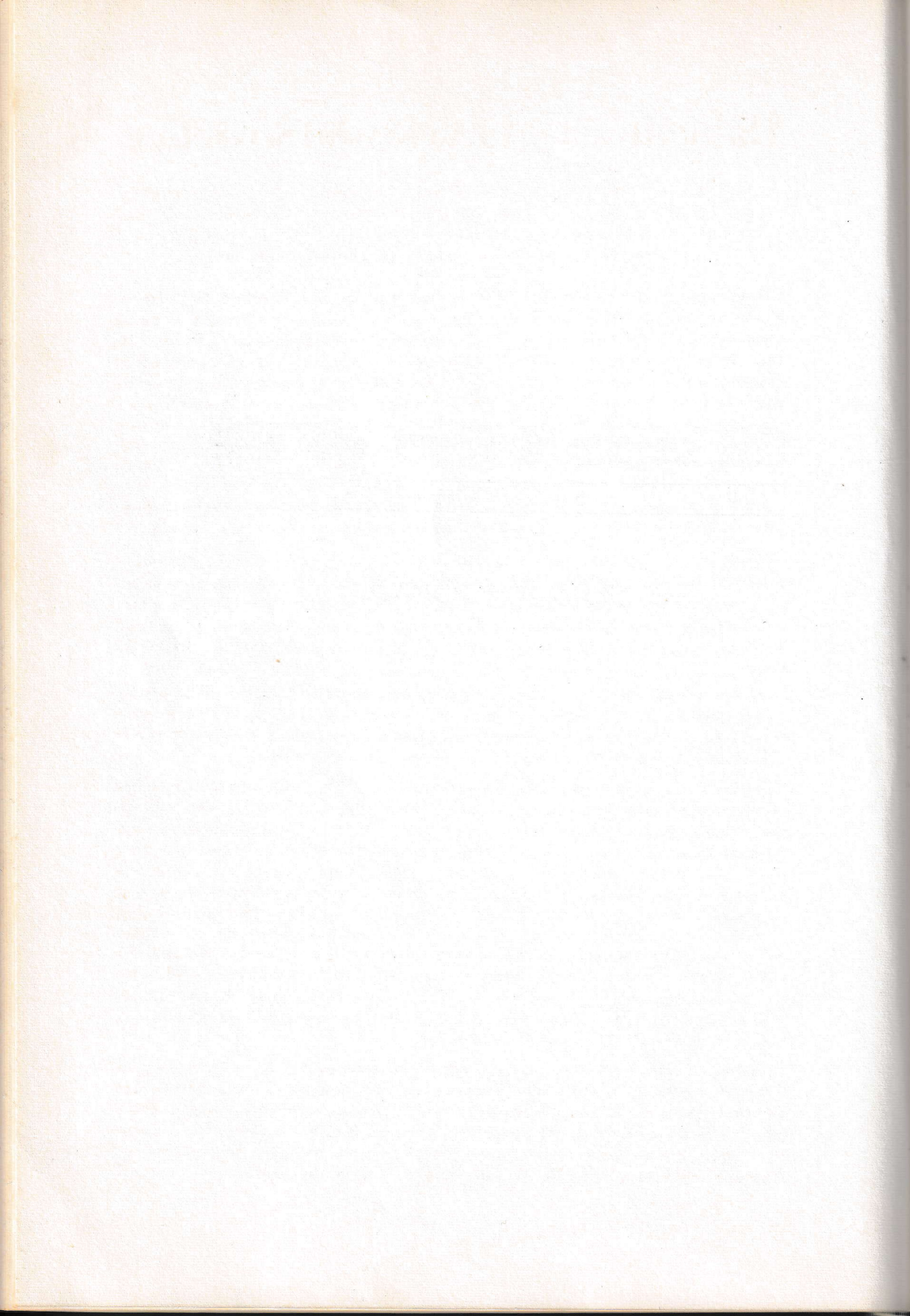
Dacia, 1958 - 1959

Sentinela

• *In slujba luptei de eliberare* •

1960-1963

Slăbiciunea și tăria Rusiei Sovietice

Amenințări și realitate – Mitul armatei sovietice – Comunismul nu poate risca un război – Superioritatea militară a Occidentului – Potențialul revoluționar al popoarelor subjugate – În ce constă forța comunismului mondial – Armata conspirației permanente

După eșecul Conferinței dela Paris, lumea e din nou alarmată de perspectivele sumbre ale relațiilor dintre Est și Vest. Fi ecare se întreabă cu strângere de inimă dacă nu cumva Rusia Sovietică este decisă să provoace un nou război mondial. Insolențele lui Hrușciiov la adresa lui Eisenhower și amenințarea lui Malinovski că vor fi bombardate țările aliate cu Statele Unite dacă de pe teritoriul lor își vor mai lua sborul avioane de recunoaștere U2 cu destinația spre Rusia Sovietică, au provocat o profundă neliniște în opinia publică occidentală. Dar dacă Hrușciiov, într-o bună zi, năbădăios cum este, ar putea să treacă peste orice considerații rezonabile și să dea ordin de represalii, atacând bazele americane din Turcia, Iran sau Pakistan? N'ar constitui această decizie preliminarile celui de al treilea război mondial, care, odată început, ar arde ca un uriaș tăvălug de foc întreg pământul?

Trebue să distingem între realitățile și svonurile pe cari le colportează făuritorii de panică. Uniunea Sovietică se folosește cu cea mai mare măiestrie de toate mijloacele și oportunitățile ca să smulgă cât mai multe avantaje în lupta contra Occidentului, dar niciodată nu se va aventura să recurgă la război pentru a-și impune dominația pe întreg pământul. Dintr'o probă de forță pe acest teren, Rusia Sovietică nu poate ieși decât învinsă. Invincibilitatea armatei roșii este un mit cultivat de o anumită lume aflată în slujba comunismului mondial, cu ajutorul unui vast aparat propagandistic și subversiv. Un mit fals, un mit fără fundament, pentru că niciodată Rusia Sovietică n'a isbutit să iasă din categoria de putere de mâna doua.

În războiul contra Finlandei, din iarna anilor 1939-1940, armata roșie s'a comportat lamentabil. În cursul invaziei hitleriste, a suferit lovituri atât de grave încât era pe punctul desintegrării totale. În zeci de mari bătălii a fost incapabilă să se sustragă manevrelor de încercuire ale blindatelor germane. Dacă s'a salvat dela nimicire a fost numai grație uriașelor cantități de material militar trimise de Statele Unite, în valoare de 11 miliarde de dolari. Războiul contra Germaniei n'a fost câștigat nici la Stalingrad și nici prin victorioasele înaintări ale armatei roșii, ci, cum susțin cei mai de seamă experți militari germani și anglo-saxoni, Germania a sucombat sub povara teribilelor bombardamente efectuate asupra orașelor ei. La sfârșitul războiului, armata sovietică era atât de sleită de forțe încât dacă Aliații vestici s'ar fi retras în acel moment din război, Hitler mai avea atâta putere ca să respingă pe Ruși din Europa răsăriteană.

Astăzi situația armatei roșii în raport cu Occidentul nu este mai bună. Puterile Pactului Atlantic sunt incomparabil superioare pe plan militar Sovietelor. Sborurile lui U2 reprezintă o strălucită demonstrație a vulnerabilității teritoriului sovietic din punct de vedere al apărării antiaeriene. Formațiile americane de bombardiere, cari zboară la mare înălțime, pot oricând să distrugă centrele vitale ale Rusiei, fără a fi prea deranjate.

Rusia Sovietică întrece Occidentul numai în ce privește numărul de divizii pe care le poate asvârli în luptă. Armatele de care dispune Rusia sunt mult mai numeroase și, în același timp, suficient de bine înzestrate cu arme convenționale. Dar această superioritate cantitativă este grevată de mari neajunsuri din cauza calității umane a acelor chemați să poarte armele. Se poate sprijini Moscova pe lealitatea soldaților ei în caz de război? Problema nu se pune în timp de pace, când aparatul de teroare al regimului sufocă orice manifestare de independență al armatei, ci în timp de război, când vigilența puterii centrale slăbește. Se va sacrifica soldatul sovietic pentru idealurile comunismului mondial?

Un lucru este înafară de orice îndoială: în eventualitatea unui război, Kremlinul nu se poate baza pe armatele țărilor zise satelite. Nu numai că diviziile române, polone, maghiare etc., nu vor fi disponibile pentru front, dar bolșevicii vor fi obligați să mențină puternice contingente din cele mai sigure trupe în aceste țări pentru a nu se produce revolte. O parte a armatei roșii va fi așadar blocată în Europa răsăriteană pentru menținerea ordinii și pentru asigurarea liniilor de comunicație cu frontul de vest.

Sa examinăm acum starea de spirit al populației în interiorul Uniunii Sovietice. În caz de război se vor produce grave tulburări în toate republicele naționale, împiedecându-se o desfășurare normală a operațiilor contra inamicului extern. Din populația de peste 200 milioane a Rusiei, nici jumătate nu este constituită din Ruși. Restul, naționalitățile asuprite de bolșevici, nu așteaptă decât un conflict cu Vestul pentru a se răsvrăti contra dominației bolșevice și a-și recâștiga libertatea națională. Asta nu înseamnă că bolșevicii se pot sprijini sută la sută pe Ruși. Și în mijlocul acestui popor mocnesc nemulțumirile și nu este exclus să-i vedem și pe Ruși făcând cauză comună cu celelalte naționalități. Rusia bolșevică e clădită pe un vulcan de desperări și neliniști revoluționare cari se vor deslăntui cu forța elementelor naturii din primele zile de începere a ostilităților cu Vestul.

În concluzie, sub raport tehnico-nuclear, armata sovietică nu se poate măsura cu Occidentul, iar dacă e luată ca entitate convențională, puterea ei de intervenție este în mare parte paralizată de potențialul revoluționar al popoarelor subjugate. Armata sovietică nu poate rezista unei confruntări militare cu Vestul, pentru că se desagregă instantaneu. Tăria bolșevismului este în altă parte: în uriașa armată a subversiunii permanente pe care o întreține Moscova în mijlocul tuturor popoarelor. După unele informații recent apărute în presă, această armată s'ar compune dintr'un milion de oameni. Numai în Germania Federală ar opera 56.000 de agenți.

Rusia Sovietică datorează cele mai mari victorii ale ei acțiunii conspirative a agenților comuniști din Occident. Europa răsăriteană și China au căzut sub dominația bolșevică prin uneltirile rețelelor comuniste în aparatul de stat al marilor democrații. Agenții comuniști sunt atât de ingenioși în întreprinderile lor încât adeseori iau chipul și asemănarea adversarilor lor ideologici pentru a putea pătrunde în mediile care îi interesează. Exploatarea anticomunismului în serviciul comunismului și a acțiunii de subminare a securității lumii libere a fost denunțată recent și de mișcarea "Reînarmarea Morală" în ultima ei broșură de propagandă "Ideology and Coexistence".

Sentinelă, Iulie 1960

Regim de ocupație

*Regimurile comuniste din țările răsăritene – O denumire nepotrivită
– Originea acestor regimuri – Ele au fost impuse de o putere străină –
Regimuri nelegitime în raport cu națiunea – Nejustificate nici pe plan
revoluționar – Adevărata lor denumire: regimuri de ocupație*

În genere, când se vorbește în Occident de statutul politic actual al țărilor din Europa răsăriteană, se spune că aceste țări trăiesc sub "regim comunist". Și în cercurile exilaților se folosește de obicei aceeași terminologie. Guvernele dela București, Budapesta, Varșovia sau Sofia sunt considerate *guverne comuniste*; se vorbește de *guvernul comunist român*, *guvernul comunist bulgar*, *guvernul comunist polonez*, creindu-se impresia în opinia publică, prin această împerechere de cuvinte, că respectivele guverne ar fi luat în mod normal succesiunea guvernelor liberale, țărănești, dictatorial-monarhice de altă dată. Conducerea unui stat nu rămâne permanent în mâinile unuia și aceluiași partid. Ea trece dela un grup politic la altul. Astăzi puterea este deținută în aceste țări de acei naționali cari profesează ideologia comunistă, așa cum în trecut formațiuni politice de ideologie democratică sau fascistă conduceau statul.

Evident, refugiații politici nu dau această interpretare expresiilor de mai sus. Ei, când întrebuințează denumirile de *regim comunist* român, maghiar, polonez sau bulgar, când vorbesc de guvernul comunist dela București sau Praga, fac distincțiile necesare în mintea lor, știu cum au ajuns comuniștii să guverneze țările de dincolo de cortina de fier, cunosc sursa puterii lor. Ei nu amestecă națiunile cu trecutul lor, cu istoria și aspirațiile lor politice, în procesul de comunizare pe care trebuie să-l suporte. Ei își dau seama că între națiuni și comunismul ce se lăfăie în instituțiile statelor nu există niciun raport de exprimare.

Noi ne referim mai mult la confuzia ce se poate naște în Occident prin întrebuințarea curentă a acestei expresii. Să nu uităm că au trecut 15 ani dela ocupație. De 15 ani lumea occidentală aude de guvernele *comuniste* din țările *satelite*, de *blocul comunist*, de modificarea structurii economice și sociale a acestor țări după *pravila marxistă*. După ce țările dominate de Moscova au fost primite și în Organizația Națiunilor Unite și după ce s'au grupat în Pactul Varșoviei, să nu ne mirăm dacă în țările libere vom găsi din ce în ce mai mulți oameni cari să creadă că în Europa răsăriteană nu este numai opresiune, că această regiune a urmat o evoluție proprie alta decât Europa occidentală. Modul cum au luat naștere aceste regimuri, – caracteristica lor esențială – pare a se uita și lumea începe să se obișnuiască cu gândul că aceste națiuni au adoptat sistemul de guvernare comunist fără constrângere sau fără că această constrângere să fi constituit elementul decisiv în schimbarea structurii lor politice, economice și sociale.

Regimurile comuniste din Europa răsăriteană își trag originea dintr'un fapt de ocupație. Ele au apărut în aceste țări ca o consecință a invaziei sovietice. Nici România, nici Ungaria, nici Bulgaria, nici Polonia și nici Cehoslovacia n'ar fi ajuns să fie stăpânite de comuniști dacă n'ar fi fost invadate de armata roșie și dacă ocupația teritoriului lor nu s'ar fi prelungit până astăzi. Comuniștii au luat puterea în aceste țări din mâinile diviziilor sovietice și nu o pot ține decât atâta vreme cât se bucură de prezența și asistența lor continuă. Evacuarea acestor țări de Moscova ar atrage automat după sine dispariția suprastructurii comuniste impuse de forța ocupantă. Comunismul nu numai că reprezintă în Europa răsăriteană o marfă de import în sens ideologic, dar a fost importat și pe plan politico-statal odată cu armata de ocupație și impus prin teroare populației. Sovietele, când au pus stăpânire pe aceste țări, au venit cu statul lor gata făcut după modelul propriului lor sistem de guvernare, și n'au făcut altceva decât să oblige populația prin teroare, amenințări și diferite manevre, să intre în cadele lui. Cetățenii aveau de ales între a fi lichidați sau a-și salva existența acceptând condiția de ființă subumană oferită de comunism.

Un regim impus unei națiuni prin forța armelor de către o putere străină este un regim nelegitim. Regimul comunist dela București nu poate fi niciodată considerat ca un regim românesc, pentru că națiunea, subiectul creator de stat, a fost totalmente exclusă dela constituirea lui. Responsabilitatea istorică și politică a poporului român nu este angajată în existența acestui regim. Întreg dispozitivul actual de guvernare al țării este controlat de Moscova, iar așa zisul guvern comunist dela București nu se deosebește într-un nimic în inițiativa de care dispune de funcționarii unei guvernii sovietice. Guvernării dela București administrează țara conform intereselor Uniunii Sovietice. Poporul român nu apare nicăieri în structura acestui stat. Nu există niciun organ care să înregistreze voința, interesele și aspirațiile acestui popor, transformându-le în valori de stat. Poporul român poate face multe greșeli, dar este de neimaginat să practice genocidul pe propria lui piele, așa cum fac actualii conducători dela București cari asasinează sute de mii de români.

Conducătorii comuniști din țările răsăritene sunt conștienți că își datorează situația exclusiv armatei sovietice de ocupație. Pentru a umple această lacună din viața lor și a partidului, își fabrică biografiile imaginare, își închipuie că au luat puterea cu ajutorul unei revoluții populare, se transpun în locul lui Lenin, se ameteșc cu fapte eroice pe care nu le-au săvârșit niciodată, falsifică date și evenimente binecunoscute, pentru a da regimului patina legitimității revoluționare. Joacă, cum s'ar zice, din plin potemkiniada revoluționară. Să-l întrebăm, de pilda, pe tovarășul Gheorghiu-Dej, cel mai chipeș dintre toți conducătorii actuali ai României, pe ce cale a ajuns să taie și să spânzure în țara noastră? A luptat cumva la 23 August pe bariadele revoluției comuniste? A condus masele la asalt contra dictaturii burghezo-moșieresti? A fost cumva un Danton, un Robespierre român? Istoria tace în această privință. Nu cunoaște o mare figură de revoluționar, fie el și comunist, care să se cheme Gheorghiu-Dej. Atunci cum își justifică locul ce-l ocupă? Prin alegeri n'au ajuns la putere și nici prin revoluție sau lovitură de stat. La 23 August comuniștii nu reprezentau decât o grupă piper-nicită, care nu număra mai mult de 1.000 de oameni. Excluzând toate aceste posibilități, nu rămâne decât o singură ipoteză valabilă: că Gheorghiu-Dej și tovarășii lui sunt niște detestabile instrumente ale unei puteri străine. Ei sunt oamenii de încredere ai Kremlinului în România. Ei s'au pripășit ca guvernanți odată cu armata de ocupație. Sunt revoluționari *prin delegație*. Gheorghiu-Dej își imaginează probabil că este un mare revoluționar, sau un mare om de stat, când în realitate nu este decât un biet *Kapo* al imensului lagăr de concentrare sovietic, care se cheamă România, un miluit al Moscovei, care va fi păstrat în fruntea regimului numai atâta vreme cât își va arăta vrednicia în asasinarea Românilor.

Nu trebuie să pierdem niciodată din vedere cum au luat naștere regimurile comuniste din Europa răsăriteană. Este de importanță capitală să atragem mereu atenția străinătății că aceste țări trăesc de 15 ani sub teroarea armatei sovietice și că guvernele ce pretind că le reprezintă sunt în realitate guverne de ocupație. Nu există regim comunist în aceste țări, în sensul unei proiecții naționale proprii, pentru că niciunul din popoarele răsăritene n'a evoluat spre comunism sau n'a făcut vreo revoluție care să înalțe la putere pe comuniști după 1944. Ceeace se chiamă *regim comunist* în România, Ungaria, Bulgaria, Polonia, este în realitate o proiecție sovietică, o prelungire a forței acestui stat pe teritoriile altor state și experiența nu poate să dureze decât atâta vreme cât Rusia va ocupa aceste teritorii. În țările din răsărit nu există *regimuri comuniste* de emanație autohtonă – român, bulgar, ungur, ceh, polonez – ci numai *regimuri comuniste de ocupație*, sau, mai scurt și mai precis, *regimuri de ocupație*.

Sentinelă, August 1960

Un Nürnberg pentru bolșevici

Crime contra umanității – Hitler ucenicul lui Lenin și Stalin – Maeștri genocidului – Crimele lui Hrușciiov – Dovezi sdrobitoare – Gheorghiu-Dej asasinul a un milion de români – Duplicitatea Occidentului – Tribunalul dela Nuerenberg trebuie reconstituit – Lichidarea regimurilor comuniste – Punerea sub acuzație a super-asasinilor bolșevici

După cel de al doilea războiu mondial, puterile victorioase nu s'au mulțumit să negocieze condițiile de pace cu puterile învinse la masa verde — așa cum se proceda de secole în istoria Europei — ci au arestat și trimis în fața justiției pe șefii națiunilor înfrânte, acuzându-i de crime contra umanității și condamnându-i la moarte prin spânzurătoare în faimosul proces dela Nürnberg. Crimele săvârșite de naziști, au susținut Aliații, n'au nimic de-a face cu ororile inerente oricărui războiu. Aceste crime nu pot fi iertate, nu pot fi încadrate în întâmplările obișnuite ale războiului, pentru că prin săvârșirea lor se ataca însăși fundamentele existenței umane. Exterminarea unei populații, în numele unei doctrine sau al urei rasiale, este un atentat contra vieții însăși, o încercare de a distruge creațiunea în sine, de-a desființa varietatea de forme etnice sub care se înfățișează omenirea. Hitler, nimicind milioane de ființe dintre evrei și alte naționalități, s'a făcut culpabil de o crimă care lovește societatea umană în totalitatea ei. Competiția naturală dintre popoare a fost înlocuită cu suprimarea fizică a acelor grupe etnice considerate că formează obstacolul major în calea imperialismului german.

Condamnarea conducătorilor celui de al Treilea Reich este un act arbitrar din punct de vedere al uzanțelor juridice. Procesul s'a judecat fără a avea la bază o legislație anterioară, un cod internațional recunoscut de toate puterile beligerante, în care să se fi prevăzut delictele imputate acuzaților, însăși îndreptățită să-i judece și pedepsele ce le corespund. S'a violat principiul „nulla poena sine lege”.

Dacă facem însă abstracție de jurisprudență, de fundarea în drept a sentinței, și ne referim exclusiv la noțiunile de just și injust, la gradul în care cu această sentință s'a împlinit dreptatea, în sensul ei pur, nealterat de contingente, de formalismul juridic, așa cum este trăită dreptatea în conștiința fiecărui om, atunci judecata dela Nürnberg, deși vicioasă din punct de vedere al formelor juridice, se poate justifica în numele idealurilor permanente ale

omenirii. Se presupune în acest caz că s'au călcat normele de justiție în sens instituțional, pentru a se da satisfacție conștiinței umane ultragiutate de crimele nazismului. S'a violat dreptul, dar s'a salvat dreptatea.

Judecătorii dela Nürnberg au ieșit din cadrul justiției formale pentru a putea da un avertisment istoric conducătorilor de popoare, determinându-i la reflecție și circumspecție înainte de a mai întreprinde acțiuni sangvinare de genul celor săvârșite de Hitler. Prin acest proces, s'a creat un precedent, s'a stabilit o jurisprudență internațională în materie de crime contra umanității: cei ce în viitor vor mai săvârși acte de genocid riscă să se înfrunte cu Tribunalul Internațional și să sufere aceeași soartă.

Acest proces înseamnă o dată în istoria omenirii. Națiunile cari au judecat la Nürnberg s'au făcut interpreții conștiinței universale, contractând o obligație esențială și inalienabilă față de toate popoarele lumii. Oriunde pe suprafața pământului s'ar mai produce acte de genocid, aceste națiuni sunt datorate să intervină, să repete procedura dela Nürnberg, trăgând la răspundere pe vinovați și aplicând cuvenitele pedepse. Tribunalul dela Nürnberg se justifică numai prin permanentizarea ideii ce i-a dat naștere, numai prin aplicarea legilor lui oriunde s'ar ivi necesitatea.

Între puterile cari și-au trimis delegați în completul de judecată dela Nürnberg figurează și Rusia Sovietică. Nu se putea imagina o mai mare ofensă adusă ideii de justiție. Când se judecă o anumită categorie de delictvenți, nu poți să inviți ca judecători indivizi cari s'au făcut vinovați de aceleași crime și cari sunt mai degrabă indicați să stea pe banca acuzaților. În momentul când s'au deschis debaterile procesului dela Nürnberg, Aliații erau în posesiunea tuturor dovezilor că Sovietele practică genocidul ca sistem de guvernare încă din timpul revoluției care i-a adus la putere. Era încă proaspăt în memoria tuturor masacrul dela Katyn, întâmplat

în anul 1941, unde și-au găsit moartea 11.000 de ofițeri polonezi.

Hitler, în definitiv, n'a fost decât un elev al lui Lenin și Stalin. Aceștia sunt măștrii genocidului. Aceștia pentru întâia oară au preconizat și pus în aplicare sistemul asasinării în masă a unei naționalități. Victimele dominației bolșevice sunt incomparabil mult mai numeroase decât ale regimului național-socialist. Faptul că ultimele s'au recrutat precumpănitor dintre Evrei, iar victimele bolșevismului dintre alte popoare, nu este o indicație suficientă pentru a fi trecute la capitolul uitării. E stupid și ridicol ca să fie pedepsiți discipolii bolșevicilor pentru crima de genocid și să li se facă acestora din urmă onoarea să facă parte dintre judecătorii tribunalului care judecă aceste crime și în același timp să nu se sesizeze nimeni de crimele infinite mai mari ale creatorilor sistemului de exterminare al popoarelor.

Ceeace este mai grav, mai susceptibil să anuleze valoarea morală a sentinței dela Nürenberg, este faptul că în Rusia Sovietică și în țările de obediență moscovită continuă să se practice genocidul și după condamnarea dela Nürenberg, fără ca lumea occidentală să ia act de noile crime contra umanității și să trateze în consecință pe asasi. Aditemcă în cursul războiului s'a creat o tovărășie de arme cu bandiții Moscovei greu de rupt dela o zi la alta, dar de atunci au trecut 15 ani, 15 ani de orori săvârșite de bolșevici în aria popoarelor cari au avut nenorocul să cadă în mâna lor. Statele Unite, Anglia și Franța sunt perfect informate de ceeace se întâmplă dincolo de cortina de fier. Ele nu mai au niciun dubiu că milioanele de ființe au trebuit să plătească cu viața lugubra experiență comunistă. Să luăm, de pildă, pe actualul stăpânitor al Rusiei Sovietice și șef al comunismului mondial, Hrușciiov. Bilanțul crimelor lui este înfricoșător. În Septembrie 1959, Comisiunea Activităților Antiamericane, formată din reprezentanți ai Camerei Deputaților, a întreprins o anchetă referitor la crimele lui Hrușciiov, chemând să depună înaintea ei martori din toate țările cucerite de bolșevici. Materialul adunat s'a publicat într-o serie de broșuri sub titlul „The Crimes of Khrushchev”. Extragem din cuprinsul lor câteva din isprăvile acestui super-asasin al zilelor noastre :

— din ordinul lui Stalin, Hrușciiov a provocat terribila foamete din Ucraina dintre anii 1930 - 1933, pentru a-i constrânge pe țărani să intre în colhozuri. 6 - 7 milioane de țărani s'au prăpădit în cursul campaniei de colectivizare a pământului în Ucraina.

— tot Hrușciiov a condus marea epurație din Ucraina din perioada „Jejovcinei”, 1937 - 1938, când au fost lichidați 500.000 de ucrainieni, acuzați de deviaționism naționalist. Din această perioadă îi se trage numele de „Călaul Ucrainei”.

— Hrușciiov este responsabil și de asasinarea mii-

lor de patrioți ucrainieni descoperiți în 1943 în gropile dela Vinnitsa.

— după războiu, tot în execuția ordinelor lui Stalin, a distrus patru grupe etnice din Rusia, ca pedeapsă pentru simpatia cu care aceștia au primit armatele germane : Tătarii din Crimea, Calmucii, Cecen-Ungușii și Caracai-Balcăzii din aucaz. Aceste grupe au fost rdiccate din locurile lor de baștină și împrăștiate în Siberia.

— după moartea lui Stalin, sub masca destalinizării, a continuat genocidul. Planul de extensiune al culturilor agricole în teritoriile virgine din Siberia nu-i servește în realitate decât pentru a face deportări masive de populații în Kazakhshtan.

— din Rusia Albă au fost deportați începând cu 1954 peste un milion de tineri ; numărul total al pierderilor suferite de această țară sub dominația sovietică se ridică la 3.200.000 în raport cu ceeace exista sub regimul țarist.

— deportări masive s'au realizat și în Estonia, Letonia și Lituania, amenințând existența fizică a acestor popoare. Un mare număr de tineri din Republica Moldovenească au avut aceeași soartă.

— Hrușciiov a înecat în sânge revoluția georgiană din Martie 1956, ucigând la Tiflis mii de oameni cari au luat parte la revoltă.

— în același an, în Decembrie 1956, a trimis divizii de mongoli ca să înnăbușe revoluția maghiară, adăugându-și un nou titlu de glorie sangvinară : măcelarul dela Budapesta. 30.000 de tineri au fost masacrați în cursul operațiilor de înnăbușire a revoltei.

— Stalin și Hrușciiov sunt principalii responsabili pentru masacrele săvârșite de proconsulii Moscovei în țările subjugate din Europa de răsărit.

În România, Gheorghiu-Dej a patronat asasinarea a peste un milion de români în cursul celor 15 ani de ocupație sovietică. Această fiară cu chip de om nu se mai satură de sânge. Speculând calitatea lui de român, pentru a-și crea o anumită simpatie în populație (săracul Gheorghiu-Dej, ar vrea să facă ceva dar nu-l lasă Moscova), în fond este un om de o insensibilitate totală la suferințele conaționaliilor lui, incapabil de cel mai mic gest de apărare al intereselor poporului român. Tot secretul menținerii lui la putere constă în tributul sângeros ce este gata să-l plătească în fiecare an pentru a hrăni Molohul bolșevic. El omoară, chinuie, pradă din substanța și averea poporului român oricât i s'ar cere. Servilismul lui abject nu mai cunoaște limite.

Toate aceste crime nu pot rămâne nepedepsite. Sângele a milioane de ființe nevinovate, sacrificate pentru a asigura dominația Moscovei, strigă după răsbunare. Occidenții nu pot măsura cu două măsuri : severi cu conducătorii nazismului și indulgenți

până la bănuială de complicitate cu bandele de criminali ai Kremlinului. Tribunalul dela Nürnberg a creat o nouă situație în relațiile internaționale, care obligă pe Occidentali politic și moral să cheme în fața justiției și pe super-asasinii dela Moscova.

Destinul întregii omeniri este în joc. Duplicitatea Occidentului trebuie să înceteze dacă vrea să supraviețuiască în lupta contra comunismului. Convenția Națiunilor Unite din 9 Decembrie 1948 asupra genocidului declară că genocidul, săvârșit în timp de război sau în timp de pace, este o crimă internațională. Rusia Sovietică, ca membră a Națiunilor Unite, a ratificat și ea aceste acorduri în anul 1954. În consecință, Hrușciov și banda lui de asasini pot fi trași la răspundere pe baza propriilor lor semnături.

Scandalul dela ONU trebuie să înceteze. Această instituție n'a fost creată pentru a ocroti pe maeștri

genocidului. În numele acestei organizații, în numele Chărții care-i stă la bază și a Convenției asupra genocidului din anul 1948, trebuie să se institue un nou Tribunal Internațional, în fața căruia să fie aduși să se justifice Hrușciov cu întreg clanul lui de monștri. Coexistența pacifică pe care o mai caută încă Occidentul este în fond o coexistență în crimă și această politică de promiscuitate istorică și morală nu poate duce decât la catastrofă pentru lumea liberă.

Să se termine cu lamentațiile ipocrite pentru soarta popoarelor subjugate, să se termine cu surrogatele de atitudini, ca „anul refugiaților” și „săptămâna națiunilor captive” și să se păsească energic la fapte. Regimurile comuniste de esență satanică trebuie distruse, căpeteniile lor arestate și deferite în fața unui nou Tribunal Internațional, reconstituit la Nürnberg sau în altă parte.

Sentinela, Septembrie 1960

Națiunile Unite

Spectacolul dela New York — Popoarele din răsărit și Națiunile Unite — Viciul fundamental al instituției — Genocizii bolșevici mentori ai omenirii — Națiunile Unite clădite pe o minciună — Charta ONU-lui un petec de hartie — Reforma instituției — Idealele Națiunilor Unite nu pot coexista cu specialiștii în masacre — Expulsarea Rusiei Sovietice

Atenția popoarelor s'a concentrat în aceste luni spre New York, sediul Națiunilor Unite, unde se desfășoară un spectacol unic în anele instituției: toate căpeteniile mari și mici ale lumii și-au dat întâlnire la a 15-a Adunare Generală pentru a-și expune punctele de vedere în fața acestui for, oferind soluții de ușurare a tensiunii internaționale. Dar în loc ca prin prezența șefilor de state desbaterile Adunării să câștige în prestanță și seriozitate, reunită a degenerat, prin intervențiile grosolane ale lui Hrușciov, Castro și alți șefi comuniști, într-o întrunire de mahala. O mulțime de gazetari, desgustați de spectacolul ce le-a fost dat să trăiască — Hrușciov, deslănțuit ca o brută, bătând cu pumnul în pupitrul și asvârlind potop de injurii la adresa pătrilor occidentale — pentru a caracteriza atmosfera ce domnește la ONU, în dările lor de seamă, au recurs la expresia de „cercul mondial dela New York“ (New York Times).

De fapt, ceace se desbate acum în sânul Națiunilor Unite, nu este cutare sau cutare problemă înscrisă în agenda ei, ci însăși soarta acestei instituții. Atacurile furioase ale lui Hrușciov, care urmărește să modifice structura ei, transformându-o într'un instrument al imperialismului sovietic, se isbesc de rezistența puterilor occidentale, și în special de a Statelor Unite, cari se luptă să o mențină în forma ei actuală și să o consolideze. Si unii și alții caută să câștige favoarea țărilor recent emancipate din Asia și Africa, de al căror vot depinde încotro va înclina balanța.

Popoarele din răsărit n'au niciun motiv să se bucure de existența Națiunilor Unite și nici de activitatea ei de până acum, după cum n'ar avea nici de ce să se întristeze dacă — Doamne ferește — organizația ar fi lovită de paralizie progresivă din cauza rivalității crescânde dintre cele două blocuri. Popoarele din răsărit știu că nici din duelul Hrușciov — Hamarskjöld nu poate să iasă nimic bun

pentru soarta lor. După schimbul de invective va urma schimbul de surăsuri și totul va începe dela capăt.

În timp ce ONU deliberează, aceste popoare, năpăstuite de toată lumea, sufăr cele mai groaznice chinuri, lăncezesc și mor sub jugul bestial al tiraniei bolșevice, așteptându-și scăparea numai dela mila lui Dumnezeu. Ce-a făcut actualul Secretar al forului internațional dela New York — aplaudat de Occidentali — pentru a le ușura soarta? Sovietele au intervenit în Ungaria înăbușind aspirația spre libertate a acestui popor, iar Organizația Națiunilor Unite, sub conducerea Dlui Hamarskjöld, n'a crezut de cuviință nici măcar să ia elementara măsură impusă de împrejurări și anume să expulzeze din sânul ei pe reprezentanții regimului comunist de ocupație din această țară. Defuncta Societate a Națiunilor s'a purtat mai brav: când Sovietele au atacat Finlanda, reacția forului genevez a fost fulminantă. Delegații Moscovei, ai puterii agresoare, au fost obligați să-și ia gențile și să plece.

Dealtminteri, popoarele din Europa răsăriteană nici nu sunt reprezentate în acest for. Acei ce oficial asistă la aceste desbateri, în numele acestor popoare, un Gheorghiu-Dej, un Kadar, un Gomulka, dețin titluri uzurpate. Ei sunt miniștrii armatei sovietice de ocupație. Sefii partidelor comuniste din aceste țări n'au nicio calitate ca să stea pe aceleași bănci cu guvernele legal constituite din Occident, decât aceea pe care le-o împrumută forța străină. Organizația Națiunilor Unite nu numai că n'a făcut niciun pas eficace pentru a impune respectul dreptului de auto-determinare în Europa răsăriteană — îndatorirea ei capitală — dar tolerează fraudă politică, îngăduie ca guverne de ocupație să se bucure de onoruri internaționale și să fie membre ale unui for cu ale cărui principii se găsesc în conflict. Popoarele din răsărit sunt absente din Națiunile Unite, pentrucă călăii nu pot reprezenta

victimele. Națiunile Unite au abandonat aceste po-poare bandelor de criminali ai Moscovei organi-zați în Stat.

Cum se mai pot săvârși în zilele noastre, când atâtea mijloace de cunoaștere a adevărului stau la dispoziția opiniei publice, violări atât de grosolane ale legii internaționale? Cum este posibil ca Charta Națiunilor Unite să fie călcată în picioare tocmai de paznicii ei? Cum s'a ajuns la situația grotescă de astăzi când tocmai puterile cari au întocmit sta-tutele asociației, cari au pus-o pe picioare, cari i-au dat viață și și-au luat angajamentul să vegheze la respectarea legilor ei fundamentale, să-și bată joc de propria lor operă, transformându-o într-o pocitură a gândurilor și idealurilor cu care au por-nit pe drumul înfrățirii universale?

Pentru a înțelege comportamentul vitreg al Na-țiunilor Unite față de popoarele din răsărit, tre-bue să ne întoarcem la originile acestei instituții, trebuie să-i cercetăm primele ei așezări, pentrucă vicioasa ei funcționare nu se datorește unor circum-stanțe trecătoare, ci e de natură organică, zace a-dănc în ființa ei, în însăși măruntaiele ei.

Organizația Națiunilor Unite a luat ființă la Con-ferința dela San Francisco, în Aprilie 1945. Chiar din momentul ce s'au pus bazele instituției, s'a căl-cat cu piciorul stâng. Copacul a fost rău plantat și a crescut strâmb. În loc să se înalțe spre cer, monumentul umanității împăcate cu sine însăși s'a tîrît prin toate văgăunile pământului, din compro-mis în compromis. Pactul ei fundamental a fost violat chiar din momentul în care a fost semnat de întemeietori. Era un lucru elementar de observat chiar de când s'a pus piatra fundamentală a insti-tuției că cu Rusia Sovietică ca membră fondatoare nu puteau fi ocrotite nici drepturile omului și nici dreptul ginților. Cineva trebuia să fie sacrificat. Si cum Rusia Sovietică continuă să figureze până as-tăzi printre membri organizației dela New York, în-seamnă că a avut să sufere partea cealaltă, înseamnă că dela înființarea instituției și până astăzi prin-cipiile ONU-lui au fost permanent maltratate prin prezența bolșevicilor în sânul ei. Organizația Nați-unilor Unite s'a menținut până astăzi numai grație dublei vieți în care se complace: o declarație de principii pe care nu o respectă nimeni și o activi-tate care stă în flagrantă contradicție cu declarația de principii.

„Idealurile“ unui stat care a ridicat asasinatul la rangul de filosofie politică sunt incompatibile cu idealurile Națiunilor Unite. Dar cum această ofensă nu părea suficientă pentru a compromite țelurile instituției, Rusiei Sovietice i s'a rezervat un rol și mai important. A fost acceptată printre statele chemate să servească de mentor celorlalte națiuni și, ca să nu fie deranjate în „înălța și nobila misi-une“, a fost înzestrată și cu dreptul de veto, pen-

tru a putea bloca, la nevoie, orice hotărîre a Adunării Generale sau a Consiliului de Securitate, ce i s'ar părea că este „în contradicție cu Charta Națiunilor Unite“, drept de care bolșevicii au făcut uz în mod copios.

Națiunile Unite sunt clădite pe o minciună și minciuna îi devorează existența. Odată acceptată marea minciună în actul ei de naștere, celelalte minciuni, mai mărunte, celelalte transgresiuni ale Constituției ONU-lui trebuiau să vină dela sine, ca o implicație a păcatului originar. Intr'adevăr, dacă Rusia Sovietică, patroana celor mai mari cri-me din istoria omenirii, fusese proclamată membră fondatoare a instituției și înzestrată cu drept de pre-eminență în afacerile ei, de ce n'ar fi fost acceptate mai târziu toate acele formațiuni politice constituite după modelul ei, emanație din carnea și sângele ei, regimuri de teroare, asasinat și genocid? Dacă Bel-zebut este admis în Societatea Creștină, de ce s'ar face excepție cu slugile lui credincioase?

În actuala ei structură Națiunile Unite reprezintă un pericol pentru pacea și viața omenirii. Pentrucă, sub masca de idealuri sublime, ocrotește crima și pe criminali. Una este partea ce-o expune publicului — nobilă, frumoasă și generoasă — și alta realitatea ce-o adăpostește. Puterile occidentale, în cadrul in-stituției destinate să apere cauză micilor popoare, merg la tranzacții nedemne cu puterea care a supri-mat independența politică a o mulțime de popoare. Ce valoare mai poate reprezenta pentru puterile occidentale Charta Națiunilor Unite decât aceea a u-nui petec de hârtie, când organizația, în decurs de 15 ani de continue agresii din partea blocului co-munist, n'a fost capabilă de niciun gest real de îm-potrivire?

Este necesară o reformă a instituției. Dar numai o reformă care elimină răul din rădăcină poate sal-va existența Națiunilor Unite. Orice modificare de statute în competență sau organizație n'are nicio valoare dacă nu e rezolvată problema capitală, dacă nu este întovărașită de o reformă morală a insti-tuției. În primul rând, marile puteri occidentale trebuie să-și clarifice poziția: sunt ele dispuse să-și respecte obligațiile ce decurg din pactul fundamen-tal? Odată această chestiune lămurită, trebuie să urmeze faza doua: Rusia Sovietică trebuie somată să-și retragă trupele de ocupație din Europa răsări-teană și să acorde dreptul de auto-determinare po-poarelor cari astăzi se găsesc înlănțuite sub jugul imperialismului comunist. Dacă nu aplică în propria ei sferă principiile înscrise în pactul Națiunilor Uni-te, Rusia Sovietică trebuie expulzată din organizație sau, dacă acest lucru nu este posibil, instituția tre-bue reconstituită fără ea, numai din națiuni libere, iubitoare de pace și respectuoase față de drepturile altor popoare. În faza a treia, trebuie să urmeze boi-cotul permanent și sistematic, organizat de Națiunile

Unite, contra blocului comunist pentru a-l constrânge la capitulare.

Națiunile Unite se găsesc la o răscruce. Dacă nu iau măsurile necesare pentru a face să înceteze colonialismul bolșevic în Europa și să se elibereze de tovarășia compromițătoare cu gangul genocizilor, se acoperă definitiv de oprobriu, confirmându-se bănuiala că nu sunt decât o oficină în plus a conspirației comuniste, creată cu scopul de a canaliza nemulțumirile popoarelor și nedumeririle opiniei publice și de a servi ca paratrăznet pentru interesele și obiec-

tivele comunismului mondial. Cu Hrușciiov, Gheorghiu-Dej, Kadar și alți monștri sangvinari nu se pot îndeplini idealurile Națiunilor Unite.

Dacă Organizația Națiunilor Unite nu poate fi purificată de miasmele cari li otrăvesc existența, atunci națiunile cari nu și-au pierdut complet instinctul de conservare și mai păstrează încă o fărâmbă de demnitate umană trebuie să urmeze calea indicată de generalul american Mark Clark : să părăsească instituția.

Sentinelă, Octombrie 1960

Conciliul Ecumenic

Obiectivele Conciliului – Aspectul lui catolic intrinsec – Refacerea unității religioase a lumii creștine – Biserica și problemele timpului nostru – Materialismul păgân al Occidentului – Amenințarea comunistă – Pe ce drum se poate ajunge la unire – Desbaterea pricinilor de desunire din trecut – Cortina de fier a rupt în două trupul creștinătății – Adevăratul dușman al reunirii Bisericilor – O întreprindere comună contra Bestiei Apocaliptice – Transformarea creștinătății într-o comunitate de sacrificiu – Toți cei ce vor depune mărturie pentru Christos vor fi mâine împreună

În cursul unei ceremonii desfășurate în Basilica Sf. Paul din Roma, în 25 Ianuarie 1959, Papa Ioan al XXIII-lea a anunțat pe neașteptate cardinalilor cari îl însoțeau că a luat hotărârea să convoace un Conciliu Ecumenic. Data acestui Conciliu n'a fost fixată nici atunci și nici până astăzi, dar judecând după progresul realizat în lucrările pregătitoare, s'ar putea ca să se țină, cum afirmă cercurile inițiate, în anul 1962. Este al XXI-lea Conciliu în istoria Bisericii Catolice și se va numi Vatican II. Ultimul, convocat în 1870, a avut ca scenă tot Vaticanul, dar a trebuit să fie întrerupt din cauza ocupării Romei de către armata italiană, fapt care a pus capăt puterii temporale a Papilor.

Ideea Conciliului, după propriile mărturisiri ale Papei, s'a ivit în spiritul său printr'o bruscă iluminare lăuntrică. În cursul unei alocuțiuni adresate în 23 Aprilie 1959 unui grup de preoți aflați în pelerinaj la Roma, referindu-se la Conciliu a spus: *"Am anunțat celebrarea unui Conciliu Ecumenic urmărind calea unei inspirații, a cărei spontaneitate ne-a cutremurat ca o lovitură subită și neașteptată în umilința sufletului nostru"*. Hotărârea Papei, luată nu ca un rezultat al unor considerații prelungite, ci dintr'un impuls interior, care s'a manifestat în sufletul său cu o putere elementară, are o putere revelatorie pentru întreaga creștinătate. E însăși Providența care arată calea mântuirii pentru creștinii de astăzi, chinuiți de crize interioare și încolțiți de primejdii din toate părțile.

Conciliul Vatican II este destinat în primul rând să servească trebuințelor și înălțării Bisericii Catolice. Scopul principal al Conciliului, cum îl definește Sf. Părinte, este *"de a promova creșterea credinței catolice și o salutară reînnoire a moravurilor poporului creștin și de a adapta disciplina ecleziastică nevoilor timpului nostru"*. Temerile acelor catolici cari credeau că Sf. Părinte, în largimea lui de inimă, va da Conciliului o mai mare amploare decât îngăduie baza doctrinară a catolicismului, s'au dovedit nefundate.

Dar în afară de acest obiectiv, strict legat de economia de har și de administrație a Bisericii Catolice, Conciliul Ecumenic nu poate evita să se ocupe și de soarta tuturor bisericilor creștine, indiferent că sunt sau nu sub oblăduirea Romei. Un Conciliu Ecumenic, prin raritatea întrunirii lui, prin natura și funcțiunile lui, se proiectează dincolo de orizontul actual al Bisericii, imbrățișând veacurile trecute și viitoare, își trage seva din tainele ultimei Revelații și este chemat să îndeplinească dorința cea mai fierbinte a Mântuitorului: o turmă și un păstor. Un Conciliu Ecumenic, când desbate problema unirii Bisericilor, nu se lasă acaparat de impresii de moment, nu cedează unor speculații ieftine, ci reflectează o aspirație generală, o vocație pe care nu o poate repudia niciun suflet autentic creștin. Un Conciliu Ecumenic merge pe linia de realizare a întregii creștinătăți. Numai când întreg pământul se va împodobi cu flamurile lui Christos și când toate popoarele vor cânta *"Osana! Bine cuvântat este cel ce vine în numele Domnului"*, omenirea își va fi încheiat în glorie și onoare traectoria ei pământească.

Conciliul Ecumenic va fi obligat să examineze problemele timpului nostru – chestiuni cari nu se țin direct de resortul Bisericii, dar cari, prin orientarea ce-o pot lua, îi afectează existența. Priveliștea actuală a lumii, condițiile politico-istorice în care îi este dat Bisericii să trăiască, tendințele fundamentale ale epocii noastre în toate domeniile, nu pot lăsa indiferenți pe Principii Bisericii. Complexul de evenimente umane ușurează misiunea divină a Bisericii, după cum i se poate pune deacurmezișul, promovează sau sabotează opera de mântuire a sufletelor. Unii conducători de state simt o plăcere perversă ca să stragă cât mai multe suflete de sub stăpânirea lui Dumnezeu. Atitudinea Cezarului față de cerințele impuse de Dumnezeu societății dă naștere la conflicte de atribuții între puterea lumească și puterea spirituală.

Comunitatea creștină, abstracție făcând de confesiunile cari își împart lotul credincioșilor, este supusă astăzi la două mari presiuni devastatoare: din Occident este asaltată de valurile materialismului ateu, din Răsărit de ofensiva barbariei comuniste. Cele două primejdii au de fapt una și aceeași origine. E o dedublare a puterilor răului cu scopul de a încercui și prinde între două fronturi lumea creștină. Amenințarea depășește orice închipuire, este de o consecvență feroce și desnodământul pare apropiat.

Dificultățile în care se sbate astăzi Biserica din punct de vedere al existenței ei istorice nu pot fi ignorate de Vatican. Iată de ce în apelurile înalților ierarhi catolici pentru reconstituirea unității creștine se face neconținut mențiune de primejdia comunismului și a materialismului ateu. Cardinalul Tisserand, referindu-se la posibilitățile unor întâlniri între teologi catolici și ortodoxi, a făcut următoarea declarație în Septembrie 1959:

"Este de cea mai mare însemnătate pentru noi și pentru ortodoxi să ne cunoaștem mai bine și aceasta nu se poate întâmpla decât prin întâlniri dese, iar de altă parte, să putem începe o colaborare practică, pentru că prin a-

ceasta idee de Dumnezeu să fie mai bine răspândită în lumea fără Dumnezeu a comuniștilor sau în aceea a materialismului necomunist.

Conciliul Ecumenic se va ocupa așadar cu două probleme cari interesează lumea creștină: refacerea unității creștine și apărarea Bisericii contra asaltului combinat al forțelor materialiste și atee.

În ce privește calea cea mai bună de urmat pentru a face să înceteze "scandalul" desbinării, există o metodă experimentată de veacuri și care n'a dat decât rezultate foarte precare: a desbate pricinile îndepărtate ale desbinării și a vedea cine a avut și cine n'a avut dreptate. Cum arată experiența, pe această cale se pot obține convertiri individuale, dar nu se rezolvă problema în mare. Sistemul nu i se pare convenabil nici Sf. Părinte, căci iată ce spune el: *"Nu vom face un proces istoric, nu căutăm să vedem cine a avut dreptate și cine s'a aflat în greșală. Răspunderile sunt împărțite. Vom spune numai să ne unim. Să terminăm desbinările"*. Dacă interpretăm just gândul Sf. Părinte, el crede că trebuie să se creeze mai degrabă un climat propice unirii, să se provoace o mare mișcare a sufletelor care să îmbrățișeze toată lumea creștină și care, într'un elan irezistibil să topească barierele care despart o biserică de alta.

Să presupunem însă că Biserica Catolică, printr'un efort gigantic, ar convinge Biserica Ortodoxă să adere în bloc la Scaunul Sf. Petru, cu toată masa popoarelor din răsărit. Cum s'ar putea pune în aplicare acest acord? Majoritatea popoarelor ortodoxe trăesc dincolo de cortina de fier, sub dominația tiranilor dela Moscova. Faptul că aceste popoare se află prizoniere pe teritorii controlate de bolșevici complică problema unirii până la desperare, făcându-o practic inaccesibilă. Comuniștii n'ar accepta reunificarea decât dacă pe Scaunul Sf. Petru s'ar urca un Papă bolșevic, un agent al internaționalei comuniste, ceea ce nicio minte de creștin nu poate să conceapă. Trupul creștinătății a fost rupt în două dela instaurarea ateismului comunist în Europa răsăriteană și comunicația dintre cele două părți aproape că nu se mai face. Nu numai că ortodoxii sunt privați de orice mijloc de a-și exprima dorința lor să se alipească de frații lor din Occident, dar însăși catolicii din aceste regiuni sunt supuși la o prigoană crâncenă pentru fidelitatea pe care o arată față de Sf. Scaun. Drama e aceeași pentru unii ca și pentru ceilalți. Catolicii și ortodoxii s'au nivelat în suferință.

Iată cum, deci, pornind dela ideea pură a unirii, după care insetează toată creștinătatea, ne isbim de același pericol comunist, care constituie un obstacol chiar mult mai greu de înlăturat decât obstacolul tradițional al neînțelegerilor dintre creștini.

Întrebarea fundamentală ce se pune în aceste momente este de a preciza ce este mai urgent, mai necesar, mai vital pentru destinul creștinătății întregi? A pune accentul, a stăruie în unirea religioasă a creștinilor sau a stăruie mai mult în unirea lor cu scopul de a-și apăra patrimoniul comun contra pericolului comunist? Pentru teologi,

răspunsul este clar și invariabil: unirea religioasă are întâietate. Nu putem corupe acest scop sublim, substituindu-l cu idealuri politice oricât de profitabilă ar fi mai târziu împlinirea lor pentru Biserică. În definitiv, afirmă teologii, comunismul nu-i decât pedeapsa lui Dumnezeu pentru desbinarea creștinilor. Făcându-se unirea, încetând desbinarea, va avea Dumnezeu grijă să ne scape și de comuniști.

Nimeni nu pune la indoială valabilitatea acestui principiu: între religios și politic, creștinul și mai ales Biserica organizată nu poate să oscileze. Religiosul are întâietate. Nouă ni se pare însă că se face o greșală în modul cum se evaluează lupta contra comunismului. Ea este trecută în categoria "*politicului*", când în realitate este tot de esență religioasă. Într'adevar, care este scopul final al comunismului? Ruperea legăturilor dintre om și Dumnezeu, degradarea omului la nivelul dobitoacelor și al universului material. Dar pentru a-și atinge acest scop trebuie în prealabil distrus instrumentul care asistă pe om în lupta aspră ce trebuie să o poarte în cursul vieții lui pământești pentru desăvârșirea lui spirituală: Biserica întemeiată de Mântuitor. Comunismul nu este un fenomen politic normal. În spatele lui nu stă o națiune oarecare, cu ambiții imperialiste, ci o grupare care s'a pus în slujba lui Satan. Imperiul sovietic este o breșă luciferică în istorie, o întocmire politică de tip satanic pe pământ. Împăratul ocult al bolșevismului este Lucifer în persoană. El este arhistrategul oștilor comuniste. El le inspiră planurile, și le atâță setea de distrugere. Dacă birue comunismul nu vor mai exista nici catolici, nici protestanți și nici ortodoxi. Toți vor fi prizonieri, torturați și uciși.

Cum răspund creștinii la aceste provocări, la aceste uneltiri ale puterilor întunecului? Oare vor lăsa să se ruineze opera Răstignirii și Învierii? Dacă nu se tăgăduiește niciunei națiuni dreptul de a se apăra când este victima unei agresiuni, conform doctrinei creștine (Pius XII), atunci cu atât mai imperativă este datoria popoarelor creștine să sară în ajutorul Bisericii când agresiunea vizează direct existența ei.

Dorința de pace și frățietate a creștinilor nu poate să meargă atât de departe încât să tolereze ca însăși instrumentul Mântuirii, Biserica, să fie îngenunchiată, batjocorită și târfită în noroi și nimicire. Aceasta nu se mai cheamă dragoste creștină, ci lașitate și trădare a lui Christos. Pace și frățietate până la anumite limite îngăduite de sfințenia întocmirii divine. Nu ne putem îmbrățișa cu diavolul afară de cazul că diavolul capitulează fără condiții în fața lui Dumnezeu și îi recunoaște Atotputernicia. Dar aceasta nu suntem noi în măsură să o apreciem. Creștinii au o singură datorie: să rămână credincioși lui Christos și să-și pună, dacă e nevoie, și viața pentru El, după cum și El și-a pus-o pentru mântuirea noastră a tuturor. Când însă diavolul își trimite recruteii lui de pe pământ să distrugă așezământul lui Christos, când nu mai este vorba de o simplă dispută de idei, ci de o amenințare reală, noi credem că Biserica nu mai poate predica pacea și frățietatea. Agresiunea luciferică, executată de uneltele lui de pe pământ, trebuie respinsă cu orice risc, chiar dacă ar veni prăpădul lumii. A nu sări

cu arma în mână în întâmpinarea bestiei apocaliptice, a lăsa ca altarele să fie spurcate și dărâmate, ca preoții să fie înjunghiați ca vitele la abator, invocând o prea comodă dorință de pace, nu ni se pare a fi o faptă plăcută lui Dumnezeu. În istoria Bisericii au existat numeroase exemple de înalți ierarhi cari au exhortat mulțimile să încingă sabia pentru a respinge un inamic mult mai puțin periculos decât comunismul. Între ei strălucește Papa de prea fericită memorie Urban al II-lea, care a dat semnalul Cruciadelor.

Dacă rectificăm perspectiva din care privim lupta contra comunismului, recunoscându-i caracterul religios, atunci dificultățile se concentrează exclusiv pe chestiunea de a ști ce este mai urgent de înfăptuit din punct de vedere al intereselor Bisericii creștine în momentul de față. E înafară de orice îndoială că refacerea unității religioase a creștinătății, oricâtă grabă și zel s'ar depune din toate părțile, constituie un proces de lungă durată, complicat astăzi și de faptul că în calea acestei acțiuni întâlnim, înafară de obstacolul tradițional, neînțelegera dintre creștini, altul mult mai grav, existența cortinei de fier. Dar în timp ce Bisericile s'ar angaja în tratative laborioase pentru a pregăti reunirea lor într'un singur corp mistic, comunismul își va continua ofensiva, va păși din succes în succes și nu este exclus ca în câțiva ani, purtat de acest avânt irezistibil, să cuprindă întreg pământul. Victoria lui finală este o chestiune de câțiva ani dacă creștinii, uniți într'un efort solidar, nu-i vor stăvilii iureșul sălbatec, și atunci toate bisericile vor suferi aceeași soartă și unirea se va face vrând nevrând în catacombe. Biserica tăcerii se va generaliza și creștinii nu vor mai avea altceva de făcut decât să aștepte mila cerului și teribila judecată ce se va abate asupra lor.

Cea mai gravă problemă ce se pune astăzi creștinilor, mult mai sfâșietoare chiar decât fărâmițarea lor continuă, este invazia lui Antichrist în istorie. Judecând după viteza istorică a evenimentelor, această problemă are prioritate. Orice amânare este fatală. Acceptă creștinii asasinarea Bisericii fără să schițeze măcar un gest de apărare? Se refugiază exclusiv în rugăciune, așteptând un miracol, o intervenție divină, sau se hotărăsc să iasă cu vitejie în întâmpinarea dușmanului? Vor dezerta din luptă și pământul cucerit de Christos cu prețul sângelui său scump îl vor lăsa în stăpânirea lui Antichrist? Sau vor urma și ei exemplul îngerilor din cer, cari, fiind puși într'o situație analoagă, n'au așteptat intervenția divină, ci s'au luat la luptă cu îngerii răi, alungându-i din rai? Ce preferă creștinii de astăzi? Moartea prin asfixie, prin reducerea progresivă a spațiului vital al Bisericii unei ieșiri eroice? Preferă să se convertească în martiri ai neputinței decât să dea ochi pe câmpul de luptă cu oștile întunecului? *"Nu există scuză pentru acel care înfruntă acest inamic cu brațele încrucișate, cu capul plecat și genunchii tremurânzi"* strigă Papa Pius al XII-lea (citad după Scortescu).

Si cine știe dacă mâine, dintr'o luptă comună și după o victorie comună nu va ieși și o Biserică comună? Căci de ce suferă în fond

umanitatea creștină? De înstrăinare. Creștinii s'au înstrăinat unii de alții dintr'o mulțime de pricini istorice. Nu se mai recunosc că fac parte din același univers spiritual, că au un destin comun, că sunt fiii aceluiași Tată.

Ce prilej minunat se oferă acum pentru a ne regăsi împreună în casa Domnului. Toți creștinii din toate Bisericile angajându-se într'o luptă comună, topindu-se într'un bloc de voințe, de generozități, de elanuri, de sacrificii, vărsându-și sângele împreună pentru apărarea împărăției lui Christos. Ce fericire nespusă de a putea depune mărturie pentru Christos, de a-î face bucuria să vadă că nu este părăsit și că Biserica lui nu este lăsată pradă hoardelor însetate de sânge.

Unirea Bisericilor nu se poate realiza din perspectiva trecutului. E o chestiune de viitor. Numai mărșăluind cot la cot în serviciul unui ideal egal de prețios tuturor, numai în focul unei întreprinderi comune se vor lămuri neînțelegerile existente de veacuri. Numai când își vor putea arăta unii altora rănilile ce le-au primit pentru Christos creștinii se vor întoarce iarăși cu dragoste unii față de alții. Unirea nu poate veni decât după un act de ispășire al erorilor din trecut și acest act e reprezentat de suma sacrificiilor ce trebuie să le facă toți creștinii pentru a scăpa de pacostea bolșevică, apărută pe pământ din cauza delăsării tuturor. Creștinii se vor uni când vor simți că au ceva mare de făcut împreună, o mare întreprindere, o mare operă, o cruciadă împotriva bolșevismului.

După biruință, după ce vor fi asvârlit puterile răului în hăurile de unde s'au plămădit, supraviețuitorii se vor întoarce de pe câmpurile de bătaie cu o altă mentalitate, cu un alt spirit, purificat de orice meschinărie și din acest uriaș capital de sacrificii se va reconstitui unitatea originară a Bisericii, împlinind dorința Mântuitorului.

Popoarele răsăritene nu-și pot întoarce fața spre Occident, dacă Occidentul nu se învrednicește să-și arunce privirile spre ele, dacă nu le vede suferința și nu le întinde o mână de ajutor. Pe drept cuvânt, după atâtea decepții, creștinii din Răsărit, cari au dat dovadă de nenumărate probe de statornicie în credința lor, se vor întreba dacă mai există creștini în Occident, dacă cei ce se împodobesc cu acest nume glorios nu poartă un mort în suflete. Căci altminteri nu se explică pasivitatea creștinilor în fața insolentei comuniștilor cari își proclamă triumful apropiat și în fața martiriului fără precedent în istoria lumii a popoarelor din

a popoarelor creștine din răsărit. Cardinalul Ottaviani, evocând primejdia comunistă și suferințele popoarelor subjugate, pune această cumplită întrebare creștinilor liberi: *"Viața se arată în a resimți durerea, în vioiciunea cu care se reacționează la o rană, în promptitudinea și puterea reacțiunii. Dacă cineva nu reacționează, este totalmente pierdut. Poate deci un creștin, în fața unuia care extermină pe creștini, în fața unuia care nu se mulțumește să tăgăduiască pe Dumnezeu, ci îl insultă și îl biciuește printr'o crudă sfidare a servilor*

și fiilor lui, poate un creștin deci să suradă și să lingusească pe tiran ?".

Viitorul Conciliu Ecumenic va hotărî de soarta Bisericii în totalitatea ei. Creștinii de dincolo de cortina de fier, amarnic înselați de politica frivolă a guvernelor occidentale, își pun ultimele lor nădejdi în inspirația care a călăuzit pe Sfântul Părinte Ioan al XXIII-lea când a convocat acest Conciliu.

Sentinelă, Decembrie 1960

Procesul Eichmann și conștiința universală

Procesul secolului al XX-lea - O încercare uriașă - Eichmann separat de omenire - Bătălia de procedură - Procesul nu poate fi justificat juridic - Nici Statutul dela Nuerenberg nu legitimează instanța - Tribunalul aparține poporului evreu - Nu se urmărește expierea crimei - O lecție generațiilor viitoare - Poporul evreu în dificultate - „Cine e fără păcat?” - Genocidul anterior lui Hitler - Evreii au creat comunismul - Viziunea religioasă a tragediei evreiești - Destinul omenirii.

Ierusalim, 11 Aprilie 1961, începutul procesului Eichmann. Statul Israel a dat acestui proces o publicitate monstră, voind să prindă în focarul lui atenția întregii lumi. Opinia publică mondială a fost prelucrată psihologic cu luni de zile înainte pentru a-și îndrepta privirile spre Ierusalim, unde se va desfășura "procesul secolului". Toate țările au fost literalmente inundate de publicații cari descriu isprăvile sângeroase ale fostului șef al secției pentru "afacerile evreiești" din Reichssicherheitshauptamt, iar marile cotidiene au susținut acest efort oferind cititorilor largi reportajii despre Eichmann și orgiile de sânge ale regimului nazist.

Procesul se ține în "Casa Poporului" din Ierusalim, o clădire de arhitectură modernă, construită pentru a servi ca sală de spectacole și întruniri. Peste 400 de ziaristi asistă la debateri, în afară de numeroși diplomați și observatori politici reprezentând aproape toate țările de pe glob.

Nota originală a sălii unde se ține procesul este o cușcă de sticlă în care își face apariția acuzatul, făcută, după cum se afirmă, dintr-o materie rezistentă la gloanțe și orice alte lovituri. Autoritățile israelite susțin că l-au izolat de public pentru a-l feri de un eventual atentat fie din partea unor evrei cari nu s'ar mai putea reține când ar vedea în fața lor pe călăul poporului lor fie pus la cale de elte persoane interesate să dispară Eichmann înainte de a putea face declarații compromițătoare pentru propriul lor trecut. Viața lui Eichmann reprezintă un enorm capital politic și moral pentru poporul evreu până la sfârșitul procesului, deoarece numai din declarațiile acestuia se poate reconstitui mecanismul de nimicire al poporului evreu născocit și organizat de conducătorii celui de al Treilea Reich.

În realitate, prezentarea lui Eichmann în fața Tribunalului într-o cușcă are o altă semnificație. Pentru prevenirea unui atentat se puteau găsi și alte mijloace mai puțin umilitoare pentru persoana acuzatului. Cu această măsură s'a urmărit să se tragă o linie despărțitoare între el și omenire. Eichmann nu mai merită să trăiască între oameni. Un om capabil de astfel de crime nu mai e om, e fiară, și locul său este printre animale. Cușca simbolizează frontiera dintre două lumi, dintre două structuri în univers. Aceasta este concepția populației din Israel despre Eichmann. "Te duci la procesul bes-

tiei?" întreabă Evreii pe străinii cu care intră în vorbă pe străzile Ierusalimului. Evreii cari sunt mistici nu întreprind nimic fără un înțeles adânc.

"Procesul Eichmann ridică o serie de probleme de procedură de o gravitate excepțională. Le-a înfățișat avocatul apărării, Dr. Robert Servatius cu o rigoare juridică impresionantă. În bătălia ce-a angajat-o cu procurorul Hausner, a arătat că s'au călcat regulile elementare de jurisprudență și că procesul dela Ierusalim se judecă de fapt în marginea și împotriva Dreptului. Procurorul, căruia îi revenea și sarcina să apere legalitatea procesului, a fost în evidentă inferioritate în fața preciziei de gândire a Dr. Servatius. Replica procurorului, lipsită de valoare juridică, abundă în schimb în texte, citate, trimiteri și exemple. Nepunând răspunde direct la obiecțiunile apărării, procurorul s'a refugiat în istorie, morală și jurisprudență, înecând chestiunea principală în considerații tot atât de discutabile din punct de vedere al Dreptului pur. Impresia generală ce s'a degajat din bătălia de procedură a fost că procurorul se apără și apărarea luase locul Ministerului Public. Dificila postură a procurorului Hausner rezulta cu prisosință și din faptul că i-a trebuit mai mult de două zile pentru a combate argumentele apărării, în timp ce Dr. Servatius și-a expus tezele în câteva ore

Cum de-a ajuns Eichmann să fie judecat pe teritoriul statului Israel? Nu se poate presupune despre un om care se ascunde de 15 ani, cum a susținut apărarea, că s'ar fi predat de bunăvoie autorităților israelite. Condițiile capturării lui Eichmann sunt cunoscute astăzi, fiind desvăluite chiar de cei cari au participat la întreprindere. El a fost răpit de agenții guvernului Ben Gurion pe teritoriul statului argentinian, unde trăia sub nume fals și transportat împotriva voinței lui în Israel. Guvernul argentinian a protestat contra acestui act de violare a suveranității naționale, cerând restituirea prizonierului. Disputa dintre cele două țări s'a deplasat la ONU, unde Consiliul de Securitate a recomandat o reglementare amicală a incidentului. Din 1800 de funcționari ai ONU-lui 1400 sunt evrei și aceștia, din solidaritate de rasă, au făcut tot ce le-a stat în putință ca să triumfe teza israelită. Declarația comună argentino-israelită din 3 August 1960 a pus capăt incidentului, Israelul fiind autorizat să păstreze prizonierul.

Sistemul răpirii de persoane de pe teritoriul altor state a fost practicat până acum numai de bolșevici. Israelul calcă pe urmele acestora. Intreține bande de agenți în țările străine cu scopul de a ucide sau captura pe adversari. Indiferent cine a fost Eichmann, el nu putea fi deținut în mod legal decât de autoritățile statului pe teritoriul cărui a se afla. Legea Internațională nu permite violarea suveranității naționale. Cu sistemul inaugurat de bolșevici și adoptat acum și de Israel, se propagă anarhia în relațiile dintre popoare. Dând ordin să fie răpit Eichmann, guvernul Ben Gurion a săvârșit un act contrar Dreptului Internațional, "o infracțiune a drepturilor fundamentale ale Argentinei". Dacă mai târziu, prin presiunea ONU-lui Argentina a fost constrânsă să renunțe la justa ei reclamație, aceasta nu înseamnă că infracțiunea nu mai există. Decizia ONU-lui e și mai condamnabilă din punct de vedere al Dreptului Internațional. Dând o soluție de oportunitate politică unui act de natură eminamente juridică. Națiunile Unite implicit s'au solidarizat cu tot lanțul de crime asemănătoare — răpire de persoane de pe teritoriul altor state — săvârșite de Rusia Sovietică dela fundarea acestui stat de gangsteri.

Apărarea a tăgăduit apoi competența Tribunalului dela Ierusalim de a judeca pe Eichmann. Crimele ce se impută acuzatului s'au săvârșit :

- înainte de nașterea statului Israel,
- înafară de teritoriul asupra cărui a se exercitată actualmente suveranitatea acestui stat,
- contra unor cetățeni cari nu erau israeliți.

În consecință, legea israelită de pedepsire a crimelor naziste din 1950 este retroactivă și inacceptabilă din punct de vedere al legilor internaționale. Dr. Servatius a mai revelat și faptul că, în virtutea aceleiași legi, niciun martor cu trecut național-socialist nu poate pătrunde în Israel pentru a depune în favoarea lui Eichmann, pentru că se expune a fi declarat automat criminal de războiu și arestat. E necesar ca guvernul israelit să acorde salv conduct martorilor apărării cari nu pot fi, prin forța împrejurărilor, decât foști membri ai partidului național-socialist. În atari condițiuni, Eichmann se găsește în imposibilitate de a se apăra conform normelor stabilite de Dreptul Penal.

Neputând apăra legalitatea procesului pe baza regulilor consacrate ale Dreptului, procurorul Hausner se refugiază în legislația dela Nürnberg. Chestiunea de a se ști dacă legea israelită din 1950 este sau nu contrară dreptului ginților, procurorul o rezolvă apelând la principiile cari au reglementat judecata dela Nürnberg. Cu enunțarea acestor principii, afirmă procurorul, s'au pus bazele unui nou capitol de Drept Internațional și ele comandă în domeniul crimelor de război și al crimelor contra umanității. Raționamentul lui Hausner este format din următoarele piese :

- crimele naziste au demonstrat existența unui gol juridic internațional.
- acest gol a fost umplut prin declarația tri-

partită dela Moscova din Noembrie 1943 și prin acordurile dela Londra din 2 August 1945, încheiate între Statele Unite, Anglia, Franța și Uniunea Sovietică, prin care s'a hotărât crearea unui Tribunal care să judece pe criminalii de războiu.

- statutul dela Nürnberg nu este o legislație ad-hoc, ci reprezintă noi principii de Drept Internațional, care autorizează judecarea criminalilor de războiu din toate țările. Statutul dela Nürnberg se bucură de acest privilegiu pentru că este guvernat de "Principiile esențiale ale legilor de conduită umană, dela om la om, fără de cari nu se poate concepe societatea umană".

- numeroase legi de pedepsire a criminalilor de războiu din diferite țări se inspiră din legislația dela Nürnberg, fără a fi socotite retroactive.

- legea israelită, pe baza căreia este judecat Eichmann, se sprijină tot pe autoritatea internațională a Statutului dela Nürnberg și nu se deosebește de legile similare aprobate de alte țări.

Raționamentul procurorului ar fi excelent dacă n'ar pleca dela o premisă falsă. Statutul dela Nürnberg nu are calitatea ce i-o atribuie procurorul, nu este creator de Drept Internațional și, în consecință, nu poate servi ca punct de referință și justificare nici pentru legea israelită din 1950 și nici pentru alte legi similare. Statutul poartă pecetea invingătorului. El n'a fost acceptat pe baza consimțământului liber între toate națiunile lumii, ci octroiât de Aliați. Fiind apoi ei înșiși cu conștiința împovărată de crime de războiu și temându-se ca mai târziu Statutul să nu se întoarcă împotriva lor, Aliații au avut grijă să circumscrie sfera de aplicabilitate a acordurilor dela Londra la teritoriile ocupate de ei în cursul celui de al doilea război mondial.

Legislația dela Nürnberg nu s'a putut înțelege în Dreptul Internațional pentru că n'a izbutit să se generalizeze devenind norma de conduită pentru toate națiunile lumii. Genocidul continuă să bântuie în lume și după spânzurarea căpeteniilor naziste, fără ca vreo instanță internațională să se sesizeze de aceste crime, aplicându-le corecția stabilită la Nürnberg. Dacă legislația dela Nürnberg ar fi devenit paznicul ordinii internaționale, atunci pe baza ei ar fi trebuit să fie trași la răspundere toți conducătorii bolșevici, începând cu Stalin. E imposibil să se pretindă ca o legislație de sens limitat, aplicabilă numai la o categorie de vinovați și apoi vârfită în sertar, să poată fi invocată ca sursă inapelabilă de Drept Internațional.

Cât privește "golul juridic internațional" în materie penală, acesta exista de mai multă vreme și nu numai din perioada celui de al doilea război mondial, cum semnalează procurorul. Înțelegem că procurorului îi stău la inimă în primul rând crimele săvârșite contra poporului evreu, dar sistemul de exterminare al altor popoare a apărut înaintea fărâdelegilor

hitleriste. Exact vorbind, el a fost pus în aplicare odată cu instaurarea regimului comunist în Rusia. Procurorul Hausner preferă să treacă sub tăcere crimele contra umanității săvârșite de bolșevici și alege o dată absolut arbitrară pentru a revela existența acestui "gol juridic internațional", adică exact momentul când au început să simtă și evreii efectele genocidului. "Se consideră crime contra umanității, declară Statutul dela Nürnberg, asasinatul, exterminarea, sclavia, deportarea și orice alte acte inumane..." "Cum de n'a descoperit procurorul că aceste delict figurează și în agenda Kremlinului de peste 40 de ani, de când adică se exercită dominația comunistă în Rusia și în celelalte țări ocupate și cutropite de Soviete ?

În concluzie, procurorul Hausner n'a fost mai fericit inspirat când a invocat autoritatea Statutului dela Nürnberg pentru a justifica legea israelită din 1950. Bătăiosul avocat Dr. Servatius și-a înfipt adânc lancea argumentației în cuirasa nürnbergeză a procurorului Hausner :

"Obiceiurile forței n'au dispărut dela 1945. Desvoltările juridice așteptate nu s'au produs și aceasta a întărit în idea lor pe cei cari au văzut în judecata dela Nürnberg dreptul învingătorului asupra învinsului".

Procurorul s'a mai referit și la Declarația de Principii a Drepturilor Omului, adoptată de Națiunile Unite. În această Declarație, Comunitatea Națiunilor decide să realizeze pedepsirea indivizilor pentru crime contra Dreptului Internațional. Legea israelită ar fi așadar în concordanță și cu principiile cari stau la baza Națiunilor Unite. Dar ne întrebăm, ce valoare poate să aibă o declarație printre ai cărei semnatori figurează și specialiștii în genocid, căpeteniile comunismului mondial ? E absurd să se creadă că criminalii bolșevici tolerați în sânul Națiunilor Unite și-au confecționat ei înșiși funia cu care să fie spânzurați. Această declarație și-a pierdut de multă vreme orice prestigiu în fața lumii, devenind un "petec de hârtie" bun doar pentru a servi ca ersatz-argument acolo unde realele argumente lipsesc. Dr. Servatius și-a permis să amintească procurorului că "proiectul referitor la pedeapsa aplicabilă criminalilor de războiu prezentat de o comisie a Națiunilor Unite a rămas o simplă încercare, un vis de idealiști..."

Nu trebuie să fi jurist ca să-ți dai seama de neregulele flagrante ale procesului Eichmann din punct de vedere al Dreptului. Dr. Servatius n'a făcut decât să transpună în termeni juridici adevăruri evidente oricărei conștiințe umane. Procesul Eichmann este "absurd din punct de vedere legal", afirmă autoarea engleză Rebecca West, iar Edmund Cahn, profesor de Drept la Universitatea din New York, declară că în acest proces "nu este vorba de o chestiune legală" (Newsweek, 17 Aprilie 1961). Istoricul Oscar Handlin din Boston susține aceeași teză: "justiția este cel mai mic lucru dintre scopurile urmărite în procesul Eichmann. Modul în care a fost capturat, chestiunea jurisdicției

israelite și violentarea ce s'a făcut principiilor bine stabilite de Drept Internațional, arată că alte caracteristici nejuridice precum-pănesc în el."

Părăsind sfera Dreptului, unde procesul nu-și găsește loc și așezare, suntem nevoiți să-i căutăm centrul de greutate în altă parte. În legea israelită de pedepsire a crimelor naziste există o clauză în care se vorbește de "crimele contra poporului evreu ca parte a crimelor contra umanității". Insuși procurorul a ținut să releveze că această clauză constituie o inovație în raport cu legile similare aprobate în alte țări. Conținutul ei este de o importanță deosebită, pentru că se schimbă subiectul care organizează procesul. Entitatea politică și juridică dela care emană legea, Statul Israel, dispăre în acest articol, fiind substituit cu "poporul evreu". Nu este Statul Israel, așadar, care judecă pe Eichmann, ci întreg poporul evreu cu toate răspândirile lui. E o substituție neingăduită din punct de vedere al normelor internaționale cari reglementează existența unui stat. Imensa majoritate a poporului evreu trăiește înafara teritoriului acestui stat și e supus jurisdicției altor state. Profesorul Handlin califică și el de "total inacceptabilă" teza israelită după care "Statul Israel e competent să reprezinte poporul evreu ca entitate națională". Dacă se acceptă această interpretare, se întâmplă una din două : sau Statul Israel și-a asumat în mod abuziv acest drept (aceia de a se substitui totalității evreești), sau restul evreilor recunosc suveranitatea Israelului și atunci nu se mai pot prevala de drepturile lor cetățenești în alte țări.

Trebue reținut, în orice caz, că ceea ce predomină în acest proces sunt ideile de "popor evreu", de "onoare", de "justiție istorică", noțiuni morale, filosofice și istorice cari scapă de sub controlul Dreptului. Trebuie de admis în cele din urmă că Statul Israel joacă în această afacere un rol secundar și că el împrumută numai scena procesului. El și-a asumat responsabilitatea unui cumul de ilegalități pentru a pedepsi un individ care a organizat exterminarea poporului evreu. Eichmann e tras la răspundere în realitate în fața unui tribunal al poporului evreu, iar poporul evreu, la rândul lui se consideră îndreptățit să judece în numele întregii omeniri.

Poporul evreu și-a asumat acest drept pentru că crimele lui Eichmann contra integrității lui biologice sunt "acțiuni contrarii principiului de conviețuire umană" și ca atare pasibile de pedeapsă și din punct de vedere al "crimelor contra umanității".

Dar nici această interpretare a procesului nu pare să convină evreilor, căci rămânând la ea s'ar isbi de o nouă dificultate. Crimele lui Eichmann sunt prea mari ca să poată fi compensate prin moartea acestui om. Deoparte sunt șase milioane de victime, (cifră contestată de multă lume), de altă parte un singur om. Disproporția între crimă și răsplată e enormă. Cu

acest proces nu se urmărește în fond explierea crimei. "Nu există reparație pentru crimă, iertare sau uitare", a exclamat procurorul cu vocea strănutată de emoție. Obiectivul procesului nu este atins prin condamnarea și spânzurarea lui Eichmann. Atunci ce se vrea ? Care este rațiunea ultimă a procesului, intenția finală cu care a fost montat spectacolul dela Ierusalim ?

Aflăm, în sfârșit, că nici Eichmann, această mizerabilă unealtă a regimului nazist, nu joacă rolul principal în proces ; se urmărește ceva mai mult, un scop mai înalt, care depășește interesul judiciar al procesului : debaterile procesului trebuie să servească drept pildă generațiilor viitoare pentru a nu se mai repeta acte de genocid, pentru a feri omenirea de mâine de monstruoasele crime de cari s'au făcut vinovați conducătorii celui de al Treilea Reich. S'a avut în vedere așadar mai mult efectele binefăcătoare ce le poate avea procesul din punct de vedere educativ asupra noilor generații. "Există speranța și încrederea, a spus procurorul, ca copiii să fie deosebiți de părinți, și ca fiul să nu fie pedepsit pentru păcatele tatălui".

De abia cu această desvăluire intrăm în miezul procesului. Nu pedepsire, nu răsbunare este obiectivul procesului, ci realizarea unei înalte opere educative, de care să beneficieze întreg genul omenesc. Filmul ororilor naziste, proiectat actualmente la Ierusalim, va servi ca lecție pentru a îndepărta definitiv pașii omenirii dela calea urmată de Germania nazistă. Poporul evreu aspiră cu acest proces să dea o lecție de conduită umană tuturor popoarelor. Cum se exprimă profesorul Ferdinand Friedensburg din Berlin, "Judecata lui Eichmann poate servi ca lecție omenirii asupra semnificației tiraniei".

Să vedem acum dacă procesul dela Ierusalim întrunește condițiile necesare pentru a se converti într-o mare biruință spirituală. Nu e destul să proclamăm aspirația de a deveni mentorul umanității ; mai trebuie să investim în această întreprindere și un capital moral ridicat, să dispui de o forță de generozitate și desinteresare atât de mare încât să desarmeze și cele mai rebele scepticisme.

Procesul dela Ierusalim nu poate servi acestor nobile misiuni pentru aceleași motive pentru cari nici procesul dela Nürnberg n'a dat satisfacție. E unilateral, nu lovește decât într-o categorie de vinovați, în fogtii prizonieri ai evreilor, în timp ce alte categorii de vinovați nu sunt deranjați în ocupațiile lor sinistre nici măcar pomenindu-le numele. Genocidul nu este o invenție a lui Hitler. Înainte de a fi început Hitler exterminarea în masă a evreilor, populațiile din Rusia au fost supuse la aceleași măsuri bestiale de nimicire. Miliioane de Ucrainieni, de Ruși Albi, de Estoni, Letoni, Lituanieni, Caucazieni și Musulmani au fost lichidați de bolșevici.

Procesele contra naziștilor se prelungească definitiv. Pentru ei nu există "iertare sau uitare". Procesele contra bolșevicilor nici n'au început încă. De ce acest tratament de favoare ? De ce se ignorează de acei cari conduc destinele lumii libere existența bandelor de asasini ai Cremlinului ? Oare crimele lui Lenin, Troțki, Stalin, Hrușciiov sunt mai puțin reprobabile ? Lezează aceste crime mai puțin "principiile esențiale de conduită umană" ?

E un lucru înafară de orice îndoială că fără de experiența sângeroasă din Rusia n'ar fi apărut nici Hitler. Național-socialismul, ca sistem de guvernare, este un subprodukt al comunismului. Partid unic, poliție secretă atotputernică, lagăre de concentrare, genocid, au existat mai întâi în Rusia și apoi s'au reprodus aceleași fenomene în Germania. Prioritatea în crimă contra unei populații întregi aparține comunismului. De ce se evocă fără încetare spectrul celor șase milioane de evrei și se trece amabil cu uitarea peste 40 de milioane de oameni uciși în imperiul comunist ? De ce tace procurorul dela Ierusalim, procurorul care și-a asumat sarcina să vorbească în numele întregii omeniri (poporul evreu ca parte a umanității), și care vrea să scoată din procesul Eichmann o învățătură pentru întreaga omenire ?

Poziția de pe care acuză procurorul Hausner îl obligă să apere interesele întregii omeniri (poporul evreu ca parte a umanității). El nu se poate degaja de responsabilitate, după ce a proclamat solemn această intenție, spunând : "nu mă interesează decât evreii". Când acuză pe Eichmann de "crimă contra poporului evreu ca parte a umanității", implicit trebuie să se gândească și la "alte părți ale umanității" cari au suferit aceleași mutilări etnice, și la "alți" criminali de speța lui Eichmann. Numai atunci opinia publică mondială i-ar putea acorda titlul la care aspiră.

Cum explică procurorul că cu tot exemplul statuat la Nürnberg genocidul continuă să facă ravagii pe o anumită arie a lumii ? La ce a servit procesul dela Nürnberg, ce lecție s'a desprins din el, ce obligații au contractat popoarele față de "principiile esențiale de conduită umană" dacă nici o forță și nici o instituție nu-i împiedecă pe bolșevici să continue să asasineze alte milioane de oameni ? Ce garanții dă Tribunalul dela Ierusalim că după procesul Eichmann nu se vor mai repeta actele de genocid în omenire ? Numai dacă în acest proces s'ar fi depășit orizontul evreesc, numai dacă procurorul s'ar fi solidarizat cu toate popoarele martire, cerând pedepsirea tuturor celor vinovați, numai atunci putea aspira să fie recunoscut ca procuror al umanității.

Mai există și un alt obstacol în calea acestui proces "cu tendință". Poporul evreu nu dispune de autoritatea morală necesară pentru a da lecții de conduită umană altor națiuni. Să analizăm mai întâi cariera politică a Statului Israel. Cum s'a constituit acest stat ? Cum a debutat poporul evreu în istorie după 2000 de ani de absență ? A alungat dela căminele lor

un milion de arabi, distrugându-le așezările și ucigând fără alegere bărbați, femei și copii. Toynbee califică barbariile săvârșite de evrei în perioada de fundare a statului lor de "crime contra umanității". Același stat s'a încorsetat apoi într'o constituție rasială și de intoleranță religioasă care amintește de faimosul Blut und Boden al lui Hitler.

"Cine e fără păcat", este titlul unui comentariu scris de gazetarul spaniol Gomez Tello în ziarul Arriba, din 14 Aprilie 1961, în legătură cu procesul Eichmann. Un aspect are procesul, spune autorul, când se judecă persoana lui Eichmann și culpabilitatea lui și cu totul alt aspect la când se uită persoana și se urmărește convertirea lui într'un proces al unei doctrine, al unui popor, sau când se arată cu degetul la o lume întreagă. Dacă aceasta se urmărește, atunci există multe, foarte multe motive ca procesul să fie gregit chiar din temelii. Si mai ales va începe lumea să se îndoiască de rațiunea de a fi a judecătorilor lui dacă aceștia pretind că incarnează un popor întreg, în bloc, înfățișat ca un unicul care este atât de fără păcate încât își poate aroga dreptul să dea exemple. Este aceasta așa de sigur ? Poporul evreu a suferit un calvar dureros însă nu într'o țară determinată și nici prin influența unor doctrine determinate. Genocidiul nu-i un act îndreptat exclusiv împotriva lui. Este bine să se judece acei ce l-au aplicat și ar fi bine atunci să fie judecați toți autorii de genocid, toți făuritorii de doctrine ce-au însângerat lumea și în numele cărora se persecută, se deportează și se închide în lagăre de concentrare.

Evreii nu sunt cei mai indicați să dea lecții de conduită umană celorlalte popoare, pentru că foarte multe elemente din sânul lor s'au făcut vinovate de aceleași crime. Fundatorii doctrinei comuniste sunt evrei și în numele acestei doctrine au fost uciși milioane de oameni. Tot evreii au implantat bolșevismul în Rusia. Trotski, Lenin (pe jumătate evreu) și marea majoritate a comisarilor poporului de primă epocă a revoluției bolșevice au fost evrei. Asasinul Tarului a fost deasemenea evreu. Dacă ne referim apoi la experiențe mai recente, la suferința țărilor din Europa răsăriteană aflate sub ocupația bolșevică, constatăm că aparatul de teroare este format în proporție de 80% din evrei. Evreii din toată lumea nu-și amintesc bucurosi de aceste fapte, se lapădă de orice responsabilitate pentru participarea conaționalilor lor la masacrarea altor popoare, dar au pretenția să vorbească în numele tuturor comunităților evreiești din întreaga lume când este vorba de a trage la răspundere pe cei cari au atentat la viața neamului lor.

O întrebare fundamentală nu poate fi evitată. Foarte bine face procurorul Hausner că îl acuză pe Eichmann, dar tot atât de legitim este să fie întrebă, cine răspunde de asasinarea milioane de Germani din rândurile populației civile în cursul invaziei sovietice în Europa Centrală ? Cine nu-și amintește de indemnurile isterice ale conaționalului procurorului Haus-

ner, Ilja Ehrenburg, adresate prin radio soldaților sovietici, să violeze, să pradă și să ucidă tot ce vor întâlni în calea lor pe teritoriul Germaniei ? E greu să nu recunoaștem că Eichmann și-a constituit un ingenios sistem de apărare : "Atâta vreme cât vor exista două greutăți și două măsuri, nu mă voi considera vinovat, ci dimpotrivă, inocent. M'aș fi declarat fără rezerve și fără a aștepta, complice la s-asasinat, dacă toți acei cari, în virtutea ordinelor primite pentru evacuarea și deportarea milioane de oameni — femei, copii și bătrâni germani — s'ar fi declarat și ei culpabili de complicitate la asasinat și ar fi fost și ei pedepsiți, căci puterile inamice Germaniei au evacuat și deportat și ele cetățenii germani de toate vârstele și n'am auzit până astăzi să se spună că cei cari au participat la acestea să fi fost acuzați de crime de războiu sau de crime contra Umanității" - (Le Monde, 25 Aprilie 1961).

În România, Corneliu Codreanu și întreaga elită legionară a fost nimicită în urma uneltirilor conducerii evreiești. De ce aceste crime și încă multe altele săvârșite de evrei în Europa răsăriteană n'ar merita și ele să constituie obiectul unei desbateri judiciare internaționale ?

În cursul interogatoriului luat profesorului de istorie evreească de la Universitatea din Columbia, Shalom Baron, mărtor al acuzării, Dr. Servatius s'a avantat în considerații de nivel mai înalt și i-a pus acestuia întrebarea, dacă nu crede că există și "motive iraționale" cari stau la baza soartei acestui popor, care depășesc înțelegerea omenească.

"Intrăm aici, a răspuns profesorul, într'un domeniu teologic și filosofic. Eu nu sunt decât istoric și nu găsesc decât motive raționale. Dar nu se poate tăgădui că deosebirile religioase sunt suficiente pentru a explica destiul poporului evreesc. Înțelepții Israelului au crezut ei înșiși într'o pedeapsă divină pentru păcate vechi. Acesta poate fi adevărat, dar nu justifică ca persoane particulare să se facă instrumentul u.c. pedepse" - (Le Monde, 26 Aprilie 1961).

Această viziune de ordin religios poate să explice mai mult decât ori care alte motive sensul adânc al persecuției suferite de evrei din partea regimului hitlerist. Poporul evreu e prins într'un angrenaj de tensiuni metaistorice. Prigonind pe Christos și stăruind să moară pe cruce, evreii au intrat în conflict cu voința și planurile Divinității. Învierea lui Christos le-a dovedit apoi că Cel tăgăduit și răstignit de ei era într'adevăr Mesia. Dar în loc să se pocăiască după această dovadă incontestabilă a divinității lui Iisus, evreii s'au închis în refuzul lor absurd, negând însăși evidența. La a doua răsvrătire nule-a mers mai bine. Biserica Creștină a triumfat în lume, în vreme ce ei și-au văzut întocmirea politică nimicită și poporul risipit în toate colțurile lumii. Au persistat în eroare și după aceas-

tă tragică experiență. Pentru a treia oară au infruntat voința Celui Prea Înalt. Cum Christos seurcase la ceruri, au pornit să dărâme Biserica întemeiată de Mântuitor. Comunismul este replica evreească la opera Mântuirii. Dar și de data aceasta s'au produs reacții cari au surprins pe Înțelepții Israelului. După modelul Rusiei Sovietice s'a constituit regimul hitlerist care, spre deosebire de comunism, și-a îndreptat furia devastatoare precumpănitor împotriva evreilor. Puterile răului odată stârnite, nu-și aleg victimele. Obiectivul lor final este nimicirea oricărei creații și resta-

urarea neantului. Prigoana hitleristă contra evreilor depășește pe urzitorii ei direcți fără a le diminua responsabilitatea. Această prigoană este produsul mentalității nihiliste a secolului nostru, de a cărei plâsmuire și răspândire nici evreii nu sunt străini.

"Există o pedeapsă divină pentru păcate vechi". Profesorul Baron a reamintit un mare adevăr. Procesul dela Ierusalim ar aduce reale foloase omenirii dacă ar indemnă pe evrei la reculegere, și la revizuirea pozițiilor tradiționale față de Creștinism.

Sentinela, August 1961

Răsboiul nostru din răsărit

Aspectul politic – Judecat din perspectiva 23 August – Cum îl interpretează antonescienii – Poziția noastră – Justificările istorice și politice – Armata română nu se putea opri pe Nistru – Pregătirea pentru război – Gravele lipsuri de ordin politic – Poporul și-a făcut datoria – Carența clasei conducătoare – Caracteristicile conspirației – Răspunderea lui Antonescu – Regimul a ocrotit conspirația – Ruptura cu mișcarea – Vidul politic – Substituirea cu armata – Duplicitatea partidelor – Opoziția corupe armata – Organismul statal infiltrat – În căutarea unei ieșiri din război – Proliferarea contactelor cu inamicul – Politica externă blocată – Mareșalul încercuit – Căderea

Cu prilejul aniversării a 20 de ani dela intrarea României în război contra Uniunii Sovietice "Stindardul" și alte gazete din exil au dat atenția cuvenită evenimentului, evocând semnificația campaniei din răsărit și slăvind eroismul soldatului român în marile bătălii ce s'au desfășurat din Basarabia până în Caucaz.

S'a vorbit mai puțin de aspectul politic al războiului, de condițiile interne și externe în care el a fost angajat și condus. Această prezentare este tot atât de necesară, deoarece războiul, după clasică definiție a lui Clausewitz, nu-i altceva decât "continuarea politicii cu alte mijloace". Evident, tema aceasta este extrem de vastă și nu poate fi tratată cum se cuvine în cadrul unui articol. Nu poate fi vorba așadar decât de a fixa conturul general al problemei, de a desprinde din complexul ei câteva elemente caracteristice, cari ar putea servi mai târziu la cercetarea temeinică a aceluiași subiect.

Valorizarea politică a războiului nostru din răsărit se isbește de o dificultate inerentă timpului în care trăim: lipsește perspectiva istorică. Acei cari au scris despre campania din Rusia au figurat într-o formă oarecare ca actori în această dramă. Punctele de vedere sunt afectate de poziția ce-a ocupat-o fiecare în cursul războiului, distanțându-se adeseori până la divergențe ireductibile. Pentru oamenii dela 23 August, războiul nu numai că a fost un act contrar intereselor naționale, dar a constituit și o crimă contra ordinii internaționale, crimă care trebuia ispășită pentru a ne putea redobândi dreptul de a figura cu cinste în concertul națiunilor civilizate. Pentru partizanii Mareșalului Antonescu, campania din răsărit a fost o necesitate inexorabilă și numai trădarea dela 23 August a împiedecat pe Mareșal să asigure țării o ieșire onorabilă din acest război. Noi credem că procesul istoric al războiului este mult mai complex decât aceste două poziții: 23 August și anti-23 August, că însăși regimul antonescian purta în măruntaiele lui germeii acestui desnodământ. Conspirația urzită la Palat a înmugurit în sânul acestui regim, unde a găsit toate condițiile prielnice ca să se desvolte și să-și atingă obiectivele.

Pozițiile noastre sunt diametral opuse actului dela 23 August și se acopere parțial cu punctul de vedere al acelor cari apără memoria lui Antonescu. Vom arăta în acest articol ce ne apropie de partizanii lui Antonescu și ce ne separă

de ei, până unde mergem împreună și unde încep drumurile să se despartă. Evident, nu este vorba de o orientare de viitor, ci de o privire în trecut, de o contribuție la istoria războiului nostru din răsărit.

Justificările războiului din răsărit sunt clare ca lumina zilei. Nici poporul român și nici Mareșalului nu i se poate reproșa nimic. Ne-am făcut datoria față de Creștinătate și față de Europa, ne-am sacrificat în tranșea ce ne-a încredințat-o Providența, pentru a apăra însăși fundamentele civilizației noastre. Am răspuns la apelul ce răsună din înaltul cerului și se adresa tuturor popoarelor, cu o sfidare totală a primejdiilor. Nu puteam rămâne indiferenți când se deslănțuia Bestia Apocaliptică. Lăsăm această onoare altora. Acei cari s'au apucat să cenzureze grandioasa epopee a armatei române pe câmpiile din răsărit n'au rostit numai o stupidă judecată istorică, au săvârșit un sacrilegiu. Poporul român nu-și putea renege propriul lui trecut, încărcat de fapte de arme asemănătoare: apărători ai Creștinătății am fost de când ne-a plasmuit istoria. Bătăliile date de armata română delă Prut și până în Caucaz nu se deosebesc, ca sens spiritual, de acelea cari constituiesc titlurile de glorie ale istoriei noastre naționale: Podul Înalt, Rovine, Roșcani, Calugareni. În toate aceste bătălii ne-am răsvrătit contra unui destin implacabil. Am refuzat să acceptăm acomodările cu inevitabilul: domnia otomană peste Europa sud-estică. Din punct de vedere al raporturilor de forță, hotărârea lui Ion Vodă cel Cumplit de a scutura jugul otoman era absurdă, dar câtă măreție în acest gest, câte suflute n'au fost răscolite de această întreprindere temerară, îndemnându-le să iasă din toropeală. Dacă condamnăm campania din Rusia, ar trebui să tratăm cu aceeași severitate campania din Ungaria, din anul 1919. Ar trebui scos și acest capitol din istorie, căci, în definitiv, nu am purtat acest război pentru plăcerea de a ne vedea steagurile fluturând în trufșia capitală a maghiarimii, ci pentru a extirpa bolșevismul din această țară și a o restitui Creștinătății.

Dacă părăsim linia mare a istoriei, unde fiecare popor trebuie să-și facă datoria după misiunea ce i-a dat-o Dumnezeu, și vrem să judecăm războiul din răsărit exclusiv prin prisma intereselor românești, găsim justificări tot atât de impunătoare. Basarabia și Bucovina nu sunt motive oarecare pe care le putem lăsa deoparte pentru a nu ne crea complicații de altă natură. Basarabia și Bucovina sunt pământuri românești, sunt trup din trupul țării, sunt energii geografice și umane indispensabile bunei funcționări a organismului național. Răpirea lor în condițiile cunoscute în vara anului 1940 deschidea o rană adâncă în trupul țării, care nu-și putea găsi vindecarea decât prin realipirea acestor teritorii. Nimic mai firesc decât ca poporul român să se folosească de prilejul izbucnirii ostilităților dintre Germania și Rusia Sovietică pentru a răsbuna actele de banditism internațional din vara anului 1940 și a readuce în sânul patriei aceste provincii martire.

Cât privește părerea acelor cari sustineau că ar fi trebuit să oprim pe Nistru înaintarea armatelor române, nu poate fi nici măcar discutată serios, pentru că emană dintr-o concepție politică infantilă.

Generalul Antonescu a avut o intuiție clară a situației militare și politice când s'a angajat adânc în Rusia. Un inamic de talia bolșevismului trebuie urmărit până la totala lui distrugere. Numai lichidarea statului comunist ne-ar fi asigurat pentru un timp oarecare liniștea la hotarele de răsărit ale țării. Cum își închipuiau strategii opoziției că oprindu-ne pe Nistru am fi avut parte de o soartă mai bună? Bulgaria nici n'a intrat în război contra Rusiei Sovietice și a fost cutropită de armatele roșii. Exemplul Poloniei este și mai concludent. Țări cari au luptat contra puterilor Axei și au avut enorm de suferit de pe urma invaziei germane, la sfârșitul războiului au fost victimele aceleași cutropiri.

Până la acest punct, pozițiile noastre nu se deosebesc de ale grupului care perpetuează memoria Mareșalului. La capitolul justificărilor, nimic nu ne desparte de acești compatrioți. Războiul însă nu este o chestiune de dreptate. Un

război just se poate sfârși cu o catastrofă, cum s'a petrecut cu războiul nostru din răsărit. Un conducător care își asumă răspunderea de a declara un război trebuie să se gândească și la potențialul de care dispune țara. Este țara pregătită să se înfrunte cu inamicul pe câmpul de bătaie? Organizarea resurselor ei este suficient de bine pusă la punct ca să reziste acestei teribile încercări? Pregătirea unei națiuni pentru război nu se reduce la armament, la mărirea lui, la strategie și tactică militară. Toate sectoarele de activitate ale națiunii trebuie să se integreze în același efort. Mai ales în timpurile moderne, nimic nu mai poate funcționa la voia întâmplării.

În linii mari, pregătirea unei țări pentru război se prezintă sub trei aspecte: pregătirea morală, pregătirea materială și pregătirea politică. Generalul Antonescu era obligat să se gândească la toți acești factori înainte de a se angaja în război. E conștiința națiunea de primejdia din răsărit? Are ce-i trebuie ca să întreprindă această campanie, înșfârșit, dispune de aparatul politic intern și extern capabil să susțină efortul de război și să asigure țării, la sfârșitul lui, o justă compensație a sacrificiilor făcute? Un conducător nu trebuie să piardă din vedere obiectivele politice ale războiului. Războiul nu se face pentru a demonstra eroismul unei națiuni, ci pentru a înlătura din calea ei obstacole care îi împiedecă dezvoltarea normală.

Pregătirea morală a țării ca să se înfrunte cu bolșevismul a fost excelentă. Această pregătire n'a fost opera Generalului Antonescu, ci a generației dela 1922, care a făcut eforturi uriașe ca să bareze drumul comunismului în România, culminând lupta ei cu sacrificiul lui Moța și Marin la Majadahonda.

Pregătirea materială a țării lăsa mult de dorit. Generalul Antonescu nu poartă răspunderea deficiențelor de care sufereau armata și economia națională. Guvernele anterioare sunt vinovate de această situație. Prin alianța cu Germania am obținut oarecare îmbunătățiri în armament și aprovizionare, dar fără ca ele să poată compensa lipsurile existente.

Pregătirea politică a țării a fost mizerabilă. Am înfruntat războiul în cele mai proaste condițiuni posibile. N'a existat o organizație care să încadreze națiunea, formând coloana vertebrală a regimului. N'a existat o echipă de conducători conștienți că în acest război se joacă independența țării și n'am avut parte nici de un mare șef politic, cum am avut norocul cu Ion Brătianu în primul război mondial, care să substituie prin personalitatea lui multiple lipsuri de altă natură. Peste toate celelalte considerații, dezastrul ce l-am suferit la 23 August se datorește lipsei de pregătire politică a țării.

Poporul era conștient de necesitatea războiului și a luptat cu o hotărîre ne-sdruncinată până ce i s'a ordonat de Rege să depună armele și să-și caute mântuirea alături de comuniști. Nimeni nu se poate plînge de o slăbire a moralului țării, de o lipsă de fidelitate din partea populației. Poporul n'a trădat pe Antonescu. El ar fi continuat să lupte apărînd palmă cu palmă pămîntul țării. Cine a dezertat din frontul națiunii n'a fost poporul, ci acei cari aveau datoria să-l călăuzească în viforniță, reprezentanții păturii conducătoare. Valorizarea politică a războiului nu mai cădea în sarcina poporului, era de competența clasei conducătoare.

Conspirația dela 23 August a fost prea vastă ca să poată fi atribuită exclusiv grupului restrîns care a executat lovitura. Au fost implicați în ea partidele politice, Dinastia, înalți funcționari, membri marcanți ai corpului diplomatic și, ceace este mai grav, e serie de șefi militari. Întrebarea ce se pune deci este, cum de s'au putut răspîndi germeii de desagregare ai Statului pe o arie atât de întinsă încît să provoace putrezirea lui totală? Complotiștii nu s'au isbit de nicio rezistență cînd l-au doborât pe Mareșal. Antonescu a căzut dela putere "ca un fruct copit". E simplu a constata că Antonescu a fost predat lui Bodnăraș și a acuza pe Rege și tovarășii lui de această faptă josnică, dar tot atât de legitim este să cercetăm, cum de s'a ajuns la săvârșirea ei, cine a creat mediul

prielnic acestei dezertări în masă a factorilor responsabili ai Statului? Ce a fost în fond 23 August? O goană sălbatecă a tuturor oamenilor politici – cu rar excepții – pentru a nu rămâne pe dinafară când puterea ocupantă va împărți favorurile celor cari s'au distins în acțiunea de trădare.

Cel care a pregătit terenul pentru plămuierea și reușita conspirației dela 23 August a fost însăși Mareșalul. El a slăbit organismul național, încărcându-l cu tot acest balast politicianist, oameni cari prin caracterul lor nu se puteau comporta leal nici față de el și nici față de țară. Responsabilitatea lui nu poate fi complet separată de-a aceluia cari au fost protagoniștii loviturii, chiar dacă figurează în analele complotului ca prima lui victimă.

Antonescu a început războiul după nefericita lovitură de stat din Ianuarie 1941. Victoria ce-a dobândit-o contra mișcării legionare, cu concursul armatei germane, l-a privat de unicul suport ce-l avea în masele populare. Până în acest moment Antonescu nu era dictator. Era un Conducător în sensul că, deși în stare neexprimată, voința națiunii se găsea de partea lui. Rupându-se de mișcare, s'a înstrăinat și de marea majoritate a populației. De abia din acest moment a devenit un dictator, adică a fost nevoit să recurgă la teroare pentru a se menține la putere. Ori, un elementar principiu de strategie politică reclamă ca atunci când o țară este pe punctul să se angajeze în război, să se realizeze în jurul conducătorilor lui un maximum de concentrare de forțe. Cu o țară lipsită de respirație politică, în care se guvernează cu închisoarea și plutonul de execuție, nu se poate câștiga o victorie. Situația creată de Antonescu după 23 Ianuarie era cu atât mai gravă cu cât războiul din răsărit nu putea avea susținători mai aprigi decât pe legionari, pentru că numai la ei acest război depășea oportunitățile politice de moment și se integra unei viziuni spirituale. Generalul Antonescu în loc să organizeze frontul intern într-o falangă indestructibilă, cum ar fi cerut împrejurările, procedează tocmai pe dos. Pulverizează unitatea creată la 6 Septembrie și elimină națiunea dela o participare activă la viața politică, rămânând în fruntea Statului agățat în gol.

În vidul lăsat de mișcare el a introdus armata, reconstituind exact sistemul carlist de guvernare. Pentru a doua oară în câțiva ani, rolul ce incumbă unei armate fusese falsificat. Într'un stat bine organizat armata nu intervine în luptele politice. Dintr'un instrument de politică națională, Antonescu a degradat armata, întocmai ca și Carol, la un instrument de politică personală. Cu ajutorul armatei Antonescu își apăra poziția câștigată în Ianuarie 1941, menținând presiunea asupra mișcării.

Armata n'a susținut pe Antonescu la instaurarea dictaturii personale. Aceasta s'a văzut clar în ciocnirea din Ianuarie, când ordinele transmise de Conducător n'au fost executate în cele mai multe puncte ale țării. El n'avea asupra armatei ascendentul Regelui Carol II și devotamentele personale pe care putea conta în marile comandamente erau foarte puține. A trebuit să se producă două evenimente capitale pentru ca armata să-l urmeze pe Antonescu: ordinul lui Hitler ca diviziile germane din România să-l ajute pe General la sfărâmarea rezistenței legionare și intrarea noastră în război. În spatele lui Antonescu se proiecta *"umbra marelui Führer"*, iar războiul modifica condițiile politice ale țării, creind un climat de front în care nemulțumirile contra regimului nu se puteau exprima. E semnificativ faptul că abia după izbucnirea ostilităților, Antonescu a dat ordinul de împușcare a Colonelului Zăvoianu. El știa că mișcarea era blocată de război, că patriotismul nostru nu ne îngăduia să ne angajăm în luptă deschisă cu regimul pentru a nu se interpreta că am avea ceva împotriva războiului. Antonescu în schimb, n'a avut astfel de scrupule. A profitat din plin de conjunctura războiului pentru a prizoni pe legionari. Fără de garanția Berlinului și fără de război, Generalul Antonescu n'ar fi putut rezista mult timp presiunii masei populare.

Să analizăm acum sprijinul de care s'a bucurat Antonescu din partea partidelor. Din punct de vedere al reprezentării populare, partidele, în acel moment, nu-i

puteau oferi lui Antonescu platforma necesară guvernării lui. Toate împreună erau mult mai slabe decât mișcarea legionară singură. În al doilea rând, acest sprijin nu avea profunzime și trainicie. Era strict legat de o anumită conjunctură externă. Câtă vreme Nemții erau tari. Dictatura lui Antonescu era considerată de partide ca o formulă de tranziție necesară în faza de ascensiune a puterilor Axei și pentru a împiedeca revenirea la putere a mișcării legionare. De îndată ce cursul războiului s'ar fi modificat în favoarea Aliatilor și partidele și-ar fi schimbat politica față de Antonescu, desprinzându-se progresiv de regim. Partidele întrețineau cu Maresalul relații strict necesare pentruca acesta să-și poată juca rolul mai sus menționat, ele însă rezervându-se pentru faza când va păli steaua lui Hitler și Antonescu va fi silit să plece dela putere.

În modul cum a tratat această masă gelatinoasă de politicieni, Maresalul a dat dovadă de cea mai mare orbire. A căutat să-i câștige pe toate căile, cointeresându-i la guvernare, oferindu-le posibilități de îmbogățire și afacerism și, pe deasupra, întreaga libertate de acțiune. Le-a acoperit trădările și i-a tratat cu indulgență când erau prinși, nădăjduind că și el se va bucura de aceeași ocrotire din partea lor când va veni momentul de desprindere de Axa. Nu-i exclus să-și fi făcut chiar socoteala ca prin creditul partidelor în fața democrațiilor occidentale să poată continua să rămână în fruntea Statului. În orice caz, își făurise convingerea că partidele dețin cheia viitorului, că se bucură de încrederea persoanelor cari vor hotărî la sfârșitul războiului de soarta lumii și că el nu poate decât să profite, înlesnindu-le jocul. Căzuse într'un fel de fetișism politic față de opoziție, atribuindu-i legături misterioase și de cea mai mare importanță. Astăzi știm că și opoziția a fost grosolan înșelată de impostorii dela Externe și că faimoasele legături cu Englezii și Americanii se reduceau la relații cu agenții cari, conform planului dela Teheran, aveau misiunea să provoace capitularea fără condiții a României.

Fără îndoială, Maresalul Antonescu își făcuse socoteala că dispunând de armată, oricând poate să suprimă agitația opoziției dacă trece peste limita de securitate a regimului. El se credea atât de sigur pe armată încât nici nu-și putea imagina ca elemente din sânul ei să se răsvrătească împotriva lui. Ori, partidele tocmai aici i-au dat lovitură, în punctul unde se credea mai tare: în armată. Acțiunea de desagregare a Statului, patronată de Palat, a cuprins ca un cancer și cadrele armatei, reușind să capteze câteva figuri militare marcante. Cu adeziunea militarilor la planul de răsturnare a Maresalului, soarta acestuia era pecetluită.

Antonescu nu se putea baza nici pe instituțiile Statului. E greu de conceput cum de nu si-a dat seama că prima condiție a unei dictaturi personale e să implanteze oameni de încredere în punctele nevralgice ale Statului. În patru ani n'a reușit să-și creeze o rețea de oameni devotați, cu ajutorul cărora să poată controla mecanismul statal. Singura lui preocupare era să-i scoată pe legionari din posturi și dacă cineva era cunoscut a fi mare dușman al mișcării, cu atât era mai bine văzut de Conducător. Aceasta era o garanție negativă de fidelitate, căci același anti-legionar putea să fie tot atât de bine și anti-antonescian. Nevăzând această preocupare, alții au avut grijă să-și creeze propria lor structură în Stat. Conspirația s'a întins până în anturajul lui Antonescu. Este suficient să pomenim trei figuri cheie pentru a vedea cât de putred era regimul antonescian: Niculescu-Buzești era omul de încredere al antonescienilor la Externe, același individ care a asistat la arestarea Generalului la Palat și la predarea lui comuniștilor: Generalul Steflea, șeful de Stat Major, cum s'a aflat după 1944, tot timpul a sabotat efortul de război al României, iar doamna Veturia Goga, care frecventa aproape zilnic casa lui Antonescu, transmitea prin TFF tot ce auzea Englezilor, cari, la rândul lor, informau pe sovietici. Așa se explică generozitatea cu care tratează comuniștii pe castelana dela Ciucea, cum ne informează *"Glasul Patriei"* într'un număr recent. Antonescu însuși specula să se desprindă de Axa la momentul oportun și, în acest scop, a început tatonări

În direcția inamicului. Evident, aceste sondagii trebuiesc altfel evaluate decât contactele stabilite de conspirația dela Palat. Era dreptul lui să le facă. Purtau pecetea responsabilității guvernamentale și erau justificate de necesitatea de a găsi o ieșire din război, după ce se vedea limpede că puterile Axei nu mai puteau câștiga partida. Discuțiile paralele ale celor dela Externe nu erau legitime. Erau acțiuni de trădare, pentru că nu erau autorizate de Conducătorul Statului. Antonescu voia să iasă din război cu anumite garanții, în timp ce ceilalți nu se interesau de soarta țării, ci de răsplata ce o vor primi dela Aliați pentru acțiunea de răsturnare a Mareșalului și de alungarea armatei germane.

Sî în acest punct Antonescu săvârșeste o eroare capitală. Acțiunea de tatonare a intențiilor inamicului trebuia s'o păstreze pentru sine exclusiv, să nu tolereze nicio întreprindere paralelă, niciun joc necontrolat de el, recurgând la nevoe la cele mai drastice mijloace. Numai așa putea să salveze țara și chiar și pe acești nenorociți cari se considerau genii politice. Ori în România, după înfrângerea dela Stalingrad toți nechematii își permiteau să întindă fire spre inamic, fără să fie deranjați de autorități, începând dela Rege și până la minusculii politicieni, cari nu se gîndeau decât la slujbele ce le vor căpăta după rasturnarea Mareșalului. Îngăduind să se prolifereze inițiativele de contact cu inamicul, acțiunea de ieșire a României din război se deslănșase și se pervertise. Mareșalul pierduse controlul întreprinderii. Opera într'un câmp confuz, unde nu mai putea distinge între șarlatani, trădători și oameni serioși. Conspirația s'a desvoltat în România sub ochii îngăduitori ai Mareșalului. Antonescu ajunsese atât de străin de tot ce se petrecea în jurul lui încât cu două luni înainte de căderea lui, prin Iunie 1944, era alarmat de veștile ce le primise dela Siguranță că se pregătește o lovitură a mișcării legionare în colaborare cu Gestapo. Conspirația îl ținea sub presiune ca să-i abată atenția dela propriile ei uneltiri.

Politica externă a Mareșalului Antonescu a fost atât de nefericit concepută ca și politica internă. Provoacă rupura cu mișcarea, el devenise tribut ar ajutorului lui Hitler, garanția acestuia constituind suportul principal al dictaturii lui. Când a lipsit acest suport — golirea României de trupele germane în vara lui 1944 — s'a prăbușit și el. Apoi, încheind cu Hitler acordul de deportare a legionarilor cari nu puteau fi prinși în țară, i-a oferit acestuia o puternică armă ca să-l oblige la concesiuni. El a încercat mai târziu să se elibereze de această ipotecă, dar într'un mod neomenos și nefolositor țării, cerând extrădarea legionarilor. N'a putut obține decât internarea lor în lagăre de concentrare.

Perspectivile sumbre ale războiului ar fi trebuit să-l determine să-și revizuiască pozițiile față de mișcare. Trebuia să adune în jurul lui toate forțele de dreapta pentru a consolida frontul țării și a crea o contra-ponderă față de opoziția de stînga. Greaua situație a țării ar fi înlesnit această regroupare în jurul Conducătorului și țara noastră ar fi putut ieși din război în alte condiții. Mareșalul era însă prea bine încadrat de agenții conspirației ca să se gîndească măcar la această eventualitate. Dimpotrivă, își imagina că prigoana contra legionarilor va constitui atu-ul lui cel mai prețios în ziua când va fi tras la răspundere de Aliați pentru politica lui alături de Axă, adică piesa justificativă a atitudinii lui "anti-naziste". Anturajul îi reanima ura contra legionarilor ori de câte ori aceasta părea că slăbește, îl alimenta zilnic cu bănuieli, căci un acord cu mișcarea ar fi dat peste cap toate planurile conspirației.

În relațiile cu Aliații, Mareșalul era tot atât de puțin liber pe mișcări. Acest sector era confiscat de opoziție, care păzea cu gelozie trecătorile spre Vest și sabota orice încercare a lui Antonescu de a trata direct cu Sovietele sau cu Anglo-Americanii. Faptele sînt prea bine cunoscute ca să mai fie nevoe de repetarea lor aici. Mareșalul scăpase din mîini controlul politicii externe. Nu se putea mișca nici pe dreapta și nici pe stînga. Își blocase singur posibilitățile de manevră, neputînd face altceva decât să-și încredințeze soarta aceluia pe cari îi considera aliații lui leali. Căderea lui era inevitabilă după ce își lichidase singur toate punctele de sprijin și nu rămăsese înconjurat decât de profesioniștii trădării.

Regimul antonescian s'a născut dintr'o criză organică a Statului român și seful acestui regim a crezut că cel mai bun leac pentru însănătoșire este să restaureze, cu toate onorurile, sistemul carlist de guvernare. Antonescu n'a făcut niciun efort de imaginație pentru a crea ceva nou. S'a folosit din plin de instrumentele de guvernare moștenite dela Carol. Regimul nu avea un centru de greutate și conducătorul lui nu poseda nici perspectiva justă a evenimentelor la care participa. Am intrat în război cu un regim de improvizație, cu un șef de improvizație, cu o politică externă improvizată și, așa putea adăuga, și cu convingeri improvizate, căci Antonescu din notoriu filo-englez se transformase în mare adept al Axei. Se poate ca Antonescu să fi fost un bun șef militar – sunt alții chemați să-l aprecieze – dar ca șef al națiunii n'a adus cele mai bune servicii țării. Reducând toată politica la propria-i persoană, nu mai putea distinge între interesele națiunii și ambientul de oportuniști, ariviști și agenți care se formase în jurul lui. Dintr'o viziune egocentrică nu poate să iasă o mare politică. Fără să-și dea seama, a patronat complotul dela Palat, oferindu-i toate înlesnirile ca să se desvolte și să provoace ruina țării, sub ale cărei dărâmături a fost îngropat și el.

Evident, nu putem așeza pe același plan pe Maresal cu complotiștii sau cu partidele. Ar fi o nedreptate. El a voit să scoată țara din război în condiții demne, care să-i asigure independența și onoarea națională. Patriotismul și bunele lui intenții în acest moment de răscruce istorică nu pot fi tăgăduite, dar pentru a face acest mare bine națiunii, mai avea nevoie și de o solidă armătură internă. Antonescu n'avea viziunea bărbatului de stat, nu se interesa și de ceea ce se întâmplă în adâncurile vieții naționale, și corabia lui, care trebuia să se strecoare între Scylla și Caribda, s'a sfărâmat de stâncile acoperite de apă.

Antonescu n'a putut salva națiunea pentrucă n'avea cu cine. Între viața nouă care se revărsase în Stat și vechea clasă conducătoare, el a optat pentru acei cari nu mai puteau aduce națiunii decât o mare desonoare și un mare blestem.

Perfidia capturării lui și josnicia cu care a fost tratat, actul infam al predării lui comuniștilor și eroica lui atitudine în fața morții îl înalță peste tenebroasele fapte cari i-au pregătit pieirea.

Sentinela, Noembrie 1961

Românii din America

Originea lor – O surprinzătoare rezistență și tenacitate – Societățile româno-americane – După împlinirea visului național – Deceștii – Al doilea război mondial – Cu inima împărțită – O nouă desamăgire – Statele Unite își reneagă idealurile – Ajutorarea refugiaților – Noul val de emigranți – Nivelul lor intelectual și politic – Un bilanț deprimant – Complexul de jale – Naționalismul romantic – Tovărășia cu trădătorii dela 23 August – Ostracizarea lui Aron Cotruș – Necesitatea unei reacțiuni – Peisajul politicii interne americane – Influența comunistilor – Crearea unui grup de presiune propriu – Coaliția naționalităților – Politică activă de eliberare – În larg spre marea politică.

Românii din America își trag spița neamului, în cea mai mare parte, din satele ardelenesti, bănățene și bucovinene. Mai puțin din Vechiul Regat sau alte ținuturi românești. Si-au părăsit vatra părintească unii pentru a scăpa de asuprirea străina, iar alții, cei mai mulți, pentru a-și întocmi o viață mai bună. În satele lor, odată cu înmulțirea populației, pământul ce-l aveau nu le mai ajungea, iar de moșiile nemeșilor unguri nu se puteau atinge. De altă parte, nici gradul de industrializare al statului austro-ungar nu îngăduia absorbirea proletariatului agricol și nici dincolo peste munți, în "Țară", perspectivele nu erau mai promițătoare. Coincizând criza economică din Austro-Ungaria cu nevoile tot mai accentuate de brațe de muncă ale industriei americane în plină expansiune, mii de români s'au desprins de așezările lor străvechi pentru a apuca drumul fără pulbere al Oceanului, atrași de mirajul vieții noi care se zămislea în Statele Unite.

Emigrația românească spre Statele Unite începe să ia proporții pela începutul secolului nostru și merge crescând până la izbucnirea primului război mondial. Numărul Românilor din America pare să fi atins, în preajma anului 1914, aproape de 200.000. După război, Statele Unite inaugurează o politică de restrângere a imigrației din statele Europei răsăritene, măsură care a redus și cota acordată României la o cifră neînsemnată. Comunitatea românească din America nemai fiind alimentată din patrie, a început să scadă prin efectul natural al procesului de desnaționalizare.

Ceeace surprinde la vechea pătură de români și constituie titlul lor de mândrie este extraordinara lor rezistență la tendințele nivelatoare ale mediului american. O comunitate atât de mică, asvârlită de soartă la mii de kilometri de patrie, într'un mediu total deosebit de cel de acasă, și-a păstrat până astăzi limba, legea și obiceiurile strămoșești, luptând zi de zi cu uraganul de influențe străine. Acești oameni simpli, rupți dela coarnele plugului, au transplatat dincolo de Ocean comoara sufletească a neamului lor pe care au considerat-o mult mai presus decât toate averile adu-

nate. Prin instinct au descoperit, aflându-se pe pământ străin, că "este mare lucru a fi Român", că naționalitatea nu se poate schimba cum ai schimba haina sau cămașa, că reprezintă, cum spune Aurel Popovici, o categorie a spiritului, un rang de noblete în lume. Dacă împrejurările te silesc să-ți schimbi certificatul de cetățenie, nimeni pe lume nu te poate obliga să devii un altul decât ești, să-ți mutilezi sufletul, renunțând la zăcămintele de valori și energii pe care le-a sădit neamul în tine.

Ce splendidă lecție de naționalism oferă vechea generație de Români americani actualilor pribegi, cu câtă energie și-au apărât și cultivat zestrea spirituală cu care au venit de acasă. În definitiv, ce le oferea noul continent? O viață mai bună, mai confortabilă? Fără îndoială, dar nimic sau aproape nimic din căldura, din omenia și bunătatea oamenilor de acasă. Toată panorama vieții americane este dominată de lupta crâncenă pentru existență. Totul se măsoară în bani, până și creațiile spiritului.

Voința Românilor americani de a rămâne solidari cu neamul din care s'au născut și-a găsit expresia în numeroasele societăți înființate pe pământul noii lor patrii, societăți religioase, de cultură, de ajutor reciproc, cari poartă pe frontispiciul lor nume glorioase din istoria României sau amintesc ținutul din care se trag membri lor.

Când s'a încheiat România Mare, dorul de țară i-a îndemnat pe mulți să se întoarcă acasă. După ce idealul național se împlinise, s'au gândit că locul lor nu mai este printre străini, că ei nu pot lipsi dela marea operă de încheiere și consolidare a noului stat românesc. Vor câștiga mai puțin dar vor fi între ai lor și se vor bucura până la sfârșitul vieții de minunea învierii neamului lor după secole de nedreptăți și umilinți. Dar bucuria lor n'a durat mult. Administrația românească nu s'a îngrijit de ei. Au fost înșelați la schimb, iar cei ce și-au depus banii la bănci și-au văzut agoniseala vieții risipită. Au mai putut constata că guvernele românești, de orice colorit politic, se poartă hain cu toată nația românească, că pentru aceste guverne nu există problema Românilor de peste hotare și că toată guvernarea se rezumă la vanități satisfăcute și la jaf în averea publică. O parte dintre ei s'au înapoiat în America, unde și-au reluat viața dela început, iar alții s'au resemnat împărțind soarta grea a tuturor Românilor.

În cursul celui de al doilea războiu mondial Românii din America s'au găsit într-o situație dificilă. Pe deoparte, calitatea lor de cetățeni ai Statelor Unite și Canadei le impunea să susțină o politică oficială americană, pe de altă parte, bunul simț le spunea că poporul român nu avea altă alegere decât să lupte împotriva monstrului sovietic. Unii dintre ei își vor fi închipuit poate că România a făcut o mare greșală când s'a desprins din lagărul aliat și s'a angajat în războiu împotriva Uniunii Sovietice; aliații occidentali, cari ne-au ajutat să ne făurim România Mare, nu vor îngădui ca pacostea comunistă să se întindă și peste țara noastră.

Astfel de socoteli deșarte și-au făcut și unele căpetenii ale poporului român, cari aveau pretenția să cunoască tot ce se petrece în lume. A trebuit să vadă cu ochii lor cum se instalează bolșevicii în țară, cum pradă și omoară și cum sugrumă rând pe rând toate libertățile naționale și individuale, pentru ca să se vindece, când era deja mult prea târziu, de aceste iluzii. Românii din America au trăit, la sfârșitul războiului, o nouă desamăgire, cu atât mai dureroasă cu cât le sdruncinase și încrederea în idealurile marelui democrații americane. Statele Unite și-au renegat propriile fundamente de existență când au consimțit ca soarta a o sută de milioane de oameni din Europa răsăriteană să fie hotărâtă de Uniunea Sovietică.

În fața tragediei care s'a abătut asupra poporului nostru, vechii coloniști români din America n'au putut face altceva decât ca să trimită ajutoare refugiaților din Europa și să le înlesnească mai târziu, când s'au redeschis porțile emigrației în Statele Unite, așezarea în patria lor adoptivă. În fiecare pribeag ei vedeau un sol al neamului chinuit și batjocorit de călăi și un prețios capital românesc salvat miraculos dela nimicire.

Noul val de emigranți români aveau altă origine socială și alte caracteristici sufletești. Mai toți erau oameni cu școală, mulți dintre ei posedând chiar titluri academice. Apoi din punct de vedere național, se prezentau în fața vechilor coloniști cu o înaltă conștiință românească, ascuțită de teribilele experiențe prin care au trecut: închisori, lagăre, evadări, treceri clandestine de frontiere, mizerie, neliniști provocate de dezastrul țării lor și de ciocnirea concepției lor de viață cu mentalitatea occidentală. Sub toate aspectele mult mai bine pregătiți decât vechea pătură de români, erau chemați să completeze lipsurile de care suferea până atunci minoritatea românească din America, constituind cadrele ei culturale și politice.

Minoritatea românească din America era chemată, după catastrofa dela 23 August, să joace un alt rol, depășind faza de contemplație nostalgică a patriei lor de origină. Prin forța împrejurărilor ajunsese pe pozițiile cele mai înaintate ale românismului. Dela ariergardă trecuse la avangardă. Masa poporului românesc se afla în robie, refugiații din Europa erau puțini la număr și nu prinseseră chiag în nicio țară. Numai Românii americani constituiau un grup compact, capabil să se afirme cu vigoare în serviciul cauzei românești. Naționalismul afectiv în care au trăit până atunci trebuia limpezit în lumina unui obiectiv precis și transformat într'un naționalism de afirmare politică. Era soarta neamului lor în joc și libertatea de care se bucurau în America trebuia folosită din plin pentru a mobiliza conștiința acestui popor contra bandei de criminali dela Moscova. Era necesară o convertire a masei românești din America într'o energie politică. Această înnoire de obiective și coordonare de eforturi nu era posibilă fără de ajutorul noilor emigranți cari aduceau cu ei nu numai solide garanții intelectuale, dar și o patetică afirmare a destinului național. Din această fuziune între vechii și noii emigranți români se putea naș-

În Statele Unite și Canada o forță creatoare în câmpul politic, o disponibilitate de luptă în slujba idealului de eliberare al națiunii de sub jugul barbariei comuniste.

A trecut mai bine de un deceniu de când noii emigranți români au început să se așeze în America și reforma de aspirații și tendințe a minorității românești din America nu s'a realizat. Românii din America continuă să se miște pe vechile făgașe nostalgice afective, rămânând mai mult prizonieri ai unui trecut decât deschizători de drumuri în bezna care s'a coborât peste poporul românesc, Responsabilitatea acestui eșec cade în mod precumpănitor asupra noilor emigranți. Numai aceștia dispuneau de mijloacele intelectuale necesare ca să scoată masa românească din inerție și să o asvârle în balanța destinului istoric al neamului nostru. Numai ei posedau viziunea momentului politic și experiența necesară ca să ridice nivelul de preocupări al grupării românești din America, adaptându-l la exigențele actuale de viață ale poporului nostru. Slabele rezultate pe care le înregistrăm în acest domeniu se datoresc faptului că noii emigranți români și-au înțeles strâmb sau pipernicit rosturile venirii lor în America.

Noii emigranți români din Statele Unite și Canada nu sunt emigranți în sensul propriu al cuvântului, adică nu s'au detașat de bunăvoie și nici cu scopul de a-și întocmi o viață mai bună peste Ocean. Ei au achiziționat această calitate dincolo de intențiile și voința lor, prin jocul năpraznicelor întâmplări care s'au abătut asupra neamului nostru. Ei sunt produsul unei catastrofe istorice. Destinul colectiv al națiunii noastre le-a afectat și viața lor particulară, asvârlindu-i în această țară. Noii emigranți sunt supraviețuitorii unei tragedii naționale și titlurile cu care ei au descins în America sunt eminamente de ordin politic. Meditând asupra condiției lor anterioare rezultă clar că ei nu se pot consacra exclusiv intereselor și fericirilor personale, fără a se înjosi față de propria lor conștiință. Soarta nemiloasă care prigonește poporul nostru îi persecută și pe ei, refuzându-le tihna unei vieți consumate în belșugul american. Noii emigranți au datoria să continue lupta de eliberare a patriei lor de origine cu "alte mijloace", specifice țării care i-a primit și îi ocrotește.

După zece ani de trăire în noul continent, se poate proceda la o primă examinare a comportamentului și tendințelor manifestate de noii emigranți români din America, în raport cu actuala situație a poporului nostru :

—unii, puțini la număr, dar suficienți ca să formeze o categorie, odată ajunși în America nici nu mai vor să audă de neamul din care s'au născut. Sunt americani din cap și până în picioare, și-și poartă cu aroganță titlul de cetățeni ai republicii înstelate, ca și cum ar descinde din coloniștii de pe "Mayflower" și se uită cu mirare la ceilalți români ca la niște ființe preistorice. Această speță desgustătoare de ariviști desonorează umanitatea întreagă.

—mult mai numeroasă este categoria resemnaților. Aceștia continuă să trăiască alipiți de durerile neamului, dar nu văd ce s'ar

mai putea face pentru a-i îmbunătății soarta. Nu mai îndrăsnesc să întreprindă nimic căci nu mai cred în eficacitatea niciunei acțiuni. Decepțiile suferite în exil, desgustul de atitudinea Occidentalilor le-a năruit orice speranță. Aceștia sunt victimele complexului de jale al poporului nostru, fenomen care se revarsă în cântece duioase, în doine și alte manifestații folclorice, dar e improductiv pe plan istoric. Acești români tresaltă când aud de suferințele de-acasă, plâng în tăcere, se împietresc în durerea lor, dar lasă în grija soartei să rezolve problemele națiunii lor.

— există între noii emigranți români și elemente active, dar activitatea lor se scurge în genere pe linia vechilor societăți româno-americane. Deși înzestrați cu mijloace intelectuale superioare, ei nu ies din orizontul mioritic al naționalismului. Ei au dat un impuls nou acestor societăți, au venit cu gusturi și interpretări noi, cu rafinamentul pe care ți-l dă cultura, dar în fond continuă tradiția vechii pături românești, al cărei naționalism e satisfăcut cu reuniuni de fraternizare, cu manifestări folclorice și diverse acte culturale. E o activitate de valoare netăgăduită, indispensabilă pentru menținerea spiritului românesc în America și care mai are avantajul că exercită o influență binefăcătoare în relațiile dintre vechea pătură de români și noii emigranți. Cultivând naționalismul romantic, fruntașii români din America întrețin stări de spirit cari pot servi ca bază unor acțiuni mai profunde și mai adecvate momentului. Ei fac mult cu această risipă de energie, dar nu fac totul ce așteaptă națiunea înlăntuită dela ei. Lipsește esențialul. Noii emigranți nu trebuie să se considere degajați de responsabilitățile contractate față de națiune participând la reuniuni, declamând o poezie patriotică, îmbrăcând costumul național la serbări, arborând drapelul tricolor, scriind un articol înflăcărat, evocând marile figuri ale istoriei naționale. Lupta de eliberare reclamă mijloace mult mai energice decât depănarea nostalgică a trecutului.

— între activiști, mai bine orientați par să fie aceia cari au abordat și câmpul politic, unicul din care se poate ajuta efectiv lupta de eliberare. Din nefericire, nici aceștia nu pot să aducă o contribuție pozitivă la mișcarea de dărâmare a regimului comunist din România, pentru că și-au ales greșit tovarășii de drum. Impresionați probabil de sprijinul de care se bucură Comitetul Național în Statele Unite, desfășoară o acțiune paralelă cu a vânzătorilor dela 23 August în sânul comunității românești din America. Atâta ar fi trebuit să afle și ei, după 15 ani de exil, că Comitetul Național este întreținut de rețelele coexistențialiste din Statele Unite pentru a bloca lupta de eliberare, pentru a crea iluzia în țară și între exilați, că se face ceva în folosul acestei lupte. După 15 ani de funcționare a acestui Comitet, nu mai e permis niciunui român înzestrat cu un minimum de inteligență să se mai înșele asupra structurii și tendințelor acestui Comitet. A face jocul Comitetului Național înseamnă a face jocul acelor cari ne chinuiesc neamul. Să-și aducă aminte Românii americani cum a fost tratat poetul

Aron Cotruș în Statele Unite, izolarea și surghiunul în care a trăit, și aceasta nu întâmplător, ci după indicațiile oamenilor de încredere ai Comitetului Național. Puternicele societăți româno-americane l-au ignorat câtă vreme a fost în viață, pentru că Aron Cotruș detesta politica "ciocoilor negri". O elementară decență ar fi trebuit să oblige pe conducătorii Românilor din America și pe membrii Comitetului Național să nu se îmbulzească cu laude la căpătâiul lui nici după moartea marelui poet.

Semnalăm apoi o altă ciudățenie. Gazetele românești din America nu par a avea o atitudine fermă nici față de comunism. Cum se poate ca în același ziar să apară articole de demascarea metodelor bestiale de guvernare ale comuniștilor din țară și în același timp să se lăfăie anunțuri date de casele de voiaj, prin care Românii americani sunt invitați să facă călătorii în România? Oare responsabilii de editare a acestor ziare nu-și dau seama de confuzia ce-o provoacă în opinia publică? Ce poate să gândească românul care citește aceste anunțuri după ce a sfârșit tocmai lectura unui articol de mare violență contra comunismului? Întreprinderea poate să aducă beneficii materiale gazetelor care publică anunțurile, dar este dăunătoare luptei de eliberare și nu credem că se întâmplă fără știrea și aprobarea jupânilor dela București. Orice atitudine îndoielnică, căldicică, orice concesie făcută puterilor răului favorizează expansiunea comunismului în lume și descalifică pe acei care pretind că luptă contra lui.

Să trecem acum la partea constructivă, arătând ce pot face Românii din America pentru cauza eliberării. Misiunea lor trebuie scoasă din actualul stadiu de confuzie și definită cu rigoare pentru ca fiecare să-și cunoască responsabilitățile. Spuneam mai înainte că în lupta de eliberare a poporului român de sub jugul comunismului Românii americani ocupă o poziție de avangardă. Și iată de ce. Soarta poporului român ca și soarta întregii lumi libere depinde de politica americană, de prefacerile ce le va suferi această politică în proximii ani. Dacă în forurile conducătoare ale Statelor Unite se maturizează "marea decizie", comunismul și-a încheiat cariera istorică și odată cu nimicirea lui va vedea și poporul nostru soarele libertății. Nu se poate produce această schimbare radicală în viața publică a Americii, atunci se va continua actuala politică de concesiuni față de Rusia Sovietică, care va pecetlui definitiv și soarta popoarelor din răsăritul Europei. Rezultatul final va fi că însăși Statele Unite vor pieri încercuite și sufocate de conspirația comunismului mondial.

În aceste împrejurări, când cartea lumii și a libertății tuturor popoarelor se joacă în Statele Unite, datoria Românilor americani este de a promova procesul de cristalizare și afirmare al forțelor anticomuniste din această țară. Și pentru ca eforturile lor să nu se risipească în gol, trebuie să știe unde se ascunde centrul nevralgic al bătăliei. Nu e un secret pentru nimeni că marea democrație americană nu e tocmai democrație așa cum scrie la carte, că între popor și reprezentanții săi din Camera, Senat și Guvern se întrepun

niște organisme neoficiale, cunoscute sub numele de "grupe de presiune". Fiecare deputat, fiecare senator, fiecare ministru este tributar în primul rând grupei de presiune de care depinde cariera lui politică și deabia în al doilea rând se consideră legat de partid. Însăși politica externă este determinată de grupele de presiune. Ca să se realizeze o anumită politică externă, este necesar să se ajungă în prealabil la un acord între principalele grupe de presiune. Între grupele de presiune putem înșira sindicatele muncitorești, asociațiile patronale, organizațiile eclesiastice, masoneria etc. Când grupul de presiune este leal intereselor americane, atunci activitatea lui, presiunea ce-o exercita în Camera și Senat, sau la Casa Albă nu poate să dauneze Statului. Aceste grupe își apara interesele lor particulare în cadrul intereselor generale. Totdeauna niște patrioți leali vor găsi termenul just de conciliere între cele două interese. Situația se schimbă însă când grupul de presiune își are centrul de comandă și de gravitate înafara frontierelor americane. Atunci aceste grupe profită de libertățile acordate de Constituția americană pentru a submina existența Statului.

Odată cu instaurarea erei rooseveltiene, cel mai puternic grup de presiune a ajuns fără îndoială grupul de presiune pro-comunist, care acționează după consemnele ce le primește de la Moscova. Acest grup de presiune – care nu trebuie confundat cu partidul comunist din Statele Unite – lucrează ocult și s'a extins ca un cancer în întreg organismul național. El s'a menținut la putere fără întrerupere până astăzi, impunând cunoscuta linie de politică externă americană convenită la Teheran și care a avut ca urmare abandonarea Europei răsăritene, a Chinei și a altor țări din Asia, Africa și America. Președintele Statelor Unite s'a dovedit, atât sub democrați cât și sub republicani, impotent față de intervențiile și manevrele acestei grupe de presiune favorabile comunismului mondial.

Românii din America se vor întreba acum dacă se poate face ceva pentru dislocarea acestei grupe nefaste de presiune, care a ajuns atât de puternică încât poate să-și impună voința la Departamentul de Stat și la Casa Albă. Contra acestor forțe nu se poate lupta decât pe aceeași bază, adică și Românii din America să se organizeze într'un grup propriu de presiune, cu obiectivul just și legitim de a reclama și impune forurilor conducătoare americane o politică activă de eliberare a națiunii lor de origine și a întregii Europe răsăritene. Așa cum Evreii din America sunt organizați într'un grup de presiune pentru a apăra interesele Statului Israel și ale Evreimii din toate părțile lumii, tot astfel și Românii, ca și celelalte comunități naționale de origine est-europeană, au dreptul și datoria să facă la fel. Ei nu trebuie să lase câmpul politicii externe americane în mâna grupelor de presiune comuniste sau liberalo-progresiste. Românii, ca și celelalte naționalități, trebuie să înceteze de a mai merge la Washington cu *suplicii* pe care nu le ascultă nimeni. Ei trebuie să se organizeze într'un bloc unitar și să-și exercite influența în cursul alegerilor. La alegeri

ei trebuie să declare diverșilor candidați: *nu votăm decât pe acei candidați cari ne dau garanții ferme că vor susține o politică energetică față de Rusia Sovietică.* Românii americani ar trebui să se preocupe mai puțin de a fi democrați sau republicani, și mai mult de a vota cu acei democrați sau republicani despre cari au câștigat certitudinea că vor lupta pentru a schimba politica Statelor Unite față de Rusia. Ei ar trebui să înceteze de-a mai face o politică mărunță, de aranjamente locale și să se preocupe mai mult de politica națională, de apărarea intereselor fundamentale ale Americii, interese cari coincid perfect cu interesele lumii întregi și cu interesele neamului lor de origine.

Unii vor obiecta că sunt prea puțini pentru a influența soarta alegerilor din America. Părerea aceasta este greșită dacă ținem seama ce s'a întâmplat în alegerile prezidențiale din 1960. Kenedy a fost ales cu o diferență de 150.000 de voturi și și acelea contestate. Dar nimic nu-i împiedecă pe Români să se coalizeze cu alte comunități naționale din Europa răsăriteană. Există în Statele Unite milioane de Unguri, Polonezi, Slovaci, Ucrainieni, Sârbi, Croați etc. Toată această masă de cetățeni americani de origine est-europeană, organizată în front electoral unitar, poate decide soarta viitoarelor alegeri. Impreună însumează milioane de voturi. Când această federație de naționalități ar dispune numai de un milion de voturi ferme, vor vedea atunci conducătorii lor cum le cresc acțiunile politice la Washington. Atunci cererile lor nu vor mai putea fi ignorate. Puternicele comunități naționale din Statele Unite astfel organizate vor putea contribui în mod decisiv la scoaterea politicii externe americane de sub controlul ocult al Moscovei. Dând această bătălie și isbutind în întreprinderea lor, nu numai că vor ajuta la eliberarea patriei lor de origine dar își vor plăti și polița de recunoștință față de noua lor patrie, căci amenințarea comunistă se cerne tot mai deasă și asupra Americii. Grupele de presiune comuniste din Statele Unite nu-și vor înceta acțiunea lor de termite până ce nu vor ingenunchia și această mare și bogată țară sub stăpânirea Moscovei.

În calea acestui plan greutățile se ridică cât munții. Căci puterile răului dispun de enorme mijloace de presiune și de persuasiune ca să vă țină lipiți la pământ. Dar o misiune istorică nu poate fi respinsă pentru aceste considerente. În țară, fiecare existență e un calvar. Mor oamenii cu miile în lagăre și'n închisori. Soarta v'a așezat în poziția cea mai favorabilă ca să influențați cursul evenimentelor în sensul așteptat de milioanele de robi din patrie. Pentru asta însă trebuie să vă avântați în larg, înspre marea politică, acolo unde se decid destinele omenirii.

Sentinelă, Iulie 1962

IN JURUL UNEI CAMPANII

In legătură cu campania deslănțuită de guvernul comunist dela București contra Episcopului Valerian din Statele Unite și răspunsurile date de Prea Sfinția Sa la aceste atacuri în gazetele „America” din 8 Mai 1962, „Solia” din 13 Mai și în comunicatul Episcopiei din Mai 1962, ținem să aducem și noi următoarele precizări și lămuriri:

I. EVENIMENTELE DIN IANUARIE 1941 ȘI ROLUL LUI VIOREL TRIFA IN ACESTE EVENIMENTE

Expunerea făcută de Episcopul Valerian privitor la evenimentele din Ianuarie 1941 și la rolul pe care l-a jucat în aceste evenimente corespunde în cea mai mare parte adevărului. Sunt anumite afirmații cari au nevoie să fie rectificate sau întregite.

Așa zisa rebeliune, în realitate lovitura de stat a Generalului Antonescu, a avut două faze: o fază calmă, fără incidente și desordini, și o altă fază, de violențe și convulsii, cari au sguduit întreaga națiune.

Acțiunea Generalului Antonescu contra mișcării legionare începe cu înlăturarea Generalului Petrovicescu dela Ministerul de Interne, fapt neîngăduit nici de situația constituțională existentă și nici de convenția particulară încheiată între Antonescu și mișcare, la data formării guvernului și proclamării Statului național-legionar. Conform acestui acord, Ministerul Armatei intra în atribuțiile Conducătorului, iar Ministerul de Externe și de Interne erau de resortul mișcării și nicio schimbare de personal nu se putea face fără de încuviințarea Șefului Legiunii. La această situație, desigur, se referă și Episcopul Valerian când arată că Generalul Petrovicescu a fost înlăturat printrun „act dictatorial al Generalului Antonescu”, adică un act pe care nu avea dreptul să-l facă, pentru că viola ordinea constituțională în vigoare.

Generalul Petrovicescu fusese destituit în după masa zilei de Luni, 20 Ianuarie 1941. În aceeași zi, înainte de masă, fusese asasinat maiorul Döring. Împrejurările în care fusese înlăturat Generalul Petrovicescu indicau că împotriva acestuia Conducătorul Statului luase o măsură disciplinară, socotindu-l responsabil de atentat (neglijență în serviciu sau motive mult mai grave).

Actul lui Antonescu era cu atât mai nedrept cu cât dacă ar fi fost vorba să tragă la răspundere pe cineva dintre membri guvernului pentru săvârșirea acestui atentat, acesta nu

putea fi altul decât Colonelul Rioșeanu, în mod special însărcinat de Conducătorul Statului cu chestiunile Serviciului Secret și, în această calitate, responsabil de securitatea politică și militară a țării. Rioșeanu cunoscuse pe greul care ucisese pe maiorul Döring pentru că el personal i-a prelungit acestuia viza expirată pe pașaportul cu care venise. Alexandru Ghica, Directorul General al Siguranței, făcând ancheta cazului, a descoperit amestecul lui Rioșeanu în această afacere și imediat a raportat faptul Conducătorului Statului. În mod normal, Generalul Antonescu ar fi trebuit să aplice sancțiuni Colonelului Rioșeanu, îndepărtându-l din postul ce-l ocupa. Era soluția la care ne așteptam cu toții, după ce nu mai exista niciun dubiu că asasinul maiorului Döring se bucurase de ocrotirea Colonelului Rioșeanu.

Planul de înlăturare a mișcării legionare dela putere era de multă vreme urzit. Unul care a participat la aceste pregătiri a fost și dl Crețianu. Dacă i-ar îngădui stăpânii, ar putea să aducă o prețioasă contribuție la istoricul „rebeliunii”. După toate probabilitățile, asasinarea maiorului Döring face parte din același lanț de evenimente cari trebuiau să servească atât ca pretext pentru deslănțuirea loviturii de stat a lui Antonescu cât și ca piesă justificativă față de guvernul german, voind să se demonstreze prin acest atentat că anarhia legionară amenință însăși securitatea trupelor germane și că se impune luarea unor măsuri radicale.

Acțiunea ilegală a Generalului Antonescu nu putea să rămână fără răspuns. Nu puteam îngădui ca numele Generalului Petrovicescu — acest om de mare valoare și mare caracter — să fie târât în noroiu și, în afară de aceasta, destituirea lui abuzivă era un semnal de alarmă că ne aflăm în fața unei operații mult mai vaste și că trebuia să ne așteptăm la lovituri mult mai grele. Generalul Antonescu nu putea fi oprit de pe panta nenorocită pe care apucase — care a dus țara la catastrofa dela 23 August, iar pe el în fața plutonului de execuție — decât opunându-i o altă forță care să-i frâneze ambiția de a restaura dictatura în Ro-

mânia, luând locul Regelui Carol. Atunci am chemat pe Viorel Trifa, președintele Uniunii Naționale a Studenților Români Creștini, i-am înmănat un manifest redactat în acele momente și i-am cerut să organizeze o manifestație de solidarizare cu Generalul Petrovicescu. I-am atras în același timp atenția să aibă grije să nu lase să degenereze protestul studențimii într-o manifestație ostilă Șefului Statului.

Manifestația a fost impunătoare și s'a desfășurat într-o ordine perfectă. Nu s'a înregistrat nici cel mai mic incident și consemnul dat de mine a fost respectat cu scrupulozitate. La miile de studenți s'a asociat întreaga populație a Capitalei, dând manifestației caracterul unei uriașe demonstrații naționale. Nu mai existau privitori și manifestați, ci un fluviu de oameni cari, după ce au străbatut arterele principale ale orașului strigând „Jos Rîșeanu!”, „Trăiască Generalul Petrovicescu!”, „Trăiască Armata Germană!”, s'au concentrat în fața Palatului Preșidenției, unde mulțimea a izbucnit în urale pentru Conducător. Pe treptele Preșidenției a apărut atunci Dr. Victor Biriș și acesta, conform dispozițiilor mele, a îndemnat mulțimea să se împrăștie în liniște.

Manifestația n'a fost îndreptată contra Generalului Antonescu. N'am urmărit să provocăm o ruptură cu el. A fost o demonstrație de forță făcută cu scopul de a-l avertiza că o revoluție nu poate fi luată de guler și asvârlită pe treptele ministerelor. Obiectivul ei principal a fost să-l determinăm pe General să revină asupra măsurii luate.

Cu aceasta se încheie faza liniștită a rezistenței legionare contra rebelunii Generalului Antonescu și se încheie și rolul lui Viorel Trifa. N'am notat la Viorel Trifa, când i-am cerut să organizeze această manifestație, nicio rezervă sau șovăire, cu susține în comunicatul în englezește al Episcopiei (reluctantly). În niciun caz nu și-a exprimat această atitudine prin vreun gest sau vreo vorbă. Dimpotrivă, părea și el profund indignat de destituirea Generalului Petrovicescu, care era considerat cum recunoaște și Prea Sfinția Sa, „un bun prieten al studenților din România”.

Antonescu, în loc de a adopta o atitudine rezonabilă, dându-și seama din proporțiile manifestației de Luni seara, că mișcarea nu poate fi dislocată din Stat cu forța, merge înainte cu execuția planului său. În cursul nopții de Luni spre Marți, 20—21 Ianuarie, dă dispoziții armatei să ocupe prefecturile de județ și toate instituțiile publice din provincie și Capitală cari se aflau sub conducerea legionarilor. Uzurparea puterii în Stat rezulta cu prisoșință și din faptul că în timp ce prefectii legionari erau numiți cu toate formele legale

— decrete apărute în Monitorul Oficial — ofițerii care se prezentau să ia prefecturile în primire nu se puteau justifica decât cu ordine telegrafice sau telefonice — titluri nevalabile din punct de vedere al transmisiunii puterilor publice — fiind puși din cauza aceasta ei înșiși în situații penibile.

Pentru a înlesni realizarea operației în provincie, Antonescu a recurs la un viclesug. A dat dispoziții ca să fie convocați toți prefectii de județ la București în vederea unei conferințe economice, care urma să se țină tocmai în ziua când se plănuia răsturnarea noastră dela putere. Când a izbucnit rebeliunea, unii prefecti se aflau deja la București, iar alții au fost prinși de evenimentele pe drum. Antonescu n'a putut profita prea mult de această înșelăciune deoarece, în lipsa prefectilor, șefii de organizații, în stare de alarmă după întâmplările dela București de Luni seara, au luat măsurile necesare ca să mobilizeze rezistența Legionii contra atacului antonescian.

În acest punct Episcopul Valerian face o eroare. El afirmă că „prin decrete de autoritate Generalul Antonescu a destituit pe prefectii țării și pe șefii de poliție din întreaga Românie și a proclamat o dictatură militară”. N'a existat niciun decret, nici o destituire a prefectilor legionari și nici de numire a noilor prefecti militari, și cu atât mai puțin de proclamare a unei dictaturi militare personale. Intervenția lui Antonescu s'a realizat pe furis, ocolindu-se formele legale și orice publicitate, și a avut toate caracteristicile unei lovături de Stat.

Primele ciocniri se produc așadar abia în cursul zilei de Marți, 21 Ianuarie, când atât în Capitală cât și în provincie armata încearcă să se substituie autorităților civile. Rezistența se organizează spontan și viguros în toată țara, cu rezultatul că Miercuri, 22 Ianuarie, acțiunea lui Antonescu se împotmolește. Atacul prin surprindere nu reușise, iar forța noastră creștea din oră în oră cu sutele de mii de țărani cari pătrunseseră în orașe.

Generalul făcuse un calcul greșit și cu armata când se bizuise pe ascultarea ei oarbă. În realitate, mișcarea se bucura de mult mai multe simpatii în cadrele superioare ale armatei decât Antonescu. În cele mai multe puncte ale țării înalți comandanți militari refuză să execute ordinele primite, evită ciocnirile, colaborează cu șefii legionari la menținerea ordinii și adoptă față de București o atitudine fie de expectativă, fie de fraternizare fățișă cu mișcarea.

În după amiaza zilei de Miercuri, situația lui Antonescu devenise critică. El era blocat în toată țara din cauza enormelor mase de

oameni cari ocupau orașele și din cauza atitudinii marelui majorității a armatei care refuzase să execute ordinele lui sângeroase. După eșuarea tentativei de a pune mâna pe putere prin surprindere, Generalului Antonescu nu-i mai rămâne altceva de făcut decât să se înțeleagă din nou cu mișcarea sau să recurgă la arbitrajul regal, ceea ce îi convenea și mai puțin, deoarece era o manifestare de slăbiciune și îl punea în stare de inferioritate față de Rege. El recurge la prima soluție și începe să întindă fire spre sectorul legionar, declarând intermediarilor că este dispus să înceapă tratative cu mișcarea în vederea normalizării situației. Această acțiune de reconciliere n'a ajuns să se concretizeze deoarece, paralel, Antonescu trimite mesagii disperate lui Hitler, solicitându-i urgent ajutorul.

În noaptea de Miercuri spre Joi, 22—23 Ianuarie, Ministrul Neubacher imi înmânează un ultimatum venit dela Hitler prin Legația germană, prin care mi se cerea să încetez rezistența contra Conducătorului Statului, avertizându-mă că armata germană din România a primit ordin să intervină în conflict de partea lui Antonescu. În această situație, rezistența nu mai avea niciun sens. Deși întreaga țară se ridicase ca un singur om în apărarea noastră, deși marea majoritate a armatei adoptase o atitudine de expectativă binevoitoare, deși Regele Mihai însuși se oferise să medieze în conflict, a trebuit să cedez în fața amenințării lui Hitler. Infamul și absurdul comportament al guvernului german răsturnase toate datele problemei, oferindu-i lui Antonescu, asvârlit în defensivă într'un conflict pe care el îl provocase, sprijinul diviziilor germane cari se aflau pe atunci în România.

În colaborare cu Neubacher, am redactat atunci un ordin către legionari, prin care le ceream să înceteze rezistența și acest act a fost predat în aceeași noapte Generalului Antonescu. Vasile Iasinschi, care a plecat la Președinție împreună cu Neubacher pentru a anunța Generalului retragerea noastră din luptă și a preda documentul, a fost pe punctul să fie arestat după convorbirea avută. Numai grație energice intervenții a lui Neubacher a putut să scape teafăr dela Președinție. În beția triumfului și alterat de ură, Antonescu nu mai respecta nici drepturile solului.

Odată cu semnarea acestui act, mi s'au dat garanții că niciun legionar implicat în acțiunea de rezistență nu va avea de suferit represalii și că în cel mai scurt timp vor începe tratative cu Conducătorul Statului în vederea reluării colaborării. Aceste garanții au fost repetate de comandanții militari germani în toate orașele mari ale țării, când au luat în primire

instituțiile publice dela legionari și le-au predat armatei.

Ce s'a ales de aceste garanții? După ce ordinul meu începuse să fie difuzat în toată țara începând de Joi, 23 Ianuarie, orele cinci dimineața, și legionarii se pregăteau să părăsească clădirile pe care le apăraseră cu atâta vitejie, Generalul Antonescu, pentru a demonstra probabil că el este acela care a înăbușit „rebeliunea”, dă ordin jandarmilor din Capitală să tragă fără alegere în mulțimea pașnică de pe stradă. Câteva sute de oameni au căzut victime acestui act de demență, secerăți de mitraliere. Acei cari au trăit aceste scene își aduc cu oroare aminte de bălțile de sânge și mormanele de cadavre din Piața Teatrului Național. Ce-a urmat mai departe, se știe. Arestări, procese, lagăre de concentrare și mii de tineri uciși cu scopul de a lichida acest „tineret turbulent”. Hitler, Antonescu și șefii germani din România s'au desonorat călcându-și cuvântul dat. Cu asemenea mentalitate anarhică și imorală, care domnea în cele mai înalte sfere ale conducerii germane și românești, nu se putea câștiga războiul contra comunismului.

Noi n'am cedat în fața lui Antonescu, ci în fața intervenției unei puteri militare străine. Deaceia se vorbește cu atâta recunoștință în cartea „Pe Marginea Prăpastiei” de „umbră Marelui Führer”. Această umbră nu era tocmai umbră, căci se sprijinea pe diviziile germane cari au intervenit efectiv contra noastră. La 23 Ianuarie n'a biruit Antonescu, ci Germanii ne-au smuls puterea din mâini și i-au predat-o lui Antonescu. Mai trebuie precizat că Generalul Antonescu n'a fost înscăunat dictator de armata română, cum îi plăcea să se arate, ci de armata germană, în urma unui ordin venit dela Berlin. Acestea au fost roadele lealiității cu care am luptat pentru cauza puterilor Axei.

II. VIOREL TRIFA ȘI MIȘCAREA

Episcopul Valerian se abate dela linia adevărului când susține că n'a jucat niciun rol politic în Stat sau mișcare pe timpul guvernării național-legionare, având atribuții pur tehnice sau administrative. Viorel Trifa a fost numit președinte al Uniunii Naționale a Studenților Români Creștini pe baza luptelor lui anterioare în mișcare, fiind unul dintre fruntașii tineretului universitar legionar, și pentru faptul că a luat parte la rezistența împotriva regimului carlist. Căutând să se prezinte ca o figură ștearsă a mișcării legionare, poate să arunce bănueli asupra punctului în care este atacat, făcându-și sieși un prost serviciu.

A fi aparținut mișcării legionare, a fi jucat un rol în această mișcare nu constituie un an-

tecedent care trebuie ținut ascuns. Dimpotrivă, reprezintă un titlu de glorie, deoarece această mișcare — poate unica organizație politică din lume — dela origine și până astăzi, n'a cunoscut un moment de pactare cu inamicul declarat al creștinătății și al întregului gen omenesc.

Dacă este ceva de care realmente Prea Sfinția Sa trebuie să se simtă jenat, este declarația de abjurare a naționalismului pe care a făcut-o în cuvântarea ținută la alegerea de Episcop. Dacă nu din respect pentru propria persoană, cel puțin din respect pentru memoria celor căzuți trebuia să se abțină de a da o interpretare frivolă apartenenței lui la mișcare, trecând-o printre „păcatele tinereții”. Această manifestație n'a fost cea mai bună introducere la înalta funcțiune ecleziastică ce-a ocupat-o.

Tot atât de proastă impresie face continua referință a Episcopului Valerian la vârsta ce-o avea în Ianuarie 1941 — numai 26 de ani — pentru a dovedi că n'a putut juca un rol deosebit în evenimentele de atunci. Acesta nu este un argument. Mișcarea legionară a fost o mișcare a noii generații, cadrele ei erau formate din studenți sau intelectuali recent ieșiți depe băncile universității. Când s'a pus problema guvernării, nimic mai natural decât să se facă apel în largă măsură la acest tineret. Au fost mulți, foarte mulți cari nu împliniseră treizeci de ani și au fost chemați să împărtășească răspunderile guvernării. În afară de aceasta, vârsta nu este întotdeauna o indicație de inteligență politică. Maniu și Brătianu, slavă Domnului, nu sufereau de viciul tinereții și totuși s'au purtat ca niște copilandri la 23 August, închipuindu-și că pot salva țara în tovărășia comuniștilor.

III. CINE RASPUNDE DE VICTIMELE EVREEȘTI

Cum just remarcă și Episcopul Valerian, în timpul conflictului Antonescu-Mișcare „nu exista nimeni care să asigure ordinea și să acorde ocrotire publicului”. Autoritatea Statului se pulverizase. Acei cari aveau misiunea să păzească averea și viața cetățenilor se aflau pe baricade. În aceste împrejurări tulburi nu este de mirare că și populația evreească a avut de suferit pierderi de vieți omenești. Noi nu încercăm să ticluim povești în jurul celor peste 100 de evrei cari au pierit în cursul evenimentelor din Ianuarie. Dar responsabilitatea mișcării nu poate fi angajată într-o acțiune care n'a fost provocată de ea. Responsabilitatea aparține acelor cari au rupt zăgăzurile ordinii statale. Este absurd să se creadă că în acele momente, când se juca soarta Legiunii și

a Neamului și când înșiși conducătorii mișcării erau urmăriți de agenții lui Antonescu pentru a fi arestați, noi n'am fi avut altceva mai bun de făcut decât să luăm viața unor evrei, cu-leși la întâmplare, a căror moarte nu avea niciun sens. Unui astfel de act nu i se poate atribui nici măcar intenția răsunării, căci cum putea fi răsunată asasinarea lui Corneliu Codreanu, această gigantică făptură a neamului românesc prin moartea unor bieți evrei? Acești evrei au căzut victima instinctelor necontrolate ale unor elemente dela periferia Legiunii, scăpate de sub comandă, în momentul când șefii de unități legionare erau ocupați să îndiguiască rebeliunea Generalului Antonescu.

Dealtminteri, conducerea evreilor din România n'a fost tocmai străină de lovitura ce ni s'a dat atunci. Dr. Filderman și alți lideri ai comunității evreilor din România întrețineau relații strânse cu Antonescu prin mijlocirea, în special, a doamnelor Goga, Barbu și Manuilă, și fără îndoială, prin aceste legături au lucrat intens la rupătură. În Ianuarie 1941, s'a încheiat contra noastră o ciudată coaliție, formată din reacțiunea română, evrei, comuniști, germani și anglo-americani. Toți au lucrat la dărâmarea noastră, pentrucă numai noi reprezentam principiul pur al luptei contra comunismului, desprins de orice interese materiale, ca o luptă pentru adevăr, dreptate și Dumnezeu. Victimele populației evreești din Capitală trebuie așadar mai degrabă trecute în contul riscurilor pe care și le-a asumat conducerea lor când a uneltit la provocarea conflictului intern.

IV. PIERDERILE POPULAȚIEI EVREEȘTI

Informațiile date de conducătorii evreilor din România privitor la pierderile de vieți omenești ce le-a suferit neamul lor în timpul guvernării legionare siluesc în așa hal realitatea încât nici nu pot fi luate în considerare de un cercetător obiectiv.

E bine că Prea Sfinția Sa ține să pună la punct această chestiune, condamnând pe cei cari „difuzează pe scară internațională știrea falsă că mii de evrei (unii spun 6.000, alții dau 7.000) au fost în mod conștient maltratați și omorâți între 21—23 Ianuarie 1941, în București, știut fiind chiar din publicațiile evreești că aceasta nu este adevărat” („America” 8 Mai 1962).

Dr. Filderman afirmă că pierderile evreești ar fi „în jurul a 3.000 de vieți în timpul guvernării scurte a Gărzii de Fier” („România”, Octombrie 1957). Dr. Sabin Manuilă, coautor al aceleiași comunicări către Congresul Institutului Internațional de Statistică ținut la Stockholm între 8—15 August 1957, andosează

această cifră. Episcopul Valerian ar trebui să profite de excelentele relații ce le întreține cu dl Manuilă pentru a-i cere explicații cum de și-a putut pune iscălitura pe un raport statistic ticluit din falsuri grosolane, prejudiciind grav interesele poporului român, căci, cum spune și Prea Sfinția Sa, „se comite o nedreptate față de întreg poporul românesc” („America”, 8 Mai 1962). Dacă mai are o celulă de onorabilitate acest domn în sufletul lui, ar trebui să se îngrijească de cuvenita rectificare.

În timpul „scurtei guvernări a Garzii de Fier”, care a durat dela 14 Septembrie 1940 la 21 Ianuarie 1941, populația evrească n'a avut de înregistrat pierderi de vieți omenești. Probabil aceasta îi supără pe evrei, că nu ne-am coborât la nivelul viziunii lor și nu ne-am răsunat pentru crimele săvârșite de ei contra noastră. În timpul haosului provocat de lovitura de Stat a lui Antonescu — ceea ce nu-i tot una cu guvernarea legionară — numărul evreilor uciși a fost înregistrat în cărțile scoase de Preșidenția Consiliului. Crede cineva că Generalul Antonescu și anturajul lui ne-ar fi cruțat și n'ar fi publicat cifrele corespunzătoare, dacă ar fi descoperit mai mulți evrei pierși în acele împrejurări?

Să continuăm însă. Congresul Mondial Evreesc vorbește de 1000 de evrei uciși în timpul turburărilor din Ianuarie 1941. Dar nu se multumește cu această exagerare: mai inventează un pogrom la Ploiești, în care ar fi pierit 2.000 de evrei.

Teodor Löwenstein, care se mai pretinde și profesor de istorie, susține în elucubrația sa, că la sfârșitul lui Ianuarie 1941, Garda de Fier ar fi săvârșit un pogrom la Iași, în care au fost masacrați 10.000 de evrei!

Comuniștii de la București par mai decenti cu evaluările, căci nu pun în gura bietului Crainic decât „peste 200 de evrei și muncitori” uciși în Ianuarie 1941 („Glasul Partiei”, 10 Iunie 1962).

Cum se explică pornirea evreilor de a inventa centre inexistente de martiraj în România? Pentru a-și potoli propria lor conștiință? O nevoie interioară îi bîcuieste să apară în postura de persecutați perpetui, când în realitate totdeauna au fost și continuă să fie asupritorii poporului român în tovărășia tuturor dușmanilor țării.

V. TALCUL CAMPANIEI

Centrul de greutate al campaniei contra Episcopului Valerian nu este la București, cum crede Prea Sfinția Sa, ci mult mai aproape de el. Dedesubturile ei sunt în legătură cu schimbarea de climat politic care a avut loc în Statele Unite odată cu alegerea președintelui

Kennedy. Tendința generală a noii administrații este de a reînvia spiritul de la Teheran în relațiile cu Rusia Sovietică. Se navighează cu toate pânzele desfășurate spre soluția coexistenței pacifice. Anumite manifestări în favoarea popoarelor robite, anumite declarații (săptămâna națiunilor captive), anumite atitudini rășboinice (Cuba), nu trebuie să înșele. Sunt perdele de fum, îndărățul cărora se înnoadă noua prietenie americano-sovietică.

În cazul Episcopului, nu este vorba de o „încercare de asasinat moral” ci de aplicațiile unui fenomen de politică pură. Acțiunea deslănțuită contra Episcopului Valerian este unul din nenumăratele simptome ale noii orientări ale politicii externe americane și indică, că grupele pro-comuniste de presiune din Statele Unite și-au recucerit influența lor în viața publică și se pregătesc de asaltul final.

În noua fază, dacă se va împământeni definitiv, se va proceda în chip metodic la eliminarea tuturor punctelor de fricțiune între Statele Unite și țările slave din orbita sovietică. Episcopia ortodoxă din Statele Unite, cu sau fără Trifa, dar neînfeudată comunismului, constituie un punct de dispută, care împiedică „normalizarea” raporturilor dintre Washington și guvernul de ocupație de la București. Climatul politic internațional, favorabil comuniștilor, va impune ca și această chestiune să se tranșeze, într'un viitor apropiat, conform intereselor guvernului de la București. Primejdia la ora actuală este potențială, dar mâine poate deveni reală.

Contra amenințării care planează asupra Episcopiei și, în genere, asupra întregii vieți naționale a Românilor Americani, nu există decât o singură posibilitate de apărare: ca politica de coexistență să nu-și serbeze triumful final în Statele Unite. Românii, și cu ei toate naționalitățile, trebuie să participe activ la lupta de restabilire a echilibrului intern al națiunii americane, grav sdruncinat de acțiunile subversiunii comuniste. Naționalitățile dispun de o formidabilă armă: coaliția lor politică și electorală. Numai degajând politica americană de vâscul care îi înăbușe posibilitățile și capacitatea de reacțiune, se poate nădăjdui într'o soartă mai bună și pentru poporul român și numai atunci vor putea fi ferite Episcopia și celelalte instituții românești din America să nu cadă în mâna bandelor comuniste.

Moartea Episcopului Moldovan nu rezolvă problema. Pentru că în această chestiune nu este vorba de o persoană, ci de un sistem de acțiune, sistemul comunist de acțiune, care dispune de complici în toate colțurile lumii și până la cele mai înalte eșaloane administrative. În locul defunctului Episcop a apărut deja

un alt trimis al Patriarhiei, căruia nu-i vor lipsi nici mijloacele, nici sprijinul și nici instrucțiile necesare pentru a-și duce la bun sfârșit „misiunea”. Față de acțiunea guvernului de la București, dublată de acțiunea subversiunii comuniste din Statele Unite, este necesar ca și Românii Americani să-și ia măsurile de apărare. Cea mai bună apărare este fără îndoială aceea de a se organiza și ei pe plan politic. Fiecare parohie, fiecare societate sau instituție româno-americană trebuie să devină o forță-rează a rezistenței românești.

Chestiunea se reduce în esență la aceasta: care este forța de presiune a comunității românești la Casa Albă și Departamentul de Stat? Cum poate fi determinat Washingtonul să pună în aplicare o politică activă de eliberare? Lupta contra colonialismului sovietic trebuie să devină o lozincă de luptă a Bisericii și a tuturor instituțiilor românești din Statele Unite.

Politica de scurt metraj, de ignorare a marilor probleme mondiale, practică până acum de Românii Americani, se adevărește a fi dăunătoare, chiar și acelor care au beneficiat până acum de pe urma ei. Campania contra Episcopului Valerian este un semnal de alarmă, care trebuie să dea de gândit Românilor Americani. Trebuie ridicat nivelul lor de pre-

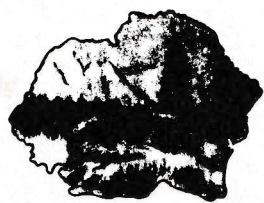
ocupări, dincolo de interesele imediate și limitate ale comunității lor, îndreptându-le spre țară și spre ansamblul situației internaționale. Trebuie părăsit anticomunismul de apă dulce, anticomunismul fără substanță, care nu înaintază nici cu un milimetru spre inima Bestiei. Românii Americani nu mai trăesc vremurile idilice de altădată și misiunea lor actuală nu mai este aceea de a-și consuma în liniște amintirile și nostalgiile, lăsând câmpul politicii la discreția forțelor coexistențialiste. Articolele scrise în gazetele lor, unele cu nerv și inteligență, nu pot compensa absența lor de pe frontul principal.

Românii din America au nevoie de un steag, o direcție, un plan de bătaie, o strategie. Trebuie începută o acțiune sistematică de punere în valoare a enormului potențial politic, pe care îl reprezintă masa cetățenilor de obârșie din răsăritul Europei.

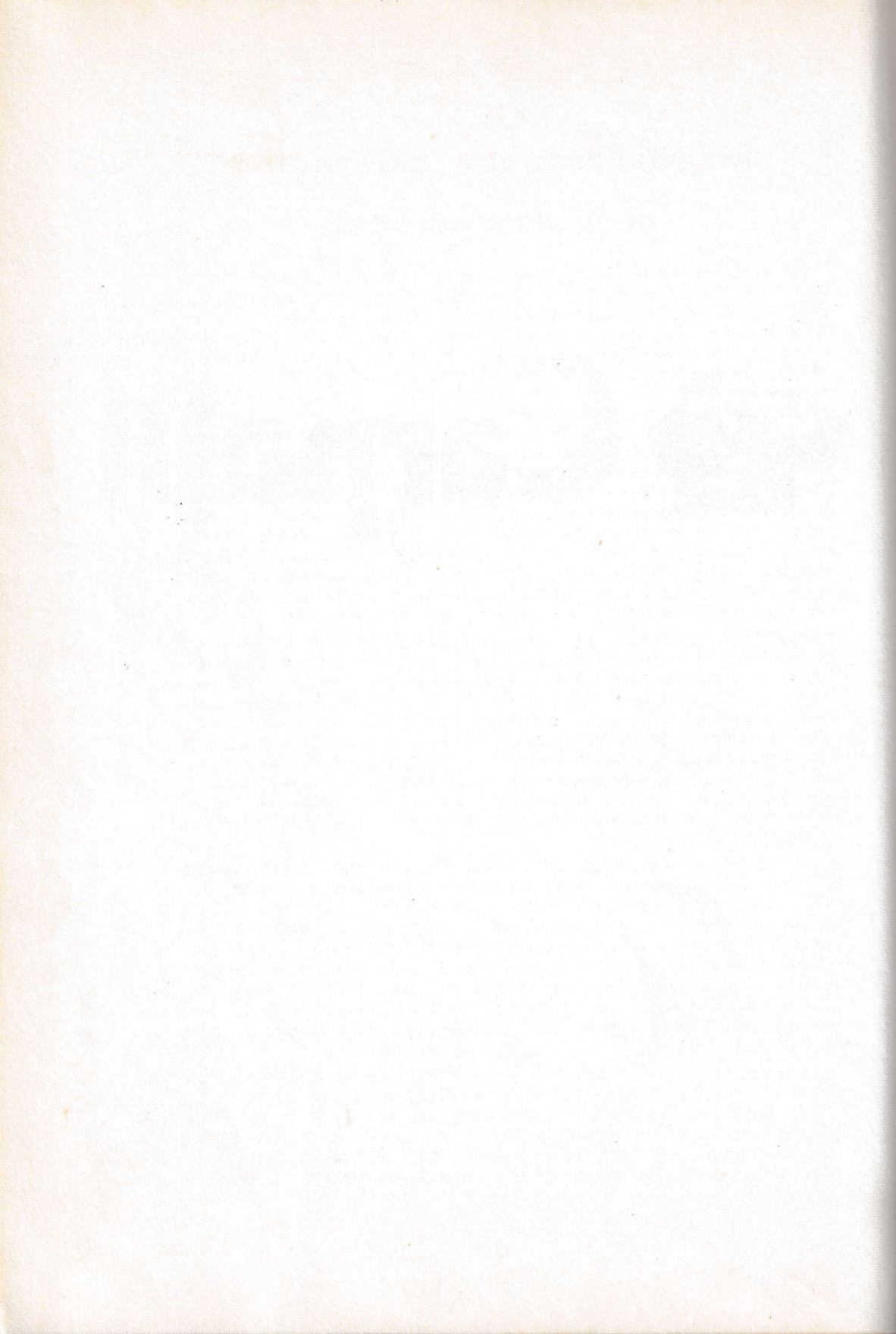
Dar pentru a se angaja pe acest drum salvator, Românii din America trebuie să se elibereze de sub tutela Comitetului Național, care nu trăește decât din mila rețelelor coexistențialiste, și mai ales să se elibereze de iluzia că cochetând cu puterile răului și ignorând răul din jurul lor, s'ar pune la adăpost de primejdii.

Sentinelă, Noiembrie 1963

10 Mai - 10 Iulie 1962

Carpații

Majadahonda din perspectiva unui sfert de veac

La a XXV-a, aniversare a morții eroice a lui Moța și Marin pe câmpiile dela Majadahonda, perspectiva anilor care s'au scurs nu adaugă nimic la adâncă semnificație a acestui sacrificiu. Imaginea ce și-a făcut-o poporul român despre acest măreț fapt de arme, pe când trupurile lor neînsufletește străbăteau țara în lung și în lat, în pioasă reculegere a mulțimilor, n'a suferit nicio alterare cu trecerea timpului. Vorbim, firește de impulsurile istorice, politice, morale și spirituale ce stau la baza acestei expediții, de actualitatea lor stringentă, și nu de gradul lor de trăire în conștiința oamenilor de astăzi. Viziunea care a călăuzit pe legionarii români în drumul lor spre Spania apare astăzi – celor ce știu să tălcuiască evenimentul – chiar mai vie, mai plină de înțeles și mai imperativă. Ceeace părea în 1937 o întreprindere eroică a mișcării legionare, isvorită din cele mai generoase impulsuri, frumoasă fără îndoială, impunând respect chiar adversarilor, dar lipsită de orice interes național practic, astăzi nu mai poate fi obiect de controversă. Moța și camarazii lui au descifrat clar destinul poporului român și al întregii umanități. Astăzi lupta lor din Spania a luat proporții universale, a devenit cheia de lămurire a situației – limită la care a ajuns creștinătatea întreagă.

Actualitatea și dinamismul de care se bucura jertfa dela Majadahonda e un privilegiu, un semn de distincție din partea istoriei și a lui Dumnezeu. Trebuie să participe într'adevar la o ordine mai înaltă de existență, pentru ca fapta lor, cu trecerea timpului, să se urce tot mai sus pe scara valorilor umane. Moța și Marin nu "au fost", nu sunt capitole istorice închiate, ci "sunt", adică continuă să plămădească destinul nostru, nu în sens figurativ, ci ca energii creatoare direct impletite cu exigențele momentului. Sacrificiul dela Majadahonda s'a situat în centrul de interes al lumii întregi, indiferent de gradul în care această lume a luat act de existența acestei mari forțe spirituale ce emană din sângele românesc vărsat pe pământul Spaniei.

Expediția legionară din Spania nu poate fi just apreciată dacă o privim ca un simplu fapt de arme: au plecat șapte voluntari români în Spania, au luptat eroic și doi dintre ei au căzut. Pe frontul din răsărit au murit sute de mii de oameni în condiții analoage. Nici personalitatea celor căzuți, fruntași de generație în toate domeniile, nu măsoară exact valoarea acestui sacrificiu. Centrul lui de greutate este în altă parte, în concepția și elanul spiritual cari s'au investit în această întreprindere. În continuare, vom căuta să explicăm în ce constă valoarea acestui sacrificiu, cari sunt elementele cari îi asigură un loc privilegiat în inima oamenilor, de ce Majadahonda ni se afirmă cu o vigoare neîntreruptă.

În centrul acestei întreprinderi stă personalitatea lui Ion Moța. În sufletul lui s'a plasmuit ideea expediției legionare în Spania și tot el a dus-o la îndeplinire cu o hotărâre nesdruncinată. Înțelegând pe Ion Moța, vom înțelege sacrificiul dela Majadahonda în structura lui intimă. Trebuie să ne ferim însă de o interpretare greșită. Moța nu poate fi desprins de mișcare în niciunul din actele lui. El a rămas până la capătul vieții lui

un mărturisitor al crezului legionar și în comuniune spirituală cu toată lumea legionară. Hotărîrea lui de a participa la războiul din Spania nu constituie o particularitate în raport cu țelurile mișcării. El a intrupat numai spiritul imprimat de Căpitan Legiunii într-o formă superioară neegalată de nimeni altul nici înainte și nici după el.

Moța era un om potolit, cu vorbă domoală și așezată. În viața de toate zilele, în contactul cu legionarii, era bun și îndatoritor. Nu ridica tonul, nu căuta să-și dea importanță prin vreun gest deplasat, nu voia să pară mai mult decât este. Dar era un alt om când îndeplinea acte de serviciu pentru Legiune. Atunci vorba lui se înăsprea, ochii îi asvârleau fulgere și din toată ținuta lui vibra spiritul de decizie.

Ion Moța era o personalitate armonioasă. El nu gândea una și făcea alta. Cuvintele ce le rostea sau scria își aveau corespondență în realitate. Fapta era concluzia naturală a gândului care îl frământa. Trecerea se făcea fără a da naștere la șovăiri. Orice idealuri ar fi profestat Moța, el s'ar fi dăruit lor cu o rigoare implacabilă. Când a plecat în Spania, el n'a făcut altceva decât să aplice regula interioară a vieții lui, să-și conformeze viața cu doctrina, cu concepția lui naționalistă și creștină. El detesta vorbăria goală, agitația sterilă, idealurile sonore, reduse la pure intruchipări mintale sau la o simplă efervescență emotivă. "Să lăsăm cu toții, scrie el de pe front, vorbirea cea multă, și mai ales să lăsăm la o parte credința că ne-am împlinit datoriile prin asemenea lupte de vorbă goală, prin parada și laudă stearpă, ori prin hotărîri care nu sunt urmate de aspra greutate a faptei, a jertfel, a povereii".

Formația lui politică era naționalistă. El n'avea nevoie să imprumute naționalismul de peste hotare, cum au sustinut mai târziu adversarii de rea credință. El purta naționalismul în sângele lui, îl moștenise de acasă, din mediul familiar, din trecutul de luptă al părinților lui pentru desrobirea neamului românesc din Ardeal. Individul nu se plimba ca un atom solitar în acest univers. El aparține unei colectivități etnice și ca atare nu se poate desprinde de ansamblul de interese, obiective și aspirații specifice neamului său. El nu poate rămânea indiferent la nevoile și durerile națiunii din care face parte. El este supus disciplinei naționale.

După primul războiu mondial, primejdia cea mai mare pentru poporul românesc venea de la răsărit. Când a izbucnit conflictul din Spania între forțele naționaliste și guvernamentalii înfeodați Moscovei, Moța și-a dat seama că în această țară nu se desfășoară un războiu civil oarecare. Nu erau două tabere ale aceluiași popor cari se dușmăneau de moarte și luptau pentru cucerirea puterii. Deși localizat la hotarele acestei țări, conflictul armat din Spania avea un caracter internațional. Acolo se confruntau două lumi, două concepții de viață. O biruință a comunismului în Spania, ar fi avut ca urmare o grabnică comunizare a întregului continent european. În războiul din Spania se juca tot atât de mult și soarta poporului nostru.

Transformarea Spaniei într-o gubernie moscovită constituia o piesă esențială în planurile comunismului mondial. Moța văzuse bine. A merge în Spania și a înfrunta inamicul la mii de kilometri distanță de patrie, era tot așa de important ca a lupta pentru propria țară. Inamicul era unul și același, fie ca ataca Spania, România sau oricare alt punct de pe glob. Între toate popoarele amenințate de comunism trebuie să existe o legătură de solidaritate și sprijin reciproc. Oficialitatea românească nu se mișca, ba încă privea cu dușmănie la eforturile Generalisimului Franco de a salva Spania de comunism. Legionarii s'ar fi dus cu mile dacă ar fi putut, dar lipsa de mijloace materiale și alte greutăți îi împiedecau. Moța a înțeles însă că mișcarea nu putea să lipsească de la această înclăștare e-

pocală, că trebuie să fie reprezentată măcar prin câteva elemente de elită, cari să sublinieze prin participarea și sacrificiul lor atașamentul poporului român la lupta de apărare a creștinătății.

Formația lui politică se armoniza și se completa cu formația lui religioasă. Ion Moța era un creștin în sensul autentic al cuvântului. El dădea înțâietate în viața omenească spiritului de sacrificiu. El judeca valoarea omului după capacitatea lui de dăruire pentru deaproapele, pentru binele obțesc și pentru Biserică. Iubirea de oameni — credea Moța — nu trebuie să se limiteze la acte caritative mărunte, ci să străbată toată gama sacrificiilor până la sacrificiul suprem, dacă este nevoie. În ce privește linia vieții creștine, el se călăuzea după învățătura Mântuitorului: "Nimeni nu are mai mare dragoste pentru prieteni decât acela care își pune viața pentru ei". El era gata oricând să-și dea viața pentru prietenii lui legionari sau pentru mântuirea neamului românesc. Cu atât mai mult se simțea îndatorat să-și pună viața pentru Christos, dacă Biserica creștină ar fi amenințată de valurile urei și ale necredinței: "Căci, iată mâna diavolului a pornit în zilele noastre cel mai crâncen războiu împotriva Bisericii întemeiate de Domnul nostru Isus Christos. Niciodată de când a coborât Mântuitorul nostru printre noi, nu s'a ridicat o parte a omenirii, cu atata ură și pornire, pentru a dărâma așezarea, rânduiala creștină a lumii, ca în zilele noastre. Mor oamenii cu zecile de mii, unii pentru a isbuti să dărâme altarele bisericilor lui Christos, iar alții pentru a le apăra. Comunismul este ca acea fiară roșie din Apocalips, care se ridică pentru a isgoni pe Christos din lume". (Scrisoare de pe front)

Ororile săvârșite de comuniști în Spania l-au cutremurat. Bisericile arse, altarele profanate și preoții uciși cu miile. Un creștin nu poate asista nepăsător la această pornire diabolică de distrugere a așezământului lăsat de Mântuitor. "Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos! Se clătina așezarea creștină a lumii! Puteam noi sta nepăsători?" — se întreba el îngrozit că s'ar putea găsi vreun suflet de creștin care să nu-i înțeleagă sbuciumul sufletească. În situația în care se găsea Spania în 1936, indemnul creștinesc la non-violență nu se mai potrivea cu realitatea, nu mai era aplicabil. Una este a suferi martiriu pentru răspândirea credinței creștine într-o lume păgână și într-o altă postură se găsește creștinul când vede că puterile răului se năpustesc asupra Bisericii și încearcă să nimicească prin violență cuceririle ei de veacuri. În acest caz, nu se mai da o luptă de idei, de convingeri, în care biruie întotdeauna forțele spirituale. Dialogul este înlăturat de forța brutală. A lăsa ca altarele să fie profanate de hordaele asazine nu mai este o atitudine creștină. Aceasta se cheamă mai degrabă lașitate și trădare a lui Christos.

Sacrificiul lui Moța și al tovarășului său nedespărțit de luptă, Vasile Marin, depășește valoarea istorică a momentului în care s'a săvârșit. Pe lângă 13 Ianuarie 1937, mai există un alt 13 Ianuarie, proiectat asupra viitorului. Acesta din urmă avertizează fără încetare întreaga omenire de sumbrele perspective ale zilei de mâine, dacă nu-și schimbă direcția pe care a apucat astăzi. Moța este și un crainic al destinului uman.

Avertismentul lui Moța și al camarazilor lui de luptă n'a fost ascultat acum un pătrar de veac și rezultatele îndepărtării de adevăr le putem citi pe hartă: în România și în întreaga Europă răsăriteană flutură steagul lui Antichrist. Ion Moța se îndreaptă acum spre occident și îi adresează același mesaj sfâșietor, scris în tranșea dela Majadahonda cu sângele lui:

"Luați aminte! Nu vă lăsați înșelați de puterile răului! Nu există posibilitate de conviețuire cu fiara roșie. Ați făcut până acum nenumărate încercări și toate s'au soldat cu mari pierderi pentru voi. Ați vândut și pe

frații voștri din răsărit, sperând că părăsind acest leș uman mizerabil, veți putea câștiga bunăvoința comuniștilor. Si acum ați ajuns la marginea prăpastiei, complicitatea cu criminalii sovietici nu v'a adus niciun câștig. Măine va veni rândul vostru să fiți masacrați.

Nu simțiți cum comunismul vă subplantează zi de zi existența voastră? Nu simțiți respirația grea a Bestiei pe frunțile voastre? Ce mai așteptați? Ce experiență vreți să mai faceți? Este timpul să vă reculegeți și să ieșiți plini de curaj în întâmpinarea dușmanului. Cu ajutorul lui Dumnezeu îl veți birui!

Când veți simți jugul pe umerii voștri va fi prea târziu. Atunci nu veți mai putea face altceva decât să vă plângeți amarnic soarta, căci nimeni nu mai scapă viu din robia comunismului.

Noi ne-am dăruit viața ca să vă arătăm calea mântuirii. Voi nu mai aveți astăzi altă alegere decât să ne urmați exemplul nostru, exemplul Spaniei naționaliste din 1936, sau să pieriți în jug și desonoare. Din această dilemă nu puteți evada”.

Grija cea mare a lui Moța, în ultimele zile ale vieții lui, se îndreaptă tot spre Biserică. Din tranșee, între două atacuri, se întoarce rugător spre cei rămași în viață și le cere să nu lase pradă Antichristului Biserica lui Christos.

”Să nu lăsăm pe urmașii noștri să piardă binefacerile sufletești ale Nașterii Mântuitorului! Să nu le lăsăm o țară fără Biserică, fără icoane, fără ocrotirea mâinii lui Dumnezeu! Să nu lăsăm copiilor noștri o viață în care vor fi pierdut pe Christos!”

Carpatii, Mai-Iulie 1962

